

**UTVIDELSE AV
ORMTJERNKAMPEN
NASJONALPARK**

**Fugl – pattedyr –
krypdyr/amfibier – fisk**

**Norsk Ornitologisk Forening,
avdeling Oppland
Desember 2005**

FORORD

Stortingsmelding nr. 62, 1991/92 - *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*- danner bakgrunnen for oppstart av arbeidet med en utvidelse av Ormtjernkampen nasjonalpark.

Som en del av verneplanprosessen, har Fylkesmannen i Oppland ønsket å skaffe til veie tilstrekkelig grunnlagsmateriale til å kunne utarbeide konkrete verneforslag. Det er derfor igangsatt et omfattende registrerings- og sammenstillingsarbeid med tanke på å framskaffe informasjon om naturfaglige forhold innenfor undersøkelsesområdet. De ulike brukerinteressene belyses også i egne rapporter.

Undersøkelsesområdet utgjør et areal på ca. 1550 km² og berører kommunene Nordre Land, Etnedal, Nord Aurdal, Øystre Slidre, Nord-Fron, Sør-Fron og Gausdal. Området avgrenses grovt sett av yttergrensen for Torpa Statsalmenning i sør, i øst av Espedalen/Espedalsvatnet, i nord av Vinstervatnet/Jotunheimvegen og i vest av Rundemellen/Skarvemellen og Steinsetbygda.

Denne rapporten omhandler temaene fugl, pattedyr, krypdyr/amfibier og fisk. Rapporten er utarbeidet av Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland. Det er i tillegg til feltarbeid og innsamling av eksisterende materiale, lagt vekt på kontakt med lokalkjente personer i de ulike delene av undersøkelsesområdet.

Ola Hegge hos Fylkesmannen i Oppland har utarbeidet oversikten og artskommentarene vedrørende fisk i undersøkelsesområdet.

Dokka 20.12.2005.

NOF, avd. Oppland

v/Geir Høitomt

SAMMENDRAG

St.meld. nr 62 1991/1992 danner bakgrunn for oppstart av arbeidet med en utvidelse av Ormtjernkampen nasjonalpark. Som en del av verneplanprosessen har Fylkesmannen i Oppland ønsket å skaffe til veie tilstrekkelig grunnlagsmateriale til å kunne utarbeide konkrete verneforslag. Denne rapporten omhandler temaene fugl, pattedyr, krypdyr/amfibier og fisk. Rapporten er utarbeidet av Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland.

Undersøkellesområdet utgjør et areal på ca 1550 km² i kommunene Etnedal, Nordre Land, Nord-Aurdal, Øystre Slidre, Nord Frøn, Sør Frøn og Gausdal. Området avgrenses grovt sett av yttergrensen for Torpa Statsalmenning i sør, i øst av Espedalen/Espedalsvatnet, i nord av Vinstervatnet/Jotunheimvegen og i vest av Rundemellen/Skarvemellen og Steinsetbygda.

Totalt er 147 fuglearter påvist i undersøkelsesområdet. Av disse er 125 arter påviste/mulige hekkefugler. Et betydelig antall sjeldne/sårbare arter både i lokal og nasjonal sammenheng er registrert. Som vist i tabell 35 er totalt 25 fuglearter fra den nasjonale rødlista registrert. I tillegg kommer 8 arter fra den fylkesvise rødlista for fugl i Oppland. For flere av disse artene representerer det undersøkte området viktige hekkeområder av stor betydning for fylkets totalbestand. Det er særlig grunn til å framheve myrhauk, fjellmyrløper, dobbeltbekkasin, trane, bergand, svartand, sjøorre, vendehals, storlom, dvergspett og varsler i denne sammenheng.

Til sammen 27 enkeltlokaliteter i undersøkelsesområdet er vurdert til å ha spesiell verdi i ornitologisk sammenheng. 8 av disse lokalitetene er rangert til å ha stor regional/nasjonal verdi: Oppsjømyra, Røssjøen med omkringliggende myr, Hovsjøen/Hovsjømyrin, myr ved Yddin/Synhaugen, Skindrotjerni, Skagsflye/Skagstjerne/Stortjerne, Hersjømyrin/Svartbekkmyrin og myrene øst og nord for Hornsjøen.

Det er med sikkerhet påvist 27 pattedyrarter, 3 krypdyr/amfibier og 6 fiskearter i undersøkelsesområdet.

INNHold

Kapittel 1	Områdebeskrivelse	5
1.1	Områdebeskrivelse	5
Kapittel 2	Arbeidsopplegg	8
2.1	Arbeidsopplegg	8
Kapittel 3	Fugl i undersøkelsesområdet	10
3.1	Artsliste	10
3.2	Delområde 1	14
3.3	Delområde 2	25
3.4	Delområde 3	34
3.5	Delområde 4	44
3.6	Delområde 5	50
3.7	Delområde 6	62
3.8	Delområde 7	72
3.9	Delområde 8	79
3.10	Delområde 9	82
3.11	Delområde 10	90
3.12	Delområde 11	99
3.13	Delområde 12	108
3.14	Delområde 13	117
3.15	Delområde 14	125
3.16	Egen klassifisering av våtmarksområder	135
3.17	Sammendrag/konklusjon ornitologi	139
Kapittel 4	Pattedyr og amfibier/krypdyr i undersøkelsesområdet	144
4.1	Artsliste pattedyr	144
4.2	Artsliste amfibier/krypdyr	150
Kapittel 5	Fisk i undersøkelsesområdet	151
5.1	Artsliste fisk	151
Kapittel 6	Litteraturliste / muntlige kilder	153

Kapittel 1

OMRÅDEBESKRIVELSE

1.1 OMRÅDEBESKRIVELSE

Undersøkelsesområdet omfatter arealer i 7 kommuner; Nord-Aurdal, Øystre Slidre, Etnedal, Nordre Land, Gausdal, Nord-Fron og Sør-Fron. Avgrensningen er i grove trekk yttergrensen for Torpa Statsalmenning i sør, Espedalen/Espedalsvatnet i øst, Vinstervatnet/Jotunheimvegen i nord samt Steinsetbygda og Rundemellen/Skarvemellen i vest. Nøyaktig avgrensning er vist i figur 1. Totalt omfatter undersøkelsesområdet ca. 1550 km².

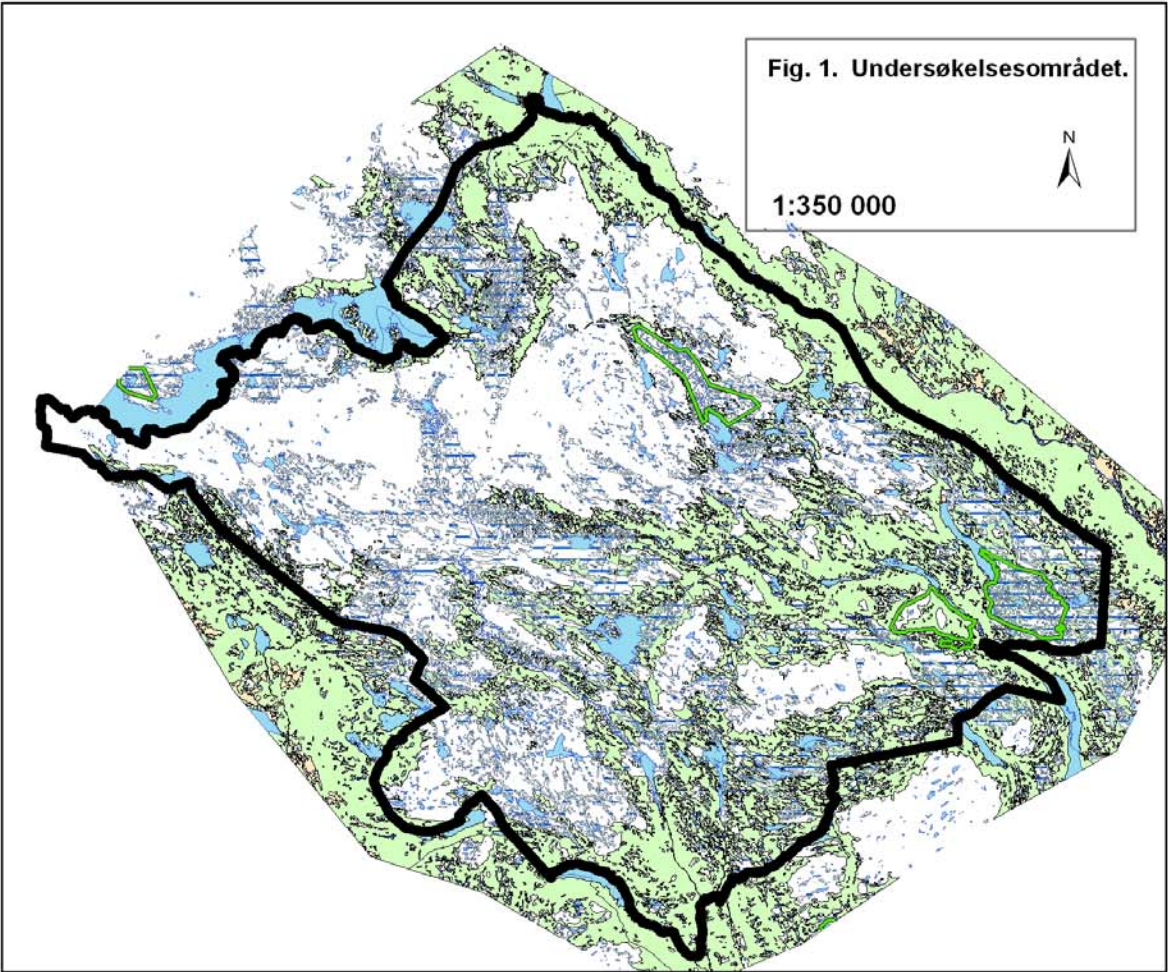
Størstedelen av undersøkelsesområdet ligger i høgdelaget 900 – 1200 moh. Høyeste punkt er Skaget i Øystre Slidre med 1686 moh. Store deler av undersøkelsesområdet er statsalmenning men private sameier/grunneiere og bygdealmenning forekommer også.

Undersøkelsesområdet er en forfjellsregion til Jotunheimen, med nordlig boreal vegetasjon. Området er preget av slake og rolige landskapsformer, men får et mer dramatisk preg i sentrale deler (Skaget-Langsua). Store myrområder, vierenger og snaufjellspartier preger landskapet, men gammel fjellnær barskog og områder dominert av fjellbjørkeskog utgjør også betydelige arealer. Et aktivt stølsmiljø gir ytre deler av undersøkelsesområdet et særegent preg med verdifulle kulturlandskaper.

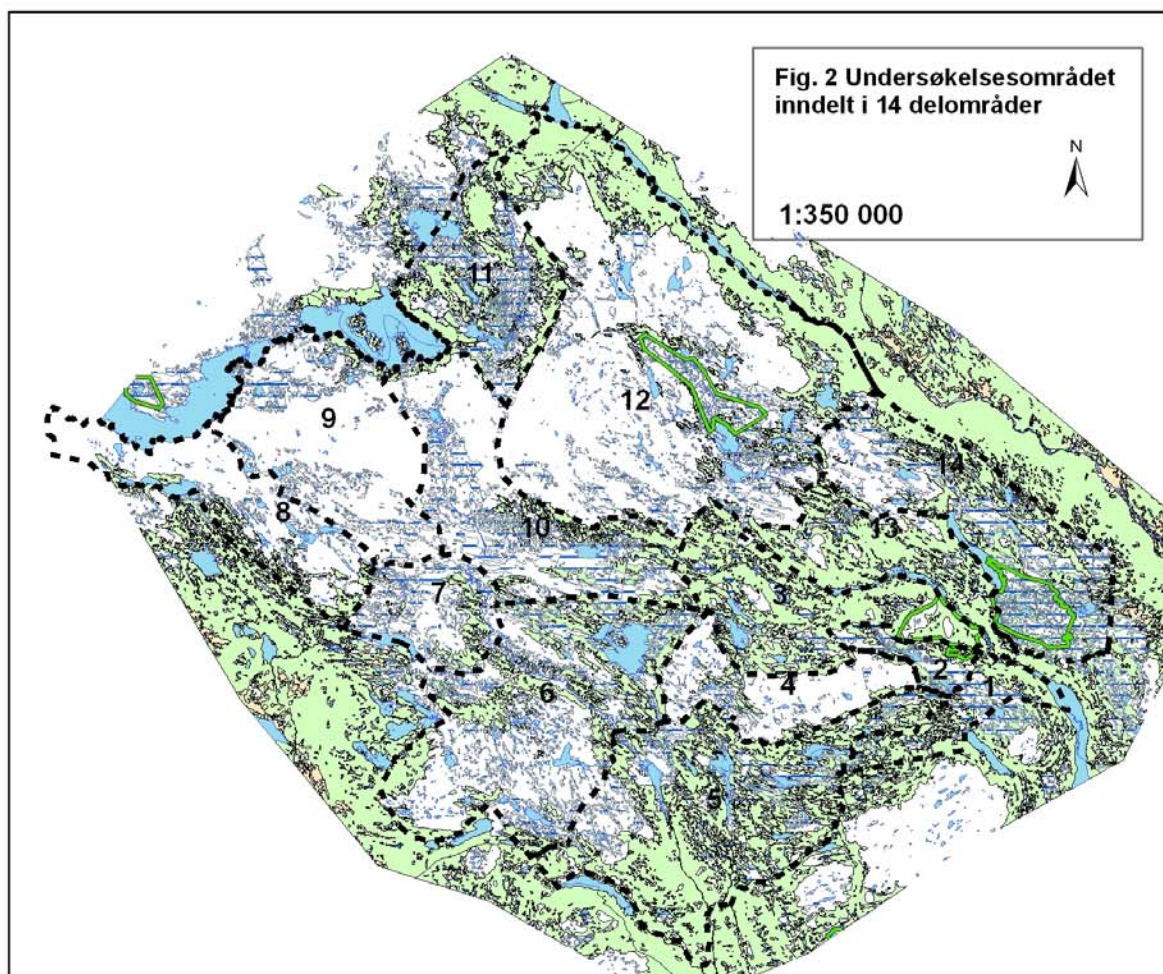
Deler av undersøkelsesområdet har betydelige kvaliteter som lite berørt av tekniske inngrep. Såkalt *villmarkspregede arealer* (områder som ligger mer enn 5 kilometer fra tyngre tekniske inngrep) finnes rundt Nordre- og Søndre Langsua, samt et mindre område øst for Djuptjernskampen. *Inngrepsfrie naturområder* (områder som ligger fra 3-5 kilometer fra tyngre tekniske inngrep) finnes i relativt store deler av undersøkelsesområdet. Mellom 50 og 60 % av totalarealet innenfor undersøkelsesområdet ligger mer enn 1 kilometer fra tyngre tekniske inngrep (kilde: Direktoratet for Naturforvaltning 2004).

For oversiktens skyld er undersøkelsesområdet inndelt i delområder. Inndelingen er gjort med bakgrunn i forhåndskjennskapen til undersøkelsesområdet. Det ble vektlagt å avgrense delområder hvor ornitologien trolig hadde gjennomgående likhetstrekk. Samtidig ble geografiske skillelinjer benyttet der dette var naturlig. Resultatet ble 14 delområder som vist i figur 2. En områdebeskrivelse for hvert enkelt delområde finnes i kapittel 3.

Figur 1

Figur 2

Kapittel 2

ARBEIDSOPPLEGG

2.1 ARBEIDSOPPLEGG

Fugle- og dyrelivet i deler av undersøkelsesområdet var tidligere undersøkt i forbindelse med ulike kraftutbyggingsplaner, verneplaner og andre gjennomførte registreringer. Innledningsvis ble derfor aktuelle rapporter gjennomgått med henblikk på informasjon om området.

Eksempelvis fantes relevante fagrapporter utarbeidet i forkant av Dokka/Etna – utbyggingen og flere lokaliteter er tidligere undersøkt i prosesser omkring vern av våtmark, myr og barskog i fylket. I tillegg er flere aktuelle enkeltarter (fugl) nærmere kartlagt på fylkesnivå, noe som også har inkludert feltarbeid/bestandsvurderinger for deler av undersøkelsesområdet. Det vises til litteraturoversikten bak i rapporten.

Enkeltobservasjoner av sjeldne/truete fuglearter er innsamlet av Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland og publisert i årsrapporter for perioden 1975 – 2002. Disse rapportene er gjengitt i foreningens tidsskrift Hujon. Dette tidsskriftet inneholder også andre opplysninger fra undersøkelsesområdet i form av småstykker, turreferater og andre artikler.

En systematisk kartlegging av Norges hekkefuglfauna ble gjennomført av Norsk Ornitologisk Forening i perioden 1970-1992. Her ble hekkefuglfaunaen i alle fylkets 10 x 10 km ruter forsøkt registrert. Resultatene av dette arbeidet foreligger i bokform (Gjershaug m.fl., 1994).

Flere medlemmer av Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland har god kjennskap til fuglelivet i undersøkelsesområdet. Mye av denne kunnskapen ligger som informasjon i rapporter og tidsskriftet Hujon. Tilgjengelige notater/dagbøker ble i tillegg gjennomgått. Andre lokalkjente personer (fjellopsynsmenn, jegere, kommunalt viltansvarlige m.fl.) ble også kontaktet. Disse ga mange nyttige innspill om dyre- og fuglelivet generelt, samt detaljopplysninger om enkeltarter og spesielle lokaliteter. Det vises til listen over informanter bakerst i rapporten.

De kommunale viltkartene gir en oversikt over viktige viltområder og enkeltlokaliteter i kommunene. Disse kartene ble derfor gjennomgått og relevant informasjon er brukt i denne rapporten.

Norsk Zoologisk Forening jobber med et pattedyratlas for Norge. Informasjon fra dette pågående arbeidet er velvillig stilt til disposisjon. Dette har gitt nyttig kunnskap spesielt om smånagerforekomsten i undersøkelsesområdet.

Med bakgrunn i eksisterende kunnskap og generell kjennskap til undersøkelsesområdets naturtyper ble feltarbeid gjennomført i 2004 og 2005. Området ble besøkt på følgende datoer i 2004: 30.4, 7.5, 9.5, 16.5, 17.5, 22.5, 23.5, 29.5, 31.5, 5.6, 10.6, 12.6, 13.6, 15.6, 19.6, 20.6, 22.6, 24.6, 26.6, 27.6, 28.6, 2.7, 5.7, 7.7, 8.7, 10.7, 11.7, 12.7, 13.7, 14.7, 15.7, 16.7, 17.7, 18.7, 19.7, 20.7, 22.7, 23.7, 24.7, 25.7, 26.7, 1.8, 2.8, 10.8, 12.8, 14.8 og 17.8. I 2005 ble følgende dager benyttet : 22.5, 10.7, 11.7, 12.7, 13.7, 14.7 og 9.8 Med henblikk på å få en best mulig oversikt over dyre- og fuglelivet ble flere av delområdene/enkeltlokalitetene oppsøkt to ganger i feltsesongen. Ett besøk rett etter issmelting vil ofte gi et godt bilde av forekomster av andefugl, mens besøk i juni/juli vil være gunstig for å dokumentere forekomst av vadefugl. Feltarbeidet i 2005 var av supplerende karakter.

Feltarbeidet i 2004/2005 ble i hovedsak utført av Jon Opheim, Svein Bekkum, Hans Sagstuen, Astri Aadnes og Geir Høitomt.

Kapittel 3

FUGL I UNDERSØKELSESONOMRÅDET

3.1 ARTSLISTE

Tabell 1. Oversikt over fuglearter som er kjent registrert innenfor undersøkelsesområdet. Oversikten omfatter også nåværende Storlonen naturreservat (innenfor delområde 12) og Hynna naturreservat (innenfor delområde 14).

Artslista er basert på innsamlet observasjonsmateriale i de ulike delområdene i 2004 og 2005, kontakt med lokalkjente, tilgjengelig litteratur (se litteraturliste) og de registreringene som ble gjort i forbindelse med utgivelsen av "Norsk Fugleatlas" (Gjershaug m.fl. 1994).

Tegnforklaring:

H = hekking konstatert eller sannsynlig

h = hekking mulig

o = observert uten noen indikasjon på hekking.

Art	Delområder													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Smålom	o			h					h					
Storlom	H	H	H	o	H	H	H	H	o	H	o	H	H	H
Islom												o		
Horndykker					o	H								H
Storskarv	o		o											o
Gråhegre	o	o	o		o		o			o	o	o	o	o
Kortnebbgås	o	o	o	o	o	o								o
Grågås											o			
Gås sp.	o	o		o			o							
Mandarinand		o												
Brunnakke	H	H	H		H	o	h		o		H		H	H
Krikkand	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Stokkand	H	H	H	H	H	H	H		h	h	H	h	H	h
Stjertand					H	H					H			h
Toppand	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Bergand			H		H	o		H	h	H	H	H	H	
Havelle							o				o	h		
Svartand	h		o		H	H	H			H	H	H	H	
Sjørre	h	H	H		H	H	H			H	H			
Kvinand	H	h	H		H	h	h		h		H	H	H	h
Lappfiskand		o												
Siland	H	H	H		H	H	H			H	H	H	H	h
Laksand	H	H	H		H	H	H		o	h	H	H	H	h
Myrhauk	H	h	H	o	H	h	H		H	H	H	H	h	H
Hønehauk	o		o		o								o	
Spurvehauk	h	h	H		h		o							
Musvåk														o
Fjellvåk	H	H	H	H	H	H	o	o	h	H	h	H	H	H
Kongeørn	o	o	o	o	o	H		o	o	o	o	H	H	o

Tårnfalk	H	h	H	H	H	H	h	o	h	H	H	H	H	H
Dvergfalk	H	H	H	H	H	H	H	h	h	H	H	H	H	H
Jaktfalk			o	o	o					o	o	H		
Lirype	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Fjellrype				H						H		H		
Jerpe	h				h							h		
Orrfugl	H	H	H	H	H	H	H	H	o	o	h	H	H	H
Storfugl	H	h	H		H	o	o					o	H	H
Trane	H	H	H		H	H	H		H	H	H	H	H	H
Tjeld					o									
Boltit				H								H		
Heilo	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Vipe	H	H	H	H	H	H	H	o	H	H	H	H	H	H
Temmincksnipe		h			o				h			h		
Myrsnipe		o		h					H	H	H	h		o
Fjellmyrløper		H	h		H	H	H		h			H		H
Brushane		H			H		h		h	H	H	H		H
Enkeltbekkasin	H	H	H	h	H	H	H		H	H	H	H	H	H
Dobbeltbekkasin	H	h	H		H	h	H		H	H	H	H	H	H
Rugde	H	H	H		H	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Lappspove	o				o									
Småspove	H	H	H		H	H	H			H	H	h		H
Storspove	H	h	h		H	h	h			o		h		H
Sotsnipe														o
Rødstilk	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Gluttsnipe	H	H	H		H	H	H			H	H	H	H	H
Skogsnipe	H		H		o								H	h
Grønnstilk	H	H	H	H	H	H	H		H	H	H	H	H	H
Strandsnipe	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Svømmesnipe	H	H	H	h	H	H	H		H	H	H	H		H
Hettemåke	H	H	H	o	H	H	h		h	h	H	h	h	H
Fiskemåke	H	H	H	h	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Gråmåke							o					H		o
Makrellterne												H		
Rødnebbterne	h	o	h		o	H	h		h	h	H	H		
Terne sp.					H		o							
Ringdue	H	H	H		H	H	H	o		o	h	H	H	H
Gjøk	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Snøugle							o		o			o		
Haukugle	H	H	H	o	H	H	h						H	H
Spurveugle	H	H	H		H								H	
Hornugle					H									h
Jordugle	H	H	H	o	H	H	H		h	H	H	H		H
Perleugle	H		H		H		H						H	h
Tårnseiler	o	o	o	o	H	o	o	o	o	o	o	o	o	o
Vendehals	H				H		H						H	
Grønnspekk					h									
Gråspekk	o													
Svartspekk	H	o	H		h		o					h	H	h

Flaggspett	H	h	H		H	h	o	h			h	h	H	h
Dvergspett	H	H	H	H	H	H					h		H	h
Tretåspett	H	H	H		H		o				h	H	H	H
Sanglerke	h		h		H	H	H	h				h		H
Fjellerke												h		
Sandsvale					o	o	o							
Låvesvale	o	o	o	o	H	h	o	o				o	o	o
Taksvale	H	h	H	o	H	H	h	h	h	o	H	H	H	H
Trepiplerke	H	H	H	o	H	H	H	H	o	o	H	H	H	H
Heiplierke	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Lappiplerke														o
Såerle	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Vintererle			H		H	h							H	
Linerle	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Sidensvans	o	o	o											
Fossefall	H	h	H		H	H	o			H	H	H	H	
Gjerdsmett	H	H	H		H	h	o	H			h	h	H	H
Jernspurv	H	H	H		H	H	H				H	H	H	H
Rødstrupe	H	H	H		H	H	H				h	h	H	H
Blåstrupe	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Rødstjert	H	H	H		H	H	H			h	H	H	H	H
Buskskvett	H	H	H		H	H	H	H				h	H	H
Steinskvett	h	h	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Ringtrost	h	H	H	H	h	H		H	H	H	o	H	H	H
Svarttrost	H	H	H		H	H	H			o	H	H	H	H
Gråtrost	H	H	H	h	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Måltrost	H	H	H		H	H	H				H	H	H	
Rødvingetrost	H	H	H	H	H	H	H	H	h	H	H	H	H	H
Duetrost		o	H		o	o						h	H	h
Møller	H	H	H		H	H	o				H		h	h
Hagesanger	h		h		H							h	h	
Munk	h	h	H		h							h	h	
Bøksanger		h	o											o
Gransanger														o
Løvsanger	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Fuglekonge	H	o	H		h							h	H	H
Grå fluesnapper	H	H	H		H	H	H			h	H	H	H	H
Svarthvit fluesnapper	H	H	H		H	H	H			H	H	H	H	H
Stjertmeis	o													
Granmeis	H	H	H		H	H	H				o	h	H	H
Lappmeis													o	
Toppmeis	H		H		H		H						H	
Svartmeis	H		h		h		H						H	h
Blåmeis	H				H	H	H						H	
Kjøttmeis	H	H	H		H	H	h					H	H	H
Spettmeis					h									
Trekryper	H		H		h							h	H	h
Tornskate	o	o			H							H		H
Varsler	H	H	H	h	H	h	h	h			o	H	h	h

Nøtteskrike	H		H		H		h						H	h
Lavskrike	H	H	H		H	H	H					h	H	H
Nøttekråke														o
Skjære					H	H	o					h		h
Kråke	H	H	H	o	H	H	H	H	h	H	H	H	H	H
Ravn	o	o	H	H	h	h	o	o	H	h	o	h	h	h
Stær	o		o		H	H	o	H				H		
Pilfink					h									
Bokfink	H	H	H		H	H	H	h		h	H	H	H	H
Bjørkefink	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Grønnfink					H		H							
Grønnsisik	H	H	H	h	H	H	h			H	H	H	H	H
Bergirisk					h	h	H	h						
Gråsisik	H	H	H	h	H	H	h			H	H	H	H	H
Grankorsnebb/furukorsnebb	H	o	H		h	h	h					H	H	H
Båndkorsnebb	o					o								o
Konglebit	H												H	
Dompap	h		h		H								h	
Lappspurv	H	H	h	h	H	H	H		H	H	H	H		H
Snøspurv									H	h	o	H	o	
Gulspurv					H	h	o							
Sivspurv	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H

Totalt 147 arter.

3.2 DELOMRÅDE 1

3.2.1 Områdebeskrivelse.

Delområdet ligger i Gausdal og Nordre Land kommuner, og omfatter den delen av undersøkelsesområdet som ligger sør for Vestfjellvegen (fylkesveg 204). Området ligger i høgdeintervallet 700 – 1040 m.o.h. og utgjør ca. 30 km² (se fig. 2).

Delområdet har et betydelig innslag av barskog. Grandominert gammelskog dominerer langs nedre deler av Lenna mot utløpet i Synnfjorden, og i Skardberga. Denne gammelskogen har stedvis god forekomst av gadd og læger. Furu forekommer på grunnlendt mark og i kantsoner mot myr. I den vestre delen av delområdet finnes arealer med fjellbjørkeskog ispedd enkelttrær av gran. I øst grenser delområdet ned til Dokkavassdraget og det regulerte Dokkfløyvatnet.

Myrinnslaget i delområdet er også betydelig. Et større myrkompleks (Skjervungsmyrene) strekker seg fra Vestfjellvegen og sørover til Skjervungen (910 m.o.h.). Fastmarksholmer med gran veksler her med åpne myrflater med et stort antall mindre tjern og myrputter. Større myrer finnes også i Lennas dalføre nedover mot Synnfjorden, delvis i mosaikk med den gamle barskogen.

3.2.2 Kilder/registreringsmateriale i delområdet.

Naturkvaliteter i delområdet er beskrevet i forbindelse med utarbeidelse av beitebruksplan for Torpa statsallmenning i 2003 (Høitomt 2003a). I tillegg er Lennas nedre deler mot utløpet i Synnfjorden, Skardberga og Skjervungsmyrene beskrevet i Nordre Land kommunes kartlegging av biologisk mangfold (Høitomt 2000).

Enkeltobservasjoner av sjeldne/truete fuglearter er innsamlet av Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland og publisert i årsrapportene fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomiteèn for perioden 1978 – 2002. Disse rapportene er gjengitt i foreningens tidsskrift Hujon (NOF, avd. Oppland. 1980 – 2003).

I 2004 ble supplerende feltregistreringer gjennomført både i Lennas dalføre og på Skjervungsmyrene.

3.2.3 Artsutvalg og karaktertrekk ved fuglefaunaen i delområdet.

Totalt er 109 fuglearter påvist i delområde 1. Av disse er 92 påvist eller mulig hekkende (tabell 2). Delområde karakteriseres av en fuglefauna knyttet til våtmark og eldre barskog.

Tabell 2. Artsutvalg i delområde 1.

H= hekking påvist / sannsynlig

h= hekking mulig

o= observert uten indikasjon på hekking

Orden	Antall arter	H	h	o
Lommer	2	1		1
Pelikanfugler	1			1
Storkefugler	1			1
Andefugler	11	7	2	2
Hauke- og falkefugler	7	4	1	2
Hønsfugler	4	3	1	
Tranefugler	1	1		
Vadefugler	14	13		1
Måkefugler	3	2	1	
Duefugler	1	1		
Gjøkfugler	1	1		
Ugler	4	4		
Seilere	1			1
Spettefugler	5	5		
Spurvefugler	53	39	6	8
SUM	109	81	11	17

Av våtmarksarter er totalt 33 arter registrert i delområdet (27 påvist/mulig hekkende). Karakterarter knyttet til myrområdene og Lennas utløp i Synnfjorden er krikand, toppand, vipe, rødstilk, gluttsnipe og skogsnipe. Innslaget av sårbare/sjeldne fuglearter knyttet til våtmark er betydelig. Til sammen 8 våtmarksarter fra den nasjonale- og den fylkesvise rødlista er påvist (tabell 4). I tilknytning til våtmark (myr) forekommer også myrhauk (kategorien R på nasjonal rødliste), og arten antas å hekke i gunstige smågnagerår.

Den gamle barskogen i Lennas dalføre og i Skardberga, karakteriseres av arter som løvsanger, bokfink, bjørkefink, gråtrost og rødvingetrost. Typiske barskogsarter som storfugl, haukugle, spurveugle, svartspett, tretåspett, rødstjert, trekryper, granmeis og lavskrike forekommer regelmessig og setter preg på området fuglefauna. Forekomst av konglebit (påvist hekkende) er også et interessant element.

Brekke gjennomførte linjetaksering ved Dokkfløyvatnet i 1978 (Brekke, 1980). Resultatene av denne er gjengitt nedenfor (tabell 3). Trolig gir denne takseringen et godt bilde av spurvefuglfaunaen knyttet til den lavereliggende barskogen i delområdet.

Tabell 3. Resultater fra linjetaksering rundt Dokkfløyvatn. Antall registreringer av de viktigste artene (3 eller flere observasjoner) og relativ tetthet (dominans) i % (etter Brekke 1980).

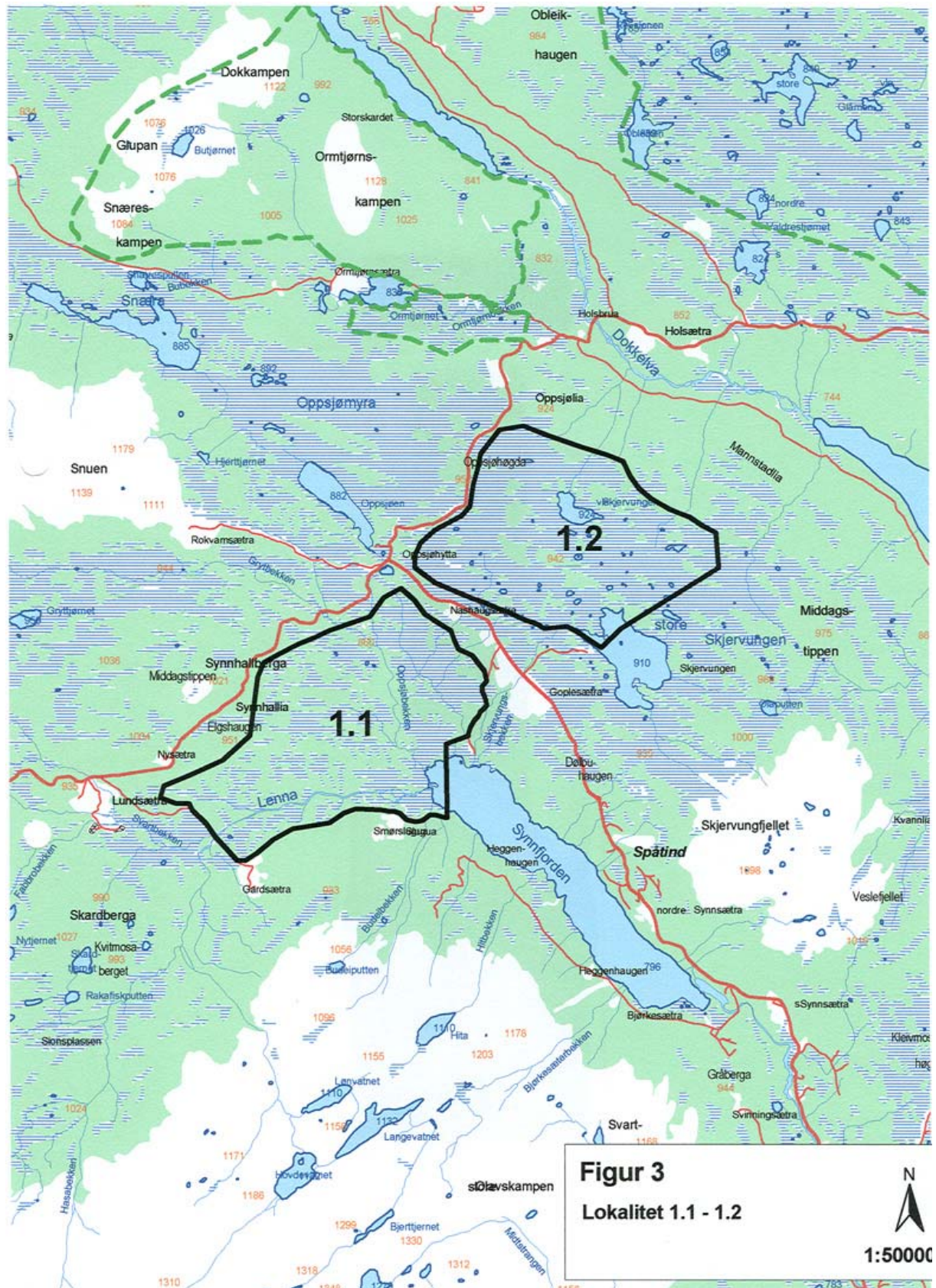
Art	n	%
Løvsanger	85	18,8
Bjørkefink	58	12,9
Bokfink	23	5,1
Måltrost	40	8,9
Rødvingetrost	55	12,2
Gråtrost	23	5,1
Sivspurv	11	2,4
Jernspurv	15	3,3
Trepiplerke	12	2,7
Grå fluesnapper	6	1,3
Linerle	5	1,1
Gulerle	3	0,6
Fuglekonge	6	1,3
Granmeis	5	1,1
Rødstjert	6	1,3
Strandsnipe	21	4,6
Enkeltbekkasin	6	1,3
Vipe	3	0,6
Kråke	5	1,1
Andre	63	14
Sum	451	100

Arter som er nært knyttet til frøproduksjon hos bjørk og/eller gran vil variere mye i takt med svingningene i denne produksjonen. Forekomsten av arter som gråsisik, grønnsisik, grankorsnebb/furukorsnebb og flaggspett vil derfor i enkeltår være markerte i dette delområdet (Geir Høitomt, egne observasjoner). I overgangssonen mellom myr og barskog opptrer blåstrupe og sivspurv regelmessig, spesielt hvor vierdekningen er høy.

Av dagrovfugler og ugler er henholdsvis 7 og 4 arter påvist i delområdet. Av disse er totalt 9 arter påviste eller mulige hekkefugler. I likhet med de ”kongleavhengige” artene vil også bestanden av flere av dagrovfuglene/uglene variere i takt med byttedyrtilgangen (smågnagerbestanden).

Figur 3

3.2.4 Særlig verdifulle fuglelokaliteter i delområdet.

To områder peker seg ut som særlig verdifulle i ornitologisk sammenheng i delområde 1:

- Lokalitet 1.1 Lennas utløp i Synnfjorden (se fig. 3).
- Lokalitet 1.2 Skjervungsmyrene (se fig. 3).

Lokalitet 1.1 Lennas utløp i Synnfjorden

Lokaliteten omfatter Lennas dalføre fra vegen mellom Lundsetra og Gardsetra og ned til elvas utløp i Synnfjorden. Gammel barskog i mosaikk med større og mindre myrflater preger området. Ved Lennas utløp i Synnfjorden finnes velutviklede elvører og mindre partier med vierbevokst myr. Lokaliteten har i ornitologisk sammenheng verdi som hekkeområde for arter knyttet både til gammelskog og myr/våtmark.

I arbeidet med kartlegging av biologisk mangfold i Nordre Land kommune er Lennas utløp i Synnfjorden klassifisert som en *svært viktig lokalitet*. Begrunnelsen for dette er dels fuglelivet og dels naturkvaliteter knyttet til gammel fjellbarskog.

Følgende observasjoner av våtmarksfugl, samt andre arter av interesse foreligger fra lokaliteten:

Smålom	1 ind. Synnfjorden 10.6.00 (Geir Høitomt).
Storlom	2 ind. ved Lennas utløp 25.5.98 (Geir Høitomt). 1 par med 1 unge ved Lennas utløp 14.7.00 (Geir Høitomt). 1 par ved Lennas utløp 17.5.03 (Geir Høitomt). 1 par med 1 unge nord i Synnfjorden 2.9.03 (Ole Knut Steinset). 1 par nord i Synnfjorden 9.5.04 (Geir Høitomt). 1 par med fast tilhold nord i Synnfjorden (hekking) 2005 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Gråhegre	Flere observasjoner av ved Lennas utløp i Synnfjorden bl.a. 1 ind. 5.8.03 (Geir Høitomt), 1 ind. 3.9.03 (Ole Knut Steinset), 1 ind. 10.8.04 og 2 ind. 17.8.04 (Geir Høitomt). 2 ind. 10.7.05 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Kortnebbgås	Minimum 600 i plog 18.4.00 (Geir Høitomt).
Gås, sp.	1 flokk hørt i flukt 19.4.00 (Geir Høitomt).
Krikkand	3 par 25.5.98 (Geir Høitomt). 3 hanner og 2 hunner med unger 19.7.04 (Geir Høitomt).
Stokkand	1 par og 1 hann 25.5.98 (Geir Høitomt). 1 hunn med unger 19.7.04 (Geir Høitomt).
Toppand	Flere observasjoner ved Lennas utløp i Synnfjorden, bl.a. 5 hanner 25.5.98 (Geir Høitomt), og 2 par 18.4.00 (Geir Høitomt).
Sjørre	1 par ved Lennas utløp 25.5.98 (Geir Høitomt).
Kvinand	1 hunn med 2 unger 6.7.01 (Geir Høitomt).
Laksand	Flere observasjoner ved Lennas utløp i Synnfjorden, bl.a. 1 par 25.5.98 (Geir Høitomt) og 1 hann 13.7.04 (Geir Høitomt).
Myrhauk	1 hann ved Lennas utløp 25.5.98 (Geir Høitomt). 1 hann ved Lennas utløp og på myrene lengre øst 19.7.04 (Geir Høitomt). 1 hunn ved Lenna 9.8.05 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Spurvehauk	1 ind. ved Lennas utløp 17.5.03 (Geir Høitomt).
Fjellvåk	Sees regelmessig jaktende i området, i varierende antall i takt med smågnagerbestanden. 1 varslende par flere ganger sommeren 2002 indikerer hekking (i gran) (Geir Høitomt). 2 ind. Utsikten 5.9.02

	(Ole Knut Steinset).
Kongeørn	Flere observasjoner av jaktende ind. på lokaliteten, bl.a. 2 ind. 25.5.98 (Geir Høitomt).
Tårnfalk	Sees regelmessig jaktende i området, i varierende antall i takt med smågnagerbestanden (Geir Høitomt).
Dvergfalk	Sees regelmessig, bla. 1 ind. 29.5.03 (Geir Høitomt).
Orrfugl	2 spillende hanner 19.4.03 (Geir Høitomt).
Storfugl	Spillspor på tidligere kjent leikplass nord for Lenna 22.3.03 (Geir Høitomt). 1 hunn med unger ved Lenna 5.8.03 (Geir Høitomt, Knut Skartlien).
Trane	1 par med 2 juv 13.8.94 og 1 par med 2 unger 25.5.98 (Geir Høitomt). 1 par med 1 unge 19.7.04 (Geir Høitomt). 1 par med en unge 9.8.05 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Heilo	Anslagsvis 2-3 par hekket 2003 (Geir Høitomt). Minimum 3 ind. 19.7.04 (Geir Høitomt).
Vipe	2 par 13.8.94 (Geir Høitomt). 3 par 19.7.04 (Geir Høitomt).
Enkeltebekkasin	2-4 ind. 19.7.04 (Geir Høitomt). 1 ind. 18.9.04 (Ole Knut Steinset).
Dobbeltbekkasin	2 ind. ved Lennas utløp 25.5.98 (Geir Høitomt). 1 ind. ved Lennas utløp 29.5.03 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 4 ind. på fuktig grasmark i overgang mellom rikmyr og høgstaudebjørkeskog, mellom Oppsjøbekken og Nashaugsetra 16.7.04 (Geir Høitomt). 1 ind. 9.8.05 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Rugde	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Storspove	1 ind. 19.7.04 (Geir Høitomt).
Rødstilk	6 ind. 25.5.98 (Geir Høitomt). 2 par 19.7.04 (Geir Høitomt).
Gluttsnipe	3 ind. 25.5.98 (Geir Høitomt). 1 par 19.7.04 (Geir Høitomt).
Skogsnipe	2 ind. 25.5.98 (Geir Høitomt). 3 par 19.7.04 (Geir Høitomt).
Strandsnipe	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Hettemåke	Spredte observasjoner av ikke-hekkende fugler, bl.a. 3 ind. 19.7.04 (Geir Høitomt).
Fiskemåke	Regelmessig på lokaliteten (Geir Høitomt).
Haukugle	1 ind. 3.12.98 (Geir Høitomt). 1 ind. 25.11.00 (Geir Høitomt). 1 ind. ved Lennas utløp 17.5.03 (Geir Høitomt). 1 par med 2 små unger 12.6.03 (Ole Knut Steinset). 1 ind. langs Lenna 14.10.04 (Ole Knut Steinset).
Spurveugle	1 ind. ved Lenna 19.4.03 (Geir Høitomt).
Vendehals	1 par med hekkeadferd ved gammelt spettehull 19.7.04 (Geir Høitomt).
Svartspett	Flere syns- og hørselsobservasjoner av arten de senere åra (Geir Høitomt).
Tretåspett	Flere trær med ”ringhakking” langs Lenna 22.3.03 (Geir Høitomt). 1 ind. og flere gamle reirhull ved Lenna 19.4.03 (Geir Høitomt). 1 ind. 19.7.04 (Geir Høitomt).
Blåstrupe	Opptrer regelmessig i vierbevokste myrkanter, bl.a. flere ind. 19.7.04 (Geir Høitomt).
Varsler	1 ind. 7.10.01 (Geir Høitomt).
Lavskrike	Regelmessig hele året (Geir Høitomt).
Båndkorsnebb	2 hanner 3.12.98 (Geir Høitomt). 2 hanner og 1 hunn 1.3.03 (Geir Høitomt).

Lokalitet 1.2 Skjervungsmyrene

Skjervungsmyrene er betegnelsen på det flate myrdominerte området sørøstover fra Vestfjellvegen mot Store Skjervungen (910 m.o.h.). Gran og bjørkebevokste fastmarksholmer veksler her med større og mindre myrer, tjern, putter og vatn.

I arbeidet med kartlegging av biologisk mangfold i Nordre Land kommune er deler av denne lokaliteten klassifisert som en *svært viktig lokalitet* på grunn av store ornitologiske verdier knyttet til våtmarksfugl (Høitomt 2000). Det er naturlig å se Skjervungsmyrene i sammenheng med Oppsjømyra videre nordvestover fra Vestfjellvegen (se delområde 2).

Følgende observasjoner av våtmarksfugl, samt andre arter av interesse foreligger fra lokaliteten:

Storlom	1 par 5.6.03 (Geir Høitomt). 1 ind. store Skjervungen 18.7.03 (Ole Knut Steinset). 1 par store Skjervungen 12.7.04 (Geir Høitomt).
Gråhegre	1 ind. store Skjervungen 5.6.03 (Geir Høitomt).
Brunnakke	2 hunner og 1 hann 5.6.03 (Geir Høitomt). 1 hann 12.7.04 (Geir Høitomt).
Krikkand	2 hunner og 4 hanner 10.6.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 4 hanner og 2 hunner 5.6.03 (Geir Høitomt). 6 hanner 12.7.04 (Geir Høitomt).
Stokkand	1 hann 5.6.03 (Geir Høitomt). 1 hunn 12.7.04 (Geir Høitomt).
Toppand	4 par 10.6.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 3 par 5.6.03 (Geir Høitomt). 4 hanner 12.7.04 (Geir Høitomt).
Svartand	3 hanner i store Skjervungen 12.7.04 (Geir Høitomt).
Sjørre	1 par i store Skjervungen 5.6.03 (Geir Høitomt).
Kvinand	2 hanner 10.6.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Siland	1 par 5.6.03 (Geir Høitomt).
Laksand	2 hanner og 1 hunn 10.6.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 hann 12.7.04 (Geir Høitomt).
Myrhauk	3 ind. herav 2 ungfugler 13.8.94 (Geir Høitomt). 1 hunn 5.8.03 (Geir Høitomt, Knut Skartlien). 1 hann 12.7.04 (Geir Høitomt).
Hønehauk	1 ind. 26.8.02 (Ole Knut Steinset).
Fjellvåk	Observeres jevnlig i gode smågnagerår (Geir Høitomt).
Kongeørn	1 ind. 10.6.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Tårnfalk	2 hanner 10.6.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 hann 12.7.04 (Geir Høitomt).
Dvergfalk	1 par med reir 12.7.04 (Geir Høitomt).
Trane	1 ind. 22.5.94 (Geir Høitomt). 1 engstelig ind. 10.6.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 par med reir 5.6.03 (Geir Høitomt). 1 par med en unge 12.7.04 (Geir Høitomt).
Heilo	2-3 par 10.6.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 4-6 par 5.6.03 (Geir Høitomt). 2 par 12.7.04 (Geir Høitomt).
Vipe	2 par 22.5.94 (Geir Høitomt). 3 par 7.5.95 (Geir Høitomt). 1 par 10.6.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 4 par 5.6.03 (Geir Høitomt). 2 par 12.7.04 (Geir Høitomt).
Enkeltebekkasin	3 ind. 5.6.03 (Geir Høitomt). 1 ind. 12.7.04 (Geir Høitomt).
Dobbeltbekkasin	1 spillende ind. 5.6.03 (Geir Høitomt).

Rugde	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Småspove	2 par 22.5.94 (Geir Høitomt). 2 par 10.6.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 par 5.6.03 (Geir Høitomt).
Storspove	1 ind. 18.7.03 (Ole Knut Steinset). 1 par 5.6.03 (Geir Høitomt). 1 par 12.7.04 (Geir Høitomt).
Rødstilk	2 par 22.5.94 (Geir Høitomt). 1 par 10.6.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 3 par 5.6.03 (Geir Høitomt). 2 par 12.7.04 (Geir Høitomt).
Gluttsnipe	1 par 5.6.03 (Geir Høitomt). 1 par 12.7.04 (Geir Høitomt).
Skogsnipe	1 ind. 10.6.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Grønnstilk	1 par 5.6.03 (Geir Høitomt). 1 ind. 12.7.04 (Geir Høitomt).
Strandsnipe	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Svømmesnipe	1 ind. 5.6.03 (Geir Høitomt).
Hettemåke	3 ind. 10.6.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 4 ind. 5.6.03 (Geir Høitomt).
Fiskemåke	2 ind. 10.6.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 2 ind. 5.6.03 (Geir Høitomt). 4 ind. 12.7.04 (Geir Høitomt).
Rødnebbterne	1 ind. 10.6.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Terne, sp.	2 ind. 5.6.03 (Geir Høitomt).
Haukugle	1 ind. 7.10.90 (Bjørn Høitomt). 1 ind. 2.10.98 (Geir Høitomt).
Spurveugle	1 ind. 10.6.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Svartspett	1 ind. hørt 10.6.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Tretåspett	2 ind. 10.6.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Blåstrupe	Flere observert 12.7.04 (Geir Høitomt).
Rødstjert	Hekking konstatert 10.6.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Varsler	1 par med utfløyne unger 12.7.04 (Geir Høitomt).
Lavskrike	2 ind. 10.6.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 2-4 ind. 12.7.04 (Geir Høitomt).
Konglebit	1 hunn med 3 ungfugler som tagg mat 13.8.94 (Geir Høitomt). 1 syngende ind. 7.5.95 (Geir Høitomt).

3.2.5 Andre observasjoner av interesse i delområde 1.

Storlom: 2 ind. Oppsjøtjernet 10.7.02 (Ole Knut Steinset). 2 ad + 1 juv Folungtjern 22.7.03 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Folungtjern 14.8.03 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Tretjern 19.8, 9.9 og 15.9.03 (Ole Knut Steinset). 2 ind. Tretjern 19.5.04 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Tretjern 29.8.04 (Ole Knut Steinset).

Gråhegre: 1 ind. søndre Folungtjern 6.8.02 (Ole Knut Steinset). 2 ind. søndre Folungtjern 19.7.02 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Oppsjøtjernet 2.7.02 (Ole Knut Steinset). 1 ind. søndre Folungtjern 19.8.03 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Tretjern 10.7.03 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Folungtjern 15.9.03 (Ole Knut Steinset).

Krikkand: 2 ind. Tretjern 19.5.04 og 2 ind. Tretjern 26.5.04 (Ole Knut Steinset). 2 ind. Oppsjøtjernet 19.5.04 (Ole Knut Steinset).

Toppand: 2 ind. Tretjern 29.5.04 (Ole Knut Steinset).

Siland: 1 hunn med 8 unger Tretjern 10.8.04 (Ole Knut Steinset).

Laksand: 2 ind. Tretjern 21.5.04 og 26.5.04 (Ole Knut Steinset).

Spurvehauk: 1 ind. Oppsjøtjernet 24.7.04 (Ole Knut Steinset).

Fjellvåk: 1 ind. Utsikten 10.7.03 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Skardberga 15.7.03 (Ole Knut Steinset). 1 hekkende par Skardberga 5.8.03 (Geir Høitomt, Knut Skartlien). 1 ind. Tretjernet 19.7.04 (Ole Knut Steinset).

Tårnfalk: reir med 2 unger ved Tretjern 13.8.02 (Ole Knut Steinset). Reir med 2 unger ved Tretjern 10.7.03 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Tretjerna 18.8.03 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Tretjerna 27.5.04 (Ole Knut Steinset). Henholdsvis 1 og 2 ind. Tretjerna 2.6. og 1.7.04 (Ole Knut Steinset).

Dvergfalk: 1 ind. Tretjerna 1.9.03 (Ole Knut Steinset).

Trane: 2 ind. Folungtjerna 26.8.02 (Ole Knut Steinset). 2 ind. Tretjern 2.6.04 (Ole Knut Steinset). 1 par med unge ved Folungtjerna 5.8.03 (Geir Høitomt, Knut Skartlien). 2 ind. Folungtjern 26.6.03 (Ole Knut Steinset). 2 ind. Folungtjern 25.8.03 (Ole Knut Steinset).

Lappspove: 1 ind. Tretjerna 9.6.01 (Thor Østbye).

Haukugle: 1 ind. ved Lundsetra 1.4.98 (Geir Høitomt). 1 ind. ved Lundsetra 14.4.98 (Geir Høitomt). 2 ind. Gardsetra 23.8.02 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Tretjern 9.10.03 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Folungtjern 20.5.04 (Ole Knut Steinset). 1 ind. ved "Utsikten" 10-11.10.05 (Ole Knut Steinset).

Jordugle: 1 ind. Lundsetra 8.8.03 (Ole Knut Steinset).

Dvergspett: 1 ind. ved Folungtjerna 5.8.03 (Geir Høitomt, Knut Skartlien).

Tretåspett: 1 ind. Folungtjern 10.6.03 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Skardberga 25.8.04 (Ole Knut Steinset). 2 ind. Skardberga juni 05 (Ole Knut Steinset).

Duetrost: 1 ind. Skardberga 1.7.05 (Ole Knut Steinset).

Stjertmeis: 15-20 ind. Tretjern 27.10.04 (Ole Knut Steinset).

Varsler: 1 ind. Lenningen 5.8.03 (Geir Høitomt, Knut Skartlien). 1 ind. Folungtjern 15.10.04 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Lundsætra 20.10.04 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Folungtjern 18.8.05 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Oppsjøkrysset 12.10.05 (Ole Knut Steinset).

Tornskate: 2 ind. ved Dokkfløy 2004 (Ole Knut Steinset).

Lavskrike: 2 ind. Skardberga 20.10.04 (Ole Knut Steinset).

3.2.6 Forekomst av rødlistearter i delområdet.

Tabell 4. Forekomst av rødlistearter i delområde 1. Oversikten inkluderer ”ansvarsarter” for Norge (DN. 1999) og arter som er oppført på lista over truede fuglearter i Oppland (Opheim, 1988). Det bemerkes at bestandstallene er relativt usikre for noen arter.

Artslista er sortert etter følgende truethetskategorier: **E** = direkte truet, **V** = sårbar, **R** = sjelden, **DC** = hensynskrevende, **DM** = bør overvåkes, **A** = ansvarsart, **V,Oppland** = sårbar på fylkesnivå, **R,Oppland** = sjelden på fylkesnivå, **DC,Oppland** = hensynskrevende på fylkesnivå, **DM,Oppland** = bør overvåkes på fylkesnivå.

Status: **H** = hekking konstatert eller sannsynlig
                   h = hekking mulig
                   o = observert uten noen indikasjon på hekking

Kategori	Art	Status	Ca antall par	Kommentar
V	Hønehauk	o		
V	Vendehals	H	1	Lokalitet 1.1
R	Myrhauk	H	0-2	Hekkefugl i gode smågnagerår
R	Kongeørn	o		
DC	Smålom	o		
DC	Storlom	H	2	Lokalitet 1.1 og 1.2
DC	Dobbeltbekkasin	H	2-5	Lokalitet 1.1 og 1.2
DC	Dvergspett	H	1-2	
DM	Svartand	h	0-3	
DM	Sjørørre	h	0-3	
DM	Trane	H	3	
A	Lappspove	o		
A	Rødstilk	H	6-10	
V,Oppland	Varsler	H	1-2	
DC,Oppland	Storspove	H	1	
DC,Oppland	Svartspett	H	1-2	
DM,Oppland	Tornskate	o		

3.2.7 Konklusjon, delområde 1

Delområde 1 har en interessant fuglefauna både knyttet til gammel fjellnær barskog og til våtmark. Totalt er 109 fuglearter registrert i delområdet, og 92 av disse er påviste- eller mulige hekkefugler (tabell 2).

Delområdet inneholder to lokaliteter som vurderes som spesielt viktige i ornitologisk sammenheng: Lokalitet 1.1 Lennas utløp i Synnfjorden (verdiklasse **), og lokalitet 1.2 Skjervungsmyrene (verdiklasse **). Verdiklassifiseringen er begrunnet i tabell 32.

Sammen med delområde 13 er dette den delen av undersøkelsesområdet som peker seg ut med en særlig interessant fuglefauna knyttet til gammel barskog. Innslag av til dels meget gammel skog og stedvis mye dødt trevirke (gadd og læger) er viktige faktorer som bidrar til dette. Særlig lokalitet 1.1 har betydelige kvaliteter i en slik sammenheng.

Totalt er henholdsvis 13 fuglearter fra den nasjonale- og 4 fra den fylkesvise rødlista registrert i delområde 1 (tabell 4). 10 av disse er påvist hekkende og ytterligere 2 arter er mulige hekkefugler. Av de rødlisteartene som er påviste/mulige hekkefugler er 3 arter knyttet til gammelskog (vendehals, dvergspett og svartspett), mens 8 arter er tilknyttet våtmark (myrhauk, storlom, dobbeltbekkasin, svartand, sjøorre, trane, rødstilk og storspove), og 1 art fortrinnsvis påtreffes i overgangen mellom disse biotoptypene (varsler).

Av regionalt uvanlige arter må nevnes observasjon av båndkorsnebb (lokalitet 1.1) samt påvist hekking av konglebit (lokalitet 1.2).

3.3 DELOMRÅDE 2

3.3.1 Områdebeskrivelse.

Delområde 2 ligger i hovedsak i Gausdal kommune med unntak av et mindre areal inn mot Vestfjellvegen som tilhører Nordre Land. Delområdet grenser inn mot Ormtjernkampen nasjonalpark og Ormtjernmyra naturreservat i sørøst. Området ligger i intervallet 800 – 1000 m.o.h. og utgjør ca. 17,5 km² (se fig. 2).

Hele delområdet er myrdominert. Oppsjømyra dominerer landskapet mellom Vestfjellvegen og Snæra. Dette flate, åpne myrpartiet har innslag av myrtjern, myrputter og relativt store arealer av fastmattepartier som veksler med flarker og løsbunnede partier (strengemyr). Mot Vestfjellvegen har Oppsjømyra en noe tørrere utforming og her er det innslag av delvis bjørkebevokst fastmark og lynghei.

Sentralt i delområdet ligger vatna Snæra, Snæresputten og Toftsætervatnet. Vest for Snæresbekken og Toftsætervatnet er det et betydelig myrareal i tilknytning til nedre deler av Fjellbekken.

Fastmarksholmer og kantsoner i delområdet har innslag av gammel fjellgranskog, og spesielt i Snæreslia forekommer partier med rik fjellbjørkeskog.

3.3.2 Kilder/registreringsmateriale i delområdet.

Oppsjømyra har vært jevnlig besøkt av medlemmer i NOF, avd. Oppland. Det foreligger således et relativt omfattende registreringsmateriale fra dette myrkomplekset. Enkeltobservasjoner av sjeldne/truete fuglearter er innsamlet av Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland og publisert i årsrapportene fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomiteen for perioden 1978 – 2002. Disse rapportene er gjengitt i foreningens tidsskrift Hujon (NOF, avd. Oppland. 1980 – 2003).

Fjelloppsynsmann Ole Knut Steinset i Torpa statsallmenning har gitt verdifull informasjon i de østre deler av området.

Fuglelivet i Fjelldokkas nedbørfelt er beskrevet av Høitomt 2003b. I denne rapporten beskrives bl.a. fuglelivet på myrområde ved Fjellbekken og Toftsætervatnet / Snæra.

Rapporter om fjellmyrløperens utbredelse / forekomst i Oppland inneholder informasjon fra Oppsjømyra (Opheim 1988a, Isaksen 2002)

I 2004 ble supplerende feltregistreringer gjennomført på Oppsjømyra og i Snæra / Toftsætervatnet.

3.3.3 Artsutvalg og karaktertrekk ved fuglefaunaen i delområdet.

Totalt er 95 fuglearter påvist i delområde 2 (se tabell 1). Av disse er 78 påvist eller mulig hekkende (tabell 5). Oppsjømyra, myrområdene ved Fjellbekken og Toftsøetervatnet utgjør en betydelig del av området, og delområde 2 karakteriseres derfor av en fuglefauna knyttet til myr og våtmark.

Tabell 5. Artsutvalg i delområde 2.

H= hekking påvist / sannsynlig

h= hekking mulig

o= observert uten indikasjon på hekking

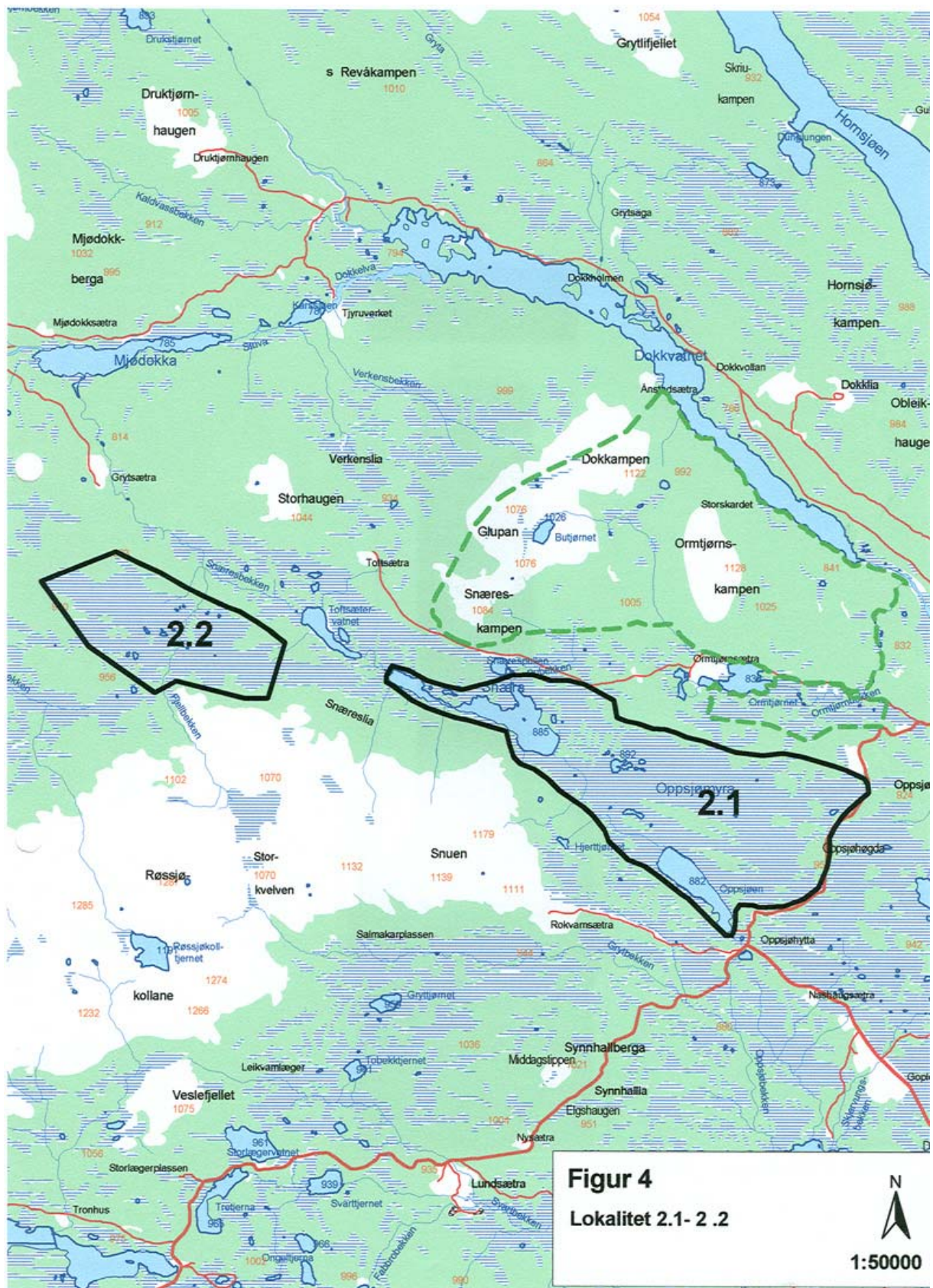
Orden	Antall arter	H	h	o
Lommer	1	1		
Storkefugler	1			1
Andefugler	12	7	1	4
Hauke- og falkefugler	6	2	3	1
Hønefugler	3	2	1	
Tranefugler	1	1		
Vadefugler	16	12	3	1
Måkefugler	3	2		1
Duefugler	1	1		
Gjøkfugler	1	1		
Ugler	3	3		
Seilere	1			1
Spettefugler	4	2	1	1
Spurvfugler	42	30	5	7
SUM	95	64	14	17

Totalt er 34 våtmarksfugler registrert i delområdet (27 påvist/mulig hekkende). Karakterarter i myr/våtmark er krikband, toppand, vipe, heilo, småspove, rødstilk, grønnstilk og gluttsnipe. Vadefuglfaunaen omfatter alene 16 arter. Dette representerer alle de artene som kan forventes utfra områdets beliggenhet. Forekomsten av sårbare/sjeldne fuglearter knyttet til våtmark er høy. Til sammen 9 våtmarksarter fra den nasjonale- og den fylkesvise rødlista er påvist (tabell 6). I tilknytning til våtmark (myr) forekommer også myrhauk (kategorien R på nasjonal rødliste), og arten kan være hekkefugl i gode smånagerår.

Arealer med gammel fjellgranskog og til dels rik fjellbjørkeskog inngår i delområde 2. I disse områdene er jernspurv, gråtrost, rødvingetrost, løvsanger, bjørkefink og gråsisik karakterarter. Innslaget av mer kravfulle arter som rødstrupe, svarttrost, måltrost, møller og grå fluesnapper er merkbart spesielt i Snæreslia. I rasmarskpartiene i denne lia opptrer ringtrost regelmessig. Interessant er også funnet av boksanger.

Av dagrovfugler og ugler er henholdsvis 6 og 3 arter registrert i delområde 2. Av disse er totalt 8 påvist/mulig hekkende. Bestanden av flere av disse artene vil imidlertid variere i takt med byttedyrtilgangen (smånagerbestanden).

Figur 4

3.3.4 Særlig verdifulle fuglelokaliteter i delområdet.

To lokaliteter peker seg ut som særlig verdifulle i ornitologisk sammenheng i delområde 2:

- Lokalitet 2.1 Oppsjømyra (se fig. 4)
- Lokalitet 2.2 Myr ved Fjellbekken (se fig. 4)

Lokalitet 2.1 Oppsjømyra

Lokaliteten omfatter myrområdet fra Vestfjellvegen og inn til og med Snæra. Oppsjømyra er et stort åpent myrkompleks med strengemyrpartier, tjern, myrputter og tørrere myrutforminger / heivegetasjon. Gammel fjellgranskog og delvis rikere fjellbjørkeskog inngår i kantsonene mot myrområdet. Viktig for lokalitetens ornitologiske kvaliteter er forekomsten av relativt store arealer med svært bløt myr (svartmyr).

Følgende observasjoner av våtmarksfugl, samt andre arter av interesse foreligger fra lokaliteten:

Storlom	3 voksne 21.7.86 (Kolbjørn Hoff). 1 ind. Oppsjøen 29.5.94 (Geir Høitomt). 1 par med en unge i Snæra 13.7.04 (Geir Høitomt).
Gråhegre	2 ind. 7.8.02 (Ole Knut Steinset). 1 ind. ved Oppsjøen 15.9.04 og 3.9.04 (Ole Knut Steinset).
Kortnebbgås	20 ind. i flukt 9.10.03 (Ole Knut Steinset).
Mandarinand	1 hann 21.5.00 (Geir Høitomt og Astri Aadnes).
Brunnakke	1 hunn med en unge i Snæresputten 13.7.04 (Geir Høitomt).
Krikkand	4 hanner 16.6.79 (Geir Høitomt). 2 par og 1 hann 16.5.80 (Geir Høitomt). 8 ind. 29.5.81 (Geir Høitomt). 4 ind. herav 2 hunner med unger 21.7.86 (Kolbjørn Hoff). 4 ind. 18.5.98 (Geir Høitomt). 3 par 21.5.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 9 voksne, herav 2 hunner med unger 13.7.04 (Geir Høitomt).
Stokkand	1 hann 15.6.79 (Geir Høitomt). 1 par 16.5.80 (Geir Høitomt). 5. ind. 29.5.81 (Geir Høitomt). 6 ind. 18.5.98 (Geir Høitomt). 1 par og 1 hunn på reir 21.5.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 hunn med unger 13.7.04 (Geir Høitomt).
Toppand	1 par 16.6.79 (Geir Høitomt). 1 par 16.5.80 (Geir Høitomt). 1 par 29.5.81 (Geir Høitomt). 4 par 18.5.98 (Geir Høitomt). 2 hunner med unger og 5 hanner 13.7.04 (Geir Høitomt).
Sjørre	1 par i Oppsjøen 29.5.81 (Geir Høitomt). 1 hunn med unger i Snæra 13.7.04 (Geir Høitomt).
Kvinand	1 hann i Snæra 13.7.04 (Geir Høitomt).
Lappfiskand	1 hann på Oppsjøen 25.5.97 (Hans Sagstuen).
Siland	1 hann på Oppsjøen 13.7.04 (Geir Høitomt).
Laksand	1 hann 16.5.80 (Geir Høitomt). 2 par Oppsjøen 31.5.86 (Hans Sagstuen). 1 par i Oppsjøen 29.5.94 (Geir Høitomt). 1 hann 18.5.98 (Geir Høitomt). 2 ind. Oppsjøen 27.5.04 (Ole Knut Steinset).
Myrhauk	1 hunn ved Oppsjøen 30.9.02 (Ole Knut Steinset).
Fjellvåk	1 ind. 21.7.86 (Kolbjørn Hoff). 2 ind. 13.7.04 (Geir Høitomt).
Kongeørn	1 ind. 13.7.04 (Geir Høitomt).
Tårnfalk	Observeres jevnlig jaktende i området (Geir Høitomt).
Dvergfalk	Hekking konstatert 21.7.86 (Kolbjørn Hoff). 1 ind. 24.8.04 (Ole Knut Steinset).
Trane	1 ind. 15.6.79 (Geir Høitomt). 1 par 16.5.80 (Geir Høitomt). 1 par

	29.5.81 (Geir Høitomt). 1 par 29.5.94 (Geir Høitomt). 1 par 18.5.98 (Geir Høitomt). 1 par med reir 21.5.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 par med 1 unge 13.7.04 (Geir Høitomt).
Heilo	2-3 ind. 16.6.79 (Geir Høitomt). Minimum 6 ind. 16.5.80 (Geir Høitomt). Minimum 4 ind. 29.5.81 (Geir Høitomt). 17-19 par 21.7.86 (Kolbjørn Hoff). Minst 6 ind. 21.5.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). Minimum 12 par 13.7.04 (Geir Høitomt).
Vipe	3-4 ind. 15.6.79 (Geir Høitomt). 7 ind 16.5.80 (Geir Høitomt). Ca. 10 ind. 29.5.81 (Geir Høitomt). 3 par og ytterligere 10 ind. i flokk 21.7.86 (Kolbjørn Hoff). 3 par 29.5.94 (Geir Høitomt). 3 par 7.5.95 (Geir Høitomt). 4 par 1.6.96 (Geir Høitomt). 3 par 18.5.98 (Geir Høitomt). 3 par 21.5.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 3-4 par 13.7.04 (Geir Høitomt).
Temmincksnipe	1 ind. 16.6.79 (Geir Høitomt). 1 ind. 16.5.80 (Geir Høitomt). 2 ind. 17.5.80 (Geir Høitomt).
Myrsnipe	1 ind. 13.7.04 (Geir Høitomt).
Fjellmyrløper	1 par med minst en unge 21.7.86 (Kolbjørn Hoff). 1 ind. med hekkeadferd 16.7.87 (Geir Gaarder). 3 ind. 29.5.94 (Geir Høitomt). 2 par og 1 enslig ind. 1.6.96 (Geir Høitomt). 3 par 21.5.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 3-4 par 2001 (Kjell Isaksen). 2 spillende ind. 30.5.04 (Hans Sagstuen). 5 par med hekkeadferd fordelt på to lokaliteter 13.7.04 (Geir Høitomt).
Brushane	1 hann 16.5.80 (Geir Høitomt). 8 hanner og 3 hunner 29.5.81 (Geir Høitomt). 3-4 hunner 21.7.86 (Kolbjørn Hoff). 2 hanner og 4 hunner 29.5.94 (Geir Høitomt). 1 hann og 1 hunn 1.6.96 (Geir Høitomt). 3 hanner og 2 hunner 18.5.98 (Geir Høitomt). 2 hanner 21.5.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 3 ind. som fløy mot Toftsætervatnet 4.8.02 (Høitomt 2003b). 2 engstelige hunner 13.7.04 (Geir Høitomt).
Enkeltebekkasin	5 ind. 29.5.81 (Geir Høitomt). 3-4 ind. 21.7.86 (Kolbjørn Hoff). 1 ind. 27.5.04 (Ole Knut Steinset).
Dobbeltbekkasin	1 spillende ind. på dagtid øst i lokaliteten 13.7.04 (Geir Høitomt).
Rugde	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Småspove	3 par 16.5.80 (Geir Høitomt). 1 par 29.5.81 (Geir Høitomt). 3-4 ind. 21.7.86 (Kolbjørn Hoff). 2 ind. 29.5.94 (Geir Høitomt). 3 par 1.6.96 (Geir Høitomt). 3 par 18.5.98 (Geir Høitomt). 4 par 21.5.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 3 par 13.7.04 (Geir Høitomt).
Storspove	9-10 ind. 21.7.86 (Kolbjørn Hoff). 1 ind. 27.5.04 (Ole Knut Steinset).
Rødstilk	1 par 15.6.79 (Geir Høitomt). 7 ind. 16.5.80 (Geir Høitomt). 4 par 29.5.81 (Geir Høitomt). 5 par 21.7.86 (Kolbjørn Hoff). Minimum 5 par 29.5.94 (Geir Høitomt). 8 par 1.6.96 (Geir Høitomt). 6 par 18.5.98 (Geir Høitomt). Minst 10 ind. 21.5.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 6 par 13.7.04 (Geir Høitomt).
Gluttsnipe	1 par 16.5.80 (Geir Høitomt). 2 par 21.7.86 (Kolbjørn Hoff). 2 par 29.5.94 (Geir Høitomt). 2 par 18.5.98 (Geir Høitomt). 3 par 13.7.04 (Geir Høitomt).
Grønnstilk	1 ind. 16.5.80 (Geir Høitomt). 3 ind. 29.5.81 (Geir Høitomt). 5 par 21.7.86 (Kolbjørn Hoff). 1 par 29.5.94 (Geir Høitomt). 3 par 1.6.96 (Geir Høitomt). 3 par 13.7.04 (Geir Høitomt).
Strandsnipe	Flere observasjoner (Geir Høitomt).

Svømmesnipe	2-3 ind. 21.7.86 (Kolbjørn Hoff). 1 ind. 29.5.94 (Geir Høitomt). 6 ind. 13.7.04 (Geir Høitomt).
Hettemåke	3 ind. 16.6.79. 2 hekkende par (Geir Høitomt). Ca 20 ind. 16.5.80. 12 hekkende par (Geir Høitomt). 4 reir 29.5.81 (Geir Høitomt). 3 par med reir 29.5.94 (Geir Høitomt). 3 hekkende par 1995 (Geir Høitomt). 3 par 1.6.96 (Geir Høitomt). 14 par med reir 18.5.98 (Geir Høitomt). 5 hekkende par 21.5.00 (Geir Høitomt). 1 hekkende par 13.7.04 (Geir Høitomt).
Fiskemåke	1 ind. 16.6.79 (Geir Høitomt). 6 ind. 16.5.80 (Geir Høitomt). 3 ind. 29.5.81 (Geir Høitomt). 2 par med reir 29.5.94 (Geir Høitomt). 2 par 1.6.96 (Geir Høitomt). 3 par 18.5.98 (Geir Høitomt). 2 par 21.5.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Rødnebbterne	1 ind. 13.7.04 (Geir Høitomt).
Haukugle	1 ind. 12.4.86 (Geir Høitomt). 1 ind. 28.10.04 (Ole Knut Steinset).
Jordugle	2 ind. 21.7.86 (Kolbjørn Hoff). 2 ind. 13.7.04 (Geir Høitomt).
Svartspett	1 ind 18.5.98 (Geir Høitomt).
Dvergspett	1 hekkende par ved Snæra 13.7.04 (Geir Høitomt).
Såerle	Relativt tallrik 13.7.04 (Geir Høitomt).
Sidensvans	6 ind. 16.10.03 (Ole Knut Steinset).
Blåstrupe	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Duetrost	2-3 ind. 1.8.02 (Høitomt 2003b).
Møller	1 ind. ved Oppsjøen 27.5.04 og 6.6.04 (Ole Knut Steinset).
Tornskate	1 hann 13.7.04 (Geir Høitomt).
Varsler	1 ind. 24.6.79 (Geir Høitomt). 1 ind. 7.5.95 (Geir Høitomt).
Lavskrike	2 ind. 29.5.81 (Geir Høitomt).
Lappspurv	2 par 29.5.81 (Geir Høitomt).

Lokalitet 2.2 Myr ved Fjellbekken

Lokaliteten omfatter myrområdet langs Fjellbekkens nedre deler ned mot Snæresbekken. Denne markerte myra har flere myrtjern og mindre dammer. I tillegg finnes mindre arealer dominert av vierkratt og fjellbjørk. Stedvis forekommer relativt rik vegetasjon på myra. Lokaliteten ligger 900-950 m.o.h.

Følgende observasjoner av våtmarksfugl, samt andre arter av interesse foreligger fra lokaliteten:

Krikkand	4 hanner 22.7.04 (Geir Høitomt).
Trane	1 hekkende par 16.6.79 (Geir Høitomt). 1 hekkende par 22.7.04 (Geir Høitomt).
Heilo	3-4 ind. 16.6.79 (Geir Høitomt). 4-5 par 22.7.04 (Geir Høitomt).
Vipe	1 par 22.7.04 (Geir Høitomt).
Brushane	1 hann 22.7.04 (Geir Høitomt).
Enkeltbekkasin	1 ind. 16.6.79 (Geir Høitomt). 1 ind. 22.7.04 (Geir Høitomt).
Dobbeltbekkasin	2 ind. 16.6.79 (Geir Høitomt). Minimum 6 spillende ind. om kvelden 24.6.04 (Geir Høitomt). 5 ind. på to ulike steder på myra 22.7.04 (Geir Høitomt).
Rugde	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Småspove	1 ind. 20.7.02 (Høitomt 2003b).
Rødstilk	1 par 22.7.04 (Geir Høitomt).
Gluttsnipe	1 ind. 20.7.02 (Høitomt 2003b).

Grønnstilk	1 ind. 20.7.02 (Høitomt 2003b). 1 par 22.7.04 (Geir Høitomt).
Strandsnipe	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Blåstrupe	Observervert 22.7.04 (Geir Høitomt).
Varsler	1 ind. 16.6.79 (Geir Høitomt).

3.3.5 Andre observasjoner av interesse i delområde 2.

Storlom: 1 ind. på reir i Toftsætervatnet 16.6.79 (Geir Høitomt). 1 par med hekkeadferd på Toftsætervatnet 20.6.87 (Jon Opheim).

Stokkand: 2 hanner i Toftsætervatnet 16.6.79 (Geir Høitomt). 4 hanner på Toftsætervatnet 20.6.87 (Jon Opheim).

Krikkand: 4 hanner Toftsætervatnet 20.6.87 (Jon Opheim).

Toppand: 3 hanner på Toftsætervatnet 20.6.87 (Jon Opheim).

Laksand: 1 ind. Toftsætervatnet 20.6.87 (Jon Opheim).

Rødstilk: 3 par ved Toftsætervatnet 16.6.79 (Geir Høitomt). 2-3 par ved Toftsætervatnet 20.6.87 (Jon Opheim).

Gluttsnipe: 1 ind. ved Toftsætervatnet 20.6.87 (Jon Opheim). 1 ind. Toftsætervatnet 20.6.94 (Høitomt 2003b). 3 ind. ved Snæresbekken 1.8.02 (Høitomt 2003b).

Grønnstilk: 1 par ved Toftsætervatnet 16.6.79 (Geir Høitomt). 1 varslende ind. ved Toftsætervatnet 20.6.87 (Jon Opheim). 2 varslende ind. ved Toftsætervatnet 20.7.02 (Høitomt 2003b).

Svømmesnipe: 1 hunn på tjern ved Toftsætervatnet 20.6.87 (Jon Opheim), 1 hunn samme sted 20.6.94 og 2 ind. samme sted 20.7.02 (Høitomt 2003b).

Hettemåke: ca 10 par ved Toftsætervatnet 16.6.79 (Geir Høitomt). 2 kolonier på 10 og 45 ind. på småtjern ved Toftsætervatnet 20.6.87. 25-27 hekkende par (Jon Opheim). 2 hekkende par ved Toftsætervatnet 1994 (Opheim 1997). Ca 10 hekkende par på Toftsætervatnet 1995 (Sverre Lundemo).

Varsler: 1 ind. 4.8.02 (Høitomt 2003b).

Bøksanger: 1 ind. ved Toftsætervatnet 20.6.87 (Jon Opheim).

3.3.6 Forekomst av rødlistearter i delområdet.

Tabell 6. Forekomst av rødlistearter i delområde 2. Oversikten inkluderer ”ansvarsarter” for Norge (DN. 1999) og arter som er oppført på lista over truede fuglearter i Oppland (Opheim, 1988). Det bemerkes at bestandstallene er relativt usikre for noen arter.

Artslista er sortert etter følgende truetetskategorier: **E** = direkte truet, **V** = sårbar, **R** = sjelden, **DC** = hensynskrevende, **DM** = bør overvåkes, **A** = ansvarsart, **V,Oppland** = sårbar på fylkesnivå, **R,Oppland** = sjelden på fylkesnivå, **DC,Oppland** = hensynskrevende på fylkesnivå, **DM,Oppland** = bør overvåkes på fylkesnivå.

Status: **H** = hekking konstatert eller sannsynlig
                   h = hekking mulig
                   o = observert uten noen indikasjon på hekking

Kategori	Art	Status	Ca antall par	Kommentar
R	Lappfiskand	o		
R	Myrhauk	h	0-1	Kan være hekkefugl i gode smågnagerår
R	Kongeørn	o		
DC	Storlom	H	1	I Toftsætervatnet
DC	Fjellmyrløper	H	4-5	Lokalitet 2.1
DC	Dobbeltbekkasin	h	0-5	
DC	Dvergspett	H	1	
DM	Sjørørre	H	1	
DM	Trane	H	2	Lokalitet 2.1 og 2.2
A	Myrsnipe	o		
A	Rødstilk	H	12-15	
V,Oppland	Varsler	H	1-2	
DC,Oppland	Storspove	h	0-2	
DC,Oppland	Svartspett	o		
DM,Oppland	Tornskate	o		

3.3.7 Konklusjon, delområde 2

Delområde 2 har store ornitologiske kvaliteter knyttet til myr og våtmark. Totalt er 95 fuglearter registrert i delområdet, og 78 av disse er påviste- eller mulige hekkefugler (tabell 5).

Delområdet inneholder to lokaliteter som vurderes som spesielt viktige i ornitologisk sammenheng: Lokalitet 2.1 Oppsjømyra (verdiklasse ***) og lokalitet 2.2 Myr ved Fjellbekken (verdiklasse **). Verdiklassifiseringen er begrunnet i tabell 32.

Det er særlig grunn til å framheve Oppsjømyra som en viktig fuglelokalitet. Lokaliteten har et stort artsutvalg, høy tetthet av hekkende fugl og innslag av flere rødlistearter. Trolig er Oppsjømyra fylkets viktigste hekkelokalitet for fjellmyrløper, med en antatt bestand på 4-5 par (Isaksen 2002).

Totalt er henholdsvis 11 fuglearter fra den nasjonale- og 4 arter fra den fylkesvise rødliste registrert i delområde 2 (tabell 6). 7 av disse er påvist hekkende og ytterligere 3 arter er mulige hekkefugler. Av de rødlisteartene som er påviste/mulige hekkefugler er 8 knyttet til våtmark (myrhauk, storlom, fjellmyrløper, dobbeltbekkasin, sjøorre, trane, rødstilk og storspove), 1 art finnes i eldre fjellbjørkeskog (dvergspett) og 1 art er fortrinnsvis knyttet til overgangssone mellom disse to biototypene (varsler).

Av regionalt uvanlige arter kan nevnes observasjon av mandarinand (lokalitet 2.1), lappfiskand (lokalitet 2.1) og bøksanger (ved Toftsætervatnet).

3.4 DELOMRÅDE 3

3.4.1 Områdebeskrivelse.

Delområde 3 ligger i sin helhet i Gausdal kommune, og omfatter den delen av undersøkelsesområdet som ligger i Dokkas / Fjelldokkas dalføre fra Dokkvatnet og inn til Liomsæter, vest for vassdraget. Området ligger i intervallet 770 – 1150 m.o.h. og utgjør ca. 85,5 km² (se fig. 2).

Delområdets østre avgrensning følger dels Dokkas / Fjelldokkas løp og dels vegen inn til Liomsæter. I dalføret ned mot Dokkvatnet og Mjødokka dominerer gammel furuskog landskapsbildet, mens fjellbjørkeskogen tar over inn mot Liomsæter. Fjelldokkas løp i delområdet er preget av stilleflytende partier med elveslynger og loner. Særlig utpreget er elveavsnittene Langlona og Kroklon.

Sentralt i delområdet ligger Vågskardvatnet og Vågskardfjellet (1140 m.o.h.). I delområdet inngår også de større vatna Skjellbreidvatnet samt øvre og nedre Reinsjøen.

Av større myrområder er det spesielt myrpartiet langs Myrbekken innover mot Skjellbreidskampen som utgjør et betydelig areal. Gammel fjellgranskog i veksling med relativt rik fjellbjørkeskog preger spesielt den nordvendte lia i Vågskardfjellet. Gammel furuskog og barblandingskog dominerer videre østover mot Ormtjernkampen.

Delområdet grenser mot nåværende Ormtjernkampen nasjonalpark i sørøst.

3.4.2 Kilder/registreringsmateriale i delområdet.

Dette delområdet ligger delvis innenfor Fjelldokkas nedbørfelt. Fuglelivet i dette nedbørfeltet er omtalt i Høitomt 2003b.

Gaarder 2002 omtaler biologiske verdier i barskogområdet mellom nåværende Ormtjernkampen nasjonalpark og Grytsætra. Denne rapporten tar for seg ulike organismegrupper, også fugl.

Opplysninger om fuglelivet i delområdet er også publisert i Opheim 1988a og Opheim 1988c.

Enkeltobservasjoner av sjeldne/truete fuglearter er innsamlet av Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland og publisert i årsrapportene fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomiteèn for perioden 1978 – 2002. Disse rapportene er gjengitt i foreningens tidsskrift Hujon (NOF, avd. Oppland. 1980 – 2003).

I 2004 ble supplerende registreringer gjennomført i store deler av delområdet, men med særlig vekt på Langlona og traktene inn mot Skjellbreidvatnet.

3.4.3 Artsutvalg og karaktertrekk ved fuglefaunaen i delområdet.

Totalt er 104 fuglearter registrert i delområde 3 (se tabell 1). Av disse er 92 påvist eller mulig hekkende (tabell 7).

Delområde 3 har et stort spenn i biotyper. Overgang fra gammel fjellskog nede i Verkenslia, via fjellbjørkeskog og myrområder opp til lavalpine partier gir leveområde for mange fuglearter. Av størst interesse har fuglefaunaen knyttet til våtmark og den eldre barskogen.

Tabell 7. Artsutvalg i delområde 3.

H= hekking påvist / sannsynlig

h= hekking mulig

o= observert uten indikasjon på hekking

Orden	Antall arter	H	h	o
Lommer	1	1		
Pelikanfugler	1			1
Storkefugler	1			1
Andefugler	11	9		2
Hauke- og falkefugler	8	5		3
Hønsfugler	3	3		
Tranefugler	1	1		
Vadefugler	14	12	2	
Måkefugler	3	2	1	
Duefugler	1	1		
Gjøkfugler	1	1		
Ugler	4	4		
Seilere	1			1
Spettefugler	4	4		
Spurvefugler	50	41	5	4
SUM	104	84	8	12

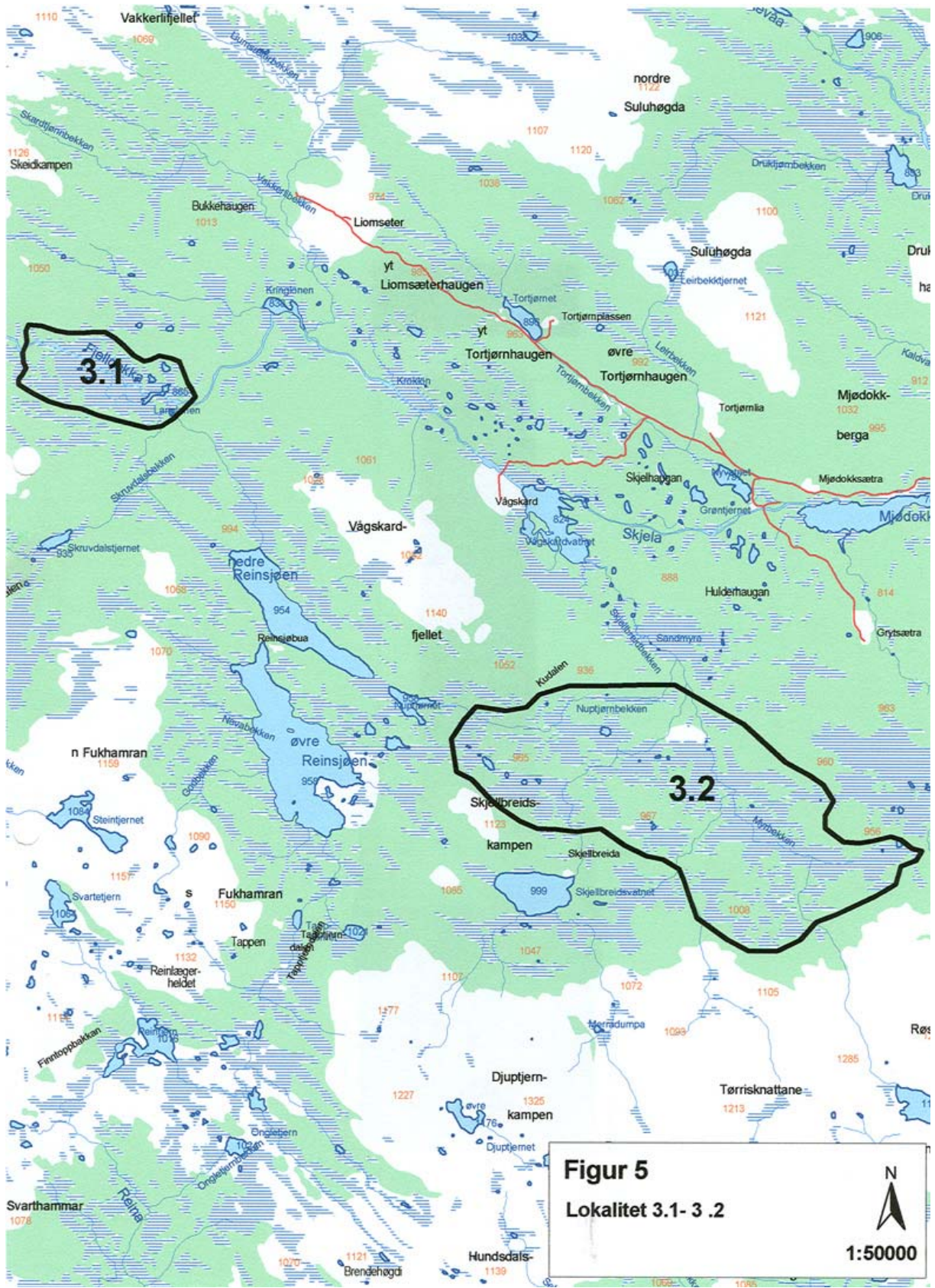
Av våtmarksfugler er totalt 32 arter registrert i delområdet (28 påvist/mulig hekkende).

Karakterarter i tilknytning til myrområdene, elvelonene og de større vatna er krikand, vipe, enkeltbekkasin, rødstilk og gluttsnipe. Til sammen 9 våtmarksarter fra den nasjonale- og den fylkesvise rødlista er påvist (tabell 8). I tilknytning til våtmark (myr) forekommer også myrhauk (kategorien R på nasjonal rødliste), og arten antas å være hekkefugl i gode smågnagerår.

Den gamle furudominerte skogen i dalbotn og barblandingsskogen i Verkenslia / Storhaugen har et betydelig innslag av fuglearter knyttet til gammel barskog. Storfugl, haukugle, spurveugle, perleugle, svartspett, tretåspett, rødstjert, duetrost, granmeis, toppmeis, trekryper og lavskrike er eksempler på slike arter. Dominerende i antall er imidlertid løvsanger og bjørkefink, sammen med trosteartene gråtrost, måltrost, svarttrost og rødvingetrost. Delområde 3 utmerker seg ellers med mange hekkefunn av dvergspett. Disse hekkefunnene er gjort i ulike biotyper som ren fjellbjørkeskog, blandingsskog i øvre deler av barskogbeltet og i furudominert skog med innslag av osp.

Av dagrovfugler og ugler er henholdsvis 8 og 4 arter registrert i delområde 3. Av disse er totalt 9 arter påviste eller mulige hekkefugler. Mange av disse artene har imidlertid en hekkebestand som varierer kraftig i takt med byttedyrtilgangen (smågnagerbestanden).

Figur 5

3.4.4 Særlig verdifulle fuglelokaliteter i delområdet.

To lokaliteter peker seg ut som særlig verdifulle i ornitologisk sammenheng i delområde 3:

- Lokalitet 3.1 Langlona (se fig. 5).
- Lokalitet 3.2 Myr ved Myrbekken (se fig. 5).

Lokalitet 3.1 Langlona

Langlona er Fjelldokkas stilleflytende elveløp ca. 3 km nedstrøms Fjelldokkvatnet. Elveslynger, dammer, tjern og varierte myrutforminger preger lokaliteten. Lokaliteten ligger i høgdelaget 850 – 900 m.o.h. I lisdene ned mot Langlona dominerer fjellbjørkeskog ispedd enkelttrær av gran.

Følgende observasjoner av våtmarksfugl, samt andre arter av interesse foreligger fra lokaliteten:

Gråhegre	1 ind. 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Kortnebbgås	3 ind. 20.6.79 (Geir Høitomt).
Brunnakke	1 hunn med engstelig adferd 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Krikkand	2 hanner 21.6.79 (Geir Høitomt). 5 ind. 13.7.79 (Geir Høitomt). 1 ind. 10.7.80 (Geir Høitomt). 2 hunner med til sammen 7 unger og 2 hanner 7.7.83 (Kolbjørn Hoff). 5 hanner og 1 hunn med unger 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Stokkand	1 hunn med hekkeadferd 13.7.79 (Geir Høitomt). 4 ind. 5.9.81 (Geir Høitomt). 1 hann 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Toppand	2 hanner 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Siland	1 hann 21.6.79 (Geir Høitomt).
Laksand	1 hunn 22.6.79 (Geir Høitomt). 1 hann 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Fjellvåk	1 jaktende ind. 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Kongeørn	1 ind. i flukt over 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Dvergfalk	Hekking konstatert 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Trane	1 par 13.7.79 (Geir Høitomt). 1 ind. 7.7.83 (Kolbjørn Hoff). Konstatert hekkende 2002 (Høitomt 2003b). 1 par med 2 unger 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Heilo	2-3 par 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Vipe	Ca 10 ind. 21.6.79 (Geir Høitomt). 1 par 12.7.79 (Geir Høitomt). 1 ind. 9.7.80 (Geir Høitomt). 1 par 7.7.83 (Kolbjørn Hoff). 2 par 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Fjellmyrløper	1 spillende ind. 21.6.79 (Geir Høitomt). 1 ind. 10.7.80 (Geir Høitomt). 1 ind. med urolig adferd 21.7.02 (Høitomt 2003b).
Enkeltbekkasin	7 ind. 21.6.79 (Geir Høitomt). 3 ind. 12.7.79 (Geir Høitomt). 2-3 9.7.80 (Geir Høitomt). 1 ind. 5.9.81 (Geir Høitomt). 7 ind. 7.7.83 (Kolbjørn Hoff). 3 ind. 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Dobbeltbekkasin	3 spillende ind. 21.6.79 (Geir Høitomt). 1 ind. skremt opp 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Rugde	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Småspove	1 ind. hørt 24.6.79 (Geir Høitomt). 1 par i ytterkanten av området 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Rødstilk	8 ind. 21.6.79 (Geir Høitomt). 3-4 ind. 12.7.79 (Geir Høitomt). 3-4 ind. 9.7.80 (Geir Høitomt). 4-5 par 7.7.83 (Kolbjørn Hoff). 3-5 par 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).

Gluttsnipe	6 ind. 21.6.79 (Geir Høitomt). 1 ind. 12.7.79 (Geir Høitomt). 2-3 par 7.7.83 (Kolbjørn Hoff). 1-2 par 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Grønnstilk	1 par 21.6.79 (Geir Høitomt). 1 ind. 21.7.02 (Høitomt 2003b). 1 par 7.7.83 (Kolbjørn Hoff). 1 par 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Strandsnipe	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Svømmesnipe	5 ind. 21.6.79 (Geir Høitomt). 3 ind. 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Hettemåke	2 par med reir 21.6.79 (Geir Høitomt). 2-3 ind. 12.7.79 (Geir Høitomt). 6 ind. 9.7.80. 2-3 hekkende par 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Fiskemåke	1 ind. 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Jordugle	1 ind. 10.7.80 (Geir Høitomt). 2 ind. 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Dvergspett	1 ind. 21 og 22.6.79 (Geir Høitomt). 1 hekkende par 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Såerle	Flere hørt 12.7.79 (Geir Høitomt). 13-15 par 7.7.83 (Kolbjørn Hoff). Flere par 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Blåstrupe	Flere hørt 12.7.79 (Geir Høitomt). Flere med hekkeadferd 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Varsler	2 ind. 11.8.80 (Geir Høitomt). 1 ind. 20.6.94 (Høitomt 2003b).
Lappspurv	2 ind. 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).

Lokalitet 3.2 Myr ved Myrbekken

Dette myrområdet ligger i høgdelaget 900 – 1000 m.o.h. Lokaliteten omfatter myrkomplekset østover fra Skjelbreidskampen og grenser inn mot lokalitet 2.2 (myr ved Fjellbekken, delområde 2). Myrområdet ved Myrbekken er oppdelt av fastmark og fastmarksholmer, inneholder flere mindre tjern / dammer og har også innslag av vierbevokste arealer. Flere bekkeløp krysser myrområdet.

Følgende observasjoner av våtmarksfugl, samt andre arter av interesse foreligger fra lokaliteten:

Krikkand	4 ind. 20.6.87 (Jon Opheim). 5 hanner 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Stokkand	1 hunn uten hekkeadferd 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Toppand	1 hann 20.6.87 (Jon Opheim). 2 hanner 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Bergand	1 hunn med 3 unger 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Svartand	2 hanner i flukt mot Reinsjøen 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Laksand	1 hann 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Myrhauk	1 par 2.8.94 (Geir Høitomt). 1 hann 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Tårnfalk	2 ind. 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Dvergfalk	Konstatert hekking 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Trane	Konstatert hekkende 2002 (Høitomt 2003b). 1 par uten tydelig hekkeadferd 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Heilo	3-4 ind. 11.7.80 (Geir Høitomt). 3 ind. 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Vipe	3 ind. 20.6.87 (Jon Opheim). 2 par 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri

	Aadnes).
Enkeltbekkasin	2 ind. 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Rugde	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Småspove	1 par uten hekkeadferd 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Rødstilk	2 ind. 11.7.80 (Geir Høitomt). 8 ind. 20.6.87 (Jon Opheim). 4-5 par 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Gluttsnipe	2 ind. 20.6.87 (Jon Opheim). 1 par 20.6.94 (Høitomt 2003b). 1 par 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Grønnstilk	1 par 29.5.81 (Geir Høitomt). 1 ind. 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Strandsnipe	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Hettemåke	2 kolonier med 2 og 20 ind. 20.6.87. 11 hekkende par (Jon Opheim). 5 ind. 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Fiskemåke	1 ind. 20.6.87 (Jon Opheim). 3 ind. 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Rødnebbterne	2 ind. 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Dvergspett	1 ind. 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Sårle	Flere observert 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Blåstrupe	Sett med mat i nebbet 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Varsler	1 ind. 20.6.87 (Jon Opheim).
Lavskrike	2 ind. i ytterkanten av området 17.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).

3.4.5 Andre observasjoner av interesse i delområde 3.

Storlom: 1 ind. ved Skjela 24.6.79 (Geir Høitomt). 1 par med 1 unge i Vågskardvatnet 21.7.91 (Geir Høitomt). 1 par med 2 unger i Vågskardvatnet 2.8.94 (Geir Høitomt).

Krikkand: 1 par Skjela 24.6.79 (Geir Høitomt). 4 hanner Vågskardvatnet 3.8.02 (Geir Høitomt).

Toppand: 2 par Vågskardvatnet 24.6.79 (Geir Høitomt). 3 hanner Vågskardvatnet 3.8.02 (Geir Høitomt). 1 hann Skjela 3.8.02 (Geir Høitomt).

Sjørre: 1 hunn med 4 unger Øvre Reinsjøen 3.8.02 (Høitomt 2003b). 2 hanner Vågskardvatnet 3.8.02 (Høitomt 2003b).

Siland: 1 par Vågskardvatnet 24.6.79 (Geir Høitomt). 1 hunn med 5 unger Øvre Reinsjøen 3.8.02 (Høitomt 2003b). 1 hunn med 1 unge Vågskardvatnet 3.8.02 (Høitomt 2003b).

Laksand: 2 hanner Vågskardvatnet 21.7.91 (Geir Høitomt). 1 hann Skjela 3.8.02 (Geir Høitomt).

Fjellvåk: 1 hekkende par Vågskard 24.6.79 (Geir Høitomt). 1 hekkende par Vågskardfjellet 21.7.91 (Geir Høitomt). 3 ind. Vågskardfjellet 20.6.94 (Geir Høitomt). 1 ind. Vågskard 3.8.02 (Geir Høitomt).

Tårnfalk: 1 ind. Skjela 24.6.79 (Geir Høitomt). 1 hann Vågskardfjellet 21.7.91 (Geir Høitomt). Hekkende ved Vågskard 20.6.94 (Geir Høitomt). 2 ind. Skjela 3.8.02 (Geir Høitomt).

Dvergfolk: 1 ind. Skjela 3.8.02 (Geir Høitomt).

Trane: 3 ind. i flukt ved Skjela 24.6.79 (Geir Høitomt). 1 ind. Sandmyra 21.7.91 (Geir Høitomt). Hørt ved Skjela 20.6.94 (Geir Høitomt). Konstatert hekkende på Sandmyra i 2002 (Høitomt 2003b).

Dobbeltbekkasin: 1 ind. ”vest for Liomsæter” 8.7.81 (Opheim 1998b). 1 hørt spillende ved Vågskardvatnet 30.6.89 (Bjørn Høitomt).

Rugde: 1 ind. med unger Vågskard 24.6.79 (Geir Høitomt).

Rødstilk: 1 par Sandmyra 24.6.79 (Geir Høitomt). 3 ind. ved Skjela 21.7.91 (Geir Høitomt). 1 par ved Vågskardvatnet 20.6.94 (Geir Høitomt). 1 ind. Sandmyra og 3 ind ved Reinsjøen 3.8.02 (Geir Høitomt).

Gluttsnipe: 2 par med hekkeadferd ved Skjelhaugan og 1 ind. ved Kroklona 21.6.87 (Jon Opheim). 4 varslende ind. ved Skjelhaugan 20.6.94 (Høitomt 2003b). 2 par Skjelhaugan 3.8.02 (Geir Høitomt).

Grønnstilk: 1 ind. ved Skjela 21.7.91 (Geir Høitomt). 3 ind. ved Skjela 24.6.79 (Geir Høitomt). 1 hekkende par ved Vågskardvatnet 21.7.02 (Høitomt 2003b). 1 ind. Kroklona 3.8.02 (Geir Høitomt).

Svømmesnipe: 1 ind. ved Vågskard 20.6.94 (Geir Høitomt). 2 ind. Kroklona 3.8.02 (Høitomt 2003b).

Fiskemåke: 1 par med reir Vågskardvatnet 24.6.79 (Geir Høitomt). 6 ind. ved Skjela 3.8.02 (Geir Høitomt).

Haukugle: 1 ind. ved Vågskardvatnet juni 1998 (Dag Rusten). Mislykket hekking ved Tjyruverket 4.6.95 (Dag Rusten m.fl.).

Svartspett: 1 hekkende par Verkenslia 20.6.93 (Geir Høitomt). 1 ind. Verkenslia 13.6.95 (Geir Høitomt). 1 hekkende par Verkenslia 5.6.96 (Geir Høitomt).

Dvergspett: 1 hekkende par ved Kringlona 24.6.79 (Geir Høitomt). 1 hekkende par nord for Vågskardvatnet 21.6.87 (Opheim 1998b). 1 kull med utfløyne unger Skjelhaugan 2.8.94 (Geir Høitomt). 1 hekkende par Storhaugen 13.6.95 (Geir Høitomt).

Duetrost: 1 ind ved Skjela 24.6.79 (Geir Høitomt). 2 ind. Skjelhaugan 20.6.94 (Geir Høitomt). 1 ind. Vågskardvatnet 3.8.02 (Høitomt 2003b).

Varsler: 1 ind. 16.6.79 (Høitomt 2003b). 1 ind. ved Vågskard 2.8.94 (Geir Høitomt).

Lavskrike: 1 par med unger på Storhaugen 28.6.91 (Geir Høitomt). Minimum 5 par i Verkenslia 13.6.95 (Geir Høitomt).

3.4.6 Forekomst av rødlistearter i delområdet.

Tabell 8. Forekomst av rødlistearter i delområde 3. Oversikten inkluderer ”ansvarsarter” for Norge (DN, 1999) og arter som er oppført på lista over truede fuglearter i Oppland (Opheim, 1988). Det bemerkes at bestandstallene er relativt usikre for noen arter.

Artslista er sortert etter følgende truetetskategorier: **E** = direkte truet, **V** = sårbar, **R** = sjelden, **DC** = hensynskrevende, **DM** = bør overvåkes, **A** = ansvarsart, **V,Oppland** = sårbar på fylkesnivå, **R,Oppland** = sjelden på fylkesnivå, **DC,Oppland** = hensynskrevende på fylkesnivå, **DM,Oppland** = bør overvåkes på fylkesnivå.

Status: **H** = hekking konstatert eller sannsynlig
                   h = hekking mulig
                   o = observert uten noen indikasjon på hekking

Kategori	Art	Status	Ca antall par	Kommentar
V	Hønehauk	o		
V	Jaktfalk	o		
R	Myrhauk	H	0-1	Hekker i gode smånagerår
R	Kongeørn	o		
DC	Storlom	H	1	Vågsdalsvatnet
DC	Fjellmyrløper	h	0-1	Lokalitet 3.1
DC	Dobbeltbekkasin	h	0-5	
DC	Dvergspett	H	4-6	
DM	Bergand	H	1	Lokalitet 3.2
DM	Svartand	o		
DM	Sjørørre	H	1	Øvre Reinsjøen
DM	Trane	H	3	Lokalitet 3.1, 3.2 og Sandmyra
A	Rødstilk	H	10-15	
V,Oppland	Varsler	H	1-3	
DC,Oppland	Storspove	h	0-2	
DC,Oppland	Svartspett	H	1-2	Verkenslia

3.4.7 Konklusjon, delområde 3

Delområde 3 har et stort spenn i biotyper og dermed et stort artsutvalg av fugler. Totalt er 104 fuglearter registrert i delområdet, og 92 av disse er påviste- eller mulige hekkefugler (tabell 7).

Delområdet inneholder to lokaliteter som vurderes som spesielt viktige i ornitologisk sammenheng: lokalitet 3.1 Langlona (verdiklasse **) og lokalitet 3.2 Myr ved Myrbekken (verdiklasse **). Verdiklassifiseringen er begrunnet i tabell 32.

Totalt er henholdsvis 13 fuglearter fra den nasjonale- og 3 arter fra den fylkesvise rødlista registrert i delområde 3 (tabell 8). 9 av disse er påvist hekkende og ytterligere 3 arter er mulige hekkefugler. Av de rødlisteartene som er påviste/mulige hekkefugler er 9 arter knyttet til våtmark (myrhauk, storlom, fjellmyrløper, dobbeltbekkasin, bergand, sjøorre, trane, rødstilk og storspove), 2 arter påtreffes i gammelskog med dødt trevirke (dvergspett og svartspett), mens 1 art gjerne har tilhold i kantsoner mellom disse biototypene (varsler).

Delområde 3 utmerker seg som et viktig hekkeområde for rødlistearten dvergspett. Den anslåtte hekkebestanden på 4-6 par er påvist i eldre fjellbjørkeskog/blandingsskog jevnt fordelt i delområdet. Delområde 3 huser dermed ca 1/3 av den totale estimerte hekkebestanden av dvergspett i undersøkelsesområdet. Også rødlistearten trane har en god bestand med 3 par i delområdet.

3.5 DELOMRÅDE 4

3.5.1 Områdebeskrivelse.

Dette delområdet ligger innenfor Nordre Land, Gausdal og Nord-Aurdal kommuner. Området ligger i høgdeintervallet 1000 – 1325 m.o.h. og utgjør ca. 56 km² (se fig. 2).

Delområde 4 omfatter i stor grad arealer i lavalpin sone, mens lisidene er preget av til dels rik fjellbjørkeskog. Spesielt må framheves engbjørkeskogen i sørhellinga av Røssjøkollane som er til dels svært frodig og har en interessant flora.

Flere markerte topper/høgdedrag finnes i delområdet ; Snuen (1179 m.o.h.), Røssjøkollane (1288 m.o.h.), Djuptjernskampen (1325 m.o.h.), Fukhamran (1150 m.o.h.), Reinhamran (1161 m.o.h.) og Svathammar (1078 m.o.h.).

Delområdet er relativt fattig på våtmark, men inneholder enkelte mindre vatn som Røssjøkolltjernet, Djuptjerna, Reintjernet m.fl. Ingen større myrområder inngår i delområdet, men mindre myrarealer forekommer likevel i Tapptjerdalen og i tilknytning til flere av vatna i delområdet.

3.5.2 Kilder/registreringsmateriale i delområdet.

Nordre deler av delområde 4 ligger innenfor Fjelldokkas nedbørfelt. Fuglelivet i dette nedbørfeltet er omtalt i Høitomt 2003b.

I Nordre Land kommunes kartlegging av biologisk mangfold er Røssjøkollane klassifisert som et *svært viktig område* bl.a. på grunn av rik forekomst av skjeggklokke (Høitomt 2000).

Enkeltobservasjoner av sjeldne/truete fuglearter er innsamlet av Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland og publisert i årsrapportene fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomiteèn for perioden 1978 – 2002. Disse rapportene er gjengitt i foreningens tidsskrift Hujon (NOF, avd. Oppland. 1980 – 2003).

Fjellopsyn Ole Knut Steinset har bidratt med verdifull informasjon fra spesielt Røssjøkollane/Snuen.

I 2004 ble det vektlagt feltarbeid i de vestre delene av dette delområdet. Området mellom Tørrisknattene og Reinhamran ble derfor prioritert.

3.5.3 Artsutvalg og karaktertrekk ved fuglefaunaen i delområdet.

Totalt er 52 fuglearter registrert i delområde 4 (se tabell 1). Av disse er 38 påvist eller mulig hekkende (tabell 9). Delområde 4 ligger i hovedsak i lavalpin sone. Fjellbjørkeskog inngår i den sørvendte lia i Røssjøkollane og inn mot Tapptjerdalen. Fuglelivet preges dermed i stor grad av arter knyttet til lågfjell og i noen grad overgang til fjellbjørkeskog. Dominerende arter er heipiplerke, løvsanger, steinskvett og sivspurv. I området med fjellbjørkeskog inngår bjørkefink og rødvingetrost som markerte innslag i fuglefaunaen. Myrpartiene har gjerne et

eller flere par av blåstrupe, sårle og/eller lappspurv. I rasmark og brattlendte lier er ringtrost et vanlig innslag.

Tabell 9. Artsutvalg i delområde 4.

H= hekking påvist / sannsynlig

h= hekking mulig

o= observert uten indikasjon på hekking

Orden	Antall arter	H	h	o
Lommer	2		1	1
Andefugler	5	3		2
Hauke- og falkefugler	6	3		3
Hønsfugler	3	3		
Vadefugler	9	6	3	
Måkefugler	2		1	1
Gjøkfugler	1	1		
Ugler	2			2
Seilere	1			1
Spettefugler	1	1		
Spurvfugler	20	11	5	4
SUM	52	28	10	14

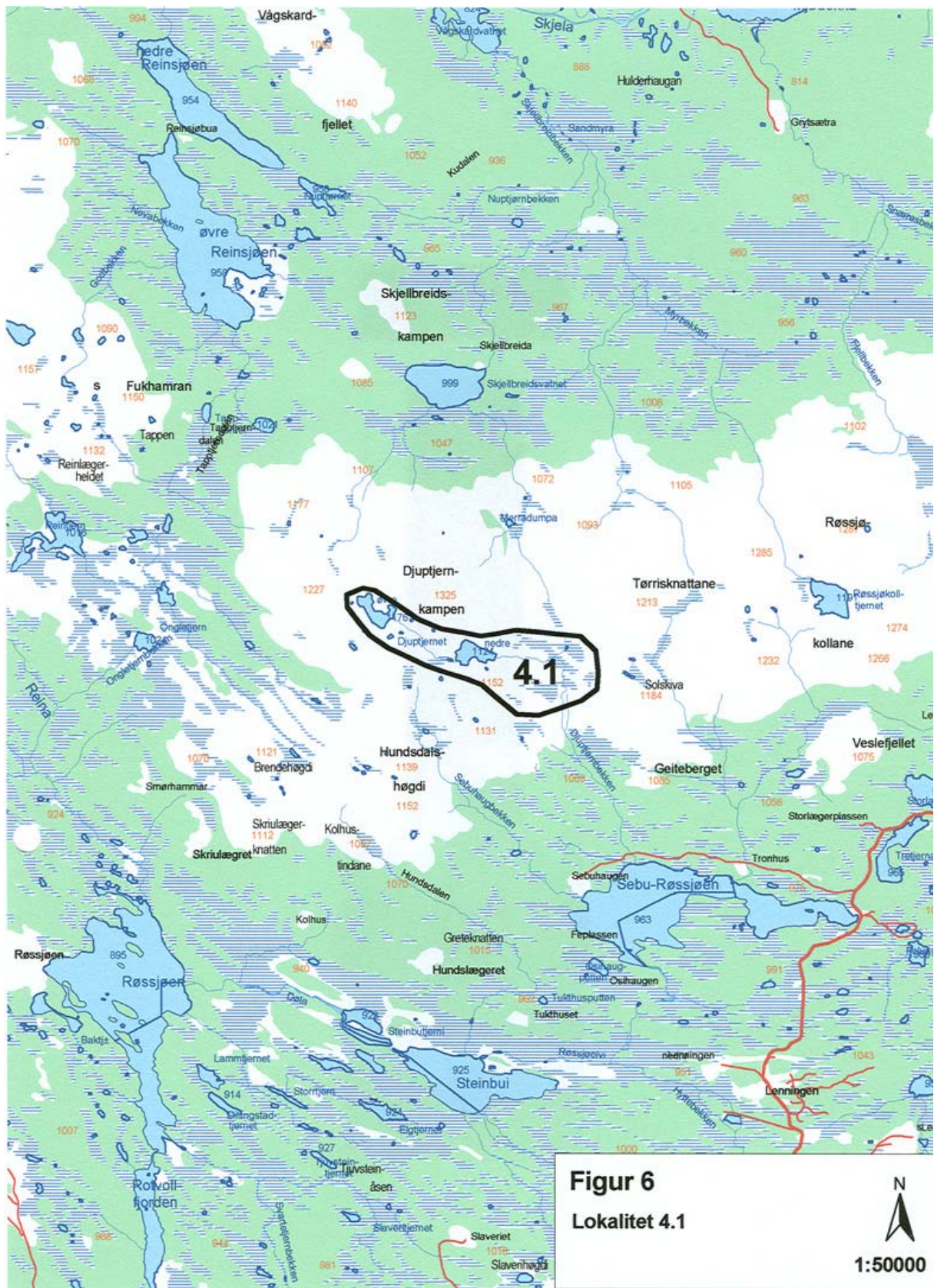
Av våtmarksarter er totalt 18 arter registrert (14 påvist/mulig hekkende). Med såpass liten andel våtmark innenfor delområdet er det vanskelig å skille ut noen typiske karakterarter i våtmarksfaunaen. Rødstilk, heilo og myrsnipe synes imidlertid å være de mest tallrike. Til sammen 4 våtmarksarter fra den nasjonale- og den fylkesvise rødlista er påvist (tabell 10).

Et interessant trekk ved fuglefaunaen i delområde 4 er innslaget av de mer høyfjellstilknyttede artene fjellrype og boltit. Begge er påvist hekkende og har en meget sparsom forekomst i undersøkelsesområdet sett under ett.

Av dagrovfugler og ugler er henholdsvis 5 og 2 arter registrert i delområde 4. Totalt er 3 av disse artene påviste eller mulige hekkefugler. Bestanden av flere av disse artene vil imidlertid variere i takt med byttedyrtilgangen (smågnagerbestanden).

Rødlitearten dvergspett er påvist hekkende i fjellbjørkeskog i sørhellinga av Røssjøkollane.

Figur 6

3.5.4 Særlig verdifulle fuglelokaliteter i delområdet.

Delområdet har sine største ornitologiske kvaliteter som leveområde for fuglearter knyttet til lavalpin sone. Det er dermed vanskelig å skille ut enkeltområder, men Djuptjerna bør likevel omtales spesielt:

- Lokalitet 4.1 Djuptjerna med omkringliggende myr (se fig. 6).

Lokalitet 4.1. Djuptjerna med omkringliggende myr.

Øvre- og nedre Djuptjernet (1176 og 1124 m.o.h.) ligger rett sør for Djuptjernskampen (1325 m.o.h.). I tilknytning til disse tjerna forekommer flere mindre myrrealer og enkelte småtjern. Enkelte partier på disse myrene er svært bløte og i tillegg forekommer overgangssoner med velutviklet vierkratt. Lokaliteten er omkranset av et kupert fjellterreng med innslag av bergskrenter og rasmark.

Følgende observasjoner av våtmarksfugl, samt andre arter av interesse foreligger fra lokaliteten:

Smålom	1 ind. på Øvre Djuptjernet 20.7.04 (Geir Høitomt).
Krikkand	2 hanner og 1 engstelig hunn på myrene øst for Djuptjerna 20.7.04 (Geir Høitomt).
Tårnfalk	1 hann 20.7.04 (Geir Høitomt).
Heilo	7-8 par 20.7.04 (Geir Høitomt).
Vipe	1 par 20.7.04 (Geir Høitomt).
Myrsnipe	4 par 20.7.04 (Geir Høitomt).
Enkeltbekkasin	1 ind. 20.7.04 (Geir Høitomt).
Rødstilk	1 par 20.7.04 (Geir Høitomt).
Grønnstilk	2 par 20.7.04 (Geir Høitomt).
Svømmesnipe	1 ind. 20.7.04 (Geir Høitomt).
Fiskemåke	1 ind. 20.7.04 (Geir Høitomt).
Såerle	Registrert 20.7.04 (Geir Høitomt).
Lappspurv	2 par 20.7.04 (Geir Høitomt).

3.5.5 Andre observasjoner av interesse i delområde 4.

Kortnebbgås: 2-300 ind. i flukt over Tørrisknattene 15.9.04 (Ole Knut Steinset).

Boltit: 5 ind. på Røssjøkolla 29.5.81 (Geir Høitomt). 3 ind., hvorav den ene spilte skadet, ved Røssjøkolltjernet 25.7.02 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Snuen 22.9.04 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Snuen 22.9.04 (Ole Knut Steinset).

Rødstilk: 1 par Storkvelven 29.5.81 (Geir Høitomt). 1 ind. ved Snuen 10.7.03 (Geir Høitomt). 2 par Tapptjerndalen 20.7.04 (Geir Høitomt).

Grønnstilk: 1 ind. Tapptjerndalen 20.7.04 (Geir Høitomt).

Myrhauk: 1 hann ved Fukhamran 24.7.86 (Johan Gustav Hvide, Egil Næstvold). 1 hann Røssjøkolltjernet 16.9.02 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Storkvelven 19.5.04 (Ole Knut Steinset).

Fjellvåk: 2 ind. med reir i Solskiva 29.5.81 (Geir Høitomt). 1 ind. Snuen 29.5.81 (Geir Høitomt). 1 hekkende par i Røssjøkollane og 1 hekkende par i Solskiva 23.6.92 (Geir

Høitomt). 3 ind. Solskiva 1.6.98 (Geir Høitomt). 1 hekkende par Røssjøkollane 1.6.98 (Geir Høitomt). 1 ind. Røssjøkollane 10.8.02 (Ole Knut Steinset). 5 ind. og 3 ind. på Røssjøkollane 24. og 25.9.02 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Solskiva 10.7.03 (Geir Høitomt). 1 ind. Røssjøkollane 16.9.03 (Ole Knut Steinset). Hekking i Solskiva 20.7.04 (Geir Høitomt). 1 ind. Tapptjerndalen 20.7.04 (Geir Høitomt).

Kongeørn: 1 ind. Snuen 29.5.81 (Geir Høitomt). 1 ind. Snuen 23.6.92 (Geir Høitomt). 1 ungfugl Snuen 10.7.03 (Geir Høitomt). 1 ind. Røssjøkolla 25.9.04 (Ole Knut Steinset).

Tårnfalk: 2 ind. Snuen 29.5.81 (Geir Høitomt). 1 hekkende par Røssjøkollane 23.6.92 (Geir Høitomt). 1 ind. Tørrisknattane 23.6.92 (Geir Høitomt). 2 ind. Solskiva 1.6.98 (Geir Høitomt). 1 ind. Solskiva 10.8.02 (Ole Knut Steinset). 3 ind. Snuen 9.8.03 (Ole Knut Steinset). 2 ind. Røssjøkollane 15. og 16.9.03 (Ole Knut Steinset). 1 hekkende par Røssjøkollane 10.7.03 (Geir Høitomt). 1 hann Djuptjernskampen 10.7.03 (Geir Høitomt). 2 ind. Tapptjerndalen 20.7.04 (Geir Høitomt). 1 ind. Røssjøkollane 14.8.04 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Solskiva 14.8.04 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Røssjøkollane 16. og 19.9.04 (Ole Knut Steinset).

Dvergfalk: 1 hann Storkvelven 29.5.81 (Geir Høitomt). 2 ind. Snuen 23.6.92 (Geir Høitomt). 1 par Storkvelven 1.6.98 (Geir Høitomt). 1 ind. Røssjøkollane 10.8.02 (Ole Knut Steinset). 1 hann Snuen 10.7.03 (Geir Høitomt). 1 ind. Røssjøkollane 14.7.04 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Tapptjerndalen 20.7.04 (Geir Høitomt).

Fjellrype: 1 hunn med 6 juv ved Røssjøkollbua 23.7.04 (Ole Knut Steinset).

Dvergspett: 1 hekkende par i sørhellinga av Røssjøkollane, mot Leikvamslægret 10.7.03 (Geir Høitomt).

Haukugle: 1 ind. Storkvelven 3.10.02 (Ole Knut Steinset).

Jordugle: 1 ind. Røssjøkolltjernet 9.7.02 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Tapptjerndalen 20.7.04 (Geir Høitomt).

Ringtrost: Flere ind. med hekkeadferd i Røssjøkollane 23.6.92 (Geir Høitomt). Minst 4 hekkende par i Røssjøkollane 20.7.04 (Geir Høitomt). 3 ind. Tapptjerndalen 20.7.04 (Geir Høitomt).

3.5.6 Forekomst av rødlistearter i delområdet.

Tabell 10. Forekomst av rødlistearter i delområde 4. Oversikten inkluderer ”ansvarsarter” for Norge (DN. 1999) og arter som er oppført på lista over truede fuglearter i Oppland (Opheim, 1988). Det bemerkes at bestandstallene er relativt usikre for noen arter.

Artslista er sortert etter følgende truethetskategorier: **E** = direkte truet, **V** = sårbar, **R** = sjelden, **DC** = hensynskrevende, **DM** = bør overvåkes, **A** = ansvarsart, **V,Oppland** = sårbar på fylkesnivå, **R,Oppland** = sjelden på fylkesnivå, **DC,Oppland** = hensynskrevende på fylkesnivå, **DM,Oppland** = bør overvåkes på fylkesnivå.

Status: **H** = hekking konstatert eller sannsynlig
h = hekking mulig
o = observert uten noen indikasjon på hekking

Kategori	Art	Status	Ca antall par	Kommentar
V	Jaktfalk	o		
R	Myrhauk	o		
R	Kongeørn	o		
DC	Smålom	h	0-1	Lokalitet 4.1
DC	Storlom	o		
DC	Dvergspett	H	1	
A	Fjellrype	H	2-5	Røssjøkollane
A	Myrsnipe	H	4-6	Lokalitet 4.1
A	Rødstilk	H	5-10	
V,Oppland	Varsler	h	0-1	

3.5.7 Konklusjon, delområde 4

Delområde 4 ligger i hovedsak i lavalpin sone og har overgangspartier både mot mellomalpin sone og mot subalpin bjørkeskog. Våtmark er begrenset til enkelte mindre vatn og myrområder tilknyttet disse. Delområde 4 illustrerer på en god måte endringene i fuglesamfunn fra rik fjellbjørkeskog og opp i mellomalpin sone. Totalt er 52 fuglearter registrert i delområdet, og 38 av disse er påviste/mulige hekkefugler (tabell 9).

I delområdet er det skilt ut en lokalitet som vurderes som spesielt viktig i ornitologisk sammenheng: lokalitet 4.1 Djuptjerna med omkringliggende myr (verdiklasse **), verdiklassifiseringen er begrunnet i tabell 32.

Spennvidden i delområdets fugleliv illustreres med funn av hekkende dvergspett i sørhellinga av Røssjøkollane, innslag av myrsnipe, ringtrost og lappspurv i lavalpin sone og hekkende boltit og fjellrype i de høystliggende partiene.

Totalt er henholdsvis 9 fuglearter fra den nasjonale- og 1 art fra den fylkesvise rødlista registrert i delområde 4 (tabell 10). 4 av disse er påvist hekkende og ytterligere 2 arter er mulige hekkefugler. Av de rødlisteartene som er påviste/mulige hekkefugler er 3 knyttet til våtmark (smålom, myrsnipe og rødstilk), 1 art er knyttet til gammelskog (dvergspett) og 1 art påtreffes gjerne i overgangssoner mellom disse biotoptypene (varsler). I tillegg kommer 1 art knyttet til mellomalpin sone (fjellrype).

3.6 DELOMRÅDE 5

3.6.1 Områdebeskrivelse.

Delområde 5 ligger i Nord-Aurdal og Etnedal kommuner. Området avgrenses i sør av Vestfjellvegen/Steinsetbygdi og omfatter dermed betydelige arealer med kulturlandskap. Delområdet ligger i intervallet 650 – 1100 m.o.h. og omfatter ca. 172 km² (se fig. 2).

Delområdet preges i sør av kulturlandskap i tilknytning til bosetting og setermiljøer. I sentrale deler av delområdet dominere store vatn som Etnesenn, Røssjøen/Rotvollfjorden, Steinbui og Sæbu-Røssjøen. I tilknytning til disse vatna og også ellers i delområdet finnes store myrområder og en lang rekke tjern og mindre vatn.

Delområdet avgrenses i vest av vegen inn til Svathammar og i nord mot høgereliggende områder i delområde 4. Innenfor delområdet finnes flere sætrer i god hevd/aktiv bruk.

3.6.2 Kilder/registreringsmateriale i delområdet.

I forbindelse med kraftutbyggingsplanene i Dokka/Etna ble det gjennomført ornitologiske registreringer i deler av dette delområdet. Dette materialet er presentert i ulike rapporter (Brekke 1980, Høitomt 1982, Høitomt 1986) og gir et godt bilde av fuglelivet tilknyttet bl.a. Rotvollfjorden/Røssjøen.

Roang 1978 beskriver fuglelivet i myrområdet sør for Hundslægret. Denne lokaliteten ble vurdert i forbindelse med utarbeidelsen av verneplan for våtmark i Oppland (Fylkesmannen i Oppland 1982).

Enkeltobservasjoner av sjeldne/truete fuglearter er innsamlet av Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland og publisert i årsrapportene fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomiteèn for perioden 1978 – 2002. Disse rapportene er gjengitt i foreningens tidsskrift Hujon (NOF, avd. Oppland. 1980 – 2003).

Kartlegging av biologisk mangfold i Nord-Aurdal og Etnedal kommune har i tillegg bidratt med opplysninger fra flere lokaliteter i dette delområdet (Christian Rieber-Mohn pers.medd., Nord-Aurdal kommune 2004, Torgeir Kolsrud pers.medd.).

I 2004 ble feltregistreringer gjennomført i vestre og søndre deler av delområdet. Det ble ikke prioritert registreringer ved Rotvollfjorden/Røssjøen da fuglelivet her må betraktes som godt dokumentert. Heller ikke kulturlandskapet tilknyttet fast bosetting ble prioritert i denne sammenheng.

3.6.3 Artsutvalg og karaktertrekk ved fuglefaunaen i delområdet.

Totalt er 122 fuglearter registrert i delområde 5 (se tabell 1). Av disse er 108 påvist eller mulig hekkende (tabell 11).

Tabell 11. Artsutvalg i delområde 5.

H= hekking påvist / sannsynlig

h= hekking mulig

o= observert uten indikasjon på hekking

Orden	Antall arter	H	h	o
Lommer	1	1		
Dykkere	1			1
Storkefugler	1			1
Andefugler	12	11		1
Hauke- og falkefugler	8	4	1	3
Hønsfugler	4	3	1	
Tranefugler	1	1		
Vadefugler	18	14		4
Måkefugler	4	3		1
Duefugler	1	1		
Gjøkfugler	1	1		
Ugler	5	5		
Seilere	1	1		
Spettefugler	7	4	2	1
Spurvfugler	57	45	10	2
SUM	122	94	14	14

Delområde 5 er preget av flere store vatn med tilgrensende myrområder. Våtmarksfaunaen omfatter 38 fuglearter hvorav 30 er påvist/mulig hekkende. Av andefugler og vadefugler er henholdsvis 12 og 18 arter påvist. Dette må karakteriseres som høye tall delområdets beliggenhet tatt i betraktning. Karakterarter blant våtmarksfuglene er krikkand, toppand, vipe, enkeltbekkasin, rugde, rødstilk og grønnstilk. Regelmessig innslag i våtmarksfaunaen er også stokkand, svartand, sjøorre, siland, heilo, gluttsnipe og svømmesnipe. Sårle, blåstrupe, sivspurv og i noen grad lappspurv inngår regelmessig i myrområdene (spesielt i partier med god vierdekning). Til sammen 11 våtmarksarter fra den nasjonale- og den fylkesvise rødlista er påvist (tabell 13). I tilknytning til våtmark (myr) forekommer også myrhauk (kategorien R på nasjonal rødliste), og arten hekker i gode smånagerår.

Den subalpine bjørkeskogen i delområdet inngår ofte i mosaikk med større og mindre myrpartier. Blant annet rundt Røssjøen er dette utpreget. Fuglelivet i dette området ble undersøkt med linjetakseringer både i 1978 (Brekke 1980) og i 1986 (Høitomt 1986). Resultatene fra disse linjetakseringene er gjengitt i tabell 12.

Tabell 12. Linjetaksering rundt Rotvollfjorden/Røssjøen 1978 og 1986 (Etter Brekke 1980 og Høitomt 1986). Antall registreringer av de viktigste artene (to eller flere observasjoner) og relativ tetthet (dominans) i prosent.

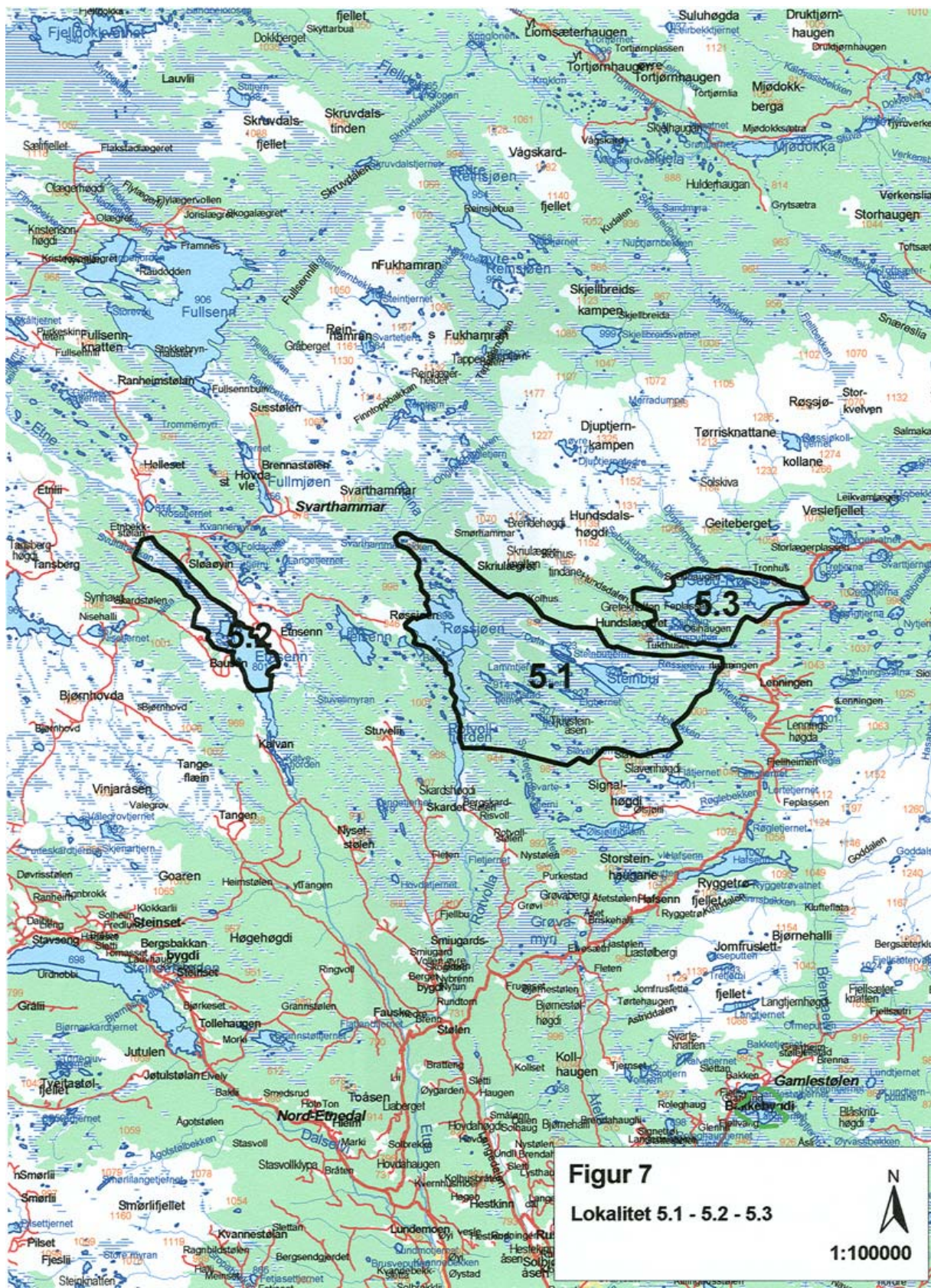
Art	Etter Brekke 1980		Etter Høitomt 1986	
	n	%	n	%
Løvsanger	125	28,1	70	26,9
Bjørkefink	60	13,5	34	13,1
Måltrost	39	8,7	18	6,9
Rødvingetrost	32	7,2	27	10,4
Gråtrost	22	5,9	20	7,7
Sivspurv	19	5,3	18	6,9
Toppand	15	3,4	5	1,9
Enkeltbekkasin	9	2,0		
Jernspurv	7	1,6	3	1,2
Rødstjert	7	1,6	3	1,2
Granmeis	7	1,6	3	1,2
Vipe	7	1,6		
Gjøk	7	1,6	4	1,5
Gulerle	6	1,3	4	1,5
Blåstrupe	6	1,3	17	6,5
Strandsnipe	6	1,3	17	6,5
Svarthvit fluesnapper			3	1,2
Svartand	5	1,1		
Krikkand	5	1,1		
Grønnstilk	4	0,9		
Rødstilk	4	0,9		
Kråke	3	0,7		
Heilo	3	0,7		
Rugde	3	0,7		
Sjørre	3	0,7		
Andre	39	8,8	14	5,4
Sum	445	100	260	100

Som det fremgår av tabell 12 er den subalpine bjørkeskogen helt dominert av løvsanger, bjørkefink, rødvingetrost, gråtrost og måltrost. Mindre dominerende, men en helt obligatorisk del av fuglesamfunnet, er sivspurv, blåstrupe, jernspurv og rødstjert.

Typiske kulturlandskapsarter som grønnspett, sandsvale, spettmeis, pilfink, grønnfink og gulspurv er påvist kun i tilknytning til fast bosetting i Steinsetbygdi.

Av dagrovfugler og ugler er henholdsvis 8 og 5 arter registrert i delområde 5. Av disse er totalt 9 arter påviste eller mulige hekkefugler. Bestanden av flere av disse artene vil imidlertid variere i takt med byttedyrtilgangen (smågnagerbestanden).

Figur 7

3.6.4 Særlig verdifulle fuglelokaliteter i delområdet.

I delområde 5 peker disse tre lokalitetene seg ut som spesielt verdifulle i ornitologisk sammenheng:

- Lokalitet 5.1. Røssjøen med omkringliggende områder (se fig. 7).
- Lokalitet 5.2. Etnsenn (se fig. 7).
- Lokalitet 5.3. Sæbu-Røssjøen med tilgrensende myrområder (se fig. 7).

Lokalitet 5.1. Røssjøen med omkringliggende områder.

Lokalitet 5.1. omfatter selve Rotvollfjorden/Røssjøen med tilgrensende myrer. I tillegg betraktes myrområdet sør for Hundslægret som en del av denne lokaliteten. Røssjøen ligger 895 m.o.h. og hele lokaliteten preges av liten høgdevariasjon (Steinbui 925 m.o.h.). Foruten de store vatna Rotvollfjorden/Røssjøen og Steinbui, karakteriseres lokaliteten av en lang rekke tjern og mindre vatn. Store arealer myr forekommer både som større åpne myrflater og i mosaikk med fastmarksholmer bevoskt med gran/fjellbjørkeskog. Partier med rike vegetasjonsutforminger forekommer, særlig i tilknytning til Røssjøen.

Følgende observasjoner av våtmarksfugl, samt andre arter av interesse foreligger fra lokaliteten:

Storlom	1 par hekket i Røssjøen 1982 og 1986. I tillegg flere enkeltobservasjoner fra Rotvollfjorden / Røssjøen (Høitomt 1986). 5 ad. 20.7.01 (Kjell Isaksen).
Gråhegre	1 ind. 13.6.82 (Høitomt 1986).
Brunnakke	1 par ble sett på Røssjøen tidlig på våren og hekkefunn 1.6.86 (Høitomt 1986).
Krikkand	Anslått hekkebestand i 1986: 17-20 par. Den tallrikeste av gressendene på lokaliteten. (Høitomt 1986).
Stokkand	Anslått hekkebestand i 1986: 8-12 par. Mest tallrik ved tjernene sør-øst i lokaliteten (Høitomt 1986).
Stjertand	1 hann, og 1 hunn med hekkeadferd Elgtjern 15.6.86 (Høitomt 1986).
Toppand	Anslått hekkebestand i 1986 : 20-22 par. Karakterart blant dykkendene på lokaliteten (Høitomt 1986).
Bergand	1 hunn 19.6.82, 2 hanner og 1 par 20.6.82, 1 par sett i Røssjøen 1986 og 1 par sør-øst på lokaliteten 1986. Anslått hekkebestand 1986 : 2 par (Høitomt 1986).
Svartand	Anslått hekkebestand i tilknytning til Røssjøen i 1986 : 3 par (Høitomt 1986).
Sjørre	Anslått hekkebestand i tilknytning til Røssjøen i 1986 : 2 par (Høitomt 1986). 1 hunn med 8 unger på Rotvollfjorden 16.7.97 (Jan Wright).
Kvinand	Sporadiske observasjoner av enkeltindivider uten hekkeindikasjon (Høitomt 1986).
Siland	Vurdert som en av de vanligste dykkendene med en estimert hekkebestand på 5 par i Røssjøen og på tjernene i sør-øst (Høitomt 1986).
Laksand	Anslått hekkebestand i 1986 : 4-6 par. I tillegg flere enkeltobservasjoner av arten på lokaliteten (Høitomt 1986). 1 hunn med 7 unger i Steinbutjerni 20.7.01 (Kjell Isaksen).
Myrhauk	Roang (1978) angir at arten hekker i myrområdet ved Kolhus

	enkelte år. 1 hann i myrområdet ved Kolhus 19.5.86 og 1 hann samme sted 1.6.86 (Høitomt 1986).
Fjellvåk	To hekkende par på lokaliteten både i 1982 og 1986 (Høitomt 1986).
Kongeørn	”Sett flere ganger i flukt over området” (lokale fiskere pers.medd til Geir Høitomt i 2004).
Tårnfalk	Hekkeindikasjon 1982 (Høitomt 1986).
Dvergfalk	2 hekkende par, ett på hver side av Røssjøen, i 1986 (Høitomt 1986).
Trane	Roang (1978) og Brekke (1980) betegner myrområdet ved Kolhus som en kjent hekkeplass for arten fra lang tid tilbake. Anslått hekkebestand i 1986: 4 par. Av disse forekom tre par øst for Røssjøen og et par på vestsida. I tillegg ble 2-3 individer sett jevnlig i myrområdene øst for Røssjøen (Høitomt 1986).
Tjeld	1 ind. ved Røssjøen 26.6.1982 (Høitomt 1986).
Heilo	Anslått hekkebestand 1986 : 7 par (Høitomt 1986).
Vipe	En av karakterartene blant vadefuglene med en anslått hekkebestand på 16-20 par i 1986. Av disse hekket 6 par i myrområdet ved Kolhus (Høitomt 1986).
Temmincksnipe	2 individer ved Røssjøen 30.5.82 (Høitomt 1986).
Fjellmyrløper	1 par med hekkeadferd på vestsiden av Røssjøen i 20.6.82 (Høitomt 1986). 1 ind. med fluktspill i sør-østre deler av lokaliteten 15.7.1983 (Kolbjørn Hoff). 1 par i myrområdet ved Kolhus 1.6.86 (Høitomt 1986). 1 engstelig ind. i myrområdet ved Kolhus 21.7.01 (Kjell Isaksen). 1 ind. i sør-østre deler av lokaliteten 20.7.01 (Kjell Isaksen).
Brushane	4 varslende hunnfugler i myrområdet ved Kolhus 2.7.78 (Roang 1978). 5 spillende hannfugler i myrområdet ved Kolhus 1.6.86 og anslått hekkebestand dette året var 5 par (Høitomt 1986).
Enkeltebekkasin	Anslått hekkebestand 1986 : 20-25 par (Høitomt 1986).
Dobbeltbekkasin	1 ind. i myrområdet ved Kolhus 28.6.77 (Thor Østbye m.fl.). 1 ind. ved Steinbutjern 31.7.83 (Bjørn Høitomt). To spillplasser lokalisert i 1982 og tre spillplasser med henholdsvis 1-2, 1 og 10-14 hannfugler i 1986. Anslått hekkebestand 1986 : 15 par (Høitomt 1986).
Rugde	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Småspove	Anslått hekkebestand 1986: 2 par (Høitomt 1986).
Rødstilk	Størst konsentrasjon i nord-vestenden av Røssjøen og i myrområdet ved Kolhus. Anslått hekkebestand 1986: 17-20 par (Høitomt 1986).
Gluttsnipe	Anslått hekkebestand 1986: 3 par (Høitomt 1986).
Skogsnipe	1 ind. Steinbutjern 25.5.86 (Høitomt 1986).
Grønnstilk	Anslått hekkebestand 1986: 8 par (Høitomt 1986).
Strandsnipe	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Svømmesnipe	Vanlig forekommende i nordenden av Røssjøen, myrområdet ved Kolhus og i området ved Elgetjern / Stortjern. Anslått hekkebestand 1986: 13 par (Høitomt 1986).
Hettemåke	En hekkekoloni med ca. 40 reir sørøst i området 1986 (Høitomt 1986).
Fiskemåke	Anslått hekkebestand 1986: 4 par (Høitomt 1986).
Terne sp.	Anslått hekkebestand 1986: 1 par (Høitomt 1986).
Jordugle	7 par konstatert hekkende på lokaliteten 1986 (Høitomt 1986).
Vendehals	Påvist ved linjeplatetaksring (0,3 km ²) ved Røssjøen 1986: 1 par. 3 territorier pr. km ² og relativ tetthet 1,1 % (Høitomt 1986).

Dvergspett	Angitt som regelmessig og påvist hekkende (Høitomt 1986).
Såerle	Påvist ved linjeplatetaksering (0,3 km ²) ved Røssjøen 1986: 4 par. 13 territorier pr. km ² og relativ tetthet 4,7 % (Høitomt 1986).
Blåstrupe	Påvist ved linjeplatetaksering (0,3 km ²) ved Røssjøen 1986: 6 par. 20 territorier pr. km ² og relativ tetthet 7,2 % (Høitomt 1986).
Rødstjert	Påvist ved linjeplatetaksering (0,3 km ²) ved Røssjøen 1986: 2 par. 7 territorier pr. km ² og relativ tetthet 2,5 % (Høitomt 1986).
Møller	Angitt som fåtallig men sannsynlig / mulig hekkefugl (Høitomt 1986).
Hagesanger	Angitt som regelmessig og påvist hekkefugl (Høitomt 1986).
Grå fluesnapper	Påvist ved linjeplatetaksering (0,3 km ²) ved Røssjøen 1986: 1 par. 3 territorier pr. km ² og relativ tetthet 1,1 % (Høitomt 1986).
Varsler	Angitt som fåtallig og hekking sannsynlig / mulig (Høitomt 1986).
Lavskrike	Angitt som fåtallig og sannsynlig mulig hekkefugl (Høitomt 1986).
Lappspurv	Angitt som fåtallig og hekking påvist (Høitomt 1986).
Sivspurv	Angitt som tallrik hekkefugl (Høitomt 1986).

Lokalitet 5.2. Etnsenn

Etnsenn ligger 810 m.o.h. I innløpsosen danner Etna et langstrakt stilleflytende parti med elveslynger, dammer, tjern og åpne myrflater. Det er særlig dette deltaet som har verdi i ornitologisk sammenheng, men også selve Etnsenn har betydelige kvaliteter bl.a. som matletingsområde for ulike arter vannfugl. Det er et betydelig innslag av sætrer i tilknytning til Etnsenn, og flere av vollene er i god hevd/aktiv bruk.

Følgende observasjoner av våtmarksfugl, samt andre arter av interesse foreligger fra lokaliteten:

Storlom	1 par med en liten unge 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 par med 1 unge 8.9.04 (Bjørn Harald Larsen).
Gråhegre	2 ind. 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Krikkand	3 hanner og 2 hunner (den ene med hekkeadferd) 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Toppand	7 hanner 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Sjørørre	1 hann 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Siland	1 hunn 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Laksand	2 hanner i flukt 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Tårnfalk	3 ind. 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Trane	1 ind. uten hekkeadferd 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Vipe	2 par 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Enkeltbekkasin	1 ind. 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Strandsnipe	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Storspove	3 ind. 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Rødstilk	4 par 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Gluttsnipe	1 ind. 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Grønnstilk	1 par 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Hettemåke	3 ind. 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Fiskemåke	1 par 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Rødnebbterne	2 ind. 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Dvergspett	1 ind. matlette i kantsone 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Såerle	Flere 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).

Vintererle	1 ind. med mat i nebbet 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Tornskate	1 hann 11.6.84 (Geir Høitomt). 1 par med utfløyne unger 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).

Lokalitet 5.3. Sæbu-Røssjøen med tilgrensende myrområder.

Sæbu-Røssjøen ligger rett vest for Vestfjellvegen mellom Lenningen og Lundsætra. Sæbu-Røssjøen har partier med velutviklet kantvegetasjon og grunne partier med oppstikkende stein og småholmer. I tilknytning til vatnet finnes både åpne og vierbevokste myrområder, spesielt i sør og vest. Sæbu-Røssjøen ligger 963 m.o.h. På nordsiden av Sæbu-Røssjøen ligger Tronhus hesteavlsenter. Relativt langvarig beitepress av hest setter et spesielt preg på denne delen av lokaliteten.

Følgende observasjoner av våtmarksfugl, samt andre arter av interesse foreligger fra lokaliteten:

Storlom	1 par med 1 unge 15.7.03 og 17.9.03 (Ole Knut Steinset). 1 par med unge(r?) 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 par med 2 unger 1.8.04 og 12.8.04 (Ole Knut Steinset).
Brunnakke	1 hann 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Krikkand	Totalt 7 hanner og 3 hunner rundt vatnet 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Stokkand	3 hanner 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Toppand	5 hanner og minst 1 hunn med unger 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Svartand	1 par 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Kvinand	1 hann 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Siland	1 hunn med små unger 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Laksand	1 hunn 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Hønsenhauk	1 ind. Tronhus 20.9.03 (Ole Knut Steinset).
Fjellvåk	Flere observasjoner (Geir Høitomt). 1 ind. Tronhus 20.9.03 (Ole Knut Steinset).
Tårnfalk	1 ind. Tronhus 20.9.03 (Ole Knut Steinset).
Dvergfalk	1 ind. varslet 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Jaktfalk	2 ind. ved Tronhus 20.9.03 (Ole Knut Steinset).
Trane	1 par uten tydelig adferd 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Heilo	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Vipe	3 par 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Enkeltbekkasin	Hørt spillende 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Dobbeltbekkasin	4 ind. Tronhus 9.8.03 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Tronhustjernet 16.9.03 (Ole Knut Steinset). 2 ind. på ulike steder 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Rugde	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Lappspove	1 hann observert 16.6.05 (Ole Knut Steinset).
Storspove	1 par med hekkeadferd 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Rødstilk	6 par 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Gluttsnipe	1 par 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Grønnstilk	1 par 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Strandsnipe	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Svømmesnipe	3 ind (hvorav en med engstelig adferd) 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).

Hettemåke	1 ind. 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Fiskemåke	3 par 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Rødnebbterne	3 ind. 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Jordugle	1 ind. 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Tretåspett	1 ind. ved Tronhus 18.9.02 (Ole Knut Steinset).
Såerle	Flere 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Blåstrupe	Relativt vanlig 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Hagesanger	Hørt 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Tornskate	1 hann ved Tronhus 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Bergirisk	Flere ved Tronhus 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Lappspurv	2-3 par 26.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).

3.6.5 Andre observasjoner av interesse i delområde 5.

Storlom: 1 ind. i flukt ved Heisenn 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 ind. Ølsjølifjorden 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 ind. Svarttjernet 6.8.02 (Ole Knut Steinset).

Horndykker: 1 ind. Ongeltjern 13.7.05 (Ole Knut Steinset).

Gråhegre: 1 ind. Storlægerplassen 23.6.04 (Ole Knut Steinset).

Siland: 1 par ved Lenningen 24.5.86 (Hans Sagstuen).

Laksand: 1 hann ved Slaveriet 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 2 hanner Fullmjøen 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).

Myrhauk: ”observert” ved Svarthamar våren/sommeren 1994 (Arne Sperre).

Spurvehauk: 1 ind. Storlægerplassen 15.9.03 (Ole Knut Steinset).

Fjellvåk: 1 ind. Storlægervatnet 29.6.81 (Geir Høitomt). 1 ind. Lenningen 27.5.04 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Fullmjøen 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).

Tårnfalk: 4 ind. Storlægervatnet 29.6.81 (Geir Høitomt). 2 ind. Lenningen 16.7.89 (Hans Sagstuen). 4 ind. Storlægerplassen 12.8.02 (Ole Knut Steinset). 1 hann Slaveriet 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 hann Goaren 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 ind. Veslefjellet 31.7.04 (Ole Knut Steinset).

Dvergfalk: 1 hekkende par ved Leikvamslægret 29.6.81 (Geir Høitomt). 1 ind. Vinjaråsen 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).

Jaktfalk: 1 ind. Leikvamslægret 16.9.02 (Ole Knut Steinset).

Rødstilk: 1 par Slaveriet 29.6.81 (Geir Høitomt).

Trane: 1 par med hekkeadferd Tangeflæin 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 ind. i flukt ved Slaveriet 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 ind. Foldatjerna 22.7.04 (Geir Høitomt). 1 par med unger ved Foldatjerna 14.7.05 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).

Rødstilk: 1 par Vinjaråsen 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 3 ind. Folda 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).

Gluttsnipe: 1 par Goaren 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).

Småspove: 1 ind. Goaren 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 ind. Lenningen 16.7.89 (Hans Sagstuen).

Svømmesnipe: 1 ind. søndre Ongeltjern 3.7.02 (Ole Knut Steinset).

Terne, sp: 1 ind. Ølsjølifjorden 18.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).

Haukugle: 1 ind. ved Lenningen 2.10.98 (Geir Høitomt). 1 ind. ved Grytbekken 23. og 24.9.02 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Storlægervatnet 3.9.04 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Storlægerplassen 29.10.04 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Lenningen 28.10.04 (Ole Knut Steinset).

Spurveugle: 1 ind. Lenningen 24.4.03 (Ole Knut Steinset).

Hornugle: 1 hekkende par ved Lenningen sommeren 2004 (Ole Knut Steinset).

Jordugle: 1 ind. Lenningen 24.5. og 31.5.86 (Hans Sagstuen). 1 ind. Lenningen 31.5.86 (Hans Sagstuen).

Dvergspett: 1 ind. Baustin 8.9.04 (Bjørn Harald Larsen). 1 ind. sør for Røssjøkolla 29.9.04 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Storlægeren 14.8.05 (Ole Knut Steinset).

Gråspett: 1 ind. Storlægeren 22.9.05 (Ole Knut Steinset).

Varsler: 1 ind. Storlægervatnet 25.8.04 (Ole Knut Steinset). 1 ind. Storlægervatnet 20.10.04 (Ole Knut Steinset).

3.6.6 Forekomst av rødlistearter i delområdet.

Tabell 13. Forekomst av rødlistearter i delområde 5. Oversikten inkluderer ”ansvarsarter” for Norge (DN. 1999) og arter som er oppført på lista over truede fuglearter i Oppland (Opheim, 1988). Det bemerkes at bestandstallene er relativt usikre for noen arter.

Artslista er sortert etter følgende truethetskategorier: **E** = direkte truet, **V** = sårbar, **R** = sjelden, **DC** = hensynskrevende, **DM** = bør overvåkes, **A** = ansvarsart, **V,Oppland** = sårbar på fylkesnivå, **R,Oppland** = sjelden på fylkesnivå, **DC,Oppland** = hensynskrevende på fylkesnivå, **DM,Oppland** = bør overvåkes på fylkesnivå.

Status: **H** = hekking konstatert eller sannsynlig
                   h = hekking mulig
                   o = observert uten noen indikasjon på hekking

Kategori	Art	Status	Ca antall par	Kommentar
V	Hønehauk	o		
V	Jaktfalk	o		
V	Vendehals	H	2-4	
R	Stjertand	H	1	Lokalitet 5.1
R	Myrhauk	H	0-2	Hekker trolig kun i gode smågnagerår
R	Kongeørn	o		
DC	Storlom	H	3	Ett par lokalitet 5.1, 5.2 og 5.3
DC	Fjellmyrløper	H	1-2	Lokalitet 5.1
DC	Dobbeltbekkasin	H	20-25	Anslag basert på spillende hanner
DC	Dvergspett	H	1-3	
DC	Gråspett	o		
DM	Bergand	H	2-3	Lokalitet 5.1
DM	Svartand	H	4-5	
DM	Sjørørre	H	4-5	
DM	Trane	H	5-6	
A	Lappspove	o		Lokalitet 5.3
A	Rødstilk	H	30-40	
A	Bergirisk	h	0-10	
V,Oppland	Varsler	H	1-3	
DC,Oppland	Storspove	H	1-3	
DC,Oppland	Grønnspekk	h	0-2	Kulturlandskap
DC,Oppland	Svartspett	h	0-2	
DC,Oppland	Sandsvale	o		
DM,Oppland	Tornskate	H	2-3	

3.6.7 Konklusjon, delområde 5

Delområde 5 har store kvaliteter i ornitologisk sammenheng. Flere viktige våtmarksområder og til dels frodig fjellbjørkeskog gir et rikt og variert fugleliv. Totalt er 122 fuglearter registrert i delområdet, og 108 av disse er påviste/mulige hekkefugler (tabell 11).

Delområdet inneholder tre lokaliteter som vurderes som spesielt viktige i ornitologisk sammenheng: lokalitet 5.1 Røssjøen (verdiklasse ***), lokalitet 5.2 Etnesenn (verdiklasse **) og lokalitet 5.3 Sæbu-Røssjøen med tilgrensende myrområder (verdiklasse **). Verdiklassifiseringen er begrunnet i tabell 32.

Det er særlig grunn til å fremheve Røssjøen og tilgrensende myrområder som et svært viktig fugleområde. Lokaliteten utmerker seg med et stort artsutvalg, høy tetthet av hekkende fugler og som leveområde for flere rødlistearter. Lokaliteten har et betydelig innslag av rikere vegetasjonstyper (myr og subalpin bjørkeskog). Totalt er henholdsvis 18 fuglearter fra den nasjonale- og 6 arter fra den fylkesvise rødlista registrert i delområde 5 (tabell 13). 15 av disse er påvist hekkende, og ytterligere 3 arter er mulige hekkefugler. Av de rødlistearter som er påviste/mulige hekkefugler er 11 arter knyttet til våtmark (stjertand, myrhauk, storlom, fjellmyrløper, dobbeltbekkasin, bergand, svartand, sjøorre, trane, rødstilk og storspove), 2 arter er knyttet til ulike utforminger av gammelskog (dvergspett og svartspett) og 6 arter er knyttet til kulturlandskap/kantsoner mellom ulike biotyper (vendehals, bergirisk, varsler, grønnspett og tornskate).

Delområde 5 må betraktes som et svært viktig hekkeområde for dobbeltbekkasin, med en anslått hekkebestand på 20-25 par. Også storlom, trane, bergand, svartand, sjøorre og vendehals har en betydelig del av totalbestanden i undersøkelsesområdet i delområde 5.

3.7 DELOMRÅDE 6

3.7.1 Områdebeskrivelse.

Delområde 6 ligger dels i Øystre Slidre og dels i Nord-Aurdal kommune. Delområde dekker arealene sørvest for Fullsenn og rundt denne. Området ligger i intervallet 850 – 1350 m.o.h. og utgjør ca. 176 km² (se fig. 2).

Delområdet har to markerte landskapstrekk: Fullsenn og Rundemellen / Skarvemellen. I tillegg omfatter delområdet flere større vatn som Hovsjøen, Rabbalsvatnet og Tansbergfjorden.

Rundemellen / Skarvemellen er karakteristiske landskapselementer med steile bergegger og iøynefallende utforming. Disse toppene utgjør delområdets høyeste punkter. (1345 / 1267 m.o.h.). Den resterende delen av delområdet har preg av ”rolig” fjellandskap i høydedraget 900 – 1000 m.o.h. Området sør for Etna har et stort antall mindre vatn og tjern i tillegg til de store vatna nevnt ovenfor.

Myrinnslaget i delområdet er størst i tilknytning til Trollåsåni, Etna og inn mot Fullsenn. Større sammenhengende myrkomplekser mangler imidlertid i delområde 6.

3.7.2 Kilder/registreringsmateriale i delområdet.

I forbindelse med kartlegging av biologisk mangfold i kommunene Øystre Slidre og Nord-Aurdal foreligger ornitologiske feltregistreringer fra enkeltlokaliteter i dette delområdet (Ola Hålimoen, pers. medd., Øystre Slidre kommune 2004, Christian Rieber-Mohn, pers. medd., Nord-Aurdal kommune 2004).

Enkeltobservasjoner av sjeldne/truete fuglearter er innsamlet av Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland og publisert i årsrapportene fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomiteèn for perioden 1978 – 2002. Disse rapportene er gjengitt i foreningens tidsskrift Hujon (NOF, avd. Oppland. 1980 – 2003).

I 2004 ble det gjennomført feltregistreringer på flere lokaliteter i delområde 6: Tansbergfjorden, Saurstjerna, Stortjernet, Fullsenn og Skruvdalen.

3.7.3 Artsutvalg og karaktertrekk ved fuglefaunaen i delområdet.

Totalt er 92 fuglearter registrert i delområde 6 (se tabell 1). Av disse er 84 påvist eller mulig hekkende (tabell 14).

Tabell 14. Artsutvalg i delområde 6.

H= hekking påvist / sannsynlig

h= hekking mulig

o= observert uten indikasjon på hekking

Orden	Antall arter	H	h	o
Lommer	1	1		
Dykkere	1	1		
Andefugler	12	8	1	3
Hauke- og falkefugler	5	4	1	
Hønsfugler	3	2		1
Tranefugler	1	1		
Vadefugler	13	11	2	
Måkefugler	3	3		
Duefugler	1	1		
Gjøkfugler	1	1		
Ugler	2	2		
Seilere	1			1
Spettefugler	2	1	1	
Spurvefugler	46	35	8	3
SUM	92	71	13	8

Av våtmarksfugler er totalt 31 arter registrert i delområde 6 (27 påvist/mulig hekkende). Karakterarter knyttet til de større vatna og myrområdene er krikkan, toppand, vipe, enkeltbekkasin, rødstilk og strandsnipe. Regelmessig på egnede biotoper inngår også svartand, sjøorre, siland, gluttsnipe og grønnstilk. I kantsoner og vierdekte partier er såerle, blåstrupe, sivspurv og i noen grad lappspurv faste innslag i spurvefuglfaunaen. Til sammen 10 våtmarksarter fra den nasjonale- og fylkesvise rødlista er registrert (tabell 15). I tilknytning til våtmark (myr) er det også påvist myrhauk (kategorien R på nasjonal rødliste), og det kan ikke utelukkes at arten hekker i delområdet i gunstige smånagerår.

I fjellbjørkeskogen dominerer løvsanger, bjørkefink, gråtrost, rødvingetrost og gråsisik. I frodige partier (for eksempel ved Fullsenn) er også måltrost, grå fluesnapper, jernspurv og rødstjert merkbart til stede. I tilknytning til aktive støler og beitepåvirkede arealer vil linerle, buskskvett, svarthvit fluesnapper, bergirisk og til dels sivspurv være obligatoriske elementer i fuglefaunaen. I disse miljøene synes også gjøk og ha sin hyppigste forekomst i delområdet.

De mer høyereliggende partiene (lavalpine deler) i delområdet vil ha markert innslag av lirype, heilo, heipiplerke, løvsanger, steinskvett, ringtrost og sivspurv.

Av dagrovfugler og ugler er henholdsvis 5 og 2 arter registrert i delområde 6. Alle disse er påviste eller mulige hekkefugler. Bestanden av flere av disse artene vil imidlertid variere i takt med byttedyrtilgangen (smånagerbestanden). Delområde 6 innehar en av de fire kjente hekkelokalitetene for kongeørn i undersøkelsesområdet.

Figur 8

3.7.4 Særlig verdifulle fuglelokaliteter i delområdet.

Følgende lokaliteter peker seg ut som spesielt verdifulle i ornitologisk sammenheng i delområde 6:

- Lokalitet 6.1 Hovsjøen / Hovsjømyran (se fig. 8).
- Lokalitet 6.2 Trollåstjernet / Langetjernet (se fig. 8).
- Lokalitet 6.3 Myr ved Kristensonlægeret / Stortjernet (se fig. 8).
- Lokalitet 6.4 Fullsenn / Skruvdalen (se fig. 8).

Lokalitet 6.1 Hovsjøen / Hovsjømyran

Denne lokaliteten ligger lengst sør i delområde 6. Hovsjøen ligger 911 m.o.h. og utgjør sammen med Hovsjømyran et variert våtmarksområde. Elveloner, vierenger, tjern, dammer og myrflater i mosaikk med fastmarksholmer med gran og bjørk skaper et mangfoldig område. Nærområdet både i øst og vest er til dels preget av hyttebebyggelse, men dette har trolig begrenset innvirkning på områdets kvaliteter i ornitologisk sammenheng.

Følgende observasjoner av våtmarksfugl, samt andre arter av interesse foreligger fra lokaliteten:

Storlom	1 ind. på Hovsjøen 22.6.03 (Geir Høitomt). 1 ind. Hovsjøen 10.7.05 (Geir Høitomt).
Horndykker	1 ind. med hekkeadferd 22.6.03 (Geir Høitomt). 3 par med hekkeadferd 22.5.05 (Geir Høitomt, Astri Aadnes) og 10.7.05 (Geir Høitomt).
Krikkand	8 ind., hvorav 2 hunner med hekkeadferd 22.6.03 (Geir Høitomt). 3 hanner samt 1 par 22.5.05 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 5 hunner med hekkeadferd 10.7.05 (Geir Høitomt).
Stokkand	3 hanner og 1 hunn med unger 22.6.03 (Geir Høitomt). 3 hanner 22.5.05 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 8 hanner og 2 hunner med hekkeadferd 10.7.05 (Geir Høitomt).
Stjertand	1 hunn med hekkeadferd 22.6.03 (Geir Høitomt). 1 hann 22.5.05 (Geir Høitomt, Astri Aadnes)
Toppand	3 hanner 22.6.03 (Geir Høitomt). 31 individer 22.5.05 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 26 hanner og 6 hunner med hekkeadferd 10.7.05 (Geir Høitomt).
Sjørre	1 par på Hovsjøen 22.6.03 (Geir Høitomt). 1 hunn med hekkeadferd 10.7.05 (Geir Høitomt).
Kvinand	3 hanner på Hovsjøen 22.6.03 (Geir Høitomt).
Fjellvåk	1 ind. 22.6.03 (Geir Høitomt). 1 ind. 22.5.05 (Geir Høitomt, Astri Aadnes)
Tårnfalk	1 hann 22.6.03 (Geir Høitomt). 1 jaktende hann 10.7.05 (Geir Høitomt).
Trane	1 par med unge 22.6.03 (Geir Høitomt). 1 par 22.5.05 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 par med 2 unger 10.7.05 (Geir Høitomt).
Vipe	3 par 22.6.03 (Geir Høitomt). Min. 4 par 22.5.05 (Geir Høitomt, Astri Aadnes) og 10.7.05 (Geir Høitomt).
Fjellmyrløper	1 ind. med hekkeadferd 22.6.03 (Geir Høitomt).
Enkeltbekkasin	Minimum 5 ind. 22.6.03 (Geir Høitomt). Min. 7 ind. 10.7.05 (Geir Høitomt).
Dobbeltbekkasin	3 ind. 22.6.03 (Geir Høitomt). 1 ind. 10.7.05 (Geir Høitomt).
Rugde	Flere observasjoner (Geir Høitomt).

Småspove	2 par 22.6.03 (Geir Høitomt). 2 par 22.5.05 (Geir Høitomt, Astri Aadnes) og 10.7.05 (Geir Høitomt).
Rødstilk	Minimum 10 ind. 22.6.03 (Geir Høitomt). Min 8 par 22.5.05 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). Min. 12 par 10.7.05 (Geir Høitomt).
Gluttsnipe	4 ind. 22.6.03 (Geir Høitomt). 2 par 22.5.05 (Geir Høitomt, Astri Aadnes)
Grønnstilk	3 par 22.6.03 (Geir Høitomt). 3 par 22.5.05 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 3 par 10.7.05 (Geir Høitomt).
Strandsnipe	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Hettmåke	1 ind. 22.6.03 (Geir Høitomt). 3 ind 10.7.05 (Geir Høitomt).
Fiskemåke	6 ind. 22.6.03 (Geir Høitomt). 5 ind. 10.7.05 (Geir Høitomt).
Rødnebbterne	1 par 22.6.03 (Geir Høitomt).
Sårle	Tallrik 22.6.03 (Geir Høitomt). Tallrik 10.7.05 (Geir Høitomt).
Blåstrupe	Tallrik 22.6.03 (Geir Høitomt). Tallrik 10.7.05 (Geir Høitomt).
Varsler	1 ind. 22.6.03 (Geir Høitomt).
Lavskrike	3 ind. 22.6.03 (Geir Høitomt). 2 ind. 10.7.05 (Geir Høitomt).

Lokalitet 6.2 Trollåstjernet / Langetjernet

Moaåni danner ved søre Trollåsen et stilleflytende parti i sammenheng med de to vatna Trollåstjernet og Langetjernet. Lokaliteten ligger ca. 880 m.o.h. og er avgrenset av stølsvegen inn til Fullsenn i nord. Deler av lokaliteten har et relativt utilgjengelig preg på grunn av bløte myrpartier / flytetorv. De ornitologiske feltregistreringer må derfor betraktes som minimumstall, men bør likevel gi et tilfredsstillende bilde av lokalitetens ornitologiske kvaliteter.

Følgende observasjoner av våtmarksfugl, samt andre arter av interesse foreligger fra lokaliteten:

Storlom	1 par med reir 9.6.03 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 par 16.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund). 1 par 23.5.04 (Geir Høitomt).
Brunnakke	1 ind. 31.5.87 (Geir Høitomt).
Krikkand	5-6 ind. 31.5.87 (Geir Høitomt). 2 hanner 9.6.03 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 6 hanner og 4 hunner 16.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund). 4 hanner og 3 hunner 23.5.04 (Geir Høitomt).
Stokkand	1 ind. 31.5.87 (Geir Høitomt). 1 hann 9.6.03 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 par 16.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund).
Toppand	5 ind. 31.5.87 (Geir Høitomt). 4 hanner 9.6.03 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 3 par 16.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund). 3 hanner og 2 hunner 23.5.04 (Geir Høitomt).
Bergand	1 hann 9.6.03 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Laksand	2 ind. 31.5.87 (Geir Høitomt). 1 hann 16.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund).
Fjellvåk	1 ind. 23.5.04 (Geir Høitomt).
Tårnfalk	1 hann 9.6.03 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Trane	1 ind. 31.5.87 (Geir Høitomt). 1 par med reir 9.6.03 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 par 16.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund).
Heilo	2-3 ind. 23.5.04 (Geir Høitomt).
Vipe	8 ind. 16.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund). 3 par 23.5.04 (Geir Høitomt).

Enkeltebekkasin	Hørt spillende 23.5.04 (Geir Høitomt).
Rugde	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Småspove	1 ind. 23.5.04 (Geir Høitomt).
Rødstilk	1 ind. 31.5.87 (Geir Høitomt). 2 ind. 9.6.03 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 3 par 16.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund). 7 ind. 23.5.04 (Geir Høitomt).
Gluttsnipe	1 ind. 16.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund).
Grønnstilk	1 ind. 9.6.03 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 3 ind. 23.5.04 (Geir Høitomt).
Strandsnipe	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Svømmesnipe	16 ind. 31.5.87 (Geir Høitomt). 3 ind. 9.6.03 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Hettemåke	2 ind. 16.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund). 1 ind. 23.5.04 (Geir Høitomt).
Fiskemåke	5 ind. 16.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund).
Såerle	Observert 23.5.04 (Geir Høitomt).
Blåstrupe	Hørt 23.5.04 (Geir Høitomt).
Varsler	1 ind. 31.5.87 (Geir Høitomt).

Lokalitet 6.3 Myr ved Kristensønslægret / Storttjernet

Rett sør for Kristensønhøgdi ligger en større åpen myr inn mot stølsvegen i området. Myra strekker seg i vestlig retning videre inn mot Storttjernet. Store deler av myra er preget av løsbunn og til dels relativt utilgjengelige partier. Myra er svært jernholdig, spesielt i østre del. Selve Storttjernet har delvis frodig kantvegetasjon og ligger 939 m.o.h.

Følgende observasjoner av våtmarksfugl, samt andre arter av interesse foreligger fra lokaliteten:

Krikkand	1 hann 9.6.03 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 3 hanner 23.5.04 (Geir Høitomt).
Toppand	1 par 23.5.04 (Geir Høitomt).
Trane	1 ind. 23.5.04 (Geir Høitomt).
Heilo	3 ind. 23.5.04 (Geir Høitomt).
Vipe	2 par 23.5.04 (Geir Høitomt).
Fjellmyrløper	1 ind. med hekkeadferd 9.6.03 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 ind. med fluktspill 23.5.04 (Geir Høitomt).
Enkeltebekkasin	Hørt 23.5.04 (Geir Høitomt).
Rugde	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Rødstilk	1 ind. 9.6.03 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 3 par 23.5.04 (Geir Høitomt).
Grønnstilk	1 par 23.5.04 (Geir Høitomt).
Fiskemåke	1 ind. 23.5.04 (Geir Høitomt).
Jordugle	1 par med revirmarkering 9.6.03 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).

Lokalitet 6.4 Fullsenn / Skruvdalen

Fullsenn er et dominerende trekk i landskapet i denne delen av undersøkelsesområdet. Deler av vatnet er relativt grunt og preget av holmer, odder og oppstikkende stein. Til dels frodig fjellbjørkeskog preger fastmarka rundt Fullsenn. Skruvdalen munner ut i Fullsens nordøstre

hjørne. De nedre delene av denne dalen er myrdominert med innslag av enkeltjern og rikere bekkedrag / myrkanter. Fullsenn ligger 906 m.o.h.

Følgende observasjoner av våtmarksfugl, samt andre arter av interesse foreligger fra lokaliteten:

Storlom	2 par 9.6.03 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 3 ind. 17.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund). 2 par 23.5.04 (Geir Høitomt).
Krikkand	3 par i Skruvdalen 17.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund).
Toppand	5 ind Fullsenn 17.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund). 8 ind. 23.5.04 (Geir Høitomt).
Svartand	1 hann og 2 hunner 9.6.03 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 2 par og 1 hann 23.5.04 (Geir Høitomt).
Sjørre	1 par 9.6.03 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 par 17.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund).
Siland	1 hunn med 4 unger 4.8.92 (Geir Høitomt). 1 par 17.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund).
Laksand	3 hanner 23.5.04 (Geir Høitomt).
Myrhauk	1 hunn i Skruvdalen 4.8.92 (Geir Høitomt).
Fjellvåk	Flere observasjoner (Knut Ola Bjørklund).
Tårnfalk	1 hann 23.5.04 (Geir Høitomt).
Trane	1 par med reirbygging i Skruvdalen 17.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund).
Heilo	5-8 ind. 17.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund).
Vipe	4 par 23.5.04 (Geir Høitomt).
Enkeltbekkasin	Hørt flere steder 23.5.04 (Geir Høitomt).
Rugde	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Storspove	1 ind. 23.5.04 (Geir Høitomt).
Rødstilk	9 ind. 23.5.04 (Geir Høitomt).
Gluttsnipe	3 ind. 23.5.04 (Geir Høitomt).
Grønnstilk	1 par 23.5.04 (Geir Høitomt).
Strandsnipe	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Hettemåke	12 ind. 23.5.04 (Geir Høitomt).
Fiskemåke	Minimum 4 par 23.5.04 (Geir Høitomt).
Rødnebbterne	Minimum 15 ind. 4.8.92 (Geir Høitomt). 3 ind. 23.5.04 (Geir Høitomt).
Haukugle	1 ind. 17.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund).
Dvergspett	1 ind. Skruvdalen 5.9.81 (Geir Høitomt).
Såerle	Sett flere steder 23.5.04 (Geir Høitomt).
Blåstrupe	Tallrik syngende på egnede lokaliteter langs Fullsenn 17.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund).
Hagesanger	Hørt 23.5.04 (Geir Høitomt).
Varsler	1 ind. 4.8.92 (Geir Høitomt).

3.7.5 Andre observasjoner av interesse i delområde 6.

Storlom: 3 ind. Tansbergfjorden 31.5.87 (Geir Høitomt). 1 ind. Tansbergfjorden 27.6.04 (Geir Høitomt).

Krikkand: 1 par ved Rognfeten og 2 hanner i Skåltjernet 31.5.87 (Geir Høitomt). 1 hann Rognfeten 23.5.04 (Geir Høitomt). 2 par Fullsennlii 23.5.04 (Geir Høitomt). 1 par Skåltjernstølen 23.5.04 (Geir Høitomt).

Toppand: 3 hanner Tansbergfjorden 31.5.87 (Geir Høitomt). 1 par Rabbalsvatnet 31.5.87 (Geir Høitomt). 1 hann Turrsjøen 22.6.03 (Geir Høitomt). 1 par Holmetjernet 23.5.04 (Geir Høitomt). 2 hanner Surstjerna 27.6.04 (Geir Høitomt).

Laksand: 1 hann ved Fullsennlii 31.5.87 (Geir Høitomt). 1 hann Skåltjernet 27.6.04 (Geir Høitomt).

Myrhauk: ”observert” ved Skarvemelden våren/sommeren 1993 og 1994 (Arne Sperre).

Kongeørn: 1 ind. Skarvemelden 22.3.87 (Geir Høitomt). 1 ind. Skarvemelden 10.5.87 (Geir Høitomt). 1 ind. ved Rundemelden 24.1.88 (Geir Høitomt). 1 hekkelokalitet beliggende sør for Fulsenn med hekking i 2002 (Thor Østbye).

Fjellvåk: 1 hekkende par i Rundemellen og 1 ind. Kjølafjellet 31.5.87 (Geir Høitomt). 2 ind. Rognfeten 31.5.87 (Geir Høitomt). 2 ind. ved Rognfeten 9.6.03 (Geir Høitomt). 1 ind. Kjølafjellet 22.6.03 (Geir Høitomt). 1 ind. Mosaberget og 1 ind. Olægerhøgdi 23.5.04 (Geir Høitomt). 1 ind. Saurhøgdi 27.6.04 (Geir Høitomt).

Tårnfalk: 1 ind. Rundemellen 31.5.87 (Geir Høitomt). 1 hann ved Skåltjernknatten 31.5.87 (Geir Høitomt). 2 ind. ved Djupdalshøgdi 23.5.04 (Geir Høitomt). 1 hann Lii 27.6.04 (Geir Høitomt).

Dvergfalk: 1 hann Rognfeten 31.5.87 (Geir Høitomt). 1 ind. Lii 22.6.03 (Geir Høitomt). 1 hann Skåltjernstølen 23.5.04 (Geir Høitomt).

Trane: 1 par ved Bjørnhovda 31.5.87 (Geir Høitomt). 1 ind. ved Rognfeten 27.6.04 (Geir Høitomt). 1 ind. ved Lii 22.6.03 (Geir Høitomt). 1 par sør for Bjørnhovd 27.6.04 (Geir Høitomt).

Rødstilk: 1 par Rognfeten 31.5.87 (Geir Høitomt). 5 ind. ved Tansbergfjorden 31.5.87 (Geir Høitomt). 1 ind. Skåltjernet 31.5.87 (Geir Høitomt). 1 par Bjørnhovd 22.6.03 (Geir Høitomt). 3 ind. Buatjerni 27.6.04 (Geir Høitomt). 1 ind. Svultatjernet 27.6.04 (Geir Høitomt).

Gluttsnipe: 1 ind. Rabbalsvatnet 31.5.87 (Geir Høitomt). 1 ind. Stakketjern 22.6.03 (Geir Høitomt). 1 ind. ved Fullsennlii 23.5.04 (Geir Høitomt). 1 ind. ved Lii 27.6.04 (Geir Høitomt).

Grønnstilk: 2 ind. Skåltjernstølen 23.5.04 (Geir Høitomt).

Enkeltbekkasin: minimum 3 ind. ved Fullsennlii 23.5.04 (Geir Høitomt). Hørt ved Lii 27.6.04 (Geir Høitomt).

Dobbeltbekkasin: 1 ind. på sørsiden av Tansbergfjorden 16.7.87 (Geir Gaarder).

Fiskemåke: 2 par Tansbergfjorden 31.5.87 (Geir Høitomt). 3 ind. Tansbergfjorden 27.6.04 (Geir Høitomt). 1 ind. Turrstjøen 27.6.04 (Geir Høitomt).

Rødnebbterne: 2 ind. Tansbergfjorden 27.6.04 (Geir Høitomt).

Haukugle: 1 par ved Rabalsmellen februar 1998 (Harald Åstveit).

Jordugle: 1 ind. Kjølafjellet 31.5.87 (Geir Høitomt).

Vintererle: 1 ind. i Etna ved Krossstjernet 8.9.04 (Bjørn Harald Larsen).

Båndkorsnebb: 4 ind. ”ved Mellseinn” 6.3.97 (Kari Hollung).

3.7.6 Forekomst av rødlistearter i delområdet.

Tabell 15. Forekomst av rødlistearter i delområde 6. Oversikten inkluderer ”ansvarsarter” for Norge (DN. 1999) og arter som er oppført på lista over truede fuglearter i Oppland (Opheim, 1988). Det bemerkes at bestandstallene er relativt usikre for noen arter.

Artslista er sortert etter følgende truethetskategorier: **E** = direkte truet, **V** = sårbar, **R** = sjelden, **DC** = hensynskrevende, **DM** = bør overvåkes, **A** = ansvarsart, **V,Oppland** = sårbar på fylkesnivå, **R,Oppland** = sjelden på fylkesnivå, **DC,Oppland** = hensynskrevende på fylkesnivå, **DM,Oppland** = bør overvåkes på fylkesnivå.

Status: **H** = hekking konstatert eller sannsynlig
                   h = hekking mulig
                   o = observert uten noen indikasjon på hekking

Kategori	Art	Status	Ca antall par	Kommentar
R	Stjertand	H	1	Lokalitet 6.1
R	Myrhauk	h	0-1	Hekker trolig i gode smånagerår
R	Kongeørn	H	1	
DC	Storlom	H	3	Lokalitet 6.2 og 6.4
DC	Fjellmyrløper	H	1	Lokalitet 6.3
DC	Dobbeltbekkasin	h	0-5	Lokalitet 6.1
DC	Dvergspett	H	1-2	
DM	Bergand	H	1	Lokalitet 6.2
DM	Svartand	H	2-3	
DM	Sjørørre	H	1-3	
DM	Trane	H	4	
A	Rødstilk	H	15-20	
A	Bergirisk	h	0-10	
V,Oppland	Varsler	h	0-3	
DC,Oppland	Storspove	h	0-3	
DC,Oppland	Sandsvale	o		

3.7.7 Konklusjon, delområde 6

Delområde 6 er et variert område med et stort spenn i biotoptyper. I ornitologisk sammenheng har delområdet betydelige kvaliteter knyttet til våtmark. Totalt er 92 fuglearter registrert i delområdet, og 84 av disse er påviste/mulige hekkefugler (tabell 14).

Delområdet inneholder 4 lokaliteter som vurderes som spesielt viktige i ornitologisk sammenheng: lokalitet 6.1 Hovsjøen/Hovsjømyran (verdiklasse ***), lokalitet 6.2 Trollåstjerne/Langetjernet (verdiklasse **), lokalitet 6.3 Myr ved Kristensonlægeret/Storrtjernet (verdiklasse **) og lokalitet 6.4 Fullsenn/Skruvdalen (verdiklasse **). Verdiklassifiseringen er begrunnet i tabell 32.

Hovsjøen/Hovsjømyran synes å være delområdets viktigste ornitologiske enkeltlokalitet. Lokaliteten har et stort artsutvalg, høy tetthet av hekkende fugl og innslag av flere rødlistearter.

Totalt er 13 fuglearter fra den nasjonale- og 3 arter fra den fylkesvise rødlista registrert i delområde 6 (tabell 15). 10 av disse er påvist hekkende og ytterligere 5 arter er mulige hekkefugler. Av de rødlisteartene som er påviste/mulige hekkefugler er 11 knyttet til våtmark (stjertand, myrhauk, storlom, fjellmyrløper, dobbeltbekkasin, bergand, svartand, sjøorre, trane, rødstilk og storspove), 1 art er knyttet til eldre skog (dvergspett), mens 3 arter er knyttet til åpent fjellandskap/kulturlandskap/overgangssoner mellom ulike biotoptyper (kongeørn, bergirisk og varsler).

Delområde 6 innehar en av de fire kjente hekkeplassene for kongeørn i undersøkelsesområdet.

Av regionalt uvanlige arter nevnes funn av horndykker (lokalitet 6.1), vintererle (Etna ved Krosstjernet) og båndkorsnebb (ved Mellsenn).

3.8 DELOMRÅDE 7

3.8.1 Områdebeskrivelse.

Delområde 7 ligger i sin helhet i Øystre Slidre kommune, og omfatter myrområdene i tilknytning til Yddin. Delområdet ligger i høydeintervallet 854 – 1032 m.o.h. og utgjør ca. 46,5 km² (se fig. 2).

Myrkomplekset nord for Yddin har betydelige verne kvaliteter knyttet til myr og myrvegetasjon. Deler av myrområdet ble av denne grunn vurdert for vern i forbindelse med verneplanarbeidet for myr i Oppland.

Delområde 7 omfatter foruten myrene tilknyttet Yddin, også et større myrområde sør for Synhaugen/Bergset. I tillegg inngår et avsnitt av Etnas elveløp i delområdet. Både Etna og Kjølåani har stilleflytende partier i dette delområdet. Elveslynger og delvis meandrerende elveløp setter et spesielt preg på disse terrengavsnittene. I tilknytning til både myrområder og elveløp forekommer betydelige arealer med viereng.

3.8.2 Kilder/registreringsmateriale i delområdet.

I forbindelse med kartlegging av biologisk mangfold i Øystre Slidre kommune er det innsamlet noe ornitologisk registreringsmateriale fra dette delområdet (Ola Hålmoen, pers. medd., Øystre Slidre kommune 2004).

Trond Vidar Vedum har bidratt med innspill og kommentarer til beskrivelsen av fuglelivet i dette delområdet.

Enkeltobservasjoner av sjeldne/truete fuglearter er innsamlet av Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland og publisert i årsrapportene fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomiteen for perioden 1978 – 2002. Disse rapportene er gjengitt i foreningens tidsskrift Hujon (NOF, avd. Oppland. 1980 – 2003).

I 2004 ble det gjennomført feltregistreringer i hele delområde 7. Myrområdene ble vurdert som potensielt svært interessante og fikk derfor høy prioritet denne feltsesongen.

3.8.3. Artsutvalg og karaktertrekk ved fuglefaunaen i delområdet.

Totalt er 98 fuglearter registrert i delområde 7 (se tabell 1). Av disse er 76 påvist eller mulig hekkende (tabell 16).

Tabell 16. Artsutvalg i delområde 7.

H= hekking påvist / sannsynlig

h= hekking mulig

o= observert uten indikasjon på hekking

Orden	Antall arter	H	h	o
Lommer	1	1		
Storkefugler	1			1
Andefugler	11	7	2	2
Hauke- og falkefugler	5	2	1	2
Hønsfugler	2	2		
Tranefugler	1	1		
Vadefugler	14	12	2	
Måkefugler	5	1	2	2
Duefugler	1	1		
Gjøkfugler	1	1		
Ugler	4	2	1	1
Seilere	1			1
Spetter	4	1		3
Spurvefugler	46	30	7	9
SUM	98	61	15	22

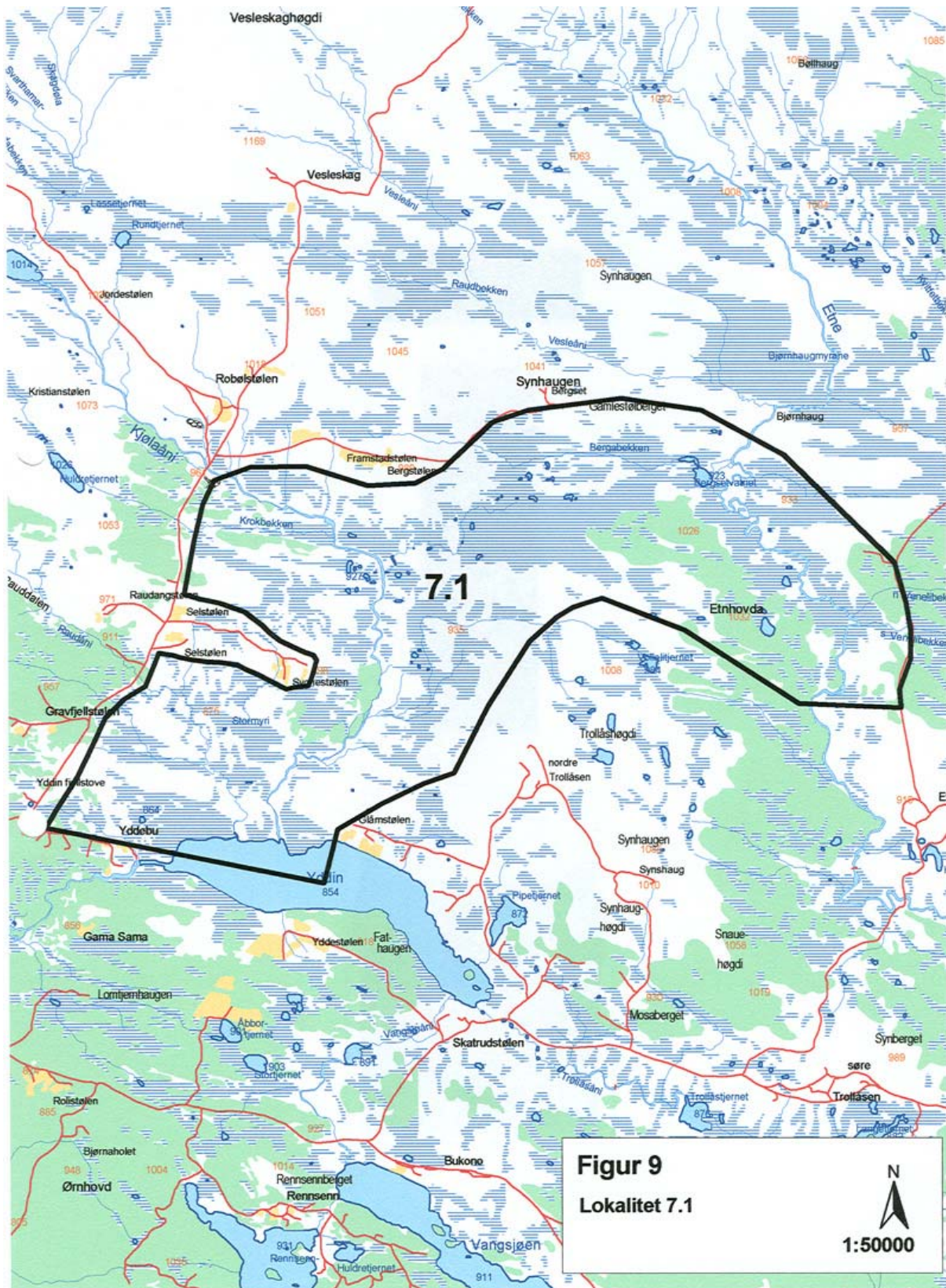
Delområde 7 er myrdominert og har et fugleliv preget av dette. Totalt 33 arter våtmarksfugl er registrert (28 påvist/mulig hekkende). Spesielt vadefuglfaunaen er artsrik med 14 arter.

Dominerende i myr- og våtmarksområdene er krikand, toppand, vipe, småspove og rødstilk. Markerte innslag i våtmarksfaunaen er også trane, enkeltbekkasin, grønnstilk og svømmesnipe. Innslaget av sjelden/sårbare fuglearter knyttet til våtmark er betydelig. Til sammen 9 våtmarksarter fra den nasjonale- og den fylkesvise rødlista er registrert (tabell 17). I tilknytning til våtmark (myr) forekommer også myrhauk (kategorien R på nasjonal rødliste), og arten antas å hekke i gunstige smågnagerår.

I fjellbjørkeskog og stølsområder dominerer løvsanger, bjørkefink, rødvingetrost og gråtrost. Obligatoriske innslag er også arter som linerle, buskskvett, granmeis, bokfink og gråsisik. I tilknytning til rikere myrkanter/vierenger opptrer såerle, blåstrupe, sivspurv og lappspurv. Bergirisk er påvist, men artens status er usikker.

Av dagrovfugler og ugler er henholdsvis 5 og 4 arter registrert i delområde 7. Av disse er totalt 6 arter påviste eller mulige hekkfugler. Bestanden av flere av disse artene vil imidlertid variere i takt med byttedyrtilgangen (smågnagerbestanden).

Figur 9

3.8.4 Særlig verdifulle fuglelokaliteter i delområdet.

De synes uhensiktsmessig å dele opp myrområdet fra Yddin og videre nordover i denne sammenheng. Hele myrkomplekset blir derfor omtalt som en lokalitet:

- Lokalitet 7.1 Myrområdet mellom Yddin og Synhaugen (se fig. 9).

Lokalitet 7.1 Myrområdet mellom Yddin og Synhaugen

Lokaliteten omfatter både myrene tilknyttet Yddin og myrkomplekset sør for Synhaugen/Bergset. I tillegg inngår Etnas elveløp fra Bergsetvatnet og ned mot Venelibekken. Samlet sett er dette et svært variert våtmarkskompleks med betydelige arealer viereng, meandrerende elveløp, dammer, småtjern, større fjellvatn (Yddin) og ulike myrutforminger. Området er uberørt av tekniske inngrep i vesentlig grad.

Følgende observasjoner av våtmarksfugl, samt andre arter av interesse foreligger fra lokaliteten:

Storlom	1 par på Yddin 19.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Brunnakke	2 hanner i Yddin 19.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). Spredte observasjoner (Trond Vidar Vedum).
Krikkand	6 hanner på myr ved Yddin 19.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Stokkand	1 hann på myr ved Yddin 19.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Toppand	Totalt 14 ind. vest i Yddin 22.5.04 (Geir Høitomt). 1 hunn og 5 hanner i Yddin 19.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Svartand	1 hunn i Yddin 19.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 par i Yddin 27.6.04 (Geir Høitomt).
Sjørre	1 par i Yddin 19.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Kvinand	1 hann i Yddin 19.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Havelle	Observert på vårtrekk i Yddin (Trond Vidar Vedum).
Siland	1 par ved utosen av Yddin 19.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Laksand	1 par vest i Yddin 22.5.04 (Geir Høitomt). 1 hann i Yddin 19.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Myrhauk	1 hunn ved Bergset 27.9.78 (Opheim 1988a). Angitt som hekkeområde for arten og observert 1.6.01 (Øystre Slidre kommune 2004). 1 par på myr ved Yddin 19.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Tårnfalk	1 hann jaktet på myr ved Yddin 19.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Trane	1 par med reir på myr sør for Bergset 6.6.87 (Geir Høitomt). 1 par med reir på myr nord for Sygnestølen 6.6.87 (Geir Høitomt). Angitt som hekkeområde for arten og observert 1.6.01 (Øystre Slidre kommune 2004). 3 par, hvorav 2 med reir sør for Bergset/Synhaugen 31.5.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). Totalt 3 par med unge(r) i området 15.7.04 (Geir Høitomt).
Heilo	1 ind. på myr sør for Bergset 6.6.87 (Geir Høitomt). 1 ind. på myr nord for Sygnestølen 6.6.87 (Geir Høitomt).
Vipe	3 ind. på myr sør for Bergset 6.6.87 (Geir Høitomt). 1 par på myr nord for Sygnestølen 6.6.87 (Geir Høitomt). 3 par på myr ved Yddin 19.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 3 par sør for Bergset 15.7.04 (Geir Høitomt).
Fjellmyrløper	4 ind., uten hekkeadferd, på myr ved Kjølaåni 5.7.75 (Erling Maartmann). 2 ind. med hekkeadferd på myr sør for Bergset 5.7.75

	(Erling Maartmann). 1 ind. med hekkeadferd på myr sør for Bergset 28.6.86 (Geir Høitomt). 3 ind., hvorav 1 par med hekkeadferd på myr sør for Bergset 6.6.87 (Geir Høitomt). 1 par med tydelig hekkeadferd på myr ved Kjølaåni 6.6.87 (Geir Høitomt). 3 ind., hvorav 1 dununge på myr sør for Bergset 23.7.01 (Kjell Isaksen). 2 ind., hvorav ett ind. i spillflukt, ved bløt myr ved Yddin 19.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 2 ind. med urolig oppførsel på myr sør for Bergstølen og 4 ind. (2 par) med tydelig hekkeadferd på myr sør for Bergset 15.7.04 (Geir Høitomt).
Brushane	2 ind. på myr sør for Bergset 6.6.87 (Geir Høitomt).
Enkeltbekkasin	Minimum 4 ind. på myr sør for Bergset 6.6.87 (Geir Høitomt). 3 ind. på myr nord for Sygnestølen 6.6.87 (Geir Høitomt).
Dobbeltbekkasin	1 ind. mellom Kvitfetbekken og Etna 28.6.86 (Geir Gaarder). 3 ind. på myr sør for Bergset 6.6.87 (Geir Høitomt). Angitt som hekkeområde for arten og observert 1.6.01 (Øystre Slidre kommune 2004). 4 spillende i viereng på myr ved Yddin 19.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Rugde	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Småspove	3 par på myr ved Yddin 19.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Storspove	1 ind. 15.7.04 (Geir Høitomt).
Rødstilk	4 ind. på myr sør for Bergset 6.6.87 (Geir Høitomt). 2 par på myr nord for Sygnestølen 6.6.87 (Geir Høitomt). 2 par sør for Bergset 31.5.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 3 par på myr ved Yddin 19.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 4 par sør for Bergset 15.7.04 (Geir Høitomt).
Gluttsnipe	1 par på myr ved Yddin 19.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 ind. sør for Bergset 15.7.04 (Geir Høitomt).
Grønnstilk	1 ind. på myr sør for Bergset 6.6.87 (Geir Høitomt). 1 par på myr nord for Sygnestølen 6.6.87 (Geir Høitomt). 4 par sør for Bergset 31.5. og 15.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 2 par på myr ved Yddin 19.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Strandsnipe	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Svømmesnipe	1 ind. på myr sør for Bergset 6.6.87 (Geir Høitomt). 1 ind. på myr nord for Sygnestølen 6.6.87 (Geir Høitomt). 1-2 engstelige ind. 23.7.01 (Kjell Isaksen).
Hettemåke	2 ind. 15.7.04 (Geir Høitomt).
Fiskemåke	3 ind. på myr sør for Bergset 6.6.87 (Geir Høitomt). 2 par med reir på myr nord for Sygnestølen 6.6.87 (Geir Høitomt).
Terne, sp.	1 ind. på myr sør for Bergset 6.6.87 (Geir Høitomt).
Haukugle	1 ind. ved Yddin påsken 1999 (Rolf Jørn Karlsen).
Jordugle	1 ind. ved Yddin 15.2.99 (Harald Åstveit). 1 ind. sør for Bergset 31.5.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 ind. hørt på myr ved Yddin 19.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 ind. sør for Bergstølen 15.7.04 (Geir Høitomt).
Varsler	1 ind. ved Yddin hele vinteren 1997-98 (Harald Åstveit).
Bergirisk	Påvist hekkende på Bergset (Trond Vidar Vedum).

3.8.5 Andre observasjoner av interesse i delområde 7.

Storlom: Årvisst hekkefugl i Pipetjern (Trond Vidar Vedum).

Krikkand: 1 hann Pipetjernet 15.7.04 (Geir Høitomt). 1 par Trollåshøgdi 15.7.04 (Geir Høitomt). Regelmessig i området Pipetjern/Trollåshøgdi (Trond Vidar Vedum).

Toppand: 1 par Pipetjernet 15.7.04 (Geir Høitomt). 1 hann Vollalitjernet 15.7.04 (Geir Høitomt).

Laksand: 1 hann i flukt ved Synshaug 15.7.04 (Geir Høitomt).

Trane: 1 ind. ved Etnstølen 15.7.04 (Geir Høitomt).

Svømmesnipe: Flere observasjoner på småtjern på Trollåshøgdi (Trond Vidar Vedum).

Rødstilk: 1 par ved Etnstølen 15.7.04 (Geir Høitomt).

Småspove: Flere observasjoner på Trollåshøgdi (Trond Vidar Vedum).

Snøugle: Angitt som observert Synhaugen 1.6.00 (Øystre Slidre kommune 2004).

Vendehals: Påvist hekkende ved Pipetjern (Trond Vidar Vedum).

3.8.6 Forekomst av rødlistearter i delområdet.

Tabell 17. Forekomst av rødlistearter i delområde 7. Oversikten inkluderer ”ansvarsarter” for Norge (DN. 1999) og arter som er oppført på lista over truede fuglearter i Oppland (Opheim, 1988). Det bemerkes at bestandstallene er relativt usikre for noen arter.

Artslista er sortert etter følgende truethetskategorier: **E** = direkte truet, **V** = sårbar, **R** = sjelden, **DC** = hensynskrevende, **DM** = bør overvåkes, **A** = ansvarsart, **V,Oppland** = sårbar på fylkesnivå, **R,Oppland** = sjelden på fylkesnivå, **DC,Oppland** = hensynskrevende på fylkesnivå, **DM,Oppland** = bør overvåkes på fylkesnivå.

Status: **H** = hekking konstatert eller sannsynlig
                  h = hekking mulig
                  o = observert uten noen indikasjon på hekking

Kategori	Art	Status	Ca antall par	Kommentar
V	Snøugle	o		
V	Vendehals	H	1	Ved Pipetjern
R	Myrhauk	H	0-2	Hekker i gode smånagerår
R	Kongeørn	o		
DC	Storlom	H	2	Lokalitet 7.1 og Pipetjern
DC	Fjellmyrløper	H	1-3	Lokalitet 7.1
DC	Dobbeltbekkasin	H	5-10	
DM	Havelle	o		Lokalitet 7.1

DM	Svartand	H	1	Lokalitet 7.1
DM	Sjørørre	H	1	Lokalitet 7.1
DM	Trane	H	3	Lokalitet 7.1
A	Rødstilk	H	10-15	
A	Bergirisk	H	1-5	
V,Oppland	Varsler	h	0-2	
DC,Oppland	Storspove	h	0-1	

3.8.7 Konklusjon, delområde 7

Delområde 7 har meget store ornitologiske kvaliteter knyttet til myr og våtmark. Totalt er 98 fuglearter registrert i delområdet, og 76 av disse er påviste/mulige hekkfugler (tabell 16).

I delområde 7 er det avgrenset en lokalitet som vurderes som spesielt viktig i ornitologisk sammenheng: lokalitet 7.1 Myrområdet mellom Yddin og Synhaugen (verdiklasse ***). Verdiklassifiseringen er begrunnet i tabell 32.

Lokalitet 7.1 har et stort artsutvalg, stedvis høy tetthet av hekkende vannfugl og innslag av flere rødlistearter. Det er spesielt grunn til å fremheve lokalitetens betydning for artene fjellmyrløper (1-3 par), dobbeltbekkasin (5-10 par) og trane (3 par). Myrområdet er i tillegg estetisk meget tiltalende og har store naturfaglige kvaliteter knyttet til myrutforming og vegetasjon.

Totalt er 13 fuglearter fra den nasjonale- og 2 arter fra den fylkesvise rødlista registrert i delområde 7 (tabell 17) 9 av disse er påvist hekkende og ytterligere 3 arter er mulige hekkfugler. Av de rødlisteartene som er påviste/mulige hekkfugler er 9 knyttet til våtmark (myrhauk, storlom, fjellmyrløper, dobbeltbekkasin, svartand, sjørørre, trane, rødstilk og storspove), 1 art er knyttet til skogsmiljøer (vendehals) mens 2 arter er knyttet til seterlandskap/overgangssoner mellom ulike biotyper (bergirisk og varsler).

3.9 DELOMRÅDE 8

3.9.1 Områdebeskrivelse.

Delområde 8 ligger i sin helhet i Øystre Slidre kommune. Delområdet omfatter den vestre delen av undersøkelsesområdet, mellom Yddin og Vinstervatnet. Delområdet ligger i intervallet 850 – 1310 m.o.h. og omfatter ca. 81 km² (se fig. 2).

Delområdet er karakterisert av flere velholdte støslag i god hevd / aktiv bruk. Karakteristisk er også det relativt kupert terrenget med flere koller over 1100 m.o.h. Videre inneholder delområde 8 flere middels store vatn (nordre Kjølen, søre Kjølen, Brummatjernet, Kringletjernet m.fl.). Myr opptrer kun spredt og ingen større sammenhengende arealer forekommer.

3.9.2 Kilder/registreringsmateriale i delområdet.

Det foreligger fra tidligere lite data om fuglelivet i dette delområdet. I forbindelse med kartlegging av biologisk mangfold i Øystre Slidre kommune er det innsamlet noen observasjoner av interesse (Ola Hålmoen, pers. medd., Øystre Slidre kommune 2004).

Enkeltobservasjoner av sjeldne/truete fuglearter er innsamlet av Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland og publisert i årsrapportene fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomiteèn for perioden 1978 – 2002. Disse rapportene er gjengitt i foreningens tidsskrift Hujon (NOF, avd. Oppland. 1980 – 2003).

I 2004 ble det foretatt en gjennomgang av arealene i dette delområdet.

3.9.3 Artsutvalg og karaktertrekk ved fuglefaunaen i delområdet.

Totalt er 43 fuglearter registrert i delområde 8 (se tabell 1). Av disse er 35 påvist eller mulig hekkende (tabell 18). Undersøkelsesområdet sett under ett representerer området 8 den minst interessante delen, vurdert i ornitologisk sammenheng.

Delområdet preges av et kupert landskap med subalpin bjørkeskog, lavalpine områder og et aktivt og velholdt støsmiljø. Karakterarter i dette mosaikklandskapet er løvsanger, heipiplerke, bjørkefink, gjøk, steinskvett, gråtrost og rødvingetrost. Sårle, linerle, blåstrupe og bergirisk opptrer i tilknytning til støsmiljøer og kantsoner.

Tabell 18. Artsutvalg i delområde 8.

H= hekking påvist / sannsynlig

h= hekking mulig

o= observert uten indikasjon på hekking

Orden	Antall arter	H	h	o
Lommer	1	1		
Andefugler	3	3		
Hauke- og falkefugler	4		1	3

Hønefugler	2	2		
Vadefugler	5	4		1
Måkefugler	1	1		
Duefugler	1			1
Gjøkfugler	1	1		
Seilere	1			1
Spettefugler	1		1	
Spurvefugler	23	16	5	2
SUM	43	28	7	8

Vadefuglfaunaen i delområdet omfatter 10 arter, hvorav 9 er påviste eller mulige hekkefugler. Forekomst av bergand er et interessant trekk. Karakterarter må sies å være krikkand, toppand, rugde, rødstilk og strandsnipe. Til sammen 3 våtmarksarter fra den nasjonale- og den fylkesvise rødlista er påvist (tabell 19).

Av dagrovfugler er 4 arter registrert i delområde 8. Av disse er 1 art vurdert som mulig hekkefugl. En nærmere undersøkelse av området Ole - Båtskaret vil kunne endre denne statusen.

3.9.4 Særlig verdifulle fuglelokaliteter i delområdet.

Ut fra foreliggende observasjonsmateriale er det ikke grunnlag for å skille ut spesielt verdifulle fuglelokaliteter i delområde 8. Ingen lokaliteter peker seg spesielt ut, selv om noen interessante enkeltobservasjoner foreligger.

3.9.5 Andre observasjoner av interesse i delområde 8.

Storlom: 2 ind. (hekking) nordre Kjølén 9.6.02 (Geir Høitomt). 1 ind. nordre Kjølén 20.6.04 (Geir Høitomt). 1 ind Olevatnet 10.7.05 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).

Krikkand: 1 par Dalstølstjernet 9.6.02 (Geir Høitomt). 1 hann Brummatjernet 20.6.04 (Geir Høitomt).

Toppand: 1 par Brummatjernet 9.6.02 (Geir Høitomt). 2 hanner Brummatjernet 20.6.04 (Geir Høitomt).

Bergand: 1 par i Massingtjernet 9.6.02 (Geir Høitomt).

Fjellvåk: 1 ind. Ole 9.6.02 (Geir Høitomt). 1 ind. Brummaknappen 20.6.04 (Geir Høitomt).

Kongeørn: 1 ind. Brummastølen 13.9.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).

Tårnfalk: 2 ind. Olefjellet 9.6.02 (Geir Høitomt). 1 ind. Ole 20.6.04 (Geir Høitomt).

Dvergfalk: 2 ind. Rundhaug 20.6.04 (Geir Høitomt).

Heilo: Flere ind. Olefjellet 20.6.04 (Geir Høitomt).

Vipe: 1 ind. Brummatjernet 20.6.04 (Geir Høitomt).

Rødstilk: 1 ind. ved Ole 9.6.02 (Geir Høitomt). 1 ind. Dalstølstjernet 20.6.04 (Geir Høitomt).
1 par på Olefjellet 10.7.05 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).

Fiskemåke: 1 par Ole 9.6.02 (Geir Høitomt). 3 ind. nordre Kjølén 20.6.04 (Geir Høitomt).

Varsler: 1 ind. Ole 20.6.04 (Gir Høitomt).

3.9.6 Forekomst av rødlistearter i delområdet.

Tabell 19. Forekomst av rødlistearter i delområde 8. Oversikten inkluderer ”ansvarsarter” for Norge (DN. 1999) og arter som er oppført på lista over truede fuglearter i Oppland (Opheim, 1988). Det bemerkes at bestandstallene er relativt usikre for noen arter.

Artslista er sortert etter følgende truethetskategorier: **E** = direkte truet, **V** = sårbar, **R** = sjelden, **DC** = hensynskrevende, **DM** = bør overvåkes, **A** = ansvarsart, **V,Oppland** = sårbar på fylkesnivå, **R,Oppland** = sjelden på fylkesnivå, **DC,Oppland** = hensynskrevende på fylkesnivå, **DM,Oppland** = bør overvåkes på fylkesnivå.

Status: **H** = hekking konstatert eller sannsynlig
                  h = hekking mulig
                  o = observert uten noen indikasjon på hekking

Kategori	Art	Status	Ca antall par	Kommentar
R	Kongeørn	o		
DC	Storlom	H	1	Nordre Kjølén
DM	Bergand	H	1	Massingtjernet
A	Rødstilk	H	2-4	
A	Bergirisk	h	0-10	Usikker status
V,Oppland	Varsler	h	0-1	

3.9.7 Konklusjon, delområde 8

Delområde 8 er preget av til dels aktive og velholdte stølsmiljøer i et kupert fjellterreng. Fuglelivet er relativt ordinært, men interessante enkeltobservasjoner foreligger. Totalt er 43 fuglearter registrert i delområdet, og 35 av disse er påviste eller mulige hekkefugler (tabell 18).

I delområde 8 har det ikke vært grunnlag for å skille ut lokaliteter av spesiell verdi i ornitologisk sammenheng. Hekkefunn av storlom i nordre Kjølén og sannsynlig hekking av bergand i Massingtjernet er interessante enkeltobservasjoner.

Totalt er 5 fuglearter fra den nasjonale- og 1 art fra den fylkesvise rødlista påvist i delområde 8 (tabell 19). 3 av disse er påvist hekkende og ytterligere 2 arter er mulige hekkefugler. Av de rødlisteartene som er påviste/mulige hekkefugler er 3 knyttet til våtmark (storlom, bergand og rødstilk), mens de 2 siste artene er knyttet til stølslandskap/kantsoner mellom ulike biotyper (bergirisk og varsler).

3.10 DELOMRÅDE 9

3.10.1 Områdebeskrivelse.

Dette delområdet ligger i Øystre Slidre kommune og omfatter Skreddalsfjellet med tilstøtende områder. Delområde 9 ligger i høydeintervallet 1020 – 1686 m.o.h. og dekker et areal på ca. 115 km² (se fig. 2).

Store deler av delområde 9 ligger i lavalpin sone. Skaget (1686 m.o.h.) er undersøkelsesområdets høyeste punkt og når opp i mellomalpin sone. Delområdet grenser ned til Vinstervatnet i nord.

Innenfor delområde 9 ligger enkelte mellomstore vatn som Storetjernet, Skreddalstjernet, Stryta og Skindrotjerni. Innslaget av myr er konsentrert i området mellom Skaget og Kjølen, samt rundt Skindrotjerni.

3.10.2 Kilder/registreringsmateriale i delområdet.

I denne delen av undersøkelsesområdet har vi få eldre feltregistreringer å vise til. I forbindelse med kartlegging av biologisk mangfold i Øystre Slidre kommune foreligger imidlertid noen data av interesse fra delområdet (Ola Hålimoen, pers. medd., Øystre Slidre kommune 2004).

Enkeltobservasjoner av sjeldne/truete fuglearter er innsamlet av Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland og publisert i årsrapportene fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomiteèn for perioden 1978 – 2002. Disse rapportene er gjengitt i foreningens tidsskrift Hujon (NOF, avd. Oppland. 1980 – 2003).

I 2004 ble det gjennomført feltregistreringer i myrområdene sør for Skaget, samt rundt Skindrotjerni. I tillegg ble Skaget med omkringliggende topper besøkt.

3.10.3 Artsutvalg og karaktertrekk ved fuglefaunaen i delområdet.

Totalt er 54 fuglearter registrert i delområde 9 (se tabell 1). Av disse er 46 påvist eller mulig hekkende (tabell 20).

Tabell 20. Artsutvalg i delområde 9.

H= hekking påvist / sannsynlig

h= hekking mulig

o= observert uten indikasjon på hekking

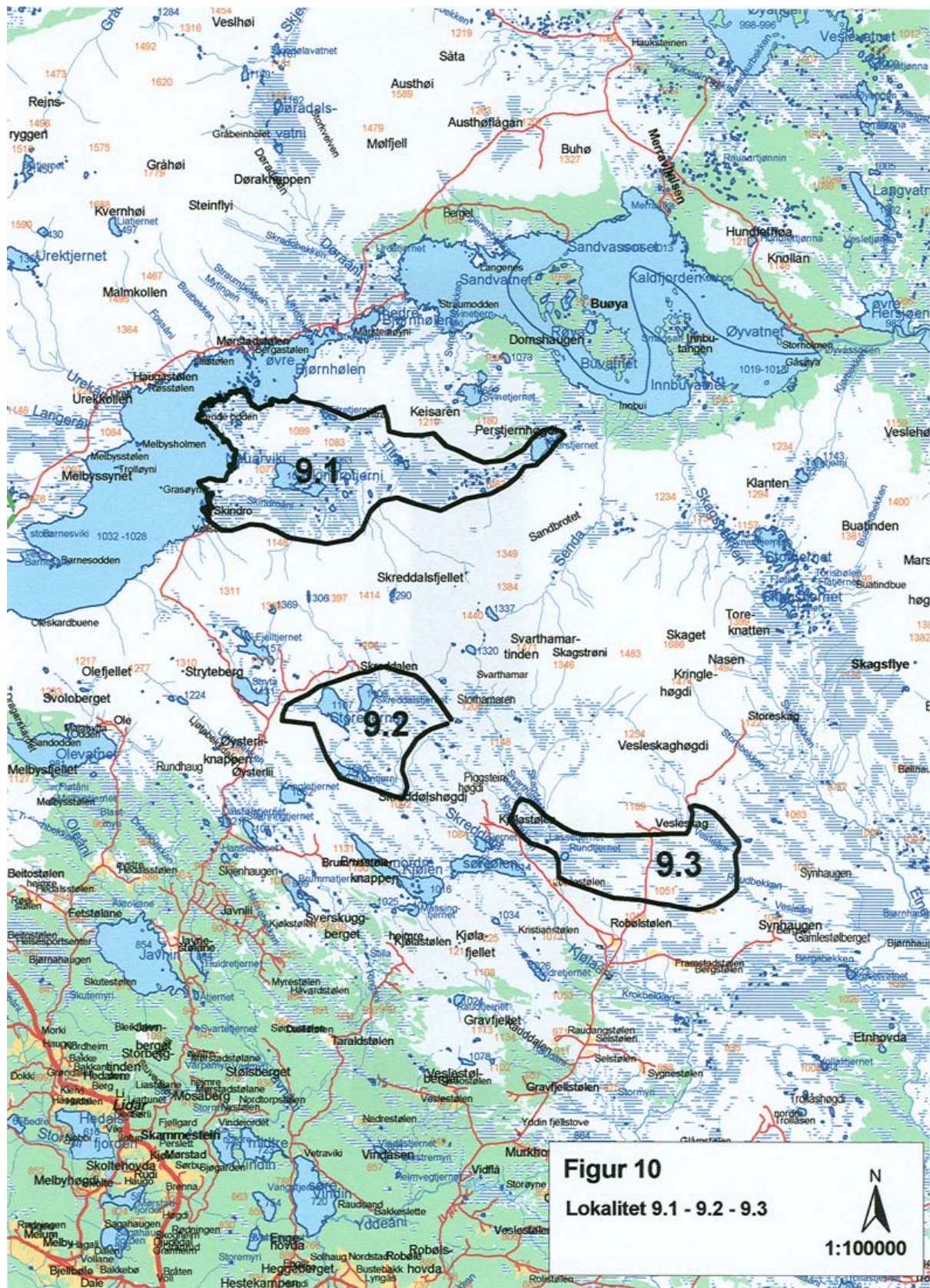
Orden	Antall arter	H	h	o
Lommer	2		1	1
Andefugler	7	2	3	2
Hauke- og falkefugler	5	1	3	1
Hønsefugler	2	1		1
Tranefugler	1	1		
Vadefugler	13	10	3	
Måkefugler	3	1	2	
Gjøkfugler	1	1		
Ugler	2		1	1
Seilere	1			1
Spurvfugler	17	13	3	1
SUM	54	30	16	8

Våtmarksfaunaen i delområde 9 omfatter i alt 26 fuglearter. Av disse er 23 arter påviste eller mulige hekkefugler. Dominerende arter knyttet til myr/våtmark er krikkand, toppand, vipe, enkeltbekkasin og rødstilk. I de tørrere utformingene inngår heilo som en karakterart. Markerte innslag i våtmarksfaunaen er også bergand, myrsnipe, grønnstilk og svømmesnipe. Innslaget av sårbare/sjeldne fuglearter knyttet til våtmark er betydelig. Til sammen 8 våtmarksarter fra den nasjonale- og den fylkesvise rødlista er påvist (tabell 21). I tilknytning til våtmark (myr) forekommer også myrhauk (kategorien R på nasjonal rødliste), og arten er høyst sannsynlig hekkefugl i gode smågnagerår.

De høystliggende partiene i delområde 9 (rundt Skaget) har en fuglefauna dominert av heipiplerke, løvsanger og steinskvett. Snøspurv inngår som en del av dette fuglesamfunnet. Fjelltype er imidlertid ikke kjent observert, men kan ikke utelukkes. Nedover mot grensen mot subalpin bjørkeskog blir løvsanger mer tallrik og dominerer sammen med bjørkefink, gråtrost og rødvingetrost. Blåstrupe, såerle, sivspurv og lappspurv er faste innslag i vierdekte myr/kantsoner.

Av dagrovfugler og ugler er henholdsvis 5 og 2 arter registrert i delområde 9. Av disse er totalt 5 arter påviste eller mulige hekkefugler. Bestanden av flere av disse artene vil imidlertid variere i takt med byttedyrtilgangen (smågnagerbestanden).

Figur 10

3.10.4 Særlig verdifulle fuglelokaliteter i delområdet.

I delområde 9 er det tre lokaliteter som bør omtales spesielt i ornitologisk sammenheng:

- Lokalitet 9.1 Skindrotjerni (se fig. 10).
- Lokalitet 9.2 Skreddalstjernet med omkringliggende myr (se fig. 10).
- Lokalitet 9.3 Myr ved Vesleskag / Storeskag (se fig. 10).

Lokalitet 9.1 Skindrotjerni

Skindrotjerni (1060 m.o.h.) ligger nede ved Vinstervatnet, og lokaliteten omfatter foruten selve tjerna også omkringliggende myrområder. Perstjernet med tilgrensende myrarealer inngår også i lokaliteten. Lokaliteten er rik på småtjern, dammer og bekkeløp. Skindrotjerni ligger ”bortgjemt til” og er trolig meget skjermet for menneskelig ferdsel. Lokaliteten grenser ned til det regulerte Vinstervatnet.

Følgende observasjoner av våtmarksfugl, samt andre arter av interesse foreligger fra lokaliteten:

Storlom	1 ind. Skindrotjernet 20.6.04 (Geir Høitomt).
Brunnakke	1 hunn 15.7.83 (Kolbjørn Hoff),
Krikkand	8 ind. 15.7.83 (Kolbjørn Hoff), 1 hunn med 8 juv og 4 hanner 9.7.85 (Kolbjørn Hoff). 1 ungekull 24.7.01 (Isaksen 2002). Totalt 11 ind. 20.6.04 (Geir Høitomt).
Stokkand	1 hunn 24.7.01 (Isaksen 2002). 2 hanner 20.6.04 (Geir Høitomt).
Toppand	17-18 ind. 15.7.83 (Kolbjørn Hoff), 25 hanner og 2 hunner 9.7.85 (Kolbjørn Hoff). Totalt minimum 12 ind. 20.6.04 (Geir Høitomt).
Bergand	4 hanner og 2 hunner 15.7.83 (Kolbjørn Hoff). 1 par og 1 hann 20.6.04 (Geir Høitomt).
Kvinand	5 individer 15.7.83 (Kolbjørn Hoff), 1 hann 9.7.85 (Kolbjørn Hoff).
Laksand	2 hunner 20.6.04 (Geir Høitomt).
Myrhauk	1-2 hanner mellom Titra og Skindro, samt 1 hann ved Perstjernet 12.7.86 (Geir Gaarder).
Kongeørn	1 ind. i flukt 20.6.04 (Geir Høitomt).
Trane	1 ind. 9.7.85 (Kolbjørn Hoff). 3 ind. 20.6.04 (Geir Høitomt).
Heilo	3 par 15.7.83 (Kolbjørn Hoff), 10-11 par 9.7.85 (Kolbjørn Hoff). ”Flere varslende” 24.7.01 (Isaksen 2002). Minimum 10 ind. 20.6.04 (Geir Høitomt).
Vipe	1 par 15.7.83 (Kolbjørn Hoff), 1-2 par 9.7.85 (Kolbjørn Hoff). 1 ind. 20.6.04 (Geir Høitomt).
Temmincksnipe	1 ind. ved Vinstervatnet 20.6.04 (Geir Høitomt).
Myrsnipe	7-8 ind. 15.7.83 (Kolbjørn Hoff), 9-11 par 9.7.85 (Kolbjørn Hoff). 3 ind. 20.6.04 (Geir Høitomt).
Fjellmyrløper	2 gamle eggsamlinger belagt ved Zoologisk Museum i Oslo: 1 kull fra Skindromyrin datert 18.6.1901 og 1 kull fra Titråstjernet datert 18.6.1901 (Isaksen 2002). 1 ind. 12.7.86 (Geir Gaarder).
Brushane	2 hunner 15.7.83 (Kolbjørn Hoff), 4 hunner 9.7.85 (Kolbjørn Hoff).
Enkeltbekkasin	11 ind. (herav 1 juv) 15.7.83 (Kolbjørn Hoff), 7 ind. 9.7.85 (Kolbjørn Hoff). Hørt 20.6.04 (Geir Høitomt).
Dobbeltbekkasin	Oppgitt observert ved Titretjeden 1985 (Øystre Slidre kommune 2004).
Rødstilk	Ca. 20 ind. 15.7.83 (Kolbjørn Hoff), 8-11 par 9.7.85 (Kolbjørn

	Hoff). ”Flere varslende” 24.7.01 (Isaksen 2002). Ca. 8 par 20.6.04 (Geir Høitomt).
Grønnstilk	1 par 9.7.85 (Kolbjørn Hoff). ”Flere varslende” 24.7.01 (Isaksen 2002). 4 par 20.6.04 (Geir Høitomt).
Strandsnipe	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Svømmesnipe	7 ind. 15.7.83 (Kolbjørn Hoff), 6 ind. 9.7.85 (Kolbjørn Hoff). 5 ind. 20.6.04 (Geir Høitomt).
Hettemåke	2 ind. 20.6.04 (Geir Høitomt).
Fiskemåke	1 par 9.7.85 (Kolbjørn Hoff). 3 par 20.6.04 (Geir Høitomt).
Rødnebbterne	1 ind. 15.7.83 (Kolbjørn Hoff),
Terne, sp.	2 ind. Skindrotjerni 24.7.01 (Isaksen 2002).
Blåstrupe	3 par 15.7.83 (Kolbjørn Hoff), 4 par 9.7.85 (Kolbjørn Hoff). Flere 20.6.04 (Geir Høitomt).
Lappspurv	15-18 par 15.7.83 (Kolbjørn Hoff), 26-27 par 9.7.85 (Kolbjørn Hoff). Relativt tallrik 20.6.04 (Geir Høitomt).

Lokalitet 9.2 Skreddalstjernet med omkringliggende myr

Skreddalstjernet ligger 1108 m.o.h. rett sør for stølen Skreddalen. Inntil Skreddalstjernet ligger det noe større Storetjernet, samt et mindre tjern. Mindre myrarealer ligger i tilknytning til disse vatna / tjerna.

Følgende observasjoner av våtmarksfugl, samt andre arter av interesse foreligger fra lokaliteten:

Smålom	1 ind. med engstelig adferd i lite tjern sør for Skreddalstjernet 9.6.02 (Geir Høitomt).
Gråhegre	2 ind. ved Skreddalstjernet 11.7.05 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Krikkand	3 ind. 13.6.04 (Geir Høitomt).
Toppand	6 ind. 13.6.04 (Geir Høitomt).
Bergand	1 hunn og 2 hanner i Skreddalstjernet 9.6.02 (Geir Høitomt). 1 par 13.6.04 (Geir Høitomt).
Myrhauk	1 hann ved Grunntjerni 13.7.86 (Geir Gaarder).
Trane	1 par med reir rett nord for Grunntjerni 9.6.02 (Geir Høitomt). 1 par 13.6.04 (Geir Høitomt).
Heilo	Min. 4 ind. 13.6.04 (Geir Høitomt).
Vipe	2 par 13.6.04 (Geir Høitomt).
Enkeltebekkasin	Hørt 13.6.04 (Geir Høitomt).
Rødstilk	2 ind. 13.6.04 (Geir Høitomt).
Grønnstilk	1 par 13.6.04 (Geir Høitomt).
Fiskemåke	1 ind. 13.6.04 (Geir Høitomt).
Lappspurv	Flere ind. 11.7.05 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Blåstrupe	Hørt 13.6.04 (Geir Høitomt).

Lokalitet 9.3 Myr ved Vesleskag / Storeskag

Denne lokaliteten omfatter et større område hvor myr veksler med fastmarksholmer, og hvor relativt store arealer er bevokst med vier. Noen få småtjern og dammer ligger spredt i området, bl.a. Rundtjernet og Lassetjernet i vestre del. Lokaliteten grenser delvis inn til viktige fuglelokaliteter i delområdene 7 og 10. Lokalitet 9.3 ligger i høgdelaget 1000 m.o.h., men innslaget av fjellbjørkeskog er begrenset til enkelttrær og mindre holt.

Følgende observasjoner av våtmarksfugl, samt andre arter av interesse foreligger fra lokaliteten:

Krikkand	3 par ved Rundtjernet /Lassetjernet 31.5.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 5 ind. 13.6.04 (Geir Høitomt). 4 hunner med totalt 14 juv i Lassetjernet 12.7.05 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Stokkand	1 par 31.5.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Toppand	2 par 31.5.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 ind. 13.6.04 (Geir Høitomt).
Laksand	1 hunn 31.5.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Myrhauk	1 hann 28. og 29.6.86 (Geir Gaarder). 1 hann 13.7.86 (Geir Gaarder). Totalt 5 ind. (3 hanner og 2 hunner) i myrområdet 31.5.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Kongeørn	1 ind. 13.6.04 (Geir Høitomt).
Trane	Angitt som hekkeområde for arten og observert 1.6.01 (Øystre Slidre kommune 2004). 1 par med reir 31.5.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 par 13.6.04 (Geir Høitomt). 1 par 12.7.05 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Heilo	Minimum 7 ind. 31.5.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 5 ind. 13.6.04 (Geir Høitomt).
Vipe	3 par 31.5.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 2 ind. 13.6.04 (Geir Høitomt).
Enkeltebekkasin	3 ind. 31.5.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). Hørt 13.6.04 (Geir Høitomt).
Dobbeltbekkasin	4-5 spillende ind. mot Rundetjernet kl.23.30 31.5.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 ind. skremt av reir med 4 egg 12.7.05 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Rødstilk	3 par 31.5.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 4 ind. 13.6.04 (Geir Høitomt).
Grønnstilk	1 par 31.5.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 ind. 13.6.04 (Geir Høitomt).
Svømmesnipe	3 ind. Rundetjernet 31.5.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Hettemåke	3 ind. 13.6.04 (Geir Høitomt).
Fiskemåke	10 ind. 13.6.04 (Geir Høitomt).
Jordugle	1 ind. 13.6.04 (Geir Høitomt).
Såerle	Flere 13.6.04 (Geir Høitomt).
Blåstrupe	Hørt flere 13.6.04 (Geir Høitomt).

3.10.5 Andre observasjoner av interesse i delområde 9.

Toppand: 1 hann Stryta 31.5.04 (Geir Høitomt). 2 hanner Fjelltjernet 13.6.04 (Geir Høitomt).

Siland: 1 hunn Fjelltjernet 31.5.04 (Geir Høitomt).

Fjellvåk: 1 ind. Stryta juni 1996 (Geir Høitomt). 1 ind. Skaget 13.6.04 (Geir Høitomt). Ubebodd reir i bergvegg i Skaget 20.6.04 (Geir Høitomt).

Kongeørn: Angitt som hekkeområde for arten og observert ved Skaget 1.6.01 (Øystre Slidre kommune 2004).

Tårnfalk: 1 hann Skreddalsfjellet 31.5.04 (Geir Høitomt). 1 hann Vollsui 13.9.04 (Geir Høitomt).

Dvergfalk: 1 ind. Kjølåtølen 31.5.04 (Geir Høitomt). 1 ind. Kjølåtølen 20.6.04 (Geir Høitomt).

Heilo: flere ind. på Skreddalsfjellet 13.6.04 (Geir Høitomt).

Rødstilk: 3 ind. Vollsui 31.5.04 (Geir Høitomt). 1 ind. Stryta 13.6.04 (Geir Høitomt).

Enkeltbekkasin: hørt ved Kjølåtølen 31.5.04 (Geir Høitomt). 1 ind. Kjølåtølen 20.6.04 (Geir Høitomt).

Fiskemåke: 1 ind. Fjelltjernet 31.5.04 (Geir Høitomt). 1 ind. Fjelltjernet 13.6.04 (Geir Høitomt).

Snøugle: 1 ind. sør for Vesleskag 5.11.00 (Arne Sørumsdalen).

Snøspurv: 3 ind. på Skaget 13.6.04 (Geir Høitomt). 1 ind. med mat i nebbet 20.6.04 (Geir Høitomt).

3.10.6 Forekomst av rødlistearter i delområdet.

Tabell 21. Forekomst av rødlistearter i delområde 9. Oversikten inkluderer ”ansvarsarter” for Norge (DN, 1999) og arter som er oppført på lista over truede fuglearter i Oppland (Opheim, 1988). Det bemerkes at bestandstallene er relativt usikre for noen arter.

Artslista er sortert etter følgende truethetskategorier: **E** = direkte truet, **V** = sårbar, **R** = sjelden, **DC** = hensynskrevende, **DM** = bør overvåkes, **A** = ansvarsart, **V, Oppland** = sårbar på fylkesnivå, **R, Oppland** = sjelden på fylkesnivå, **DC, Oppland** = hensynskrevende på fylkesnivå, **DM, Oppland** = bør overvåkes på fylkesnivå.

Status: **H** = hekking konstatert eller sannsynlig
h = hekking mulig
o = observert uten noen indikasjon på hekking

Kategori	Art	Status	Ca antall par	Kommentar
V	Snøugle	o		
R	Myrhauk	H	0-4	Hekker i gode smånagerår
R	Kongeørn	o		
DC	Smålom	h	0-1	Lokalitet 9.2
DC	Storlom	o		
DC	Fjellmyrløper	h	0-1	Lokalitet 9.1
DC	Dobbeltbekkasin	H	5-10	Lokalitet 9.3
DM	Bergand	h	0-4	Lokalitet 9.1 og 9.2
DM	Trane	H	2-3	Lokalitet 9.1, 9.2 og 9.3
A	Myrsnipe	H	5-10	Lokalitet 9.1
A	Rødstilk	H	12-15	

3.10.7 Konklusjon, delområde 9

Delområde 9 er preget av lavalpine områder med et stedvis høyt innslag av våtmark. Undersøkellesområdet høyeste punkt (Skaget 1686 moh) representerer arealer i mellomalpin sone. Totalt er 54 fuglearter registrert i delområdet, og 46 av disse er påviste/mulige hekkefugler (tabell 20).

Delområdet inneholder tre lokaliteter som vurderes som spesielt viktige i ornitologisk sammenheng: lokalitet 9.1 Skindrotjerni (verdiklasse ***), lokalitet 9.2 Skreddalstjernet med omkringliggende myr (*) og lokalitet 9.3 Myr ved Vesleskag/Storeskag (**). Verdiklassifiseringen er begrunnet i tabell 32.

Spesielt lokalitet 9.1 Skindrotjerni vurderes å være av regional/nasjonal verdi i ornitologisk sammenheng. Lokalitetens beliggenhet tatt i betraktning er artsutvalget stort, tettheten av hekkende vannfugl er høy og innslaget av rødlistearter er markert. Lokaliteten representerer en av de viktigste hekkelokalitetene for myrsnipe i undersøkelsesområdet.

Lokalitet 9.2 er en av to lokaliteter i undersøkelsesområdet hvor smålom er påvist i en aktuell hekkebiotop.

Totalt er 11 fuglearter fra den nasjonale rødlista registrert i delområde 9 (tabell 21). 5 av disse er påvist hekkende og ytterligere 3 arter er mulige hekkefugler. Alle 8 rødlisteartene som er påviste/mulige hekkefugler er knyttet til våtmark (myrhauk, smålom, fjellmyrløper, dobbeltbekkasin, bergand, trane, myrsnipe og rødstilk).

Delområde 9 vurderes som et svært sentralt område for myrhauk. Sammen med tilstøtende arealer i delområde 7 og 10 peker lokalitet 9.3 seg ut som en gunstig hekkelokalitet for arten i gode smånagerår. Med bakgrunn i observasjoner i 2004 er potensiell hekkebestand i delområde 9 anslått til opptil 4 par.

Delområde 9 vurderes som godt dokumentert i ornitologisk sammenheng. Skindrotjerni ble imidlertid besøkt under svært ugunstige forhold i 2004 (sterk vind) og ytterligere dokumentasjon er ønskelig.

3.11 DELOMRÅDE 10

3.11.1 Områdebeskrivelse.

Delområde 10 ligger i hovedsak i Øystre Slidre kommune, men en mindre del nord for Fullsenn går inn i Nord-Aurdal kommune. Helt i nord berører delområdet også Sør-Fron kommune. Delområdet omfatter i hovedsak Fjelldokkas elvedal fra Fjelldokkvatnet og vestover. Delområdet ligger i høgdeintervallet 900 – 1400 m.o.h. og omfatter ca. 121 km² (se fig. 2).

De østre delene av delområde 10 er dominert av Fjelldokkvatnet (940 m.o.h.) og store myrarealer tilknyttet dette. Relativt rik fjellbjørkeskog inngår stedvis i lisdene her. Videre vestover er delområdet preget av Fjelldokkas kronglete elveløp, og Etnas spede begynnelse inn mot Skagsflye og Skagstjerne (1140 m.o.h.). Også i dette området inngår store, delvis vierdekte myrarealer og rikelig med tjern og dammer. Delområdet er i øst avgrenset av høgdedrag som når opp i 1400 m.o.h. (Marsteinhøgda).

3.11.2 Kilder/registreringsmateriale i delområdet.

Store deler av delområde 10 ligger innenfor Fjelldokkas nedbørfelt. Fuglelivet i dette nedbørfeltet er omtalt i Høitomt 2003b. Utover dette foreligger informasjon fra delområdet i forbindelse med kartlegging av biologisk mangfold i Øystre Slidre kommune og Nord Aurdal kommune (Ola Hålimoen, pers. medd., Øystre Slidre kommune 2004, Christian Rieber Mohn, pers.medd., Nord Aurdal kommune 2004).

Trond Vidar Vedum har bidratt med innspill og kommentarer til beskrivelsen av fuglelivet i dette delområdet.

Enkeltobservasjoner av sjeldne/truete fuglearter er innsamlet av Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland og publisert i årsrapportene fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomiteèn for perioden 1978 – 2002. Disse rapportene er gjengitt i foreningens tidsskrift Hujon (NOF, avd. Oppland. 1980 – 2003).

I 2004 ble deler av delområde 10 vektlagt under feltarbeidet. Spesielt områdene vestover fra Fjelldokkvatnet samt Skagsflye / Skagstjerne ble prioritert. Dette var områder som var relativt dårlig undersøkt i ornitologisk sammenheng og hvor potensialet for et interessant fugleliv syntes å være til stede.

3.11.3 Artsutvalg og karaktertrekk ved fuglefaunaen i delområdet.

Totalt er 66 fuglearter registrert i delområde 10 (se tabell 1). Av disse er 56 påvist eller mulig hekkende (tabell 22). Delområde 10 har en relativt stor spennvidde i naturtyper. Fra Fjelldokkvatnet med omkringliggende myr og subalpin bjørkeskog, via Skagsflye og opp til 1400 moh på Marsteinhøgda.

Tabell 22. Artsutvalg i delområde 10.

H= hekking påvist / sannsynlig

h= hekking mulig

o= observert uten indikasjon på hekking

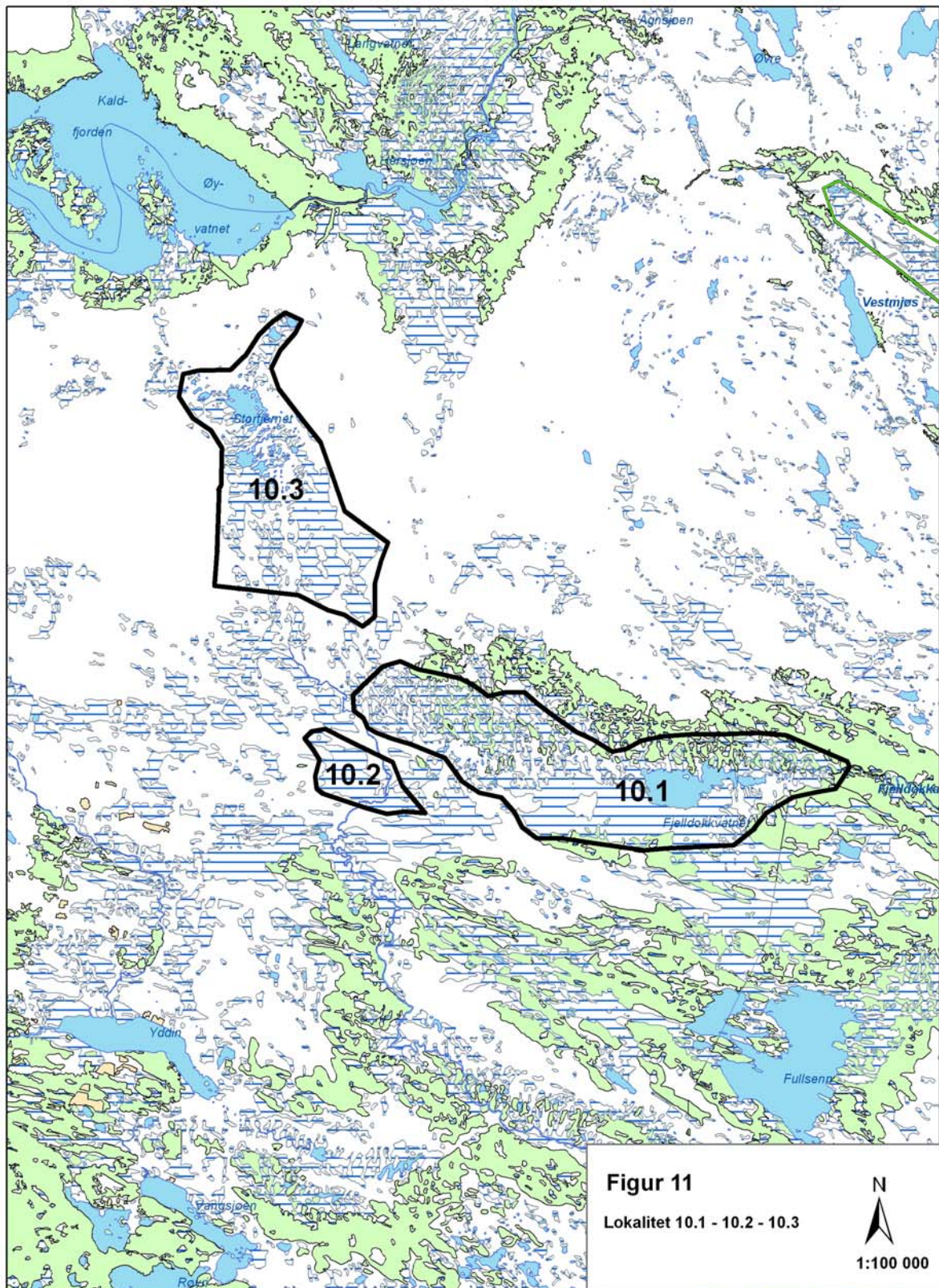
Orden	Antall arter	H	h	o
Lommer	1	1		
Storkefugler	1			1
Andefugler	8	6	2	
Hauke- og falkefugler	6	4		2
Hønsefugler	3	2		1
Tranefugler	1	1		
Vadefugler	14	13		1
Måkefugler	3	1	2	
Duefugler	1			1
Gjøkfugler	1	1		
Ugler	1	1		
Seilere	1			1
Spurvfugler	25	17	5	3
SUM	66	47	9	10

Våtmarksfaunaen i delområdet omfatter 28 arter og 26 av disse er påviste eller mulige hekkefugler. Dominerende våtmarksarter i de lavereliggende områdene er krikvand, toppand, vipe, enkeltbekkasin og rødstilk. Oppe på Skagsflye blir arter som svartand, sjøorre, myrsnipe og svømmesnipe markerte innslag. Totalt er 9 våtmarksarter fra den nasjonale- og den fylkesvise rødlista påvist (tabell 23). I tilknytning til våtmark (myr) forekommer også myrhauk (kategori R på nasjonal rødliste), og arten er hekkefugl i gode smågnagerår.

I tilknytning til vierdekte myr- og heiområder (som forekommer rikelig i delområdet) er det et betydelig innslag av blåstrupe, sivspurv og lappspurv. Ut over dette er spurvfuglfaunaen dominert av artene løvsanger, bjørkefink, heipiplerke, gråtrost og rødvingetrost. I de høystliggende områdene er det innslag av de alpine artene fjellrype og snøspurv. Her er også steinskvett en karakterart.

Av dagrovfugler og ugler er henholdsvis 6 og 1 arter registrert i delområde 10. Av disse er totalt 5 arter påviste eller mulige hekkefugler. Bestanden av flere av disse artene vil imidlertid variere i takt med byttedyrtilgangen (smågnagerbestanden).

Figur 11

3.11.4 Særlig verdifulle fuglelokaliteter i delområdet.

Tre lokaliteter betraktes som spesielt verdifulle i ornitologisk sammenheng i delområde 10:

- Lokalitet 10.1 Fjelldokkvatnet med tilgrensende myrområder (se fig. 11).
- Lokalitet 10.2 Bjønnhaugmyrane (se fig. 11).
- Lokalitet 10.3 Skagsflye / Skagstjerne / Stortjernet (se fig. 11).

Lokalitet 10.1 Fjelldokkvatnet med tilgrensende myrområder

Lokaliteten omfatter foruten selve Fjelldokkvatnet (940 m.o.h.) også myrområdene sør- og vestover fra dette. Sør for Fjelldokkvatnet ligger store sammenhengende myrarealer over mot Fullsenn og Kvitfeten. Landskapet vestover fra Fjelldokkvatnet er preget av et stort antall tjern og dammer på begge sider av Fjelldokkas elveløp. Her inngår også en mosaikk av fastmarksholmer, delvis bevokst med fjellbjørkeskog. Vierbevokste partier inngår flere steder på lokaliteten.

Følgende observasjoner av våtmarksfugl, samt andre arter av interesse foreligger fra lokaliteten:

Storlom	1 par Fjelldokkvatnet 17.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund). 1 par med en unge i Fjelldokkvatnet 7.7.04 (Geir Høitomt).
Gråhegre	3 ind. 7.7.04 (Geir Høitomt).
Krikkand	1 hunn med 12 unger 7.7.81 (Geir Høitomt). 1 hann 17.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund). 5 hanner og 3 hunner med hekkeadferd 7.7.04 (Geir Høitomt).
Stokkand	2 hanner 7.7.04 (Geir Høitomt).
Toppand	2 hunner med unger 16.7.86 (Kolbjørn Hoff). 6 hanner og 1 hunn med unger 7.7.04 (Geir Høitomt).
Svartand	1 hunn med 1 unge og 2 hanner i Fjelldokkvatnet 3.8.02 (Høitomt 2003b).
Sjørre	Flere observasjoner gjort i Fjelldokkvatnet (Høitomt 2003b). 3 hanner og 1 hunn med 3 unger i Fjelldokkvatnet 7.7.04 (Geir Høitomt).
Siland	1 hunn 7.7.04 (Geir Høitomt).
Laksand	4 hanner og 1 hunn 7.7.04 (Geir Høitomt).
Myrhauk	1 hann 16.7.86 (Kolbjørn Hoff). 1 hann 19 og 20.7.91 (Geir Høitomt). 1 hann 17.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund).
Fjellvåk	2 ind. 16.7.86 (Kolbjørn Hoff). 1 ind. 7.7.04 (Geir Høitomt).
Kongeørn	1 ind. 7.7.04 (Geir Høitomt).
Jaktfalk	1 ind. observert ved Fjelldokkvatnet ca 2002 (Trond Vidar Vedum).
Tårnfalk	1 hann 7.7.04 (Geir Høitomt).
Dvergfalk	Hekking påvist 7.7.81 (Geir Høitomt).
Trane	1 par 16.7.86 (Kolbjørn Hoff). Konstatert hekkende ved Fjelldokkvatnet (Høitomt 2003b). 1 par med hekkeadferd 7.7.04 (Geir Høitomt). Området er hekkeområde for 2 par (Trond Vidar Vedum).
Heilo	3-4 par 16.7.86 (Kolbjørn Hoff). 4-5 par 7.7.04 (Geir Høitomt).
Vipe	2 par 16.7.86 (Kolbjørn Hoff). 4 par 17.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund). 3 par 7.7.04 (Geir Høitomt).
Brushane	1 hunn 16.7.86 (Kolbjørn Hoff).
Enkeltbekkasin	7 ind. 16.7.86 (Kolbjørn Hoff). 3 ind. 17.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund). Hørt 7.7.04 (Geir Høitomt).

Dobbeltbekkasin	1 ind. med hekkeadferd ved Haldorbui 21.7.02 (Høitomt 2003b). 2 ind. sør for Fjelldokkvatnet 17.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund).
Rugde	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Småspove	1 ind. 20.7.02 (Høitomt 2003b). 1 par 7.7.04 (Geir Høitomt).
Rødstilk	6 par 16.7.86 (Kolbjørn Hoff). 4 par 17.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund). Minst 2 par 7.7.04 (Geir Høitomt).
Gluttsnipe	2 par 16.7.86 (Kolbjørn Hoff).
Grønnstilk	4 par 16.7.86 (Kolbjørn Hoff). 2 ind. 21.7.02 (Høitomt 2003b). 1 ind. 7.7.04 (Geir Høitomt).
Strandsnipe	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Svømmesnipe	3 ind. 16.7.86 (Kolbjørn Hoff). 1 ind. 7.7.04 (Geir Høitomt).
Hettemåke	8 ind. 7.7.04 (Geir Høitomt).
Fiskemåke	1 ad. og 1 juv. 16.7.86 (Kolbjørn Hoff). Flere ind. 7.7.04 (Geir Høitomt).
Rødnebbterne	1 ind. 7.7.04 (Geir Høitomt).
Jordugle	1 par 16.7.86 (Kolbjørn Hoff).
Såerle	Flere 7.7.04 (Geir Høitomt).
Blåstrupe	Observert 16.7.86 (Kolbjørn Hoff). Flere 7.7.04 (Geir Høitomt).
Lappspurv	Observert 16.7.86 (Kolbjørn Hoff). Sparsomt forekommende 7.7.04 (Geir Høitomt).

Lokalitet 10.2 Bjønnhaugmyrane

Lokalitet 10.2 representerer et svakt hellende myrområde langs Etnas løp nord for Bergsetvatnet. Myra har trolig tidligere vært benyttet som slåtteland, da det fortsatt finnes låve / løe på myra. Vegetasjonen er stedvis rik og vierenger inngår på deler av myra og langs Etnas løp.

Følgende observasjoner av våtmarksfugl, samt andre arter av interesse foreligger fra lokaliteten:

Krikkand	4 hanner og 1 hunn med unger 14.7.04 (Geir Høitomt).
Myrhauk	Angitt som hekkeområde for arten og observert 1.6.01 (Øystre Slidre kommune 2004). 2 hanner og 1 hunn sett jaktende samtidig i myrområdet 14.7.04 (Geir Høitomt). Hekking påvist i området (Trond Vidar Vedum).
Tårnfalk	1 par med 3 unger i oppsatt rugeholk på ei eldre bu i ytterkanten av lokaliteten 14.7.04 (Geir Høitomt). Flere hekkinger i området (Trond Vidar Vedum).
Trane	Angitt som hekkeområde for arten og observert 1.6.01 (Øystre Slidre kommune 2004). 2 ind. med hekkeadferd 14.7.04 (Geir Høitomt).
Heilo	4-6 ind. 14.7.04 (Geir Høitomt).
Vipe	2 par 14.7.04 (Geir Høitomt).
Enkeltbekkasin	2 ind. 14.7.04 (Geir Høitomt).
Dobbeltbekkasin	Skremte opp 7 individer på dagtid i et område som kan være velegnet spillplass 14.7.04 (Geir Høitomt). Arten observeres jevnlig (Trond Vidar Vedum).
Rugde	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Storspove	1 ind. 14.7.04 (Geir Høitomt).
Rødstilk	2 par 14.7.04 (Geir Høitomt).

Gluttsnipe	1 ind. 14.7.04 (Geir Høitomt).
Svømmesnipe	2 ind. 14.7.04 (Geir Høitomt).
Hettemåke	1 ind. 14.7.04 (Geir Høitomt).
Fiskemåke	3 ind. 14.7.04 (Geir Høitomt).
Jordugle	1 ind. 14.7.04 (Geir Høitomt).
Såerle	Vanlig 14.7.04 (Geir Høitomt).
Blåstrupe	Vanlig 14.7.04 (Geir Høitomt).

Lokalitet 10.3 Skagsflye / Skagstjerne / Stortjernet

Denne lokaliteten representerer et av de høystliggende våtmarksområdene i undersøkelsesområdet. Lokaliteten ligger i høgdelag 1100 – 1200 m.o.h., og fremstår som et flatt myr- /våtmarksområde i dalbotn mellom Marsteinhøgda (1400 m.o.h.) og Skaget (1686 m.o.h.). Foruten selve Skagstjerne og Stortjernet finnes en lang rekke mindre tjern og vatn. Større åpne myrflater preger lokaliteten sørover fra Skagstjerne. Stedvis er vierdekningen høy på myrene sør for turiststien som krysser området.

Følgende observasjoner av våtmarksfugl, samt andre arter av interesse foreligger fra lokaliteten:

Krikkand	7 hanner 13.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Toppand	5 hanner 13.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Bergand	1 hunn 17.7.83 (Kolbjørn Hoff). 1 hann 13.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Svartand	1 par i Stortjernet 13.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Sjørre	1 hann i Stortjernet 13.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Siland	1 hunn 13.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Laksand	2 hanner 13.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Myrhauk	1 hunn på Skagsflye 14.8.94 (Bjørn Harald Larsen). 1 hann øst i området 13.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Fjellvåk	1 jaktende ind. 13.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Tårnfalk	1 ind. 13.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Trane	Angitt som hekkeområde for arten og observert 1.6.01 (Øystre Slidre kommune 2004). 1 par øst på lokaliteten 13.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). Hekking påvist (Trond Vidar Vedum).
Heilo	4-5 par 17.7.83 (Kolbjørn Hoff). 5-7 par 13.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Vipe	3 par 17.7.83 (Kolbjørn Hoff). 5 par 13.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Myrsnipe	9 ind. 17.7.83 (Kolbjørn Hoff). Minimum 12 ind. 13.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Brushane	6-7 par 17.7.83 (Kolbjørn Hoff). 2 hanner 13.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Enkeltbekkasin	2 ind. 17.7.83 (Kolbjørn Hoff). 3 ind. 13.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Dobbeltbekkasin	2 ind. på ulike steder øst på lokaliteten 13.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Rødstilk	8-10 par 17.7.83 (Kolbjørn Hoff). 9 par 13.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Grønnstilk	2 par 13.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Strandsnipe	Flere observasjoner (Geir Høitomt).

Svømmesnipe	3 ind. 17.7.83 (Kolbjørn Hoff). 10 ind. 13.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Fiskemåke	1 ind. 17.7.83 (Kolbjørn Hoff). 5 par 13.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Terne, sp.	1 par 13.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Såerle	Vanlig i store deler av lokaliteten, hyppigst i øst 13.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Blåstrupe	Observert 17.7.83 (Kolbjørn Hoff). Flere ind. i vierbevokste deler av lokaliteten 13.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Lappspurv	Minimum 18 ind. 17.7.83 (Kolbjørn Hoff). Minimum 12 par 13.6.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).

3.11.5 Andre observasjoner av interesse i delområde 10.

Krikkand: 1 ind. på myrene ved Stitjern 10.7.80 (Geir Høitomt). 1 ind. ved Fossbekken 19.7.91 (Geir Høitomt). 1 hann Stitjern 17.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund). 5 hanner sør for Kvitfeten 7.7.04 (Geir Høitomt).

Toppand: 4 hanner på Finnetjernhøgdi 7.7.04 (Geir Høitomt).

Laksand: 1 par Stitjern 17.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund).

Fjellvåk: 1 ind. Myrebærhammaren 7.7.04 (Geir Høitomt).

Kongeørn: 1 ind. Skytterbua 23.6.79 (Geir Høitomt). 1 ind. Fetalii 7.7.04 (Geir Høitomt).

Tårnfalk: 1 par med reir på husvegg på Fakstadlægret 17.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund).

Fjellrype: 1 ind. Buatinden 24.6.89 (Bjørn Høitomt). 1 ind. med engstelig adferd ved Buatinden 20.6.04 (Geir Høitomt).

Heilo: 2 ind. ved Skytterbua 19.7.91 (Geir Høitomt). Flere ved Stitjern 7.7.04 (Geir Høitomt).

Vipe: 1 ind. på myrene ved Stitjern 10.7.80 (Geir Høitomt).

Rødstilk: 2-3 ind. på myrene ved Stitjern 10.7.80 (Geir Høitomt). 2 par ved Stitjern 7.7.04 (Geir Høitomt).

Gluttsnipe: 1 ind. på myrene ved Stitjern 11.7.80 (Geir Høitomt).

Grønnstilk: 4-5 ind. på myrene ved Stitjern 10.7.80 (Geir Høitomt). 1 ind. ved Stitjern 7.7.04 (Geir Høitomt).

Hettemåke: 1 ind. på myrene ved Stitjern 10.7.80 (Geir Høitomt).

Fiskemåke: 1 ind. ved Stitjern 7.7.04 (Geir Høitomt).

Jordugle: 1 ind. Skytterbua 23.6.79 (Geir Høitomt).

Fossefall: 1 ind. ved Fossbekken 19.7.91 (Geir Høitomt).

Snøspurv: observert på Buatinden 24.6.89 (Bjørn Høitomt).

3.11.6 Forekomst av rødlistearter i delområdet.

Tabell 23. Forekomst av rødlistearter i delområde 10. Oversikten inkluderer ”ansvarsarter” for Norge (DN. 1999) og arter som er oppført på lista over truede fuglearter i Oppland (Opheim, 1988). Det bemerkes at bestandstallene er relativt usikre for noen arter.

Artslista er sortert etter følgende truethetskategorier: **E** = direkte truet, **V** = sårbar, **R** = sjelden, **DC** = hensynskrevende, **DM** = bør overvåkes, **A** = ansvarsart, **V,Oppland** = sårbar på fylkesnivå, **R,Oppland** = sjelden på fylkesnivå, **DC,Oppland** = hensynskrevende på fylkesnivå, **DM,Oppland** = bør overvåkes på fylkesnivå.

Status: **H** = hekking konstatert eller sannsynlig
                  h = hekking mulig
                  o = observert uten noen indikasjon på hekking

Kategori	Art	Status	Ca antall par	Kommentar
V	Jaktfalk	o		Lokalitet 10.1
R	Myrhauk	H	0-4	Hekker i gode smånagerår
R	Kongeørn	o		
DC	Storlom	H	1	Lokalitet 10.1
DC	Dobbeltbekkasin	H	10-20	Lokalitet 10.1, 10.2 og 10.3
DM	Bergand	H	1	Lokalitet 10.3
DM	Svartand	H	2-3	Lokalitet 10.1 og 10.3
DM	Sjørørre	H	2-3	Lokalitet 10.1 og 10.3
DM	Trane	H	3	Lokalitet 10.1, 10.2 og 10.3
A	Fjellrype	H	1-5	Usikker status. Buatinden
A	Myrsnipe	H	5-10	Lokalitet 10.3
A	Rødstilk	H	15-20	
DC,Oppland	Storspove	o		

3.11.7 Konklusjon, delområde 10

Delområde 10 har en artsrik fuglefauna knyttet til våtmark. Delområdet har i tillegg innslag av til dels rik subalpin bjørkeskog og arealer opp i mellomalpin sone. Totalt er 66 fuglearter registrert i delområdet, og 56 av disse er påviste- eller mulige hekkefugler (tabell 22).

Delområdet inneholder 3 lokaliteter som vurderes som spesielt viktige i ornitologisk sammenheng: lokalitet 10.1 Fjelldokkvatnet med tilgrensende myrområder (verdiklasse **), lokalitet 10.2 Bjønnhaugmyrane (verdiklasse **) og lokalitet 10.3 Skagsflye/Skagstjerne/Stortjernet (verdiklasse ***). Verdiklassifiseringen er begrunnet i tabell 32.

Lokalitet 10.3 representerer et av de høystliggende våtmarksområdene i undersøkelsesområdet. Lokaliteten har forekomster av flere interessante arter knyttet til slike våtmarker. Artsutvalget er stort, tettheten av hekkende vannfugl er til dels høy og flere rødlistearter forekommer.

Totalt er 12 fuglearter fra den nasjonale- og 1 art fra den fylkesvise rødlista registrert i delområde 10 (tabell 23). 10 av disse er påvist hekkende. Av de rødlisteartene som hekker i delområdet er 9 knyttet til våtmark (myrhauk, storlom, dobbeltbekkasin, bergand, svartand, sjøorre, trane, myrsnipe og rødstilk) og 1 art er knyttet til mellomalpin sone (fjellrype).

Delområde 10 peker seg ut som et spesielt viktig hekkeområde fra rødlisteartene dobbeltbekkasin (10-20 par) og myrsnipe (5-10 par). I tillegg har svartand, sjøorre og trane viktige lokaliteter i delområdet. Forekomst av fjellrype og snøspurv avspeiler de mellomalpine trekkene i delområdet.

Delområde 10 vurderes som tilstrekkelig dokumentert i ornitologisk sammenheng. En nærmere vurdering av lokalitet 10.2 Bjønnhaugmyrane ville være ønskelig i et godt smågnagerår. Dette for å vurdere lokalitetens betydning som hekkeplass for myrhauk.

3.12 DELOMRÅDE 11

3.12.1 Områdebeskrivelse.

Delområde 11 ligger i Nord-Fron og Sør-Fron kommuner og domineres av de store myrområdene rundt Øyangen samt øvre og nedre Hersjøen. Delområdet ligger i høgdeintervallet ca. 900 – 1100 m.o.h. og dekker et areal på ca. 111 km² (se fig. 2).

Hersjømyrin/Svartbekkmyrin er et stort myr- våtmarkskompleks som strekker seg fra Hersjøen og nordover til Jotunheimvegen. Området er svært variert og består av flere mellomstore vatn (øvre og nedre Hersjøen, Langvatnet, Øyangen og vesle Øyangen), utallige småtjern / dammer og ulike myrutforminger. Partier med velutviklet vierkratt forekommer på flere steder, spesielt fint utviklet er dette sør for Hersjøene og på deler av Svartbekkmyrin.

3.12.2 Kilder/registreringsmateriale i delområdet.

Hersjømyrin har vært gjenstand for flere besøk av medlemmer fra NOF, avd. Oppland. Det er publisert to ornitologiske rapporter fra dette våtmarksområdet (Karlsen, 1983 og Høitomt, 1995). Rapportene gir en relativt inngående beskrivelse av lokalitetens fugleliv, med spesiell vekt på våtmarksfugl. Ornitologien på Svartbekkmyrin nord for Øyangen ble undersøkt i 2004. Resultatene av dette arbeidet er publisert i rapportform (Bekkum, 2004).

Enkeltobservasjoner av sjeldne/truete fuglearter er innsamlet av Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland og publisert i årsrapportene fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomiteèn for perioden 1978 – 2002. Disse rapportene er gjengitt i foreningens tidsskrift Hujon (NOF, avd. Oppland. 1980 – 2003).

Hersjømyrin ble ikke prioritert under feltarbeidet i 2004. Vi mener foreliggende materiale i tilstrekkelig grad dokumenterer de ornitologiske verdiene i området.

3.12.3 Artsutvalg og karaktertrekk ved fuglefaunaen i delområdet.

Totalt er 80 fuglearter registrert i delområde 11 (se tabell 1). Av disse er 68 påvist eller mulig hekkende (tabell 24). Fuglefaunaen i delområde 11 er dominert av våtmarkstilknyttede arter. I randsoner og på fastmarksholmer med subalpin bjørkeskog dominerer løvsanger, bjørkefink, gråtrost og rødvingetrost spurvefuglfaunaen. I tilknytning til myr og vierbevokste kantsoner opptrer særle, blåstrupe, sivpurv og stedvis lappspurv regelmessig.

Tabell 24. Artsutvalg i delområde 11.

H= hekking påvist / sannsynlig

h= hekking mulig

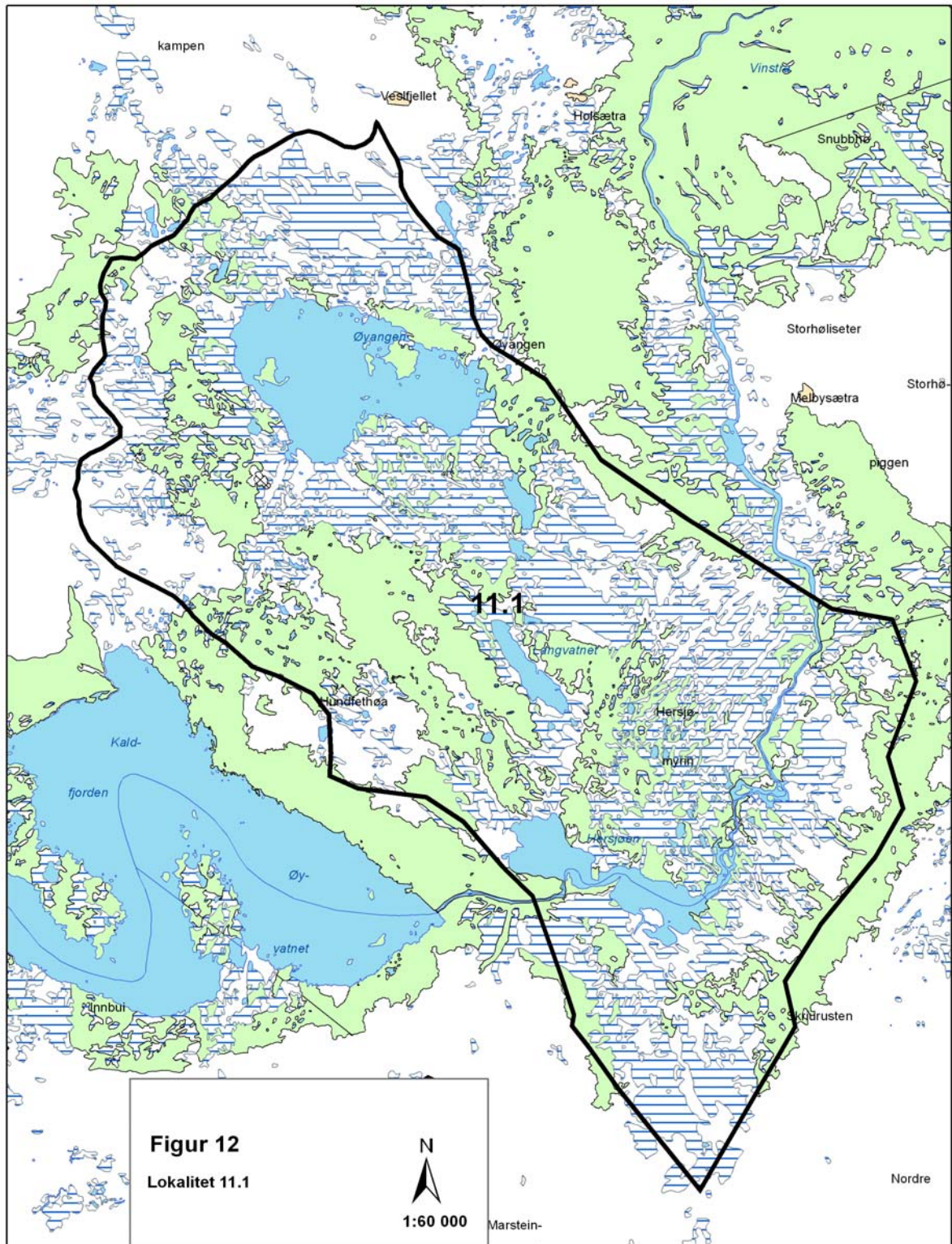
o= observert uten indikasjon på hekking

Orden	Antall arter	H	h	o
Lommer	2	1		1
Storkefugler	1			1
Andefugler	13	11		2
Hauke- og falkefugler	6	2	2	2
Hønsfugler	2	1	1	
Tranefugler	1	1		
Vadefugler	13	13		
Måkefugler	3	3		
Duefugler	1		1	
Gjøkfugler	1	1		
Ugler	1		1	
Seilere	1			1
Spettefugler	3		3	
Spurvefugler	32	24	3	5
SUM	80	57	11	12

Av våtmarksfugler er totalt 33 arter registrert i delområde 11 (29 påvist/mulig hekkende). Artsutvalget av andefugl er imponerende med 13 påviste arter. Karakterarter i vannfuglfaunaen er krikkan, stokkan, toppand, heilo, vipe, enkeltbekkasin, rødstilk, gluttsnipe, grønnstilk og svømmesnipe. Innslaget av sårbare/truete fuglearter knyttet til våtmark er betydelig. Til sammen 10 våtmarksarter fra den nasjonale- og den fylkesvise rødlista er påvist (tabell 25). I tilknytning til våtmark (myr) forekommer også myrhauk (kategori R på nasjonal rødliste), og arten hekker i gunstige smågnagerår.

Av dagrovfugler og ugler er henholdsvis 6 og 1 arter registrert i delområde 11. Av disse er totalt 5 arter påviste eller mulige hekkfugler. Bestanden av flere av disse artene vil imidlertid variere i takt med byttedyrtilgangen (smågnagerbestanden).

Figur 12

3.12.4 Særlig verdifulle fuglelokaliteter i delområdet.

Hele våtmarkskomplekset fra utløpet av Langsudalen, via Hersjøene og nord til Jotunheimvegen representerer en særlig verdifull fuglelokalitet. Vi har valgt å kalle hele lokaliteten Hersjømyrin/Svartbekkmyrin.

- Lokalitet 11.1 Hersjømyrin/Svartbekkmyrin (se fig. 12).

Lokalitet 11.1 Hersjømyrin/Svartbekkmyrin

Det aller meste av lokaliteten er myr med putter, tjern og vatn. Flatmyr dominerer, men det er også innslag av svakt hellende bakkemyr. Strengemyrutforminger forekommer også.

Innimellom myrene er det fastmarksholmer og tørrere rabber. I flere vatn og tjern er det velutviklet kantvegetasjon og vierkratt dekker forholdsvis store arealer, spesielt sør for Hersjøene.

Følgende observasjoner av våtmarksfugl, samt andre arter av interesse foreligger fra lokaliteten:

Storlom	1 par på henholdsvis nedre Hersjøen og på Langvatnet 1983, begge trolig hekkende (Karlsen 1983). 1 hekkende par øvre Hersjøen 1995 (Høitomt 1995). 1 ind. Nausterlona 16.5.04 (Bekkum, 2004). 1 par med 2 unger Nausterlona 10.8 og 12.8.04 (Bekkum, 2004).
Gråhegre	Regelmessig forekommende, ikke hekkefugl (Bekkum, 2004). 1 ind. Nausterlona 10.8.04 (Bekkum, 2004).
Grågås	1 ind. i flukt over vesle Øyangen og Øyangen 24.5.80 (Karlsen 1983).
Brunnakke	1 hunn på Naustelona 24.5.80, 1 hann sør for Øyangen 24.5.80 og 1 par på myrputt rett øst for vesle Øyangen 25.5.80 (Karlsen 1983). Regelmessig hekkefugl (Bekkum, 2004).
Krikkand	Anslått som den vanligste andearten og minimum 7 par hekket nord for Hersjøen 1983 (Karlsen 1983). Anslått hekkebestand på Hersjømyrin i 1995: 10 par (Høitomt 1995). Regelmessig hekkefugl (Bekkum, 2004).
Stokkand	Antatt sikker hekkefugl med minimum 3 hekkende par i området nord for Hersjøen 1983 (Karlsen 1983). Anslått hekkebestand på Hersjømyrin i 1995: 14 par (Høitomt 1995). Regelmessig hekkefugl (Bekkum, 2004).
Stjertand	1 engstelig hunn i nedre Hersjøen 6.7.95 (Høitomt 1995).
Toppand	Anslått hekkebestand nord for Hersjøen 1983: 3 par (Karlsen 1983). Anslått hekkebestand på Hersjømyrin i 1995: 10 par (Høitomt 1995). Regelmessig hekkefugl (Bekkum, 2004).
Bergand	1 par i vesle Øyangen 24.-25.5.80. 1 par sørvest for Veslevatnet 13.7.75 og 1 par samme sted 18.6.83 (Karlsen 1983). 1 hunn ved vesle Øyangen 25.6.95 (Høitomt 1995). Enkelte observasjoner i trekktida (Bekkum, 2004).
Havelle	1 par i vesle Øyangen 24.5.80 (Karlsen 1983).
Svartand	3 ind. i Øyangen 13.7.75, 1 hunn og 2 hanner på vesle Øyangen 24.5.80, 1 par på nedre Hersjøen 25.6.83, 1 hann på vesle Øyangen 26.6.83 og 1 par på Veslevatnet 26.6.83 (Karlsen 1983). 1 hunn med 3 unger nedre Hersjøen 6.7.95 (Høitomt 1995).
Sjørre	4 ind. på Øyangen og 2 ind. på tjern øst for Øyangen 13.7.75, 1 par på Lomtjønnna 25.5.80 (Karlsen 1983). I 1983 er hekkebestanden

	vurdert til 2-3 par i området omkring vesle Øyangen og Lomtjøna. I tillegg ble en flokk på 14 ind. sett i øvre Hersjøen 29.5.83 (Karlsen 1983). 6 ind. vesle Øyangen 1.7.95, 9 ind. vesle Øyangen 25.6.95 og 1 par Langvatnet 24.6.95. 4 par hekket trolig på lokaliteten i 1995. (Høitomt 1995). Observeres sporadisk til jevnlig (Bekkum, 2004).
Kvinand	Angitt som usikker hekkefugl i 1983 (Karlsen 1983). 1 par hekket trolig på lokaliteten 1995 (Høitomt 1995). Regelmessig hekkefugl (Bekkum, 2004).
Siland	1 – 2 par hekket i nedre og øvre Hersjøen 1983 (Karlsen 1983). 2 kull ble observert i øvre og nedre Hersjøen 6.7.95 (Høitomt 1995). Enkelte observasjoner (Bekkum, 2004).
Laksand	1 par hekket muligens nord for Hersjøen 1983 (Karlsen 1983). Angitt som usikker hekkefugl på lokaliteten 1995 (Høitomt 1995). Regelmessig hekkefugl (Bekkum, 2004).
Myrhauk	1 hann og 2 hunner Svartbekkmyrin 3.6.86 (Bekkum, 2004). 1 hann og 2 hunner 16.7.86 Svartbekkmyrin (Bekkum, 2004). 1 hann 23.7.86 Svartbekkmyrin (Bekkum, 2004). 1 hann 30.5.88 Svartbekkmyrin (Bekkum, 2004). Reirfunn med 4 unger 7.7.90. Ungene ringmerket 11.7 Svartbekkmyrin (Bekkum, 2004). 1 hann 6.5.91 Svartbekkmyrin (Bekkum, 2004). 1 hann og 2-3 juv/hunner 7.7.91 Svartbekkmyrin (Bekkum, 2004). 1 hann 25.5.92 (Bekkum, 2004). 1 par med hekkeadferd 12.7.94 (Sølvé Sondbo og Terje Abrahamsen). 1 hann sør for vesle Øyangen 28.6.95, 1 hann sør for vesle Øyangen 1.7.95 og 1 hann nord for nedre Hersjøen 6.7.95 (Høitomt 1995). 1 hann 30.6.96 Svartbekkmyrin (Bekkum, 2004). 1 hann og 2 hunner 20.5.02 Svartbekkmyrin (Bekkum, 2004). 1 par med hekkeadferd 19.5.02 Svartbekkmyrin (Bekkum, 2004). 1 hann 2.6.02 Svartbekkmyrin (Bekkum, 2004). Reir med to egg funnet 28.5.03 og et nytt reir funnet 14.6.03 Svartbekkmyrin (Bekkum, 2004). 3 hanner 31.5.03 Svartbekkmyrin (Bekkum, 2004). 3 par 7.5.04 Svartbekkmyrin (Bekkum, 2004). Minimum 5 ind. 16.5.04 Svartbekkmyrin (Bekkum, 2004). 1 hann 20.5.04 Svartbekkmyrin (Bekkum, 2004). 3 ind. 10.6.04 Svartbekkmyrin (Bekkum, 2004). 4 ind. (hekking konstatert) 15.6.04 Svartbekkmyrin (Bekkum, 2004). 2 hunner 22.6.04 Svartbekkmyrin (Bekkum, 2004). 1 hann 5.7.04 Svartbekkmyrin (Bekkum, 2004). 1 hann 7.7.04 Svartbekkmyrin (Bekkum, 2004). 1 hann 11.7.04 Svartbekkmyrin (Bekkum, 2004). 2 hunnfugler 18.7.04 Svartbekkmyrin (Bekkum, 2004). 1 par og 1 unge 22. og 25. og 26.7.04 Svartbekkmyrin (Bekkum, 2004). 2 ungfugler 2.8.04 Svartbekkmyrin (Bekkum, 2004).
Fjellvåk	Observert jaktende nord for Hersjøen ved flere anledninger 1983 (Karlsen 1983). 1 ind. 30.4.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004). 1 ind. 8.5.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004). 1 ind. 16.5.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004). 1 ind. 5.7.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004). 1 ind. 25.6.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004).
Kongeørn	1 ind. sett sør for Øyangen 25.5.80 (Karlsen 1983). Enkelte observasjoner Svartbekkmyrin (Bekkum 2004).
Tårnfalk	1 ind. sør for vesle Øyangen 1.7.95 (Høitomt 1995). 3 ind. 16.5.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004). 1 hann 5.7.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004). 2 juv 10.8.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004). 3

	ind. 14.8.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004). 3 ind. 2.9.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004). Regelmessig hekkefugl i varierende antall, avhengig av smågnagerbestanden (Bekkum 2004).
Dvergfalk	1-2 par hekket nord for Hersjøen 1983 (Karlsen 1983). Anslått hekkebestand på lokaliteten 1995: 2 par (Høitomt 1995). 2 ind. 16.5.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004). 1 hekkende par 29.5.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004).
Trane	Minst 2 par hekket i myrområdet nord for Hersjøen 1980 (Karlsen 1983). 2 par hekket i myrområdet nord for Hersjøen 1983 og i tillegg ble 1 par observert jevnlig (Karlsen 1983). Anslått hekkebestand på Hersjømyrin 1995, 4 par (Høitomt 1995). 2 ind. 3.5.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004). 1 ind. 16.5.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004). 1 par 15.6.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004). 2 ad 11.7.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004). 4 ad 10.8.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004). 7 voksne fugler 12.8.04, men ingen tegn til vellykket hekking på Svartbekkmyrin (Bekkum 2004).
Heilo	Anslått hekkebestand nord for Hersjøen 1983: 12 par (Karlsen 1983). Anslått hekkebestand på lokaliteten 1995: minimum 12 par (Høitomt 1995). Karakterart for Svartbekkmyrin (Bekkum 2004).
Vipe	Anslått hekkebestand nord for Hersjøen 1983: 11 par (Karlsen 1983). Anslått hekkebestand på lokaliteten 1995: 7 par (Høitomt 1995). Regelmessig observert, men sjelden hekkefugl på Svartbekkmyrin (Bekkum 2004).
Myrsnipe	Observed fåtallig i området både i 1975 og 1980. Minst 5 par hekket sørøst for Lomtjern 1983 (Karlsen 1983). 1 ind. sørøst for Lomtjern 1.7.95 (Høitomt 1995).
Brushane	2 ind. sørøst for Øyangen 13.7.75, 10 ind. ved vesle Øyangen 24.5.80, 1 hunn spilte syk i myr rett sør for vesle Øyangen 25.5.80 og 10 spillende hanner og noen hunner i sør-østre kant av Lomtjern 25.5.80. Angis som vanlig art i området i 1983 med største dagsobservasjon 13 ind. 19.6. Flest observasjoner sørøst for Lomtjern og sør for Veslevatnet. Hekking påvist. (Karlsen 1983). 1 hunn med hekkeadferd sør for vesle Øyangen 1.7.95 (Høitomt 1995). Få og spredte observasjoner på og nær Svartbekkmyrin (Bekkum 2004).
Enkeltbekkasin	Anslått hekkebestand nord for Hersjøen 1983: 12 par (Karlsen 1983). Anslått hekkebestand på Hersjømyrin 1995: 13 par (Høitomt 1995). Regelmessig hekkefugl Svartbekkmyrin (Bekkum 2004).
Dobbeltbekkasin	15 ind. på leikplass 7.6.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004). Regelmessig hekkefugl, spiller på et betydelig område i sentrale deler av Svartbekkmyrin (Bekkum 2004).
Rugde	Flere observasjoner (Geir Høitomt). Regelmessig observert Svartbekkmyrin (Bekkum 2004).
Småspove	1-2 par hekket nord for Hersjøen 1983 (Karlsen 1983). Anslått hekkebestand på lokaliteten 1995: 4 par (Høitomt 1995). 2 par 28.6.95 (Sølve Sondbø). Minimum 5 varslende ind. i området Øyangen – Veslevatnet 4.7.98 (Jon Opheim). 1 ind. 8.5.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004). Minimum 3 16.5.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004). Karakterart for Svartbekkmyrin, med 3-5 hekkepar årlig (Bekkum 2004).

Rødstilk	Anslått hekkebestand nord for Hersjøen 1983: 24 par (Karlsen 1983). Anslått hekkebestand på Hersjømyrin 1995: 34 par (Høitomt 1995). Regelmessig hekkefugl Svartbekkmyrin (Bekkum 2004).
Gluttsnipe	Anslått hekkebestand nord for Hersjøen 1983: 11-12 par (Karlsen 1983). Anslått hekkebestand på Hersjømyrin 1995: 14 par (Høitomt 1995). Observeres regelmessig og hekker sannsynligvis på Svartbekkmyrin (Bekkum 2004).
Grønnstilk	Anslått hekkebestand nord for Hersjøen 1983: 17 par (Karlsen 1983). Anslått hekkebestand på Hersjømyrin 1995: 12 par (Høitomt 1995). Vanlig til tallrik hekkefugl Svartbekkmyrin (Bekkum 2004).
Strandsnipe	Flere observasjoner (Geir Høitomt). Regelmessig hekkefugl Svartbekkmyrin (Bekkum 2004).
Svømmesnipe	Anslått hekkebestand nord for Hersjøen 1983: 10 par (Karlsen 1983). Anslått hekkebestand på Hersjømyrin 1995: 13 par (Høitomt 1995). 1 ind. 29.5.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004). Ses hovedsakelig i trekktiden på Svartbekkmyrin (Bekkum 2004).
Hettemåke	Angitt som fåtallig og mulig hekkefugl ved vesle Øyangen 1983 (Karlsen 1983). Angitt som fåtallig art uten indikasjon på hekking 1995 (Høitomt 1995). Observeres regelmessig, enkelte år hekker noen par innenfor Svartbekkmyrin (Bekkum 2004).
Fiskemåke	Største dagsobservasjon 1983: 22 ind. 2.7. og angitt som hekkefugl (Karlsen 1983). Anslått hekkebestand på Hersjømyrin 1995: 11 par (Høitomt 1995). Regelmessig hekkefugl i varierende antall på Svartbekkmyrin (Bekkum 2004).
Rødnebbterne	Flere observasjoner nord for Hersjøen 1983 (Karlsen 1983). Anslått hekkebestand på Hersjømyrin 1995: 1 par (Høitomt 1995). Regelmessig hekkefugl Svartbekkmyrin (Bekkum 2004).
Jordugle	Fjærfunn av arten på Hersjømyrin i 1995. Lokaliteten blir vurdert som sannsynlig hekkeområde i gunstige smågnagerår (Høitomt 1995). 2 ind. 7.5.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004). 2 ind. 16.5.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004). Minimum 7 ind. 29.5.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004). 2 ind. 10.6.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004). 2 ind. 22.6.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004). 2 varslende ind. 18.7.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004). 1 nesten flygeferdig kull med 5 unger 25.7.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004). 1 ind. 26.7.04 Svartbekkmyrin (Bekkum 2004). Regelmessig hekkefugl Svartbekkmyrin, hekkebestanden varierer sterkt i takt med smågnagerbestanden (Bekkum 2004).
Dvergspett	1 hann observert 6.7.95 (Høitomt 1995).
Såerle	Minst 20 par anslått å hekke i myrområdet nord for Hersjøen 1983 (Karlsen 1983). Regelmessig til tallrik hekkefugl Svartbekkmyrin (Bekkum 2004).
Blåstrupe	Angitt som nokså vanlig art i 1983 (Karlsen 1983). Regelmessig til tallrik hekkefugl Svartbekkmyrin (Bekkum 2004).
Rødstjert	5 varslende individer sør for Lomtjern 1983 (Karlsen 1983).
Varsler	1 ind. ved Øyangen 13.7.75 (Karlsen 1983). 1 ind. 24.6.95 (Jon Opheim og Dag Rusten).
Lappspurv	5-6 par registrert i myrområdet sør for Lomtjern 1983 (Karlsen 1983). Regelmessig hekkefugl Svartbekkmyrin, varierer i antall fra år til år (Bekkum 2004).

3.12.5 Andre observasjoner av interesse i delområde 11.

Smålom: 2 ind. Hølstjønn 4.6.03 (Bekkum 2004)

3.12.6 Forekomst av rødlistearter i delområdet.

Tabell 25. Forekomst av rødlistearter i delområde 11. Oversikten inkluderer ”ansvarsarter” for Norge (DN. 1999) og arter som er oppført på lista over truede fuglearter i Oppland (Opheim, 1988). Det bemerkes at bestandstallene er relativt usikre for noen arter.

Artslista er sortert etter følgende truethetskategorier: **E** = direkte truet, **V** = sårbar, **R** = sjelden, **DC** = hensynskrevende, **DM** = bør overvåkes, **A** = ansvarsart, **V,Oppland** = sårbar på fylkesnivå, **R,Oppland** = sjelden på fylkesnivå, **DC,Oppland** = hensynskrevende på fylkesnivå, **DM,Oppland** = bør overvåkes på fylkesnivå.

Status: **H** = hekking konstatert eller sannsynlig
                  h = hekking mulig
                  o = observert uten noen indikasjon på hekking

Kategori	Art	Status	Ca antall par	Kommentar
V	Jaktfalk	o		Lokalitet 11.1
R	Stjertand	H	1	Lokalitet 11.1
R	Myrhauk	H	0-2	Hekker i gode smågnagerår
R	Kongeørn	o		
DC	Smålom	o		
DC	Storlom	H	1	Lokalitet 11.1
DC	Dobbeltbekkasin	h	10-15	Lokalitet 11.1
DC	Dvergspett	h	0-1	Lokalitet 11.1
DM	Bergand	H	2-3	Lokalitet 11.1
DM	Havelle	o		
DM	Svartand	H	2-3	Lokalitet 11.1
DM	Sjørørre	H	4	Lokalitet 11.1
DM	Trane	H	7	Lokalitet 11.1
A	Myrsnipe	H	5-6	Lokalitet 11.1
A	Rødstilk	H	30-40	Lokalitet 11.1
V,Oppland	Varsler	o		Lokalitet 11.1

3.12.7 Konklusjon, delområde 11

Delområde 11 er dominert av det store våtmarkskomplekset rundt øvre- og nedre Hersjøen og Svartbekkmyrin. Delområdet har en svært interessant fuglefauna knyttet til myr og våtmark. Totalt er 80 fuglearter registrert i delområdet, og 68 av disse er påviste- eller mulige hekkefugler (tabell 24).

Det er avgrenset en lokalitet i delområdet som vurderes som spesielt viktig i ornitologisk sammenheng: lokalitet 11.1 Hersjømyrin/Svartbekkmyrin (verdiklasse ***). Verdiklassifiseringen er begrunnet i tabell 32. Lokaliteten har et stort artsutvalg, har høy tetthet av hekkende vannfugl, er lite berørt av tekniske inngrep og har forekomster av flere rødlistearter.

Totalt er 15 fuglearter fra den nasjonale- og 1 art fra den fylkesvise rødlista registrert i delområde 11 (tabell 25). 9 av disse er påvist hekkende og ytterligere 2 arter er mulige hekkefugler. Av de rødlisteartene som er påviste/mulige hekkefugler er 10 knyttet til våtmark (stjertand, myrhauk, storlom, bergand, svartand, sjøorre, trane, dobbeltbekkasin, myrsnipe og rødstilk) og 1 art er tilknyttet gammel fjellbjørkeskog (dvergspett).

Samlet sett er delområdet spesielt viktig som hekkeområde for rødlisteartene myrhauk (opptil 5 par), bergand (2-3 par), svartand (2-3 par), sjøorre (4 par), dobbeltbekkasin (10-15 par) og trane (7 par). Det er særlig grunn til å merke seg de jevnlige observasjonene av myrhauk i tilknytning til Svartbekkmyrin.

Av regionalt uvanlige arter nevnes observasjon av smålom (Hølstjønn) og grågås (lokalitet 11.1).

3.13 DELOMRÅDE 12

3.13.1 Områdebeskrivelse.

Delområde 12 ligger i Nord-Fron, Sør-Fron og Gausdal kommuner og omfatter sentrale fjellområder fra Langsua og østover mot Espedalsvatnet. Delområdet ligger i høgdeintervallet 720 – 1553 m.o.h. og dekker et areal på ca. 348,5 km² (se fig. 1).

Søre- og nordre Langsua (1520 og 1553 m.o.h.) representerer karakteristiske landskapselementer i delområde 12. Øst for dette markerte høgdedraget ligger flere større vatn som bl.a. øvre og nedre Ångsjøen, Vestmjøs, Revsjøene og Ongsjøene. Større myrområder finnes på Dølnfjellet, nord for Revsjøene og ved Ongsjøene. I tillegg forekommer rikelig med små og mellomstore vatn og tjern.

Lisida ned mot Espedalsvatnet / Breisjøen er dominert av barskog.

Sentralt i delområde 12 ligger nåværende Storlonen naturreservat.

3.13.2 Kilder/registreringsmateriale i delområdet.

Vestre deler av delområde 12 ligger innenfor Fjelldokkas nedbørfelt. Fuglelivet i dette nedbørfeltet er beskrevet av Høitomt 2003b. Ut over dette foreligger svært få tidligere registreringer fra delområdet.

Viltområdekartleggingen i Gausdal kommune har gitt enkelte innspill (Jon Sylte, pers.medd. og Kjølvs Fallklev, pers.medd.). Viltområdekartene for Nord Fron og Sør Fron er også gjennomgått med henblikk på aktuell informasjon. Harald Bolstad (fjelloppsyn Fron), Terje Abrahamsen og Geir Groven (Nord Fron kommune), samt Kjell Ø. Berg (Sør Fron kommune) har gitt nyttige opplysninger.

Enkeltobservasjoner av sjeldne/truete fuglearter er innsamlet av Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland og publisert i årsrapportene fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomiteen for perioden 1978 – 2002. Disse rapportene er gjengitt i foreningens tidsskrift Hujon (NOF, avd. Oppland. 1980 – 2003).

I 2004 ble det gjennomført relativt omfattende feltregistreringer i sentrale deler av delområde 12. Nåværende Storlonen naturreservat ble imidlertid ikke prioritert, og heller ikke den barskogdominerte lia ned mot Espedalen.

3.13.3 Artsutvalg og karaktertrekk ved fuglefaunaen i delområdet.

Totalt er 100 fuglearter registrert i delområde 12 (se tabell 1). Av disse er 94 påvist eller mulig hekkende (tabell 26). Delområde 12 har et stort areal og omfatter høgdelagene fra 720 – 1553 moh. I denne sammenheng er det imidlertid lagt liten vekt på å undersøke fuglelivet i den barskogklede lia ned mot Espedalsvatnet.

Tabell 26. Artsutvalg i delområde 12.

H= hekking påvist / sannsynlig

h= hekking mulig

o= observert uten indikasjon på hekking

Orden	Antall arter	H	h	o
Lommer	2	1		1
Storkefugler	1			1
Andefugler	9	7	2	
Hauke- og falkefugler	6	6		
Hønefugler	5	3	1	1
Tranefugler	1	1		
Vadefugler	17	13	4	
Måkefugler	5	4	1	
Duefugler	1	1		
Gjøkfugler	1	1		
Ugler	2	1		1
Seilere	1			1
Spettefugler	3	1	2	
Spurvfugler	46	31	14	1
SUM	100	70	24	6

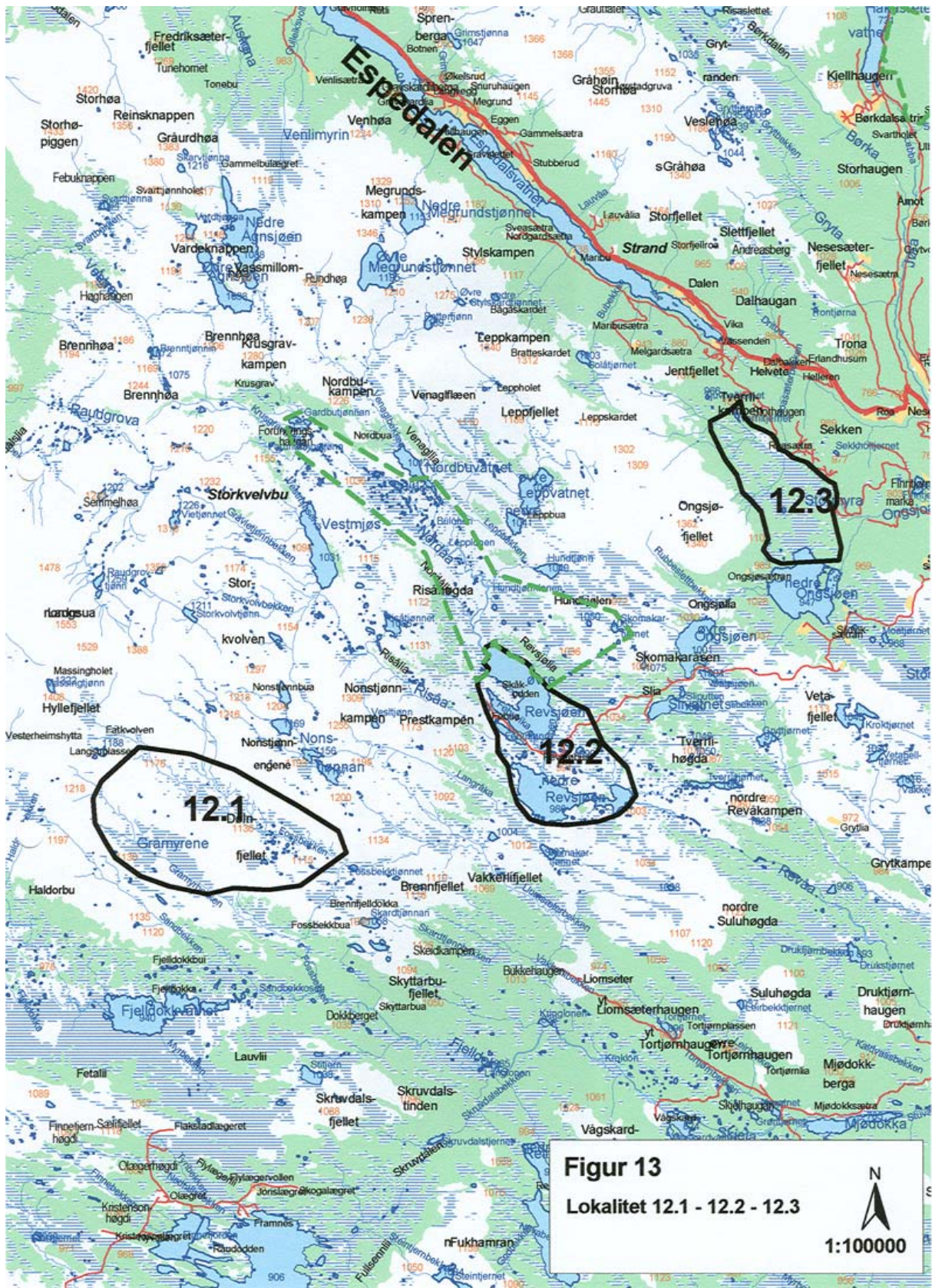
Våtmarksfaunaen i delområdet omfatter totalt 35 arter (33 påvist/mulig hekkende). Den store høgdeforskjellen i delområdet gjør at ulike arter vil dominere avhengig av våtmarkens beliggenhet. Gjennomgående karakterarter er imidlertid krikand, toppand, heilo, vipe, enkeltbekkasin og rødstilk. Bergand, svartand, myrsnipe, dobbeltbekkasin og grønnstilk vil også opptre regelmessig på egnede lokaliteter. Innslaget av sårbare/sjeldne fuglearter knyttet til våtmark er betydelig. Til sammen 10 våtmarksarter fra den nasjonale- og den fylkesvise rødlista er registrert (tabell 27). I tilknytning til våtmark (myr) forekommer også myrhauk (kategori R på nasjonal rødliste), og arten hekker i gunstige smågnagerår.

Delområde 12 har arealer opp i mellomalpin sone. Her opptre fjellrype, boltit og snøspurv som representanter for høyfjellsfaunaen. Mest tallrike vil imidlertid heippiplerke og steinskvett være i denne sonen. Svært interessant er observasjonen av fjellerke på en potensiell hekkeplass i delområdet.

Blåstrupe vil sammen med sivspurv, løvsanger og stedvis lappspurv være karakterarter i vierbevokste myr- og heiområder.

Av dagrovfugler og ugler er henholdsvis 6 og 2 arter registrert i delområde 12. Av disse er totalt 7 arter påviste eller mulige hekkefugler. Bestanden av flere av disse artene vil imidlertid variere i takt med byttedyrtilgangen (smågnagerbestanden).

Figur 13

3.13.4 Særlig verdifulle fuglelokaliteter i delområdet.

Innenfor delområde 12 peker følgende tre lokaliteter seg ut som særlig verdifulle i ornitologisk sammenheng;

- Lokalitet 12.1 Dølnfjellet med Gråmyrin og myrer ved Fossbekken (se fig. 13).
- Lokalitet 12.2 Revsjøene (se fig. 13).
- Lokalitet 12.3 Stormyra nord for nedre Ongsjøen (se fig. 13).

Lokalitet 12.1 Dølnfjellet med Gråmyrin og myrer ved Fossbekken

Dølnfjellet representerer et relativt flatt heilandskap innover mot Fatkvelven / Langsua. Lokaliteten ligger rundt 1100 m.o.h. og har et ikke ubetydelig innslag av myr. Spesielt Gråmyrin og myrene tilknyttet Fossbekkens løp har kvaliteter i ornitologisk sammenheng.

Følgende observasjoner av våtmarksfugl, samt andre arter av interesse foreligger fra lokaliteten:

Krikkand	Totalt 5 ind. 24.7.04 (Geir Høitomt).
Bergand	1 hunn med unger S. Skardstjern 10.8.89, 1 hunn samme sted 21.7.02 og 4 hanner N. Skardstjern 27.7.02 (Høitomt 2003b).
Myrhauk	1 hann Gråmyrin 3.8.02 (Høitomt 2003b).
Heilo	6-8 par 24.7.04 (Geir Høitomt).
Vipe	1 ind. 24.7.04 (Geir Høitomt).
Myrsnipe	2 ind. Fossbekkmyrin 21.7.02 (Høitomt 2003b). 3 ind. Gråmyrin 28.7.02 (Høitomt 2003b). 1 ind. Gråmyrin 24.7.04 (Geir Høitomt).
Rødstilk	3 par 24.7.04 (Geir Høitomt).
Fjellerke	2 ind. Dølnfjellet 27.7.02 (Høitomt 2003b).
Blåstrupe	Observert 24.7.04 (Geir Høitomt).

Lokalitet 12.2 Revsjøene

Øver og nedre Revsjøen ligger 980 m.o.h. og representerer to av de større vatna i undersøkelsesområdet. Det er svært liten høgdeforskjell mellom de to vatna som er bundet sammen med en kort stilleflytende elvestubb.

Følgende observasjoner av våtmarksfugl, samt andre arter av interesse foreligger fra lokaliteten:

Storlom	1 ind. på nedre Revsjøen 25.8.86 (Jon Opheim). 1 par med en unge 24.7.04 (Geir Høitomt).
Islom	1 ind. på Revsjøene 24.- 27.8.86 (Hans Sagstuen, Jon Opheim).
Gråhegre	1 ind. 29.6.02 (Hans Sagstuen).
Krikkand	3 ind. 24.7.04 (Geir Høitomt).
Toppand	20 ind. 27.6.91 (Hans Sagstuen). Totalt 4 ind 24.7.04 (Geir Høitomt).
Bergand	1 ind. 30.5.98 (Hans Sagstuen).
Havelle	1 ind. 27.6.91 (Hans Sagstuen). 1 ind. 9.9.95 (Hans Sagstuen). 1 ind. 20.6.97 (Hans Sagstuen).
Svartand	Minst 9 ind. 25.8.86 (Jon Opheim). 1 ind. Øvre Revsjøen 27.8.86 (Jon Opheim). 13 ind. 27.6.91 (Hans Sagstuen). 6 ind. 26.6.91 (Hans Sagstuen). 1 ind. 18.8.91 (Hans Sagstuen). 10 ind. 31.8.91 (Hans Sagstuen). 2 hanner med 7 unger 29.6.02 (Hans Sagstuen). 1 hunn med 6 unger 24.7.04 (Geir Høitomt).

Siland	2 ind. 27.6.91 (Hans Sagstuen). 1 ind. 18.6.97 (Hans Sagstuen). 1 ind. 20.6.97 (Hans Sagstuen).
Laksand	1 hann 24.7.04 (Geir Høitomt).
Myrhauk	1 hann ved Øvre Revsjøen 25.8.86 (Opheim 1988b).
Tårnfalk	1 hunn 24.7.04 (Geir Høitomt).
Dvergfalk	Påvist hekking 15.7.79 (Geir Høitomt).
Trane	2 ind. 26.6.91 (Hans Sagstuen). 1 ind. i strandkanten 24.7.04 (Geir Høitomt).
Heilo	4 ind. 29.6.02 (Hans Sagstuen).
Brushane	2 ind. 23.6.95 (Hans Sagstuen).
Enkeltbekkasin	2 ind. 24.7.04 (Geir Høitomt).
Dobbeltbekkasin	1 ind. skremt opp i fuktig grasmark 24.7.04 (Geir Høitomt).
Rugde	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Rødstilk	14. ind. 23.6.95 (Hans Sagstuen). 1 ind. 29.6.02 (Hans Sagstuen). 3 ind. 24.7.04 (Geir Høitomt).
Grønnstilk	1 ind. 24.7.04 (Geir Høitomt).
Strandsnipe	Konstatert hekkende 29.6.02 (Hans Sagstuen). Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Hettemåke	2 ind. 24.7.04 (Geir Høitomt).
Fiskemåke	Minimum 2 par 24.7.04 (Geir Høitomt).
Gråmåke	1 hekkende par sommeren 1993 og 1994. Eggene ble tatt av mennesker begge år (Rune Aspebakken).
Makrellterne	8 ind., herav flere unger, 24.7.04 (Hans Sagstuen).
Rødnebbterne	2 ind. 24.7.04 (Geir Høitomt).
Såerle	Flere 24.7.04 (Geir Høitomt).
Blåstrupe	Flere 24.7.04 (Geir Høitomt).
Tornskate	1 par på sommeren 1994 (Dag Rusten).

Lokalitet 12.3 Stormyra nord for nedre Ongsjøen

Beliggende nordover fra nedre Ongsjøen (947 m.o.h.) representerer Stormyra en forlengelse av de store myrrealene sørover mot Hornsjøen / Reinsjøene. Myra har kun et fåtall små dammer og er omgitt av fjellskog i blanding mellom gran og bjørk. Lokaliteten er relativt dårlig undersøkt.

Følgende observasjoner av våtmarksfugl, samt andre arter av interesse foreligger fra lokaliteten:

Krikkand	2 hanner 24.7.04 (Geir Høitomt).
Myrhauk	1 hann 23.6.95 (Hans Sagstuen).
Trane	1 par hørt 5.6.04 (Jon Opheim). 1 par med en unge 24.7.04 (Geir Høitomt).
Heilo	2 ind. 24.7.04 (Geir Høitomt).
Vipe	1 par 24.7.04 (Geir Høitomt).
Fjellmyrløper	En småvader skremt opp fra bløtt myrparti 24.7.04, trolig fjellmyrløper men sett dårlig (Geir Høitomt). Også Geir Gaarder har en usikker observasjon av arten fra denne myra i 2004 (Bjørn Harald Larsen pers.medd.).
Enkeltbekkasin	1 ind. 24.7.04 (Geir Høitomt).
Dobbeltbekkasin	1 ind. 2.7.84 (Opheim 1998b).
Rugde	Flere observasjoner (Geir Høitomt).

Storspove	1 ind. 24.7.04 (Geir Høitomt).
Rødstilk	1 par 24.7.04 (Geir Høitomt).
Grønnstilk	3 ind. 24.7.04 (Geir Høitomt).

3.13.5 Andre observasjoner av interesse i delområde 12.

Storlom: 3 ind. Ongsjøen 11.7.92 (Hans Sagstuen). 1 ind. Nonstjerna 20.6.97 (Hans Sagstuen).

Krikkand: 1 hann Brenntjønnin 25.7.04 (Geir Høitomt). 2 hanner Vestmjøselva 25.7.04 (Geir Høitomt).

Toppand: 5 ind. i vestre Ångsjøen 7.7.81 (Geir Høitomt). 4 hanner Vestmjøs 25.7.04 (Geir Høitomt).

Svartand: ca. 15 ind. i vestre Ångsjøen 7.7.81 (Geir Høitomt). 2 hunner på Risåtjernet 18.7.01 (Kjell Isaksen).

Siland: 1 hunn i Vestmjøs 13.7.79 (Geir Høitomt).

Laksand: 1 hunn med 8 unger i Vesle Øyange 3.8.91 (Bjørn Høitomt). 1 hann Vestmjøs 25.7.04 (Geir Høitomt).

Myrhauk: 1 hann ved Nordbua 19.6.97 (Hans Sagstuen). 1 hunn vest for Revsjøen 1.9.95 (Opheim 1988b). 6 ind. langs veg mellom nedre Ongsjøen og Revsjøen september 1998 (Georg Solbakken).

Fjellvåk: 1 ind. Ongsjøberget 4.7.84 (Jon Opheim). 3 ind. Nonstjønkampen 1.8.86 (Hans Sagstuen). 1 ind. Skomakeråsen 27.8.86 (Jon Opheim). 1 ind. Nordbua 25. og 26.6.95 (Hans Sagstuen). 1 ind. Nordbua 19.6.97 (Hans Sagstuen). 1 ind. Revsjøvegen 12.7. og 23.8.98 (Hans Sagstuen).

Kongeørn: 2 ind. Langsua 13.7.79 (Geir Høitomt). 1 hekkelokalitet med hekking senest 2005 (Dag Rusten), og ytterligere 1 hekkelokalitet med hekking senest 2004. Sistnevnte lokalitet inneholder tre alternative reir innenfor undersøkelsesområdet (Opheim 2004)

Tårnfalk: 1 ind. Øvre Megrunntjern 26.6.95 (Hans Sagstuen). 1 hann Brennhøa 25.7.04 (Geir Høitomt). 1 ind. Storkvelvbua 25.7.04 (Geir Høitomt).

Dvergfalk: 1(2?) ind. Krusgrav 25.7.04 (Geir Høitomt).

Jaktfalk: En hekkeplass er kjent i delområdet. Første hekking konstatert her i 1987. Jevnlige hekkinger fram til 2004, men lokaliteten er ikke undersøkt årlig. Paret har to alternative reirplasseringer. (Geir Høitomt).

Fjellrype: 1 ind. med hekkeadferd nordre Langsua 13.7.80 (Geir Høitomt). Observert på Langsua 7.7.81 (Geir Høitomt). 4 ind. Langsua 3.7.04 (Torbjørn Høitomt). 1 ind. med unger nordre Langsua 25.7.04 (Geir Høitomt).

Trane: 1 par i myr vest for Slia 27.8.86 (Jon Opheim).

Boltit: 1 ind. med hekkeadferd ved nordre Langsua 13.7.80 (Geir Høitomt). 1 ind. Langsua 20.6.04 (Geir Høitomt). 2 ind. Langsua 3.7.04 (Torbjørn Høitomt)

Myrsnipe: 1 ind. øvre Megruntjern 26.6.95 (Hans Sagstuen).

Enkeltbekkasin: 1 spillende ind. ved Nordbua 19.6.97 (Hans Sagstuen).

Dobbeltbekkasin: 1 ind. rett vest for nedre Ongsjøen 2.7.84 (Jon Opheim). Spillplass med minimum 7 ind. rett sør for øvre Ongsjøen 2.7.84 (Jon Opheim) og 18 individer samme sted 17.6.89 (Hans Skuterud).

Rødstilk: 1 ind. ved Nordbua 19.6.97 (Hans Sagstuen). 1 ind. Nonstjerna 20.6.97 (Hans Sagstuen). 1 ind. Viertjern 20.6.97 (Hans Sagstuen). 2 ind. Krusgrav 25.7.04 (Geir Høitomt). 1 ind. øvre Ångsjøen 25.7.04 (Geir Høitomt).

Hettemåke: 3 ind. Ångsjøen 25.7.04 (Geir Høitomt). 1 ind. Vestmjøs 25.7.04 (Geir Høitomt).

Terne, sp.: 2 ind. Nonstjerna 13.7.80 (Geir Høitomt).

Snøugle: 1 ind. ved Ongsjøen slutten av august 1982 (Ola Vadet). Angitt som observert Kvitfeten 1.6.01 (Øystre Slidre kommune 2004).

Duetrost: 1 ind. Fossbekkhytta 21.7.02 (Høitomt 2003b).

Ringtrost: 1 ind. øvre Megruntjern 26.6.95 (Hans Sagstuen). Flere ind. Brennhø 25.7.04 (Geir Høitomt). Minimum 3 ind. Nordbukampen 25.7.04 (Geir Høitomt).

Lappspurv: flere ind. ved Nonstjerna 12.7.80 (Geir Høitomt). Konstatert hekking ved Langsua 13.7.80 (Geir Høitomt).

Snøspurv: observert på Langsua 7.7.81 (Geir Høitomt). Minst to hekkende par Langsua 20.6.04 (Geir Høitomt).

Fra nåværende *Storlonen naturreservat* foreligger noen eldre observasjoner av særlig interesse som refereres her:

Trane: 1 par 4.8.82 (Kolbjørn Hoff). 1 par 8.7.83 (Kolbjørn Hoff).

Temmincksnipe: 2-3 par 8.7.83 (Kolbjørn Hoff).

Fjellmyrløper: 1-2 par 8.7.83 (Kolbjørn Hoff). 1 ind. uten hekkeadferd 18.7.01 (Kjell Isaksen).

Brushane: 6-7 hunner 8.7.83 (Kolbjørn Hoff). 1-2 engstelige hunner 18.7.01 (Kjell Isaksen).

Grønnstilk: 15-18 par 8.7.83 (Kolbjørn Hoff).

Svømmesnipe: 14-16 par 8.7.83 (Kolbjørn Hoff).

Varsler: 2 ind. 4.8.82 (Kolbjørn Hoff).

Jordugle: 1 ind. 4.8.82 (Kolbjørn Hoff).

Lappspurv: 22-26 par 8.7.83 (Kolbjørn Hoff).

3.13.6 Forekomst av rødlistearter i delområdet.

Tabell 27. Forekomst av rødlistearter i delområde 12. Oversikten inkluderer ”ansvarsarter” for Norge (DN. 1999) og arter som er oppført på lista over truede fuglearter i Oppland (Opheim, 1988). Det bemerkes at bestandstallene er relativt usikre for noen arter.

Artslista er sortert etter følgende truethetskategorier: **E** = direkte truet, **V** = sårbar, **R** = sjelden, **DC** = hensynskrevende, **DM** = bør overvåkes, **A** = ansvarsart, **V,Oppland** = sårbar på fylkesnivå, **R,Oppland** = sjelden på fylkesnivå, **DC,Oppland** = hensynskrevende på fylkesnivå, **DM,Oppland** = bør overvåkes på fylkesnivå.

Status: **H** = hekking konstatert eller sannsynlig
              h = hekking mulig
              o = observert uten noen indikasjon på hekking

Kategori	Art	Status	Ca antall par	Kommentar
V	Jaktfalk	H	1	
V	Snøugle	o		
V	Fjellerke	h	0-2	Lokalitet 12.1
R	Myrhauk	H	0-4	Hekker i gode smågnagerår
R	Kongeørn	H	2	
DC	Storlom	H	1	Lokalitet 12.2
DC	Fjellmyrløper	H	1-3	Lokalitet 12.3 og Storlona naturreservat
DC	Dobbeltbekkasin	H	20-30	
DM	Bergand	H	2-4	Lokalitet 12.1 og 12.2
DM	Havelle	h	0-1	Lokalitet 12.2
DM	Svartand	H	3-6	
DM	Trane	H	2	Lokalitet 12.3 og Storlona naturreservat
A	Fjellrype	H	5-10	Langsua med mer
A	Myrsnipe	h	0-4	Lokalitet 12.1
A	Rødstilk	H	15-20	
V,Oppland	Varsler	H	1-2	
DC,Oppland	Storspove	h	0-1	
DM,Oppland	Tornskate	H	1	Lokalitet 12.2

3.13.7 Konklusjon, delområde 12

Delområde 12 har et stort spenn i naturtyper og dermed et variert fugleliv. Området har kvaliteter knyttet til subalpin bjørkeskog, våtmark i ulike høgdelag og mellomalpin sone. Totalt er 100 fuglearter registrert i delområdet og 93 av disse er påviste- eller mulige hekkefugler (tabell 26).

Delområdet inneholder tre lokaliteter som vurderes som spesielt viktige i ornitologisk sammenheng: lokalitet 12.1 Dølnfjellet med Gråmyrin og myrer ved Fossbekken (verdiklasse **), lokalitet 12.2 Revsjøene (verdiklasse *) og lokalitet 12.3 Stormyra nord for nedre Ongsjøen (verdiklasse **). Verdiklassifiseringen er begrunnet i tabell 32. I tillegg er det store ornitologiske kvaliteter knyttet til nåværende Storlona naturreservat.

Dølnfjellet (lokalitet 12.1) representerer undersøkelsesområdets eneste kjente tilholdssted for fjellerke, og arten er mulig hekkefugl her. Revsjøene (lokalitet 12.2) har sin største betydning som andelokalitet og spesielt svartand opptrer hyppig.

Totalt er 15 fuglearter fra den nasjonale- og 3 arter fra den fylkesvise rødlista påvist i delområde 12 (tabell 27). 13 av disse er påvist hekkende og ytterligere 4 arter er mulige hekkefugler. Av de rødlisteartene som er påviste/mulige hekkefugler er 11 knyttet til våtmark (myrhauk, storlom, fjellmyrløper, dobbeltbekkasin, bergand, havelle, svartand, trane, myrsnipe, rødstilk og storspove), 4 arter er knyttet til åpent fjellandskap i lavalpin/mellomalpin sone (jaktfalk, kongeørn, fjellerke og fjellrype) og 2 arter påtreffes i kulturlandskap/kantsoner mellom ulike biotoptyper (varsler og tornskate).

Delområdet sett under ett er i hekkesammenheng spesielt viktig for rødlisteartene myrhauk (0-4 par), kongeørn (2 par), dobbeltbekkasin (20-30 par), bergand (2-4 par) og svartand (3-6 par). Delområdet innehar den eneste kjente hekkelokalitet for jaktfalk i undersøkelsesområdet. Hekkende fjellrype, boltit og snøspurv bekrefter det mellomalpine innslaget i delområdet.

Delområde 12 vurderes som middels godt undersøkt i ornitologisk sammenheng.

3.14 DELOMRÅDE 13

3.14.1 Områdebeskrivelse.

Dette delområdet ligger i sin helhet i Gausdal kommune, og omfatter Dokkas / Fjelldokkas dalføre mellom Holsbrua og Liomsæter, nordøst for vassdraget. Høgdeintervallet er 760 – 1122 m.o.h. og delområdet dekker ca. 64 km² (se fig. 2).

Dokkas / Fjelldokkas dalføre er på denne strekningen preget av større vatn og til dels stilleflytende elvepartier. Dokkvatnet og Mjødokka er bundet sammen av et rolig løp med loner og utvidelser. Lisida nordøst for vassdraget er dominert av gammel barskog og etter hvert fjellbjørkeskog innover mot Liomsæter. I Hornsjøkampen / Obleikhaugen er skogbildet grandominert, mens furuskog tar over i Grytlia, søndre Revåkampen og inn mot Suluhøgda. Stedvis forekommer mye gadd og læger i denne skoglia.

Av større myrområder er det i første rekke dalsenkningen mellom Hornsjøkampen og søndre Revåkampen som peker seg ut. Likeledes forekommer myrpartier, til dels vierbevokste, mellom Suluhøgda og Liomsæter.

Delområdets høyeste punkt er Suluhøgda 1122 m.o.h.

3.14.2 Kilder/registreringsmateriale i delområdet.

Enkeltobservasjoner av sjeldne/truete fuglearter er innsamlet av Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland og publisert i årsrapportene fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomiteen for perioden 1978 – 2002. Disse rapportene er gjengitt i foreningens tidsskrift Hujon (NOF, avd. Oppland. 1980 – 2003).

Viltområdekartleggingen i Gausdal kommune har gitt enkelte innspill (Jon Sylte, pers.medd. og Kjølvs Falkklev, pers.medd.).

Ut over dette foreligger lite publisert materiale angående ornitologien i dette delområdet. Delområdet er imidlertid relativt ofte besøkt av fugleinteresserte personer, slik at en del spredte feltnotater foreligger.

Vestre deler av delområdet faller inn under Fjelldokkas nedbørfelt, og er således omtalt i Høitomt 2003b.

I 2004 ble dette delområdet høyt prioritert under feltarbeidet.

3.14.3 Artsutvalg og karaktertrekk ved fuglefaunaen i delområdet.

Totalt er 93 fuglearter registrert i delområde 13 (se tabell 1). Av disse er 87 påvist eller mulig hekkende (tabell 28). Delområdets fuglefauna preges i stor grad av barskogtilknyttede arter. I tillegg inngår flere våtmarksfugler regelmessig i myrområdene og langs hovedvassdraget.

Tabell 28. Artsutvalg i delområde 13.

H= hekking påvist / sannsynlig
h= hekking mulig
o= observert uten indikasjon på hekking

Orden	Antall arter	H	h	o
Lommer	1	1		
Storkefugler	1			1
Andefugler	9	9		
Hauke- og falkefugler	6	4	1	1
Hønsfugler	3	3		
Tranefugler	1	1		
Vadefugler	10	10		
Måkefugler	2	1	1	
Duefugler	1	1		
Gjøkfugler	1	1		
Ugler	3	3		
Seilere	1			1
Spettefugler	5	5		
Spurvfugler	49	40	6	3
SUM	93	79	8	6

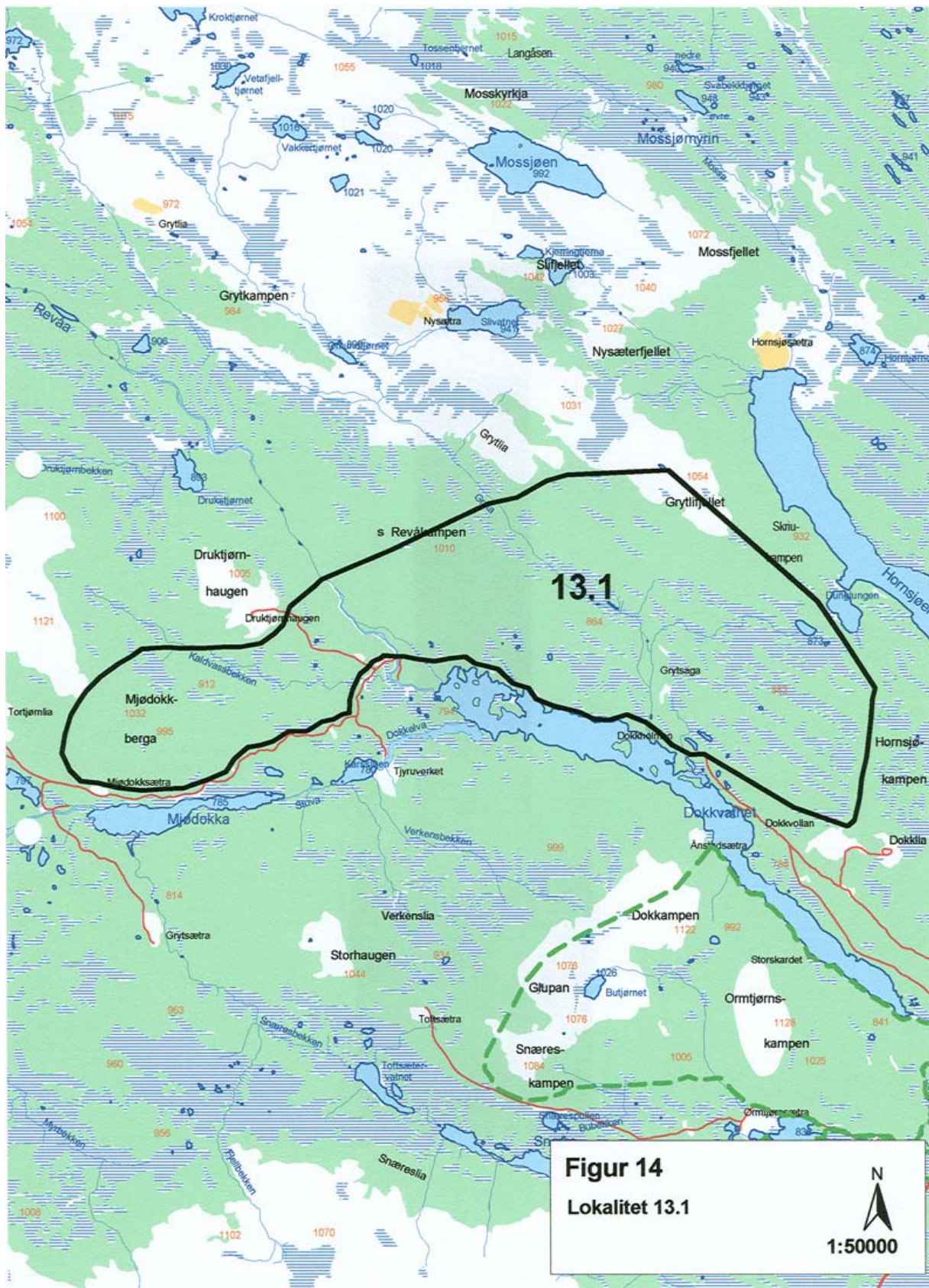
Karakterarter i barskogen er løvsanger, bjørkefink, rødvingetrost, gråtrost, måltrost, jernspurv, granmeis og rødstjert. Obligatoriske innslag er også bokfink, trepiplerke, fuglekonge, toppmeis og i noen grad svartmeis. Regelmessig opptrer også arter karakteristisk for gammel naturskog som tretåspett, duetrost, trekryper og lavskrike.

Flere arter som er knyttet til frøproduksjonen hos gran/furu eller bjørk varierer betydelig i antall fra år til år. I gode frøår vil grankorsnebb/furukorsnebb, flaggspett, gråsisik og grønnsisik være markerte innslag i de skogkledde delene i delområdet. Et interessant innslag i barskogsfaunaen er også funnet av lappmeis, samt hekkende konglebit.

Av våtmarksarter er totalt 24 arter registrert i delområde 13 (23 påviste/mulig hekkende). Karakterarter i vann/vassdrag er toppand, enkeltbekkasin, rugde, rødstilk, gluttsnipe og strandsnipe. Til sammen 6 våtmarksarter fra den nasjonale- og den fylkesvise rødlista er registrert (tabell 29). I tilknytning til våtmark (myr) forekommer også myrhauk (kategorien R på nasjonal rødliste), og arten er mulig hekkefugl i gode smågnagerår.

Av dagrovfugler og ugler er henholdsvis 6 og 3 arter registrert. Av disse er totalt 8 arter påviste eller mulige hekkefugler. Bestanden av flere av disse artene vil imidlertid variere mye i takt med svingningene i smågnagerbestanden. Delområde 13 er hekkeområde for det ene av de to kongeørnparene som har tilhold i undersøkelsesområdet.

Figur 14

3.14.4 Særlig verdifulle fuglelokaliteter i delområdet.

Lisida mellom Obleikhaugen og Suluhøgda peker seg ut som delområdets viktigste lokalitet i ornitologisk sammenheng:

- Lokalitet 13.1 Grytlia / søndre Revåkampen / Mjødokkberga (se fig. 14).

Lokalitet 13.1 Grytlia / søndre Revåkampen / Mjødokkberga

Denne delvis sørvendte lisida er preget av gammel barskog. Granskog dominerer i øst, mens furudominert skog overtar vestover i Grytlia og i søndre Revåkampen / Mjødokkberga. Stedvis er denne skogen preget av mye død ved (gadd og læger). Opp mot skoggrensa blir innslaget av fjellbjørkeskog markert, men enkeltrær av gammel grov furu setter sitt preg på skogbildet også her. Revåa danner et markert dalføre (delvis kløft) ned mot elvesletta (Revåfoten). Et større myrdominert område kommer inn i dalsenkningen mellom Hornsjøkampen og søndre Revåkampen.

Følgende observasjoner av våtmarksfugl, samt andre arter av interesse foreligger fra lokaliteten:

Toppand	4 ind. 20.5.90 (Bjørn Høitomt).
Laksand	1 ind. 20.5.90 (Bjørn Høitomt).
Myrhauk	1 hunn i Grytlia 19.6.82 (Bjørn Høitomt)
Hønehauk	1 ind. ved Mjødokksetra 28.6.92 (Geir Høitomt).
Kongeørn	1 hekkeplass på lokaliteten med flere konstaterte hekkinger i perioden 1988-2004. Mye taler for at dette paret har alternative reirplasser i området, som enda ikke er oppdaget (Geir Høitomt). Flere observasjoner (Dag Rusten, Hans Sagstuen).
Tårnfalk	Konstatert hekking ved Mjødokkberget 3.8.94 (Geir Høitomt). Reir med 2 unger i Hornsjøkampen 11.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Dvergfalk	1 hekkende par i Søndre Revåkampen 8.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Trane	1 ind. 20.5.90 (Bjørn Høitomt). 1 par en unge på myr øst for Hornsjøkampen 11.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Vipe	2 ind. 20.5.90 (Bjørn Høitomt).
Enkeltbekkasin	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Dobbeltbekkasin	1 ind. skremt av reir med 4 egg på rikmyr ved Gryta 8.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Rugde	Flere observasjoner (Geir Høitomt).
Rødstilk	2 ind. 20.5.90 (Bjørn Høitomt). 1 par ved Gryta 8.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Gluttsnipe	2 par 8.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Skogsnipe	4 par i 8.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Grønnstilk	2 ind. 20.5.90 (Bjørn Høitomt). 1 par på myr under Søndre Revåkampen 8.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Haukugle	1 par med minimum 2 unger i lia under Søndre Revåkampen 8.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes). 1 ind. ved Revåa 25.3.05 (Jo Wattum). Flere observasjoner, også hekkefunn (Dag Rusten, Hans Sagstuen).
Spurveugle	1 ind. i Søndre Revåkampen 8.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Perleugle	Hørt 20.5.90 (Bjørn Høitomt).
Vendehals	1 ind. ved Mjødokksætra 4.8.02 (Høitomt 2003b). 1 ind. Mjødokkberga 23.5.04 (Hans Sagstuen). 1 hekkende par i Søndre

	Revåkampen 8.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Svartspett	1 ind. i Søndre Revåkampen 8.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Dvergspett	Flere gamle reirhull i søndre Revåkampen 4.9.93 (Geir Høitomt). 1 ind. ved Mjødokkberget 5.9.93 (Geir Høitomt). 1 hann ved Druktjernshaugen høsten 1994 (Opheim 1998b).
Tretåspett	1 hunn langs Revåa 4.9.93 (Geir Høitomt). 1 hann i Mjødokkberget 5.9.93 (Geir Høitomt). 1 hekkende par i Søndre Revåkampen 8.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Såerle	Flere par i myrpartier under Søndre Revåkampen 8.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Vintererle	1 hekkende par i Gryta ved Søndre Revåkampen 8.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Blåstrupe	Observert under Søndre Revåkampen 8.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Rødstjert	Flere ind. med hekkeadferd i Søndre Revåkampen 8.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Ringtrost	Minimum 4 ind. i Søndre Revåkampen 8.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Duetrost	2-3 ind sett i Søndre Revåkampen 8.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Møller	Hørt syngende i Søndre Revåkampen 8.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Hagesanger	Hørt i Søndre Revåkampen 8.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Lappmeis	1 ind. på vestsida av Revåa 5.9.93 (Geir Høitomt).
Trekryper	1 ind. Mjødokkampen 3.9.95 (Hans Sagstuen). Minimum 2 ind (hekking ?) i Søndre Revåkampen 8.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Varsler	1 hekkende par mellom Gryta og Hornsjøkampen 11.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).
Lavskrike	2 ind. i Søndre Revåkampen 4.9.93 (Geir Høitomt). 2 ind. i Søndre Revåkampen 8.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).

3.14.5 Andre observasjoner av interesse i delområdet 13.

Storlom: 1 par med 1 unge 15.7.79 (Geir Høitomt). 1 ind i Dokkvatnet 20.6.93 (Geir Høitomt). 1 ind. i Dokkvatnet 4.9.93 (Geir Høitomt). 2 par i Dokkvatnet 10.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).

Gråhegre: 1 ind. Dokkvatnet 10.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).

Brunnakke: 2 ind. i Mjødokka 6.9.93 (Geir Høitomt). 2 ind. Kringlona 21.7.02 (Høitomt 2003b). 1 hunn med hekkeadferd Vågskardvatnet 28.7.02 (Høitomt 2003b). 2 ind. Mjødokka 6.9.93 (Høitomt 2003b).

Stokkand: 3 ind. i Mjødokka 6.9.93 (Geir Høitomt).

Toppand: 4 ind. i Mjødokka 12.7.79 (Geir Høitomt). 1 hunn med 6 unger i Dokkvatnet 21.7.91 (Geir Høitomt). 3 ind. i Dokkvatnet 20.6.93 (Geir Høitomt). 21 ind. i Mjødokka 6.9.93 (Geir Høitomt).

Bergand: 2 hunner med ungekull og 3 hanner i Mjødokka 8.8.89 (Høitomt 2003b). 2 ind. i Mjødokka 6.9.93 (Geir Høitomt). 1 hunn med unger ved Stitjern 28.7.02 (Høitomt 2003b).

Kvinand: 1 ind. i Mjødokka 6.9.93 (Geir Høitomt).

Svartand: 1 hunn med 3 unger Mjødokka 28.7.02 (Høitomt 2003b).

Siland: 1 par i Dokkvatnet 20.6.93 (Geir Høitomt). 2 par i Dokkvatnet 9.6.96 (Geir Høitomt). 2 par Mjødokka 8.6.96 (Høitomt 2003b).

Laksand: 1 hunn med 2 unger i Mjødokka 8.8.89 (Høitomt 2003b). 1 hunn i Dokkvatnet 20.6.93 (Geir Høitomt). 7 hanner i Dokkvatnet 9.6.96 (Geir Høitomt).

Myrhauk: 1 par på myrene mellom Liomseter og Suluhøgda 2.8.94 (Geir Høitomt).

Enkeltbekkasin: 1 ind. Liomsæter 26.7.04 (Ole Knut Steinset).

Dobbeltbekkasin: 1 ind. ved Liomsæter 21.7.02 (Høitomt 2003b). 2 ind. Mjødokksætra 4.8.02 (Høitomt 2003b).

Rødstilk: 3 par i Dokkvatnet 9.6.96 (Geir Høitomt).

Gluttsnipe: 2 par i Dokkvatnet 9.6.96 (Geir Høitomt).

Hettemåke: 1 par i Dokkvatnet 9.6.96 (Geir Høitomt).

Haukugle: 1 ind. sør for Liomseter 5.9.81 (Geir Høitomt). 1 ind. mellom Holsbrua og Kittilbu 7.10.94 (Dag Rusten og Sverre Lundemo). Spor etter hekking i tørrfuru ved Dokkvatnet 9.6.96 (Geir Høitomt).

Vendehals: 1 varslende ind. Liomsæter 9.8.89 (Høitomt 2003b).

Vintererle : 1 hunn med mat i nebbet ved Totjernbekkens utløp i Mjødokka 10.7.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).

Konglebit: 2 voksne og minimum en relativt stor unge i Obleikhaugen 23.7.04 (Geir Høitomt).

Varsler: 1 ind. ved Dokkvatnet 7.7.81 (Geir Høitomt). 1 ind. ved Holsbrua 25.11.05 (Ole Knut Steinset).

Snøspurv: Ca 10 ind. på Suluhøgda påsken 2005 (Jo Wattum).

3.14.6 Forekomst av rødlistearter i delområdet.

Tabell 29. Forekomst av rødlistearter i delområde 13. Oversikten inkluderer ”ansvarsarter” for Norge (DN. 1999) og arter som er oppført på lista over truede fuglearter i Oppland (Opheim, 1988). Det bemerkes at bestandstallene er relativt usikre for noen arter.

Artslista er sortert etter følgende truethetskategorier: **E** = direkte truet, **V** = sårbar, **R** = sjelden, **DC** = hensynskrevende, **DM** = bør overvåkes, **A** = ansvarsart, **V,Oppland** = sårbar på fylkesnivå, **R,Oppland** = sjelden på fylkesnivå, **DC,Oppland** = hensynskrevende på fylkesnivå, **DM,Oppland** = bør overvåkes på fylkesnivå.

Status: **H** = hekking konstatert eller sannsynlig
                  h = hekking mulig
                  o = observert uten noen indikasjon på hekking

Kategori	Art	Status	Ca antall par	Kommentar
V	Høsehauk	o		
V	Vendehals	H	4-5	Lokalitet 13.1 og Liomseter
R	Myrhauk	h	0-2	Kan hekke i gode smågnagerår
R	Kongeørn	H	1	Lokalitet 13.1
DC	Storlom	H	1	Dokkvatnet
DC	Dobbeltbekkasin	H	5-10	
DC	Dvergspett	H	1-2	Lokalitet 13.1
DM	Bergand	H	3	Mjødokka og Stitjern
DM	Svartand	H	1	Mjødokka
DM	Trane	H	1	Lokalitet 13.1
A	Rødstilk	H	5-10	
V,Oppland	Lappmeis	o		
V,Oppland	Varsler	h	0-2	
DC,Oppland	Svartspett	H	1-2	Lokalitet 13.1

3.14.7 Konklusjon, delområde 13

Delområde 13 er i stor grad preget av eldre fjellnær barskog, både gran- og furudominert. Sammen med delområde 3 er dette den delen av undersøkelsesområdet som har størst kvaliteter knyttet til denne naturtypen. Totalt er 93 fuglearter registrert i delområdet, og 87 av disse er påviste- eller mulige hekkefugler (tabell 28).

Det er avgrenset en lokalitet i delområdet som vurderes som spesielt viktig i ornitologisk sammenheng.: lokalitet 13.1 Grytlia/søndre Revåkampen/Mjødokkberga (verdiklasse **). Verdiklassifiseringen er begrunnet i tabell 32.

Totalt er 11 fuglearter fra den nasjonale- og 3 arter fra den fylkesvise rødlista registrert i delområde 13 (tabell 29). 10 av disse er påvist hekkende og ytterligere 2 arter er mulige hekkefugler. Av de rødlisteartene som er påvist/mulige hekkefugler er 7 arter knyttet til våtmark (myrhauk, storlom, dobbeltbekkasin, bergand, svartand, trane og rødstilk), 3 arter knyttet til gammelskog (vendehals, dvergspett og svartspett) og 2 arter til åpne fjellandskap/kantsoner mellom ulike biotoptyper (kongeørn og varsler).

I delområde 13 ligger en av de fire kjente hekkelokalitetene for kongeørn i undersøkelsesområdet.

For rødlistearten vendehals er delområde 13 spesielt viktig med en anslått hekkebestand på 4 – 5 par.

Av regionalt uvanlige arter er det grunn til å trekke fram observasjoner av arter som vintererle (hekkende), lappmeis (lokalitet 13.1) og konglebit (hekkende).

3.15 DELOMRÅDE 14

3.15.1 Områdebeskrivelse.

Delområde 14 ligger i Gausdal kommune og strekker seg nordover fra nåværende Hynna naturreservat mot Ongsjøen. Delområdet ligger i høgdelaget 800 – 1113 m.o.h. og dekker et areal på ca. 120 km² (se fig. 2).

Delområdet domineres av store myrstrekninger øst og nord for Hornsjøen og Mossfjellet. Dette myrkomplekset har en svært variert karakter, hvor bløte partier veksler med tørrere utforminger og vierbevokste arealer. Rike myrutforminger er hyppig representert.

Flere større tjern / vatn ligger i delområdet (Reinsjøene, Hornsjøene, Mossjøen, Slivatnet, Ropptjørn m.fl.). En lang rekke småtjern / dammer forekommer. Delområde omfatter også arealene sør og øst for Hynna naturreservat, mot Kittilbu.

Østre del av delområde er preget av fjellgranskog i vekslende alder i blanding med bjørk. En del av skogen har et relativt urørt preg og har grove dimensjoner.

Delområde 14 omfatter også Vetafjellet / Mossfjellet nord for Hersjøen. Dette høgdedraget når opp i 1113 m.o.h. (Vetafjellet), og er et markert trekk i landskapet i kontrast mot de flate myrområdene.

3.15.2 Kilder/registreringsmateriale i delområdet.

Hynna naturreservat er godt dokumentert i ornitologisk sammenheng. Blant annet gir Opheim 1984 en oversikt over fuglelivet i nåværende reservat. Områdene videre nordover er imidlertid dårligere dokumentert. Opheim 1988b refererer en del observasjoner fra dette området i forbindelse med viltområdekartlegging i Gausdal kommune.

Enkelte observasjoner er også hentet fra Gausdal kommunes viltkart (Jon Sylte, pers.medd og Kjølvs Falklev, pers.medd.).

Enkeltobservasjoner av sjeldne/truete fuglearter er innsamlet av Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland og publisert i årsrapportene fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomiteen for perioden 1978 – 2002. Disse rapportene er gjengitt i foreningens tidsskrift Hujon (NOF, avd. Oppland. 1980 – 2003).

I 2004 ble det lagt stor vekt på å dokumentere ornitologiske kvaliteter knyttet til områdene mellom Kittilbu og Ongsjøen. Det ble imidlertid ikke lagt ressurser inn i registreringer i nåværende Hynna naturreservat.

3.15.3 Artsutvalg og karaktertrekk ved fuglefaunaen i delområdet.

Totalt er 100 fuglearter registrert i delområde 14 (se tabell 1). Av disse er 86 påvist eller mulig hekkende (tabell 30).

Tabell 30. Artsutvalg i delområde 14.

H= hekking påvist / sannsynlig

h= hekking mulig

o= observert uten indikasjon på hekking

Orden	Antall arter	H	h	o
Lommer	1	1		
Dykkere	1	1		
Pelikanfugler	1			1
Storkefugler	1			1
Andefugler	9	3	5	1
Hauke- og falkefugler	6	4		2
Hønsfugler	3	3		
Tranefugler	1	1		
Vadefugler	17	14	1	2
Måkefugler	3	2		1
Duefugler	1	1		
Gjøkfugler	1	1		
Ugler	4	2	2	
Seilere	1			1
Spettefugler	4	1	3	
Spurvefugler	46	33	8	5
SUM	100	67	19	14

Av våtmarksfugler er totalt 34 arter registrert i delområde 14 (28 påvist/mulig hekkende). Karakterarter knyttet til myrområdene er krikkannd, toppand, vipe, enkeltbekkasin, rødstilk, gluttstipe og grønnstilk. Også dobbeltbekkasin opptrer hyppig og må betegnes som et regulært innslag i fuglefaunaen i betydelige deler av området. Innslaget av sårbare/sjeldne fuglearter knyttet til våtmark er betydelig. Til sammen 8 våtmarksarter fra den nasjonale- og den fylkesvise rødlista er registrert (tabell 31). I tilknytning til våtmark (myr) forekommer også myrhauk (kategorien R på nasjonal rødliste), og arten antas å hekke i gode smånagerår.

Av dagrovfugler og ugler er henholdsvis 6 og 4 arter registrert i delområde 14. Av disse er totalt 8 arter påviste eller mulige hekkefugler. Bestanden av flere av disse artene vil imidlertid variere mye i takt med svingningene i smånagerbestanden.

Figur 15

Figur 15
Lokalitet 14.1

3.15.4 Særlig verdifulle fuglelokaliteter i delområdet.

Det foreligger god dokumentasjon for å framheve hele myrområdet fra Kittilbu og nordover til Ongsjøen som en særlig verdifull fuglelokalitet:

- Lokalitet 14.1 Myrområdene øst og nord for Hornsjøen (se fig. 15).

Lokalitet 14.1 Myrområdene øst og nord for Hornsjøen

Lokaliteten omfatter myr- og våtmarksområdene øst og nord for Hornsjøen inn til Ongsjøen. Dette er svært varierte leveområder for ulike arter våtmarksfugl. Veksling mellom svært bløt myr, vatn, tjern og tørrere myrutforminger gir et stort antall biotoptyper. Vierenger og fastmark med til dels gammel fjellgranskog inngår også i lokaliteten. Lokaliteten omfatter også arealene sør og øst for Hynna naturreservat, mot Kittilbu. Enkelte av tjerna i ytterkanten av lokaliteten er oppdemt i fiskestelløyemed.

Følgende observasjoner av våtmarksfugl, samt andre arter av interesse foreligger fra lokaliteten:

Storlom	1 par med reir på Ropptjern 25.5.86 (Hans Sagstuen). 1 ind på Mossjøen 5.6.04 (Jon Opheim). 1 ind. på nedre Ongsjøen 5.6.04 (Jon Opheim). 1 ind. nedre Reinsjøen 12.6.04 (Hans Sagstuen). 1 ind. øvre Reinsjøen 12.6.04 (Hans Sagstuen). 1 ind. hørt på Ropptjern 2.7.04 (Jon Opheim).
Horndykker	1 ind. ved Kittilbu 4.6.95 (Sverre Lundemo). 3 ind på oppdemt tjern ved Kittilbu 23.5.04 (Hans Sagstuen) og 2 ind. samme sted 29.5.04 (Jon Opheim), samt henholdsvis 3 og 2 ind. samme sted 1.8.04 og 14.8.04 (Hans Sagstuen). 1 ind. med hekkeadferd på Vetafjelltjernet 5.6.04 (Jon Opheim).
Storskarv	1 ind. på Reinsjøen 14. og 15.9. 96 (Lars Linstad).
Gråhegre	1 ind. ved Ropptjern 14.8.04 (Hans Sagstuen).
Krikkand	3 kull på Mossjømyrene 3.7.84 (Jon Opheim). 1 ind. på oppdemt tjern ved Kittilbu 29.5.04 (Jon Opheim). 1 par ved Krokktjern 29.5.04 (Jon Opheim). 3 hanner på Moatjern på Stormyra 5.6.04 (Jon Opheim). 1 par nordvest på Stormyra 5.6.04 (Jon Opheim). 1 hann tjern øst for Vakkertjernet 5.6.04 (Jon Opheim). 3 hanner på Vakkertjernet 5.6.04 (Jon Opheim). 7 hanner på Vetafjelltjernet 5.6.04 (Jon Opheim). 4 hanner i traktene ved Svabekktjerna 12.6.04 (Jon Opheim). 1 hann på Stormyra 26.6.04 (Jon Opheim). 1 ind. øst for Roppdammen 2.7.04 (Jon Opheim). 1 par sør for Grasslåa ved Øvre Ropptjern 2.7.04 (Jon Opheim).
Toppand	1 par og 1 hann på oppdemt tjern ved Kittilbu 29.5.04 (Jon Opheim). 1 par på Stormyra 5.6.04 (Jon Opheim). 1 par på Vetafjelltjernet 5.6.04 (Jon Opheim). 1 hann på Kroksjøen 5.6.04 (Jon Opheim). 3 hanner i traktene ved Svabekktjerna 12.6.04 (Jon Opheim). 2 ind. øst for Roppdammen 28.6.04 (Hans Sagstuen). 3 hanner og 1 hunn sør for Grasslåa ved Øvre Ropptjern 2.7.04 (Jon Opheim).
Laksand	1 hann på tjern sørøst for Krokktjern 29.5.04 (Jon Opheim). 1 hunn i Krokktjernet 5.6.04 (Jon Opheim).
Myrhauk	1 hann ved nedre Ongsjøen 30.8.86 (Hans Sagstuen, Harald Bolstad, Jan Kåre Roang, Jon Opheim, Rolf Jørn Karlsen). 1 hann Reinsåsen 9.8.97 (Hans Sagstuen). 1 hann ”i nærheten” av Ropptjern 25.5.98 (Dag Rusten).

Musvåk	1 ind. ”i nærheten” av Ropptjern 25.5.98 (Dag Rusten).
Kongeørn	1 ind. Reinsåsen 10.9.88 og 1 ind. samme sted 28.6.91 (Hans Sagstuen).
Trane	1 ind. på reir på Stormyra 5.6.04 (Jon Opheim). 1 par hørt ved Tossentjern på Stormyra 5.6.04 (Jon Opheim). 1 par med hekkeadferd på Mossjømyra 12.6.04 (Jon Opheim). 2 par i myrområdet nord for Roppdammen 6.6.04 (Hans Sagstuen). 1 par på Bretttingsmyra 12.6.04 (Hans Sagstuen). 1 ind. nedre Reinsjøen 12.6.04 (Hans Sagstuen).
Heilo	1 ind. ved oppdemt tjern ved Kittilbu 29.5.04 (Jon Opheim). 1 ind. tjern øst for Vakkertjernet 5.6.04 (Jon Opheim). 3 ind. ved Vakkertjernet 5.6.04 (Jon Opheim). 2 ind. på Bretttingsmyra 12.6.04 (Hans Sagstuen). 1 ind. Holbekkhøgda 12.6.04 (Hans Sagstuen). 2 ind. sør for Reinsjøene 27.6.04 (Hans Sagstuen).
Vipe	2 ind. ved oppdemt tjern ved Kittilbu 29.5.04 (Jon Opheim). 1 ind ved Krokstjern 29.5.04 (Jon Opheim). 2 par på Stormyra 5.6.04 (Jon Opheim). 11 varslende ind. på Stormyra 26.6.04 (Jon Opheim). 1 varslende ind. sør for Synstgardsetra 26.6.04 (Jon Opheim). 1 ind. sør for Reinsjøene 27.6.04 (Hans Sagstuen). 5 ind. øst for Roppdammen 28.6.04 (Hans Sagstuen). 4 ind. varslet øst for Roppdammen 2.7.04 (Jon Opheim). 8 ind. sør for Grasslåa ved Øvre Ropptjern 2.7.04 (Jon Opheim).
Myrsnipe	2 ind. på Stormyra 3.7.84 (Jon Opheim).
Fjellmyrløper	1 ind. med hekkeadferd på Stormyra sørøst for nedre Ongsjøen 3.7.84 (Jon Opheim). 1 ind. på svært bløt myr sør for vesle Reinsjøen 19.6.04 (Jon Opheim).
Brushane	6 hanner på tjern ved Kittilbu 26.5.84 (Jon Opheim). 1 hann på Mossjømyrin og 1 hunn ved Svabekktjerna 3.7.84 (Jon Opheim). 2 hanner på Stormyra og 1 ind. Vakkertjernet 3.7.84 (Jon Opheim). 2 hanner i myrområdet mellom Kittilbu og Hynna 31.5.98 (Hans Sagstuen). 1 engstelig hunn på Stormyra 17.7.01 (Kjell Isaksen). 3 hanner på Stormyra 26.6.04 (Jon Opheim).
Enkeltebekkasin	1 ind. ved tjern sørøst for Krokstjern 29.5.04 (Jon Opheim). 1 ind. på Stormyra 5.6.04 (Jon Opheim). 1 ind. ved Vakkertjernet 5.6.04 (Jon Opheim). 6 ind. i myrområdet nord for Roppdammen 6.6.04 (Hans Sagstuen). 2 ind. hørt i traktene ved Svabekktjerna 12.6.04 (Jon Opheim). 1 ind. ved Horntjernet 12.6.04 (Hans Sagstuen). 3 ind. på Bretttingsmyra 12.6.04 (Hans Sagstuen). 1 ind. øvre Reinsjøen 12.6.04 (Hans Sagstuen). 2 ind. nedre Reinsjøen 12.6.04 (Hans Sagstuen). 3 ind. i traktene ved Reinsjøene 19.6.04 (Jon Opheim). 1 ind. sør for Reinsjøene 27.6.04 (Hans Sagstuen). 1 ind. sør for Grasslåa ved Øvre Ropptjern 2.7.04 (Jon Opheim).
Dobbeltbekkasin	1-2 spillende ind. på Bretttingsmyra 24.6.87 og 2 ind. sett samme sted 25.6.87 (Opheim 1998b). 1 ind. hørt på seterløkke på Reinsåsen 8.6.91 (Jon Opheim). 3 ind., hvorav en spillende, sørvest på Stormyra 5.6.04 (Jon Opheim) og 12 spillende ind. samme sted 29.6.04 (Hans Sagstuen). 5 spillende ind. på Bretttingsmyra 12.6.04 (Hans Sagstuen). 2 ind. hørt spille på grasmyr sørøst for vesle Reinsjøen 19.6.04 (Jon Opheim) og 6 spillende ind. samme sted 27.6.04 (Hans Sagstuen). 1 ind. på fuktig grasmark sørøst for

	Grasslåa ved Øvre Ropptjern 2.7.04 (Jon Opheim).
Rugde	Flere observasjoner (Jon Opheim, Hans Sagstuen).
Småspove	2 ind. på Brettingsmyra 12.6.04 (Hans Sagstuen). 1 ind. Holbekkhøgda 12.6.04 (Hans Sagstuen).
Storspove	1 ind. ved oppdemt tjern ved Kittilbu 29.5.04 (Jon Opheim). 1 par ved Krokktjern 29.5.04 (Jon Opheim).
Rødstilk	2 ind. ved oppdemt tjern ved Kittilbu 29.5.04 (Jon Opheim). 1 ind. ved tjern sørøst for Krokktjern 29.5.04 (Jon Opheim). Minimum 11 ind. på Stormyra 5.6.04 (Jon Opheim). 2 ind. ved tjern øst for Vakkertjernet 5.6.04 (Jon Opheim). 1 ind. ved Vakkertjernet 5.6.04 (Jon Opheim). 1 ind. ved Vetafjelltjernet 5.6.04 (Jon Opheim). 1 ind. ved Krokktjernet 5.6.04 (Jon Opheim). 8 ind. i myrområdet nord for Roppdammen 6.6.04 (Hans Sagstuen). 3 ind på og ved Mossjømyra 12.6.04 (Jon Opheim). 1 ind. ved Horntjernet 12.6.04 (Hans Sagstuen). 1 ind. øvre Reinsjøen 12.6.04 (Hans Sagstuen). 2 ind. Holbekkhøgda 12.6.04 (Hans Sagstuen). 5 ind. nedre Reinsjøen 12.6.04 (Hans Sagstuen). 2 ind. ved Reinsjøene 19.6.04 (Jon Opheim). Minst 3 par på Stormyra 26.6.04 (Jon Opheim). 4 ind. øst for Roppdammen 28.6.04 (Hans Sagstuen). 1 par varslet øst for Roppdammen 2.7.04 (Jon Opheim). 3-4 par varslet sør for Grasslåa ved Øvre Ropptjern 2.7.04 (Jon Opheim). 1 ind. øst for Roppdammen 1.8.04 (Hans Sagstuen).
Gluttsnipe	1 ind. ved tjern sørøst for Krokktjern 29.5.04 (Jon Opheim). 1 ind. ved Krokktjern 29.5.04 (Jon Opheim). 1 ind. ved søre Vandrestjerne 29.5.04 (Jon Opheim). 1 ind. ved Vetafjelltjernet 5.6.04 (Jon Opheim). 3 ind. i myrområdet nord for Roppdammen 6.6.04 (Hans Sagstuen). 4 ind. i traktene ved Svabekktjerna 12.6.04 (Jon Opheim). 2 ind. nedre Reinsjøen 12.6.04 (Hans Sagstuen). 1 ind. varslet på Stormyra 26.6.04 (Jon Opheim). 1 ind. sør for Reinsjøene 27.6.04 (Hans Sagstuen). 2 ind. øst for Roppdammen 28.6.04 (Hans Sagstuen). 1 ind. varslet øst for Roppdammen 2.7.04 (Jon Opheim). 1 ind. øst for Roppdammen 1.8.04 (Hans Sagstuen).
Grønnstilk	1 ind. ved oppdemt tjern ved Kittilbu 29.5.04 (Jon Opheim). 4 enkeltind. på ulike steder på Stormyra 5.6.04 (Jon Opheim). 1 ind. ved tjern øst for Vakkertjernet 5.6.04 (Jon Opheim). 1 ind. ved Vakkertjernet 5.6.04 (Jon Opheim). 1 ind. ved Krokktjernet 5.6.04 (Jon Opheim). 3 ind. på Brettingsmyra 12.6.04 (Hans Sagstuen). 1 ind. øvre Reinsjøen 12.6.04 (Hans Sagstuen). 4 ind. nedre Reinsjøen 12.6.04 (Hans Sagstuen). 2 ind. ved vesle Reinsjøen 19.6.04 (Jon Opheim). 2 ind. sør for Reinsjøene 27.6.04 (Hans Sagstuen). 1 ind. øst for Roppdammen 28.6.04 (Hans Sagstuen). 2 par varslet sør for Grasslåa ved Øvre Ropptjern 2.7.04 (Jon Opheim).
Strandsnipe	Flere observasjoner (Jon Opheim, Hans Sagstuen).
Svømmesnipe	1 ind. på tjern øst for Vakkertjern og 1 ind. ved Tossentjern 3.7.84 (Jon Opheim). 3 ind. på Vakkertjernet og 2 ind. på Vetafjelltjernet 3.7.84 (Jon Opheim). 1 ind. på oppdemt tjern ved Kittilbu 29.5.04 (Jon Opheim). 3 ind. på tjern øst for Vakkertjernet 5.6.04 (Jon Opheim). 9 ind. på Vetafjelltjernet 5.6.04 (Jon Opheim).
Hettemåke	15-20 hekkende par på tjern ved Kittilbu 1987 (Opheim 1997). 1 ind. på Stormyra 5.6.04 (Jon Opheim).

Fiskemåke	1 par på oppdemt tjern ved Kittilbu 29.5.04 (Jon Opheim). 3 ind., hvorav ett trolig på reir på Stormyra 5.6.04 (Jon Opheim). 1 par på Vetafjelltjernet 5.6.04 (Jon Opheim). 1 par på Krokktjernet 5.6.04 (Jon Opheim). 4 ind. nedre Reinsjøen 12.6.04 (Hans Sagstuen). 1 par ved nedre Svabekktjerna 12.6.04 (Jon Opheim). 3 ind. uten hekkeadferd ved Reinsjøene 19.6.04 (Jon Opheim). 1 hekkende par og 1 ind. på Stormyra 26.6.04 (Jon Opheim).
Haukugle	1 dødt ind. i vegen mellom Ropptjernet og Reinsåsen 11.9.94 (Jon Opheim). 1 ind ved Ropptjern 25.5.98 (Dag Rusten). 1 ind. 1.1.99 (Tore Semb). 1 hekkende par med 8 unger ved Ropptjernet mai 2004 (Dag Rusten).
Lappiplerke	1 ind. ved Hornsjøsetra 22 og 23.9.01 (Vegard Bunes).
Såerle	Flere ved Krokktjern 29.5.04 (Jon Opheim). Flere par på Stormyra 5.6.04 (Jon Opheim). Observert på Brettingsmyra 12.6.04 (Hans Sagstuen). Flere par i myra innenfor Reinsåsen 19.6.04 (Jon Opheim).
Blåstrupe	Vanlig i de vierbevokste kantsonene på Stormyra 5.6.04 (Jon Opheim).
Rødstjert	Flere vest for Hyttengsetra 12.6.04 (Jon Opheim).
Duetrost	2 ind. ved Krokktjern 29.5.04 (Jon Opheim). 1 ind. i myrkant vest for Hyttengsetra 12.6.04 (Jon Opheim).
Møller	1 ind. ved Krokktjern 29.5.04 (Jon Opheim). 1 ind ved Silvika på Stormyra 5.6.04 (Jon Opheim). 1 ind. hørt vest for Hyttengsetra 12.6.04 (Jon Opheim).
Gransanger	1 ind. hørt vest for Hyttengsetra 12.6.04 (Jon Opheim).
Tornskate	1 hann i myrkant nord for Reinsåsen 19.6.04 (Jon Opheim).
Varsler	1 ind. Reinsåsen 26.8.91 (Hans Sagstuen).
Lavskrike	1 ind. ved Krokktjern 29.5.04 (Jon Opheim). 4 ind. nord for Roppdammen 6.6.04 (Hans Sagstuen). Observert på Brettingsmyra 12.6.04 (Hans Sagstuen).
Nøttekråke	1 ind. ved Reinsåsen 20.10.95 (Gudmund Forseth).
Sivspurv	Vanlig på Stormyra 5.6.04 (Jon Opheim). Vanlig på Mossjømyra 12.6.04 (Jon Opheim). Vanlig ved vesle – og øvre Reinsjøen 19.6.04 (Jon Opheim). Observert på Brettingsmyra 12.6.04 (Hans Sagstuen).

3.15.5 Andre observasjoner av interesse i delområde 14.

Storlom: 2 ind. på Hornsjøen 28.6.91 (Hans Sagstuen).

Fjellvåk: 1 ind. Vetafjellet 27.8.86 (Jon Opheim). 1 ind. Mossfjellet 1.9.91 Ringtrost: 1 ind. øvre Megrunttjern 26.6.95 (Hans Sagstuen).

Tårnfalk: 2 ind. Mossfjellet 1.9.91 (Hans Sagstuen).

Enkeltbekkasin: 1 ind. ved Nordbua 25.6.95 (Hans Sagstuen).

Rødstilk: 1 ind. ved Nordbua 25.6.95 (Hans Sagstuen). 1 ind. ved Pettertjern 26.6.95 (Hans Sagstuen). 1 ind. øvre Megrunttjern 26.6.95 (Hans Sagstuen).

Haukugle: 1 ind. i flaggstanga på Kittilbu 5.9.85 (Knut Ola Bjørklund, Tore Røbergshagen).

Jordugle: 1 ind. Atribekken 1.6.86 (Hans Sagstuen). 1 ind. ved Nordbua 25.6.95 (Hans Sagstuen).

Fuglelivet i nåværende *Hynna naturreservat* er godt dokumentert (se bl.a. Opheim 1984). Noen observasjoner av spesiell interesse fra reservatet refereres for oversiktens skyld her:

Storlom: Konstatert hekkende 1988, 1990, 1994, 1995 og 1998 (Hans Sagstuen). Flere hekkfunn og vurdert som fast hekkfugl i reservatet, med en hekkebestand på min. 2 par (2-6) (Opheim 1984).

Kortnebbgås: Plog med 40 ind. 30.9.98 (Hans Sagstuen). Ca. 110 ind. observert 19.5.84 (Opheim 1984).

Myrhauk: Sett av Sigstad i Hynnaområdet i 1960-årene (Opheim 1984). 1 hunn 18.6.78 (Jon Opheim). Antas å kunne være hekkfugl i reservatet i gode smånagerår (Opheim 1984). 1 hann 21.6.98 (Hans Sagstuen).

Trane: Vurdert som fast hekkfugl i reservatet med en hekkebestand på 1-2 par (Opheim 1984).

Fjellmyrløper: 1 ind. som fløy av reir med 4 egg 21.6.75 (Erling Maartmann, Bjørn Mejdell Larsen, Jon Opheim). 1 ind. 15.6.78. (Jon Opheim). 1 ind. 16.7.78 (Tore Fonstad). Vurdert som fast hekkfugl i reservatet med en hekkebestand på 1-2 par (Opheim 1984). 1 ind. i reservatet 1997 (Even Tjørve).

Brushane: 1 hann og 1 hunn 2.6.84 (Jon Opheim). 4 spillende hanner 19.5.90 (Hans Sagstuen). 3 ind. 28.5.92 (Hans Sagstuen). 2 spillende hanner 31.5.98 (Hans Sagstuen). Vurdert som hekkfugl i reservatet med en hekkebestand på 1-3 par (Opheim 1984). 2 hanner 12.6.01 (Kjell Isaksen).

Dobbeltbekkasin: Ca. 20 spillende ind. på spillplass ved Reinsåsen 18.6.78 (Opheim 1984). 8 ind. på spillplassen ved Reinsåsen 2.6.84 (Jon Opheim) og 5-10 spillende ind. samme sted 13.7.98 (Hans Sagstuen). Vurdert som fast hekkfugl i reservatet med en hekkebestand på 8 – 20 par. Bestandsanslag er gjort ut fra registreringer på den ene kjente spillplassen i reservatet. (Opheim 1984). 3 spillende ind. sør for Ropptjerna 24.6.87 (Opheim 1998b).

Haukugle: 1 par hekket i kasse 4.5.89 (Hans Sagstuen). 1 ind. 30.9.98 (Hans Sagstuen).

Dvergspett: 1 ind 11.9.94 (Jon Opheim).

Tornskate: 1 hann 6.7.82 (Opheim 1984). 1 par med flygedyktige unger 30.7.94 (Hans Sagstuen).

Båndkorsnebb: 1 ind. 30.6.77 (Opheim 1984).

3.15.6 Forekomst av rødlistearter i delområdet.

Tabell 31. Forekomst av rødlistearter i delområde 14. Oversikten inkluderer ”ansvarsarter” for Norge (DN, 1999) og arter som er oppført på lista over truede fuglearter i Oppland (Opheim, 1988). Det bemerkes at bestandstallene er relativt usikre for noen arter.

Artslista er sortert etter følgende truethetskategorier: **E** = direkte truet, **V** = sårbar, **R** = sjelden, **DC** = hensynskrevende, **DM** = bør overvåkes, **A** = ansvarsart, **V,Oppland** = sårbar på fylkesnivå, **R,Oppland** = sjelden på fylkesnivå, **DC,Oppland** = hensynskrevende på fylkesnivå, **DM,Oppland** = bør overvåkes på fylkesnivå.

Status: **H** = hekking konstatert eller sannsynlig
                   h = hekking mulig
                   o = observert uten noen indikasjon på hekking

Kategori	Art	Status	Ca antall par	Kommentar
R	Stjertand	h	0-1	Hynna naturreservat
R	Myrhauk	H	0-2	Lokalitet 14.1 og Hynna naturreservat
R	Kongeørn	o		
DC	Storlom	H	3	Lokalitet 14.1 og Hynna naturreservat
DC	Fjellmyrløper	H	1-3	Lokalitet 14.1 og Hynna naturreservat
DC	Dobbeltbekkasin	H	35-60	Lokalitet 14.1 og Hynna naturreservat
DC	Dvergspett	h	0-1	Hynna naturreservat
DM	Trane	H	5-8	Lokalitet 14.1 og Hynna naturreservat
A	Myrsnipe	o		
A	Rødstilk	H	30-50	
V,Oppland	Varsler	h	0-2	
R,Oppland	Musvåk	o		
DC,Oppland	Storspove	H	1-2	Lokalitet 14.1
DC,Oppland	Svartspett	h	0-2	
DM,Oppland	Tornskate	H	1-2	

3.15.7 Konklusjon, delområde 14

Delområde 14 er dominert av store myr- og våtmarksarealer. Delområdet har meget store kvaliteter knyttet til fuglelivet i denne naturtypen. Totalt er 100 fuglearter registrert i delområdet, og 86 av disse er påviste- eller mulige hekkefugler (tabell 30).

Hele myrområdet fra Kittilbu og nordover til Ongsjøen er avgrenset som en spesielt viktig lokalitet i ornitologisk sammenheng: lokalitet 14.1 Myrområdene nord og øst for Hornsjøen (verdiklasse ***). Verdiklassifiseringen er begrunnet i tabell 32. Denne lokaliteten utmerker seg med et stort artsutvalg, høy tetthet av hekkende våtmarksfugl og forekomst av mange rødlistearter.

Delområdet omfatter også nåværende Hynna naturreservat.

Totalt er 10 fuglearter fra den nasjonale- og 5 arter fra den fylkesvise rødlista registrert i delområde 14 (tabell 31). 8 av disse er påvist hekkende og ytterligere 4 arter er mulige hekkefugler. Av de rødlistearter som er påviste/mulige hekkefugler er 8 arter knyttet til våtmark (stjertand, myrhauk, storlom, fjellmyrløper, dobbeltbekkasin, trane, rødstilk og storspove), 2 arter er knyttet til gammelskog (dvergspett og svartspett) mens 2 arter er knyttet til kulturlandskap/kantsoner mellom ulike biotyper (varsler og tornskate).

Samlet sett representerer delområde 14 undersøkelsesområdet viktigste hekkeområde for rødlisteartene dobbeltbekkasin (35-60 par) og trane (5-8 par).

Av regionalt uvanlige arter nevnes observasjon av horndykker (lokalitet 14.1, hekkeadferd), lappiplerke (lokalitet 14.1), nøttekråke (lokalitet 14.1) og båndkorsnebb (Hynna naturreservat).

3.16 EGEN KLASSIFISERING AV VÅTMARKSOMRÅDER

Når det gjelder de viktigste våtmarksområdene er det foretatt en klassifisering etter følgende 6 kriterier:

I. Funksjon (hekkeområde, rasteplass, overvintringsområde, myteområde).

- 1 poeng Lokaliteten har bare en av de forannevnte funksjoner.
- 2 poeng Lokaliteten har to av de forannevnte funksjoner.
- 3 poeng Lokaliteten har mer enn to av de forannevnte funksjoner.

II. Artsutvalg – lokalitetens geografiske beliggenhet, høyde over havet, størrelse og observasjonsdekning tatt i betraktning.

- 1 poeng Lite artsutvalg av hekkende våtmarksfugler.
- 2 poeng Middels stort artsutvalg av hekkende våtmarksfugler.
- 3 poeng Stort artsutvalg av hekkende våtmarksfugler.

III. Hekketetthet – lokalitetens geografiske beliggenhet, høyde over havet, størrelse og observasjonsdekning tatt i betraktning.

- 1 poeng Liten tetthet av hekkende våtmarksfugler.
- 2 poeng God tetthet av hekkende våtmarksfugler.
- 3 poeng Stor tetthet av hekkende våtmarksfugler.

IV. Fast forekomst av arter oppført på den nasjonale rødlista. (Direktoratet for naturforvaltning 1999).

- 1 poeng Ingen forekomst.
- 2 poeng Forekomst av enkelte sjeldne arter for fylket (Opheim 1998a), men som ikke står på den nasjonale rødlista.
- 3 poeng Forekomst av arter på den nasjonale rødlista, inkl. norske ansvarsarter (Direktoratet for naturforvaltning 1999).

V. Lokaliteten som type-/referanseområde.

- 1 poeng Vanlig naturtype i regionen.
- 2 poeng Få våtmarksområder med tilsvarende karakter innenfor undersøkelsesområdet, men er ikke sjelden som typeområde i regional sammenheng.
- 3 poeng Svært få våtmarksområder med tilsvarende karakter både innenfor undersøkelsesområdet og i regionen ellers.

VI. Lokalitetens tilstand/uberørthet.

- 1 poeng Lokaliteten er sterkt berørt av menneskelig inngrep, eller kunstig anlagt.
- 2 poeng Lokaliteten er relativt lite berørt av menneskelig virksomhet, men ligger nær bilveg eller ferdselsårer.
- 3 poeng Lokaliteten er lite påvirket av menneskelig inngrep og godt skjermet fra bilveg eller andre ferdselsårer.

Etter denne poengskalaen er det foretatt følgende forenklede klassifisering:

- * (6-9 poeng) Lokalitet av betydning i lokal/kommunal sammenheng
- ** (10-13 poeng) Lokalitet med betydelig bevaringsverdi i lokal/kommunal sammenheng, til en viss grad også i regional sammenheng. Lokaliteten kan ha sjeldne forekomster av stor regional eller nasjonal betydning.
- *** (14-18 poeng) Stor bevaringsverdi i regional sammenheng. Lokaliteten har innslag av sjeldne arter av stor regional eller nasjonal betydning.

Tabell 32. Verdiklassifisering av verdifulle våtmarkslokaliteter i undersøkelsesområdet for utvidelse av Ormtjernkampen nasjonalpark. (Lokalitet 13.1. er dominert av eldre barskog med innslag av myr, men tas med her for oversiktens skyld.)

Lokalitet	I. Funksjon	II. Artsutvalg	III. Hekketetthet	IV. Sjeldne arter	V. Typeområde	VI. Inngrep	Sum
1.1 Lennas utløp i Synnfjorden	1	2	2	3	2	3	**13
1.2 Skjervungsmyrene	1	2	2	3	2	3	**13
2.1 Oppsjømyra	1	3	3	3	3	3	***16
2.2 Myr ved Fjellbekken	1	2	1	3	1	3	**11
3.1 Langlona	1	2	2	3	1	3	**12
3.2 Myr ved Myrbekken	1	2	2	3	1	3	**12
4.1 Djuptjerna med omkringliggende myr	1	1	1	3	1	3	**10
5.1 Røssjøen med omkringliggende myr	1	3	3	3	3	3	***16
5.2 Etnsenn	1	2	1	3	1	2	**10
5.3 Sæbu-Røssjøen og omkringliggende myr	1	2	1	3	1	2	**10
6.1.Hovsjøen, Hovsjømyran	1	3	3	3	2	2	***14
6.2. Trollåstjernet / Langetjernet	1	1	2	3	1	2	**10
6.3. Myr ved Kristensonlægeret	1	1	1	3	2	3	**11
6.4. Fullsenn/Skrudalen	1	2	1	3	2	2	**11
7.1. Myr ved Yddin/Synhaugen	1	3	3	3	3	2	***15
9.1. Skrindotjerni	1	2	3	3	2	3	***14
9.2.Skreddalstjernet/	1	1	1	3	1	2	*9

omkringliggende myr							
9.3. Myr ved Vesleskag/Storeskag	1	2	2	3	2	2	**12
10.1. Fjelldokkvatnet/ omkringliggende myr	1	2	2	3	2	3	**13
10.2. Bjønnhaug-myrane	1	2	2	3	2	3	**13
10.3. Skagsflye/ Skagstjerne/Stortjernet	1	3	2	3	2	3	***14
11.1. Hersjømyrin / Svartbekkmyrin	1	3	3	3	3	3	***16
12.1. Dølnfjellet /Gråmyrin/ Fossbekken	1	2	1	3	2	3	**12
12.2. Revsjøene	1	2	1	3	1	1	*9
12.3. Stormyra nord for Ongsjøen	1	2	1	3	1	2	**10
13.1. Grytlia/søndre Revåkampen m.m.	1	1	1	3	1	3	**10
14.1. Myr øst og nord for Hornsjøen	1	3	3	3	3	3	***16

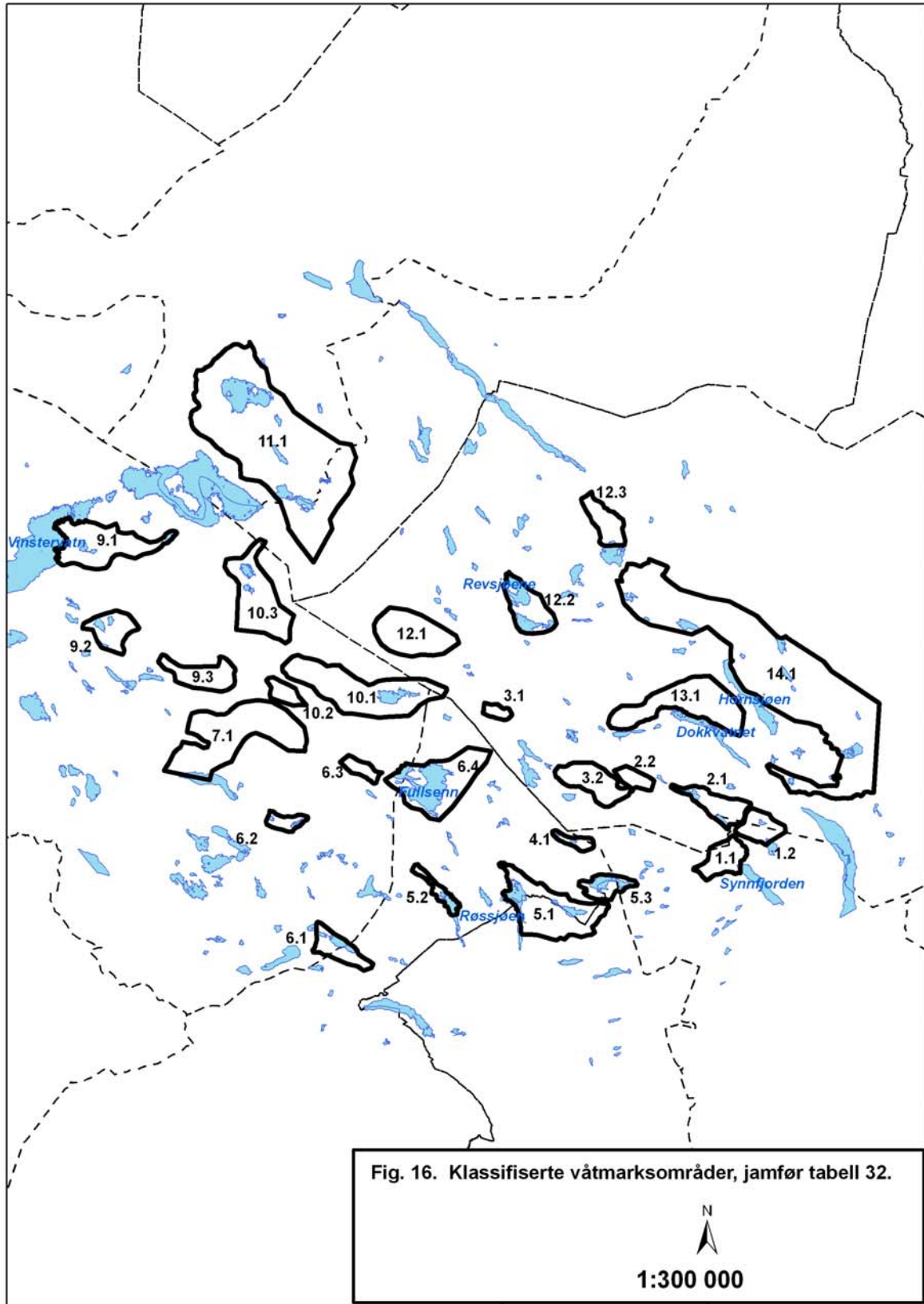

Fig. 16. Klassifiserte våtmarksområder, jamfør tabell 32.

3.17 SAMMENDRAG / KONKLUSJON ORNITOLOGI

Ut fra det foreliggende materiale synes undersøkelsesområdet å inneholde et representativt utvalg av fuglesamfunn knyttet til de enkelte vegetasjonssoner. Dette gjelder både artsutvalg og individtetthet. En utpreget mosaikkstruktur i landskapet bidrar til dette. Veksling mellom barskog, myr, vann, seterlandskap, fjellbjørkeskog, vierkratt, tørrheier og mellomalpine partier gir mange kanteffekter og varierte biotyper.

Totalt er 147 fuglearter registrert i det ca. 1550 km² store undersøkelsesområdet (tabell 1). Av disse er 125 arter påviste/mulige hekkfugler. Et betydelig antall sjeldne/sårbare arter, både i lokal og nasjonal sammenheng er registrert. Undersøkelsesområdet har spesielt store kvaliteter knyttet til fuglelivet i myr/våtmark. 49 våtmarksarter er registrert, hvorav 39 påvist/mulig hekkende (tabell 1). Mange av disse opptrer i betydelig antall, inkludert flere rødlistearter (tabell 35).

De 14 delområdene har til sammen 27 lokaliteter som er vurdert å ha spesiell verdi i ornitologisk sammenheng. En klassifisering av disse er gjort i tabell 32. Denne rangeringen viser at 8 av lokalitetene er vurdert i å ha stor regional/nasjonal verdi, mens 17 lokaliteter har lokal/regional verdi. De 8 enkeltlokalitetene som vurderes særlig verdifulle er Oppsjømyra, Røssjøen med omkringliggende myr, Hovsjøen/Hovsjømyran, myr v/Yddin/Synhaugen, Skindrotjerni, Skagsflye/Skagstjerne/Stortjernet, Hersjømyrin/Svartbekkmyrin og myrene øst og nord for Hornsjøen.

Tabell 33. Fuglelivet i undersøkelsesområdet. Nøkkeldata.

H= hekking konstatert eller sannsynlig

h= hekking mulig

o= observert uten noen indikasjon på hekking

Registrerte fuglearter: 147 (tabell 1) herav H: 115 herav h: 10 herav o: 21
Registrerte våtmarksarter: 49 (tabell 1) herav H: 36 herav h: 3 herav o: 10
Registrerte dagrovfugler/ugler: 15 (tabell 1) herav H: 12 herav o: 3
Registrerte rødlistearter: 25 fra nasjonal rødliste og 8 fra fylkesvis rødliste (tabell 34) herav H: 20 herav h: 5 herav o: 8
Spesielt viktige fuglelokaliteter: 27 (tabell 32) herav * : 2 herav ** : 17 herav ***: 8

Tabell 34. Fuglelivet i de 14 delområdene i undersøkelsesområdet. Nøkkeldata.

Nr.	H.o.h.	Areal km ²	Registrerte				Viktige lokaliteter (se tabell 32)		
			Fuglearter	Våtmarksarter	Rovfugler /ugler	Rødlistearter Nasjonal /fylkesvis	*	**	***
1	700-1040	30	109	33	11	13/4		2	
2	800-1000	17,5	95	34	9	11/4		1	1
3	770-1050	85,5	104	32	12	13/3		2	
4	1000-1325	56	52	18	7	9/1		1	
5	650-1100	172	122	38	13	17/6		2	1
6	850-1350	176	92	31	7	13/3		3	1
7	854-1032	46,5	98	33	9	13/2			1
8	850-1310	81	43	10	4	5/1			
9	1020-1686	115	54	26	7	11/0	1	1	1
10	900-1400	121	66	28	7	12/1		2	1
11	900-1100	111	80	33	7	15/1			1
12	720-1553	348,5	100	35	8	15/3	1	2	
13	760-1122	64	93	24	9	11/3		1	
14	800-1113	120	100	34	10	10/5			1

Tabell 35. Samlet forekomst av rødlistearter (fugl) i undersøkelsesområdet. Oversikten inkluderer ”ansvarsarter” for Norge (DN, 1999) og arter som er oppført på lista over truede fuglearter i Oppland (Opheim, 1988). Det bemerkes at bestandstallene er relativt usikre for noen arter.

Artslista er sortert etter følgende truethetskategorier: **E** = direkte truet, **V** = sårbar, **R** = sjelden, **DC** = hensynskrevende, **DM** = bør overvåkes, **A** = ansvarsart, **V,Oppland** = sårbar på fylkesnivå, **R,Oppland** = sjelden på fylkesnivå, **DC,Oppland** = hensynskrevende på fylkesnivå, **DM,Oppland** = bør overvåkes på fylkesnivå.

Status: **H** = hekking konstatert eller sannsynlig
h = hekking mulig
o = observert uten noen indikasjon på hekking

Kategori	Art	Status	Ca antall par	Kommentar
V	Hønehauk	o		
V	Jaktfalk	H	1	
V	Snøugle	o		
V	Vendehals	H	8-11	
V	Fjellerke	h	0-2	
R	Stjertand	H	3-4	
R	Lappfiskand	o		
R	Myrhauk	H	0-30	Hekker i gunstige smågnagerår
R	Kongeørn	H	4	

DC	Smålom	h	0-2	
DC	Storlom	H	21	
DC	Fjellmyrløper	H	9-19	
DC	Dobbeltbekkasin	H	115-205	
DC	Gråspett	o		
DC	Dvergspett	H	10-19	
DM	Bergand	H	13-21	
DM	Havelle	h	0-1	
DM	Svartand	H	15-25	
DM	Sjørørre	H	14-21	
DM	Trane	H	41-45	
A	Fjellrype	H	8-20	
A	Myrsnipe	H	19-36	
A	Lappspove	o		
A	Rødstilk	H	197-284	
A	Bergirisk	H	1-35	Usikker status
V, Oppland	Lappmeis	o		
V, Oppland	Varsler	H	5-23	
R, Oppland	Musvåk	o		
DC, Oppland	Storspove	H	3-15	
DC, Oppland	Svartspett	H	3-10	
DC, Oppland	Grønnspekk	h	0-2	
DC, Oppland	Sandsvale	o		
DM, Oppland	Tornskate	H	4-6	

Som vist i tabell 35 er totalt 25 fuglearter fra den nasjonale- og 8 arter fra den fylkesvise rødlista registrert i undersøkelsesområdet. For flere av disse artene representerer det undersøkte området viktige hekkeområder av stor betydning for fylkets totalbestand. Noen av artene kommenteres nærmere nedenfor:

Myrhauk er en art hvis forekomst svinger i takt med næringsforholdene (smågnagerbestanden). I dårlige smågnagerår kan arten mangle nesten helt som hekkefugl i ellers gunstige hekkeområder. Arten er plassert i kategorien *sjelden* både på den nasjonale og den fylkesvise rødlista (DN 1999, Opheim 1998 a).

I Norge hekker myrhauken i de sentrale deler av Sør-Norge fra Røros til Hallingdal. Bestandsstørrelsen i landet er angitt til 10-100 par (Gjershaug m.fl. 1994). Arten er knyttet til større sammenhengende vierbevokste myr- og heiområder i subalpin- og lavalpin sone. Tidligere ble flere slike næringsrike viermyrer omdisponert til dyrkingsjord og dette har bidratt til færre potensielle hekkelokaliteter for myrhauk i mange fjelltrakter.

I Oppland er hekkebestanden av myrhauk vurdert til å være mellom 10-50 par (Opheim 1998 a). Dette viser at fylket trolig forvalter mellom 50-75 % av den norske bestanden. Det undersøkte området har en anslått hekkebestand på opptil 30 par i gode smågnagerår (tabell 35). Undersøkelsesområdet representerer dermed trolig et av landets viktigste hekkeområder for myrhauk.

Fjellmyrløper er plassert i kategorien *hensynskrevende* på den nasjonale rødlista (DN 1999), og i kategorien *sårbar* på den fylkesvise rødlista (Opheim 1998 a). I Norge hekker

fjellmyrløperen på indre deler av Østlandet (hovedsakelig i Hedmark, Oppland og Sør-Trøndelag), og i indre deler av Finnmark. Det er stor usikkerhet knyttet til bestandens størrelse i Finnmark. Nyere anslag for hekkebestanden i Norge er 200-1000 par (Gjershaug m.fl.1994), hvorav størsteparten i vårt nordligste fylke.

I Oppland er hekkebestanden anslått til 20-30 par (Opheim 1998 a). I 2001 ble det gjennomført systematiske registreringer på alle til da kjente lokaliteter for arten i fylket. Med bakgrunn i dette arbeidet ble bestandsanslaget nedjustert til 10-20 par (Isaksen 2002). Under feltarbeidet i undersøkelsesområdet ble fjellmyrløper påvist på 3 (4 ?) nye, hittil ukjente lokaliteter. Estimert hekkebestand i undersøkelsesområdet er 9-19 par (tabell 35). Totalt sett representerer det undersøkte området fylkets klart viktigste hekkeområde for fjellmyrløper, med 70-80 % av fylkesbestanden. Oppsjømyra (lokalitet 2.1) utmerker seg som fylkets viktigste enkeltlokalitet for fjellmyrløper (4-5 par).

Dobbeltbekkasin har hatt en dramatisk bestandsreduksjon i løpet av de siste 100 år. Arten er plassert i kategorien *hensynskrevende* på den nasjonale rødlista (DN 1999), og i kategorien *overvåkes* på den fylkesvise rødlista (Opheim 1998 a). Basert på senere års registreringer antas det at fjellområdene i Oppland utgjør en betydelig del av hekkearealene for den gjenværende bestanden av vesteuropeiske dobbeltbekkasin. Det anslås at i størrelsesorden 20 % av denne bestanden hekker i fylket (Kålås 1999).

Det påpekes at dobbeltbekkasin er nøye knyttet til næringsrike myr/vierenger i bjørkeskogbeltet eller like over dette. Det er grunn til å tro at utmarksbeite/sæterdrift er gunstig for artens tilgang på egnede biotoper. Kommunene Nord-Aurdal, Øystre Slidre, Vestre Slidre, Gausdal, Nord-Fron, Sør-Fron, Ringeby, Øyer, Dovre og Vågå vurderes å ha et spesielt stort forvaltningsansvar for arten (Kålås 1999).

Dobbeltbekkasin er en tidkrevende art å registrere. Skjult levevis og spillaktivitet på døgnet mørkeste periode bidrar til dette. Bestandsanslag vil derfor være relativt usikre for denne arten. Trolig finnes flere spillplasser i undersøkelsesområdet som ikke er kartlagt.

I Oppland er hekkebestanden av dobbeltbekkasin anslått til 300-600 par (Opheim 1998 a). Nyere bestandsanslag tyder på at dette kan være et lavt tall (Kålås 1999). I undersøkelsesområdet er det estimert en hekkebestand på 115-205 par (tabell 35). Dette utgjør dermed en meget betydelig del av Opplands hekkebestand for denne rødlistarten.

Trane er vurdert i kategorien *overvåkes* på nasjonal rødliste (DN 1999), mens den på fylkesnivå betraktes som *sjelden* (Opheim 1998 a). Østlandsområdet og Trøndelagsfylkene utgjør artens viktigste hekkeområde i Norge. Til sammen 2/3 (500-750 par) av totalbestanden i Norge hekker i fylkene Hedmark, Oppland, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag (Bye og Sandvik 1995).

I Oppland er hekkebestanden av trane vurdert til å være 120-170 par (NOF avd. Oppland 1997). Tettheten er størst i de midtre delene av fylket. Myrrike åstrakter og subalpine områder i Valdres, Land og Sør-Gudbrandsdal representerer kjerneområdene for arten i fylket.

I undersøkelsesområdet hekker 40-45 par. Dette representerer ca 20 % av fylkets totalbestand av trane. Det undersøkte området har dermed klar nasjonal verdi for denne rødlistarten.

Tranebestanden er relativt jevnt fordelt i undersøkelsesområdet (med unntak av de høyereliggende delene). Det er likevel grunn til å framheve delområdene 5, 6, 11 og 14 som

særlig viktige for denne arten. Spesielt lokalitet 5.1 (Røssjøen med omkringliggende myr) og lokalitet 14.1 (myrene nord og øst for Hornsjøen), peker seg ut med høy tetthet.

Et interessant trekk ved fuglefaunaen i det undersøkte området er også forekomsten av de rødlistede andeartene **bergand**, **svartand** og **sjøorre**. Disse er henholdsvis plassert i kategoriene (nasjonal/fylke) *overvåkes/sårbar*, *overvåkes/hensynskrevende* og *overvåkes/hensynskrevende*. Med en fylkesbestand på rundt 50-100 par for hver av de tre artene er dette fåtallige hekkefugler i fylket (Opheim 1998 a). Alle tre artene er i hekketida knyttet til vann i subalpin/lavalpin sone. I undersøkelsesområdet har både bergand, svartand og sjøorre en anslått hekkebestand på 10-20 par (tabell 35). For alle disse tre andeartene representerer dette 10-20 % av fylkesbestanden.

Også rødlisteartene **vendehals**, **storlom**, **dvergspett** og **varsler** har gode bestander i det undersøkte området. Storlom og varsler har en jevn utbredelse i alle delområdene, mens dvergspett og vendehals har sine viktigste hekkeområder i delområdene 3, 5 og 13.

Kongeørn har 4 kjente hekkelokaliteter i undersøkelsesområdet.

Av regionalt sjeldne arter som ikke er plassert på rødlistene er det spesiell grunn til å framheve forekomst av horndykker (hekkefugl), boltit (hekkefugl), brushane (hekkefugl), vintererle (hekkefugl), duetrost (hekkefugl), lappmeis, båndkorsnebb og konglebit (hekkefugl).

Kapittel 4

PATTEDYR og KRYPDYR/AMFIBIER I UNDERSØKELSESONRÅDET

4.1 ARTSLISTE PATTEDYR

Det er med sikkerhet påvist 27 pattedyrarter i undersøkelsesområdet. Tabell 36 gir en oversikt over disse. Det er likevel overveiende sannsynlig at flere arter av småpattedyr forekommer i området.

Tabell 36. Påviste pattedyrarter i undersøkelsesområdet

ART	
Vanlig spissmus	Bjørn
Dvergspissmus	Røyskatt
Nordflaggermus	Snømus
Hare	Mink
Ekorn	Mår
Lemen	Jerv
Fjellrotte	Grevling
Markmus	Oter
Klatremus	Gaupe
Gråsidemus	Hjort
Bjørkemus	Elg
Vånd	Rådyr
Ulv	
Fjellrev	
Rødrev	

4.1.1 Artskommentarer

Vanlig spissmus

Er trolig relativt vanlig forekommende. Arten er bl.a. påvist flere ganger ved Synnfjorden (delområde1) (Astri Aadnes, Geir Høitomt) og på Olægret ved Fullsenn (delområde 5) 17.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund). Arten er påvist i 2 10x10 km ruter i foreløpig utkast til Norsk Pattedyratlas (Norsk Zoologisk Forening, 2005).

Dvergspissmus

Arten er påvist i 1 10x10 km rute i foreløpig utkast til Norsk Pattedyratlas (Norsk Zoologisk Forening, 2005).

Nordflaggermus

Påvist på flere lokaliteter under feltarbeidet i 2004, bl.a. ved Synnfjorden (delområde 1), ved Fullsenn (delområde 5) og ved Dokkvatnet (delområde 13) (Geir Høitomt). Ellers forefinnes flere flaggermusobservasjoner der arten trolig er nordflaggermus (Ole Knut Steinset, Reidar Gran) Arten observeres også over tregrensa (Trond Vidar Vedum).

Hare

Relativt vanlig art i undersøkelsesområdet som er påvist i alle delområdene (Ole Knut Steinset, Kjølvs Falklev, Reidar Gran, Harald Bolstad, Geir Høitomt). Tettheten varierer en god del fra år til år.

Ekorn

Regelmessig forekommende i de barskogkledde delene av undersøkelsesområdet (Ole Knut Steinset, Kjølvs Falklev, Reidar Gran, Harald Bolstad, Geir Høitomt). Flere observasjoner foreligger fra øvre deler av barskogbeltet, opp mot 1000 moh (Geir Høitomt). Observert i alle delområder bortsett fra nr 4.

Lemen

I gode "lemenår" finnes arten over størsteparten av undersøkelsesområdet. Bestanden kan imidlertid variere relativt mye mellom ulike deler av området (Reidar Gran, pers. medd., Kjølvs Falklev, pers. medd., Ole Knut Steinseth, pers. medd.). Arten er påvist i flere 10x10 km ruter i foreløpig utkast til Norsk Pattedyratlas (Norsk Zoologisk Forening, 2005).

Fjellrotte

Arten påvises ofte i gulpeboller av rovfugl/ugler i delområdene 10 og 7 (Trond Vidar Vedum). Arten er påvist i flere 10x10 km ruter i foreløpig utkast til Norsk Pattedyratlas (Norsk Zoologisk Forening, 2005).

Markmus

Forekommer trolig i store deler av undersøkelsesområdet. Arten er påvist i hamstrelager fra perleugle i delområde 13 (Geir Høitomt) og observert ved flere anledninger ved Synnfjorden i delområde 1 (Astri Aadnes, Geir Høitomt). Arten er påvist i flere 10x10 km ruter i foreløpig utkast til Norsk Pattedyratlas (Norsk Zoologisk Forening, 2005).

Klatremus

Arten er vanlig i skog, og finnes trolig over det meste av de skogkledde delene av undersøkelsesområdet. Ett dødt individ i vegen ved Holsbrua (delområde 3) 17.5.02 (Geir Høitomt). Påvist ved Fullsenn (delområde 5) 17.5.04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund) og flere observasjoner ved Synnfjorden (delområde 1) (Geir Høitomt, Astri Aadnes). Arten er påvist i flere 10x10 km ruter i foreløpig utkast til Norsk Pattedyratlas (Norsk Zoologisk Forening, 2005).

Gråsidemus

Forekommer trolig i store deler av undersøkelsesområdet. Arten er påvist i hamstrelager fra perleugle i delområde 13 (Geir Høitomt) og er ellers bla. observert ved Fullsenn (delområde 5) 17.5.05 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund). Arten er påvist i flere 10x10 km ruter i foreløpig utkast til Norsk Pattedyratlas (Norsk Zoologisk Forening, 2005).

Bjørkemus

Påvist i gulpeboller fra tårnfalk ved Bjørnhaug i delområde 10 ca år 2000 (Trond Vidar Vedum, pers. medd.).

Vånd

Arten er i undersøkelsesområdet trolig mest knyttet til jordbruksarealer i de lavereliggende delene. Vånden etterlater seg karakteristiske jordhauger i forbindelse med graving av sine gangsystemer. Slike hauger er observert bl.a. på Skriulægret (delområde 5) 14.7.05 (Astri Aadnes, Geir Høitomt) og ved Holsbrua (delområde 13) 17.5.02 (Geir Høitomt)

Ulv

Flere registreringer av ulv og ”antatt ulv” foreligger fra undersøkelsesområdet. Det er imidlertid knyttet en del usikkerhet til noen av disse observasjonene. Arten har likevel status som streifgjest i dette fjellområdet (Harald Klæbo, pers. medd.)

Fjellrev

Arten observeres med ujevne mellomrom i undersøkelsesområdet. Fjellreven har i dag en svært tynn bestand i Sør-Norges fjelltrakter og arten har karakter av streifgjest i dette aktuelle fjellområdet. (Harald Klæbo, pers. medd.)

Rødrev

Vanlig art i hele undersøkelsesområdet, også opp i snaufjellet (Ole Knut Steinset, Kjølvs Falklev, Reidar Gran, Harald Bolstad, Geir Høitomt).

Bjørn

Forekomst av bjørn er dokumentert innenfor undersøkelsesområdet i løpet av de senere 10 år. De påviste individene har i liten grad vist stasjonær adferd over et visst tidsrom i området, og må betraktes som streifindivider (Harald Klæbo, pers.medd.).

Røyskatt

Arten synes å være utbredt i hele undersøkelsesområdet og flere sporfunn / synsobservasjoner er gjort (Ole Knut Steinset, Kjølvs Falklev, Reidar Gran, Harald Bolstad, Geir Høitomt). Opptrer ofte i stølsmiljøene. Bestanden svinger imidlertid i takt med forekomsten av smågnagere.

Snømus

Arten synes å være utbredt i hele undersøkelsesområdet og flere sporfunn / synsobservasjoner er gjort (Ole Knut Steinset, Kjølvs Falklev, Reidar Gran, Harald Bolstad, Geir Høitomt). Bestanden svinger imidlertid i takt med forekomsten av smågnagere. Snømus synes imidlertid å være mindre vanlig enn røyskatt.

Mink

Regelmessig forekommende ved alle større og mindre vassdrag med fisk. Eksempelvis sett spor ved Oppsjøbekken 9.4.05 (Geir Høitomt, Astri Aadnes) og observert i Oppsjøputten 1.7.05 (Ole Knut Steinset). Synes imidlertid å være relativt sparsom i de høyereliggende delene av undersøkelsesområdet, i hvert fall vinterstid (Ole Knut Steinset, Kjølvs Falklev, Reidar Gran, Harald Bolstad, Geir Høitomt).

Mår

Forekommer regelmessig i de skogkledde delene av undersøkelsesområdet (Ole Knut Steinset, Kjølvs Falklev, Reidar Gran, Harald Bolstad, Geir Høitomt). Bestanden varierer en del i takt med byttedyrtilgang og bestanden av rødrev.

Jerv

Forekomsten av jerv vurderes som økende fra år 2000 og utover. Dette gjelder særlig i de nordvestlige delene av undersøkelsesområdet (Ole Knut Steinset, Kjølvs Falklev, Reidar Gran, Geir Høitomt). Områdebruken har karakter av fast forekomst, men må sees i sammenheng med forekomst av jerv i Vang/Jotunheimen. Det er ikke registrert yngling av jerv innenfor undersøkelsesområdet (Harald Klæbo, pers.medd.). Jerv opptrer også sør i undersøkelsesområdet, men mer sporadisk (Ole Knut Steinset, pers.medd., Torgeir Kolsrud,

pers.medd.). Eksempelvis ble ett individ sporet på Djuptjernskampen i mars 2003 (Ole Knut Steinset), og ett individ sporet på Røssjøkolla i mars 2004 (Ole Knut Steinset) og ett individ sporet ved Lundsætra/Gardsætra i mars 2005 (Geir Høitomt).

Grevling

Arten har økt sin utbredelse de siste ti-årene. Grevling forekommer vanlig i kulturlandskap og skogstrøk i undersøkelsesområdet (Ole Knut Steinset, Kjølvs Falklev, Reidar Gran, Geir Høitomt). Kan også opptre relativt høyt til fjells, således ble spor av et individ påvist 1000 moh ved Fullsenn 17/5-04 (Geir Høitomt, Knut Ola Bjørklund). Dette individet hadde trolig overvintret i dette høydedraget.

Oter

Opptre ikke regelmessig i undersøkelsesområdet. I nedre deler av Dokka og Etna gjøres sporobservasjoner av enkeltindivider (bl.a. januar 2005, Geir Høitomt). Slike streifindivider kan påtreffes relativt langt oppe i vassdragene. Bl.a. skal oter være observert ved Rotvollfjorden.

Gaupe

Det er ikke påvist familiegrupper av gaupe innenfor undersøkelsesområdet de senere år, men streifdyr opptre mer eller mindre regelmessig (Ole Knut Steinset, Kjølvs Falklev, Reidar Gran, Geir Høitomt). I perioden 1997-02 var det relativt høy aktivitet av gaupe i hoveddalføret i Gausdal (Harald Klæbo, pers. medd.). Gaupa påtreffes oftest i skogkledd terreng, gjerne litt brattlendt. Forekomsten i undersøkelsesområdet vil dermed i hovedsak være knyttet til randsonene, fortrinnsvis de brattere liene mot Espedalen, Etnedal og Land.

Hjort

Arten er i ekspansjon i Sør-Norge. Trolig ingen fast stamme i undersøkelsesområdet men streifdyr er påvist bl.a. i flere delområder (Kjartan Thøring Stensvold, pers.medd., Reidar Gran, pers. medd.).

Elg

Arten er vanlig forekommende i undersøkelsesområdet og representerer en viktig jaktbar ressurs. I sommerhalvåret påtreffes gjerne elg i frodige myrpartier, vierenger og i rik fjellbjørkeskog. Arten ses i denne årstiden høyt til fjells, og er således påtruffet både på Røssjøkollene (1250 m.o.h.) og i lisidene opp mot Skaget (1686 m.o.h.) (Geir Høitomt, egne observasjoner).

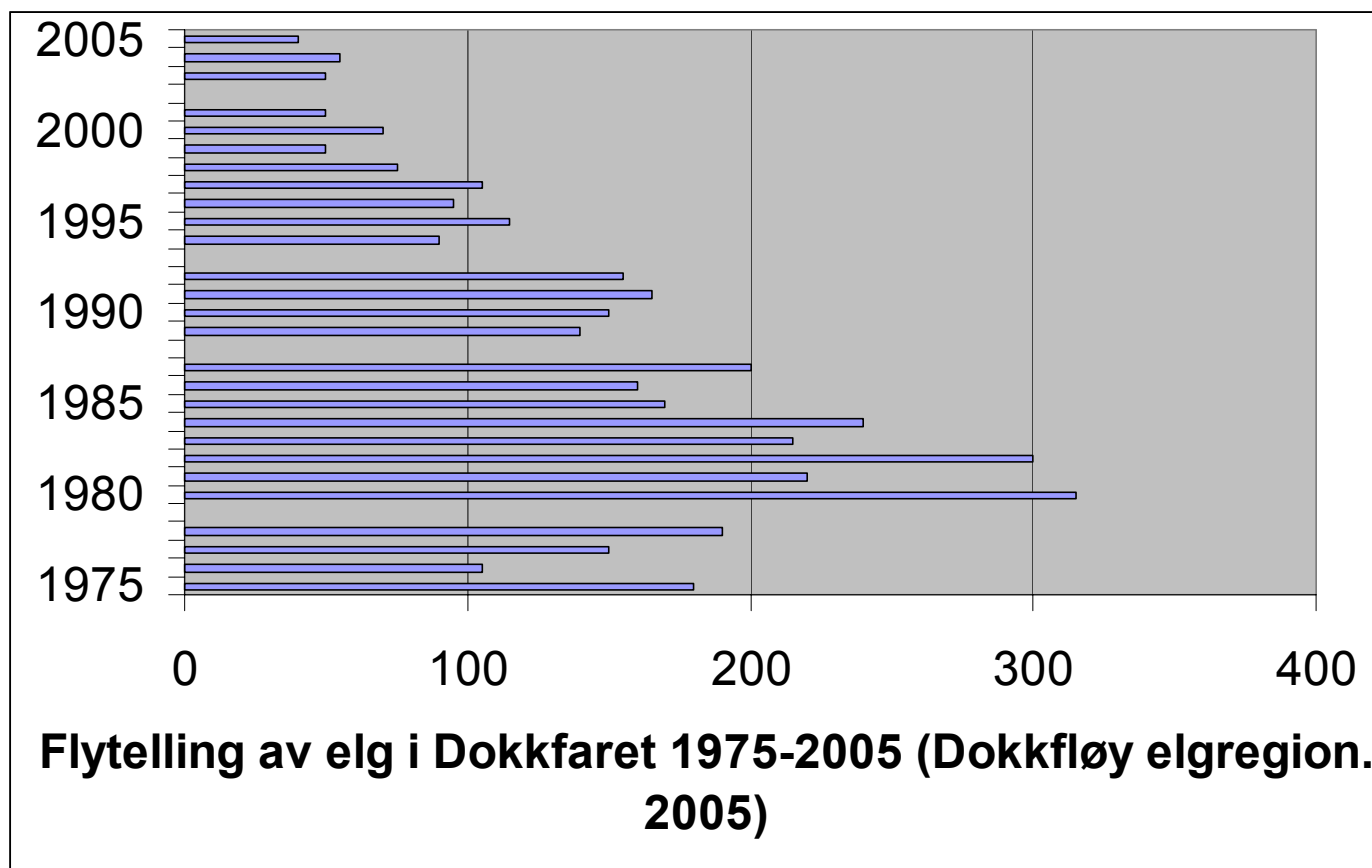
Deler av undersøkelsesområdet representerer et svært viktig vinterbeiteområde for elg. Grovt sett omfatter dette beiteområdet dalføret på begge sider av Dokka/Fjelldokka fra Holsbru og inn til Fjelldokkvatnet (delområde 3 og 13, samt deler av 6 og 10). Dette vinterbeiteområdet utgjør ca. 120 000 dekar og ligger i høgdeintervallet 780 – 1100 m.o.h. (Grøndahl, F.A. 2003).

Elgen i ”Vestfjellet” representerer den høyest beliggende vinterbestanden av elg i Norge. Undersøkelser som er gjort har dokumentert at elgen i dette området har et lavt inntak av fordøyelig beite (beiter i hovedsak bjørk), i tillegg til at energikostnadene forbundet med beiteopptaket er høyt (Andersen, R. 1991). Vinterbestanden har vært gjenstand for relativt inngående studier. Flytelling, beitetakseringer, trekkteilinger og radiomerking er gjennomført og kunnskapsstatusen må betegnes som god.

Vinterbeiteområdet er vurdert å egne seg godt for flytelling under gunstige snø- og værforhold (Grøndahl, F.A. 2003). Slike tellinger er foretatt helt tilbake til 1975 og gir en god indikator på tetthet og fordeling i terrenget. Fra 1980 har det vært en markert nedgang av elg i vinterbeiteområdet. Fra å ha vært oppe i over 300 rundt 1980, har vinterbestanden de seneste årene ligget på rundt 50 dyr (se figur 16). Det er antydning at hard beitebeskatning kan være en av årsakene til denne nedgangen.

Vinterbestanden må trolig sees i sammenheng med den beiteaktiviteten som finner sted lengre nord, bl.a. i Murudalen, vinterstid. Trekkregistreringer over Vestfjellvegen gir en indikasjon på dette. Fangstsystemene nordover i Vestfjellet og bl.a. ved Slangen indikerer også at dette er trekk med en lang historie.

Fig. 16.

Sommerposisjoner av radiomerket vinterelg fra undersøkelsesområdet har vist at trekkelgen sprer seg over store områder sommer og høst (9 ulike kommuner: Nord-Aurdal, Øystre Slidre, Nord-Fron, Gausdal, Lillehammer, Gjøvik, Nordre Land, Øyer og Sel). Flest sommerposisjoner er imidlertid funnet i Nordre Land, Gausdal og Gjøvik. Trekkdistansene mellom sommer- og vinterbeitene har vist seg å kunne variere mellom 30 – 80 km (Grøndahl, F.A. 2003).

Rådyr

Vanlig art i de skogklede delene av undersøkelsesområdet i sommerhalvåret. Kan på denne årstiden påtreffes også i vierbeltet, eksempelvis 1 individ ved Storeskag 14.7.04 (Geir Høitomt) og 2 individer ved Skaget 13.7.05 (Astri Aadnes, Geir Høitomt). Enkelte dyr kan også overvintre relativt høyt mot fjellet. Eksempelvis hadde tre dyr tilhold ved Lenna nord for

Synnfjorden (delområde 1) vinteren 04/05 (Geir Høitomt). Denne lokaliteten ligger over 900 moh.

4.1.2 Forekomst av rødlistearter i undersøkelsesområdet.

Totalt er 8 pattedyrarter fra den norske rødlista (DN, 1999) påvist i undersøkelsesområdet. Artene og deres status i området er vist i tabell 37.

Tabell 37. Samlet forekomst av rødlistearter (pattedyr) i undersøkelsesområdet.

Artslista er sortert etter følgende truethetskategorier: **E** = direkte truet, **V** = sårbar, **R** = sjelden, **DC** = hensynskrevende, **DM** = bør overvåkes, **A** = ansvarsart (Direktoratet for Naturforvaltning, 1999)

Kategori	Art	Kommentar
E	Ulv	Streifdyr i undersøkelsesområdet
E	Fjellrev	Streifdyr i undersøkelsesområdet
V	Bjørn	Streifdyr i undersøkelsesområdet
R	Jerv	Regelmessig forekomst i undersøkelsesområdet
DM	Bjørkemus	Usikker status
DM	Oter	Streifdyr i undersøkelsesområdet
DM	Gaupe	Regelmessig forekomst i ytterkantene av undersøkelsesområdet
A	Lemen	Fast forekomst i undersøkelsesområdet, varierende bestand.

4.2 ARTSLISTE AMFIBIER OG KRYPDYR

I Norge opptrer 11 arter innen gruppen amfibier og krypdyr. Undersøkellesområdet ligger imidlertid utenfor naturlig utbredelsesområdet for de fleste av disse artene.

Tabell 38. Påviste amfibier og krypdyr i undersøkelsesområdet.

Art
Frosk
Firfisle
Huggorm

4.2.1 Artskommentarer

Frosk

Flere observasjoner foreligger. Bl.a. er yngelokaliteter påvist sør for Vesleskag 31.5.04 (Geir Høitomt), ved Lennas utløp 19.7.04 (Geir Høitomt) og ved Grytsetra 23.7.04 (Geir Høitomt).

Firfisle

Relativt vanlig, bl.a. i stølsmiljøene og i sørvendte rasmarksokaliteter. Observasjoner bl.a. ved Lundsetra 19.5.01 (Geir Høitomt), ved Storeskag 13.6.04 (Geir Høitomt), ved Ole 20.8.04 (Geir Høitomt, Astri Aadnes) og i Røssjøkollane 10.6.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes).

Huggorm

Status for denne arten er usikker i undersøkelsesområdet. Noen spredte observasjoner foreligger bl.a. i Røssjøkollane 10.6.00 (Geir Høitomt, Astri Aadnes), og 1 ind. samme sted 1.8.04 (Ole Knut Steinset).

KAPITTEL 5

FISK I UNDERSØKELSEOMRÅDET

5.1 ARTSLISTE FISK

Fiskebestandene i området er trolig alle menneskeintroduserte, men de fleste har vært i området over lang tid. Det forekommer i dag 5 fiskearter innenfor området; ørret, røye, sik, abbor og ørekyt (tabell 39). I tillegg ble det i en periode satt ut regnbueørret i noen vann, men det er ikke kjent at denne lenger forekommer i området.

Tabell 39. Påviste fiskearter i undersøkelsesområdet.

Art
Ørret
Røye
Sik
Abbor
Ørekyt
(Regnbueørret), utsatt og trolig forsvunnet

5.1.1 Artskommentarer

Ørret

Ørret ble trolig flyttet inn i området for mer enn 1000 år siden, og har etablert selvreproduserende bestander i de fleste vann i området. Ørretens utbredelse innen området økte trolig gradvis gjennom flytting av fisk. I enkelte mindre lokaliteter kan ørretbestanden ha blitt innført først i senere tid etter at produksjon av yngel og settefisk ble vanlig. I flere innsjøer forsterkes ørretbestanden med utsetting av settefisk av hensyn til fiskeinteressene. Forsterkningsutsettingene har foregått gjennom lengre tid og det har vært benyttet settefisk av ulik avstamning. I løpet av de siste 10 år er slik utsetting rapportert i 100 innsjøer i området.

Røye

Røye finnes i et begrenset antall lokaliteter i ytterkant av planområdet. Røyebestandene i området er selvreproduserende og det pågår ikke forsterkningsutsettinger med røye.

Sik

Sik forekommer et fåtall innsjøer i området, hovedsakelig i de ytre deler av planområdet. Sikbestandene i området er trolig innført i nyere tid (hovedsakelig i løpet av de siste 100 år) for å øke avkastningen ved fiske. Sikbestandene er selvreproduserende og blir ikke forsterket ved utsetting.

Abbor

Abbor forekommer også i et begrenset antall lokaliteter, hovedsakelig i de ytre deler av området. Abborbestandene er selvreproduserende og forsterkes ikke ved utsetting.

Ørekyt

Ørekyt forekommer i et stort antall lokaliteter i det meste av området. Arten er trolig i hovedsak spredt til området ved at den er brukt som agn under fiske. Det kan også ha forekommet tilfeller der ørekyt har fulgt med i leveranser av ørretyngel. Ørekytens spredning i området har trolig i første rekke skjedd i løpet av de siste 100 år.

Regnbueørret

I en periode ble regnbueørret benyttet som settefisk i enkelte vann i området. Regnbueørret er ikke en naturlig forekommende fiskeart i Europa. Den har normalt vansker med å reprodusere i naturen i Norge, og har forsvunnet fra de fleste vassdrag hvor den har vært satt ut. Det foreligger ikke opplysninger som tyder på at den har etablert reproduserende bestander i undersøkelsesområdet og forekommer trolig ikke lenger i området.

Som en kuriositet nevnes funn av **Edelkreps** i undersøkelsesområdet. 1 ind. ble fanget under prøvefiske i Svarttjernet (delområde 5) 6.9.05 (Ole Knut Steinset). Det opplyses også at arten er observert i utløpsbekk ved Storlægern (Ole Knut Steinset). Arten anses som menneskeintrodusert, og status er ukjent.

Kapittel 6

LITTERATURLISTE / MUNTBLIGE KILDER

Bekkum, S. 2004: Fugleobservasjoner i området på og ved Svartbekkmyrin i Skåbu, Nord-Fron kommune. Rapport.

Brekke, O. 1980: Ornitologiske vurderinger i forbindelse med en utbygging av vassdragene Etna og Dokka i Oppland. Rapport. 31 sider.

Bye, F.N. og Sandvik, J. 1995: Tranebestandens utvikling og status i Norge. Rapport. 30 sider.

Direktoratet for Naturforvaltning. 1999: Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1988. Rapport. 161 sider.

Direktoratet for Naturforvaltning. 2004: Fylkesoversikt over inngrepsfrie naturområder, Oppland fylke. Arealstatistikk.

Fylkesmannen i Oppland. 1982: Utkast til verneplan for våtmarksområde i Oppland fylke. 128 sider.

Fylkesmannen i Oppland. 2000: Verdier i Gausa og Espedalsvatnet / Breisjøen, Lillehammer, Gausdal, Øyer, Ringeby, Sør-Fron og Nord-Fron kommuner i Oppland. Rapport. 60 sider.

Fylkesmannen i Oppland. 2000: Verdier i Etnavassdraget, Nordre Land, Etnedal, Sør-Aurdal, Nord-Aurdal og Øystre Slidre kommuner i Oppland fylke. Rapport. 63 sider.

Gaarder, G. 2002: Biologiske verdier innenfor planlagt utvidelse av Ormtjernkampen nasjonalpark. Rapport. In prep.

Gjershaug, J.O., Thingstad, P. G., Eldøy, S., Byrkjeland, S. (red.). 1994: Norsk fugleatlas. 552 sider.

Hegge, O. 2005 : Fisk i undersøkelsesområdet for utvidelse av Ormtjernkampen nasjonalpark. Internt notat.

Høitomt, G. 1982: Rotvollfjorden – Røssjøen. Ornitologisk rapport bygd på feltobservasjoner sommeren 1982. Rapport. 27 sider.

Høitomt, G. 1986: Ornitologiske registreringer fra Røssjøen med omkringliggende områder. Rapport. 32 sider.

Høitomt, G. 1995: Ornitologisk rapport fra Hersjømyrin. Nord-Fron og Sør-Fron kommuner. Hujon nr. 4 1995.

Høitomt, G. og Opheim, J. 1998: Ornitologiske registreringer i 5 våtmarksområder i Nord-Fron våren og sommeren 1998. Rapport. 42 sider.

Høitomt, G. 2000: Biologisk mangfold i Nordre Land. Rapport. 62 sider.

- Høitomt, G. 2003a: Registrering av miljøverdier i Torpa statsalmenning. Notat.
- Høitomt, G. 2003b: Fuglelivet i Fjelldokkas nedbørfelt. Rapport. 20 sider.
- Isaksen, K. 2002: Status for fjellmyrløper i Oppland. Rapport. 27 sider.
- Karlsen, R. J. 1983: Ornitologiske registreringer på Hersjømyrin, Nord-Fron kommune 1983. Rapport. 26 sider.
- Kålås, J.A. 1999: Bestandsstatus for dobbeltbekkasin i Oppland. Rapport. 13 sider.
- Miljøverndepartementet. 1990: Samlet plan for vassdrag. Vassdragsrapport for Etna.
- Nord-Aurdal kommune. 2004: Kartlegging av biologisk mangfold. Under arbeid.
- Nord-Fron kommune. 1998: Kommunalt viltkart.
- NOF, avd. Oppland. 1997: Fugler i Oppland. Bok. 280 sider.
- NOF, avd. Oppland. 1980 – 2003: Årsrapporter fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomiteen i Oppland. Hujon nr. 2- 1980, nr. 1-1981, nr. 1-1982, nr. 1-1983, nr. 1-1984, nr. 1-1985, nr. 2-1986, nr. 3-1987, nr. 2-1988, nr. 2-1989, nr. 2-1990, nr. 1-1991, nr. 1-1992, nr. 1-1993, nr. 2-1994, nr. 2-1995, nr. 2-1996, nr. 3/4-1997, nr. 3-1998, nr. 1-2000, nr. 4-2000, nr. 2-2002, nr. 3-2003.
- Norsk Zoologisk Forening. 2005: Norsk pattedyratlas (under arbeid).
- Opheim, J. 1984: Fuglefaunaen i Roppa-området, Gausdal kommune. Rapport. 32 sider.
- Opheim, J. 1985 : Kjente observasjoner av snøugle i Oppland fylke pr.1.11.1985. Rapport. 10 sider.
- Opheim, J. 1988a: Kjente observasjoner av fjellmyrløper i Oppland fylke pr.1.1.1988. Rapport. 31 sider.
- Opheim, J. 1988c: Forekomst av myrhauk i Oppland fylke pr. 1.1.1988. Rapport. 46 sider.
- Opheim, J. 1997: Forekomst av hettemåke i Oppland fram til 1995. Hujon nr. 1 / 97 s. 5-34.
- Opheim, J. 1998a: Truete fuglearter i Oppland. Rapport. 104 sider.
- Opheim, J. 1998b: Opplysninger til viltområdekartlegging i Gausdal. Notat.
- Opheim, J. 2004. Kongeørna i Oppland. Rapport.
- Roang, J. K. 1978: Hundslægret, Nord-Aurdal. Rapport. 9 sider.
- Sør-Fron kommune. 1998: Kommunalt viltkart.
- Øystre Slidre kommune. 2004: Kartlegging av biologisk mangfold. Under arbeid.

Muntlige kilder:

Christian Rieber Mohn (Nord Aurdal kommune)
Torger Kolsrud (Etnedal kommune)
Ole Knut Steinset (Torpa fjellstyre)
Ola Hålimoen (Øystre Slidre kommune)
Jon Sylte (Gausdal kommune)
Kjølv Falklev (Gausdal fjellstyre)
Kjartan Thøring Stensvold (Nordre Land kommune)
Reidar Gran (Øystre Slidre fjellstyre)
Terje Abrahamsen (Nord-Fron kommune)
Geir Groven (Nord-Fron kommune)
Kjell Ø. Berg (Sør-Fron kommune)
Harald Bolstad (Fron fjellstyre)
Harald Klæbo (Fylkesmannen i Oppland)
Geir Vagstein (Fylkesmannen i Oppland)
Kolbjørn Hoff (Fylkesmannen i Oppland)
Geir Gaarder (Miljøfaglig utredning as)
Bjørn Harald Larsen (Miljøfaglig utredning as)
Trond Vidar Vedum (Norsk Ornitologisk Forening, avd. Hedmark)
Jon Ophem (Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland)
Svein Bekkum (Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland)
Thor Østby (Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland)
Hans Sagstuen (Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland)
Dag Rusten (Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland)
Bjørn Høitomt (Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland)
Hans Skuterud (Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland)
Lavrans Skuterud (Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland)
Bjørn Roar Løkken (Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland)